

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้เพลงนับเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเป้าหมายหลักของศิลปินผู้ผลิตผลงานเพลงออกมา คือ เพื่อความบันเทิง คนเราไม่ว่าจะอยู่ในอารมณ์ สุข เศร้า ดีใจหรือเสียใจก็ล้วนแล้วแต่ต้องฟังเพลงทั้งสิ้น นอกจากนี้เพื่อความบันเทิงแล้วเพลงยังมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยอีกหลายประการที่สำคัญ ดังที่ปราณี (2523: 12) ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของเพลงที่มีต่อสังคม ดังนี้

1. เพลงจะทำหน้าที่เปรียบเสมือนตัวแทนของระบบสัญลักษณ์ในทางสังคมที่สะท้อนออกมาให้เห็นตามความเชื่อทางศาสนา และระบบชนชั้นในสังคม
2. เพลงมีหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทางกายภาพ อาทิเช่น การรบ การสงคราม การทำงาน เป็นต้น
3. เพลงเป็นเสมือนเครื่องควบคุมทางสังคม คอยรักษาบรรทัดฐานทางสังคมและชี้แนะระเบียบแบบแผนที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดพฤติกรรมที่เหมาะสมทางสังคมอีกด้วย
4. เพลงมีบทบาทในการรักษาสถาบันที่สำคัญทางสังคม เช่น ศาสนา ความเชื่อ ช่วยทำให้การประกอบพิธีกรรมมีเหตุผล และรักษาสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม
5. ทำให้เกิดความสับสนและความมั่นคงทางวัฒนธรรม เป็นลักษณะการตอบสนองของประชาชนต่อเหตุการณ์ต่างๆทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ในทางกลับกันก็สามารถทำให้เกิดการชะงักงันทางด้านวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน

จากบทบาทหน้าที่ของเพลงที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่ามีเพลงประเภทหนึ่งที่ทำหน้าที่คอยบอกเรื่องราวต่างๆในสังคม รวมทั้งสะท้อนปัญหาในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจหรือ

การเมือง และในครั้งหนึ่งบทเพลงประเภทนี้ได้มีบทบาทอย่างมากต่อเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองของประเทศไทย เพลงประเภทดังกล่าวก็คือ เพลงเพื่อชีวิต

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของเพลงเพื่อชีวิตไว้มากมาย ตัวอย่างเช่น

ยีนง (2548) สมาชิกวงคาราบาว ได้ให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัยว่า “เพลงเพื่อชีวิตคือเพลงประเภทหนึ่งซึ่งมีทิศทางของการนำเสนอเนื้อหาออกไปในทางรับใช้สังคม อาจจะรวมไปถึงเรื่องส่วนตัว เรื่องสังคมเล็กๆ ไปจนถึงสังคมใหญ่ คือสังคมประเทศ รวมถึงข้องเกี่ยวกับการเมือง ในประวัติศาสตร์ของประเทศเรามีการต่อสู้ทางการเมือง คือ ประชาชนลุกขึ้นต่อสู้ น่าจะเป็นครั้งต้นๆที่เพลงเพื่อชีวิตเข้าไปมีส่วนกับการต่อสู้ของประชาชน ดำเนินต่อไปสู่การขยายผลเข้าไปสู่นิตยสาร เขา บทเพลงเพื่อชีวิตกลายเป็นบทเพลงในวิทยุใต้ดิน และเมื่อสงครามสิ้นสุดลง บทเพลงเพื่อชีวิตก็ยังทำหน้าที่ต่อไป มาเขียนในเรื่องที่ใกล้ตัว เรื่องสังคม เรื่องพิชิตสุราเรื้อรัง เรื่องการจราจร รวมไปถึงความรัก

เพลงเพื่อชีวิตไม่ได้เขียนขึ้นมาเพื่อที่จะชดเชยอารมณ์ความรักเพียงอย่างเดียว เป็นภาพที่กว้างกว่าและทรงพลังมากกว่าในเรื่องของสังคม ในเรื่องของชีวิตประจำวัน โดยปกติเพลงมักจะเขียนถึงความรักเป็นส่วนใหญ่แต่เพลงเพื่อชีวิตมีเรื่องของความรักเป็นส่วนน้อย ความรักที่เพลงเพื่อชีวิตเขียนมักเป็นรักที่ให้กับสังคม ไม่จำกัดอยู่แค่หนุ่มสาว”

บุญยงค์ (2530: 62) นักวิชาการด้านดนตรีได้กล่าวไว้ว่า “เพลงเพื่อชีวิต เป็นเพลงที่สร้างขึ้นเพื่อระบายความรู้สึกของชีวิต หรือสร้างมโนภาพที่ตนเองต้องการ ออกมาเพื่อบรรเทาความทุกข์ และคู่คิมกับความสุขในเวลาเดียวกัน”

นอกจากนี้ในเว็บไซต์ www.music499.com ยังมีผู้กล่าวถึงเพลงเพื่อชีวิตไว้ว่า เพลงเพื่อชีวิตเป็นบทเพลงประเภทหนึ่งที่สะท้อนสภาพสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ได้แก่บทเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งเพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงที่มีเนื้อหาปลุกเร้าอารมณ์ในการต่อสู้ชีวิตและความชอบธรรม อีกทั้งสะท้อนปัญหาสังคมด้านต่างๆ และเป็นจุดเริ่มต้นของเพลงลูกทุ่งในปัจจุบัน เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตตอนเริ่มแรกจะเกี่ยวข้องกับการเมือง ความไม่เป็นธรรมในสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านกับผู้ค้อยโอกาสทางสังคม แต่ในปัจจุบันเนื่องจากมีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทเพลงก็จะเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตบ้าง เช่นอาจจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรักเพิ่มมากขึ้น

เมื่อนึกถึงบทเพลงเพื่อชีวิต วงดนตรีที่ได้รับความนิยมตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน คือ วงคาราบาว คาราบาวเป็นวงดนตรีเพื่อชีวิตที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป โดยมีผลงานเพลงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 จนกระทั่งปัจจุบัน

ยีนยง โอภากุล (2548) ได้ให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัยถึงสาเหตุที่ทำให้คาราบาวได้รับความนิยมมาถึงปัจจุบันว่า

1. บทเพลงของคาราบาวพูดแบบชาวบ้าน คือ โคนใจผู้ฟังทุกยุคทุกสมัย
2. มีการนำเสนอดนตรีที่เร้าร้อน ใส่อีสันแบบไทยๆปนกับดนตรีที่เป็นสากล
3. คาราบาวทำงานต่อเนื่องมา 20 กว่าปี ออกอัลบั้มใหม่ตลอด มีการนำเอาเพลงเก่ามาทำใหม่ มีการเล่นคอนเสิร์ตตลอด ทำให้คาราบาวอยู่ในความทรงจำของคนไทยตลอด
4. ความสามารถของนักดนตรีในวงคาราบาวอยู่ในระดับแถวหน้าของไทย ทุกคนมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

นอกจากนี้ ชัยยุทธ ลิ้มลาวัลย์ ผู้จัดทำเว็บไซต์ของวงคาราบาว ได้กล่าวไว้ว่า บทเพลงของคาราบาวมีหลากหลาย แต่ละบทเพลงล้วนแล้วแต่มีความหมายเป็นเรื่องราวบอกถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ณ ยุคสมัยนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นบทเพลงที่ทำให้คาราบาวประสบความสำเร็จสูงสุดด้วยเพลงแมคอินไทยแลนด์ ที่ทำให้คนไทยกลับมานิยมใช้สินค้าของไทย เป็นอัลบั้มที่ประวัติศาสตร์ต้องจารึกไว้ เพลงต่างๆถูกแต่งขึ้นด้วยภาษาการประพันธ์ที่สละสลวย แฝงด้วยข้อคิดต่างๆมากมาย ทั้งหมดนี้ทำให้บทเพลงของคาราบาวเป็นบทเพลงที่ทุกคนล้วนแล้วแต่จดจำ ฟังติดหูและบางเพลงก็เป็นอมตะที่ร้องกันมาถึงปัจจุบันนี้

เนื่องจากเพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงที่สะท้อนสภาพสังคม ความเป็นอยู่ของคนในสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ศิลปะในการประพันธ์เพลงเพื่อที่จะสื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วมไปกับเพลง โดยลักษณะเด่นอย่างหนึ่งในเพลงเพื่อชีวิต คือการใช้ภาษาภาพพจน์ เช่น พื้นนาร้องครวญ ถ้าผู้ประพันธ์เพลงใช้ภาษาแบบธรรมดา ผู้ฟังก็จะไม่เกิดอารมณ์ร่วมไปกับเพลง อาจจะไม่เกิดความรู้สึกสงสารชานาที่ประสบปัญหาภัยแล้งว่าเดือดร้อนเพียงใด ดังนั้นการใช้ภาพพจน์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมไปกับบทเพลงได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาพพจน์ในบทเพลงของคาราบาว ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าคาราบาวมีศิลปะในการใช้ภาพพจน์อย่างไรจึงทำให้บทเพลงของเขาเข้าถึงผู้ฟังได้ง่ายและได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของภาพพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความถี่การใช้ภาพพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว
3. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ปรากฏในเนื้อเพลงของคาราบาว

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้จะศึกษาผลงานเพลงของคาราบาวที่เป็นอัลบั้มปกดี โดยจะไม่ศึกษาชุดพิเศษ อัลบั้มรวมฮิตหรืออัลบั้มที่นำกลับมาทำใหม่ โดยจะศึกษาผลงานอัลบั้มปกดีของคาราบาวทั้งหมด 15 ชุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 – 2538 โดยไม่คำนึงว่าเพลงนั้นแต่งขึ้นในปีใด รวมทั้งสิ้น 153 เพลง ดังนี้

1.1 จี๊เม่า (พ.ศ. 2524) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- ลุงจี๊เม่า
- หนุ่มล้ามุด
- หนุ่มสุพรรณ
- ถึกควายทุย
- เวร
- ดอกเบี๋ย
- หนอยเนาะ
- ปลาใหญ่ ปลาน้อย
- ลอยลมรัก
- มนต์เพลงคาราบาว

1.2 แป๊ะขายขวด (พ.ศ. 2525) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- แป๊ะขายขวด
- ถนนชีวิต
- พรานทะเล

- เมากีตาร์
- ถึกควายทุย ภาค 2
- กัญชา
- ลอยหาย
- ค่านเกวียน
- โคมบาลเมืองไทย
- หนทางใด

1.3 วณิพก (พ.ศ. 2526) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- วณิพก
- ถึกควายทุย ภาค 3
- หรอย
- ไม้ไผ่
- ดอกจาน
- บวชน้ำไฟ
- Summer hill
- หัวลำโพง
- จับกัง
- ล้อเกวียน

1.4 ท.ทหารอดทน (พ.ศ. 2526) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- ท.ทหารอดทน
- ทินเนอร์
- ผู้เฒ่า
- จี๊เมาใจดี (ถึกควายทุย ภาค 4)
- สวรรค์บ้านนา
- คู่กัด
- คนเก็บฟืน
- เวลา
- คนนิรนาม
- รวงทอง

1.5 เมคอินไทยแลนด์ (พ.ศ.2527) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- เมคอินไทยแลนด์
- มหาลัย
- ลูกหิน
- ลูกแก้ว
- ห้าเทียม
- สองเต่าผู้ยิ่งใหญ่
- นางงามตุ๊กกระจก
- เรฟูจี
- บัวลอย
- ราชเงินผ่อน

1.6 อเมริโกย (พ.ศ.2528) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- อเมริโกย
- มะโหนก (ถึกควายทุย ภาค6)
- คนจนผู้ยิ่งใหญ่
- มาลัย
- ข่าวดี
- ดางขโมย
- ซาอุคร
- ห้าเฮียน
- เต่าทะเล
- แผ่นดิน

1.7 ประชาธิปไตย (พ.ศ. 2529) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- คาคี
- ประชาธิปไตย
- ผู้ทน
- เจ้าตาก
- พ่อ
- ถึกควายทุย ภาค 7
- วันเด็ก
- มหาจำลอง รุ่น 7

- มรดกเฮงซวย
- ค.ควาย ค.คน

1.8 เวลคัมทูไทยแลนด์ (พ.ศ. 2530) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- เวลคัมทูไทยแลนด์
- บิ๊กเสี่ยว
- สบายกว่า
- กระจ่างดอกไม้ให้คุณ
- เทวดาท่าจะแย่
- สังกะสี
- คนหนังเหนียว
- บาปบริสุทธิ์
- ถึกควายทุย ภาค 8
- นีออน

1.9 ทับหลัง (พ.ศ.2531) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- ทับหลัง
- รักทรหด
- ลูกบั้งเนื้อ
- มิสซาวนา
- แม่สาย
- ปาณาฯ
- หนุ่มสุพรรณ (2)
- พระอภัยมณี
- ถึกควายทุย ภาค 9
- นิค
- น้ำ

1.10 ห้ามจอดควาย (พ.ศ.2533) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- ผ้าขี้ริ้ว
- ดิบแตก
- กอทุเล
- แบบหมาหมา

- ก.เขาเดียว (ถึกควายทุย ภาค 10)
- ปอดแหก
- สัญญาหน้าฝน
- กานธี
- นส. 3 ก.
- ต่อไป

1.11 วิชาพะ (พ.ศ.2534) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- วิชาพะ
- นายกอ
- นรกอรับชั้น
- คงพญาใจเย็น
- หนามขี้ปู
- เล็กเกี้ยว
- ร็อกอะโตน
- ลุงหรี
- บิ๊กสุ
- หัวใจร้าง
- พ่อหลี่

1.12 สัจจะ 10 ประการ (พ.ศ.2535) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- สัจจะ 10 ประการ
- ชนะภัย
- ธนาคารโลก
- น้ำ
- ซ้ำก่อน
- สามช่างเจริญ
- หนูเล็ก
- ป่าตี
- ตามคูผู้แทน
- ชวนป่วย

1.13 ช่างให้ (พ.ศ.2536) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- ช้างให้
- ปกาะกะญอ
- ยายสำออง
- ครู'เล
- แร้งคอย
- เสียงฮีसान
- กำลั้งใจแรงงาน
- สาละวิน
- ย้งไม้สาย
- ทายาทตระกูลหยี

1.14 คนสร้างชาติ (พ.ศ.2537) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- หลวงพ่อคุณ
- คนสร้างชาติ
- พยานป่า
- ตาคี
- 20 ปี คาราวาน
- จำง แซ่ตั้ง
- เปาบุ้นจิ้นกับคนตัดไม้
- จี้ไก่
- ลำพูน
- ฝ่าโลง
- ในนามแห่งความรัก

1.15 แจกกล้วย (พ.ศ.2538) ประกอบไปด้วยเพลงดังนี้

- กำนันผู้ใหญ่บ้าน
- ค้าวควากินกล้วย
- ยูคา
- เงินกร่อย
- เดินขบวน
- สเปโต
- จราจร จลาจล

- สงครามป่า
- ประเวณี บุญหนัก
- เอาดีให้ได้

สาเหตุที่ทำให้ผู้ศึกษาเลือกที่จะศึกษาเพลงของคาราบาวในอัลบั้ม 1-15 (พ.ศ.2523-2538) เนื่องจากเพลงส่วนใหญ่ที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมมักจะอยู่ในอัลบั้ม 1-15 สังเกตได้จากเพลงเหล่านี้จะปรากฏในอัลบั้มรวมฮิตของคาราบาวหลายๆอัลบั้ม และมักจะถูกนำไปร้องในคอนเสิร์ตของคาราบาว ตัวอย่างเช่น ในบันทึกการแสดงคอนเสิร์ต “เมด อิน ไทยแลนด์” เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 จากการแสดงทั้งหมด 33 เพลง ปรากฏว่ามีเพลงในอัลบั้มชุดที่ 1-15 อยู่ถึง 24 เพลง

นอกจากนี้ยังเป็นความประทับใจส่วนตัวของผู้ศึกษา เนื่องจากผู้ศึกษาเติบโตมาในช่วงเวลาที่เพลงเหล่านี้ได้รับความนิยม ผู้ศึกษาจึงรู้สึกผูกพันกับเพลงของคาราบาวในช่วงนี้ จึงสนใจที่จะศึกษาเพลงคาราบาวในอัลบั้มที่ 1-15

2. ในการศึกษาการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของคาราบาว ผู้วิจัยได้ยึดนิยามของภาพพจน์ตามเกณฑ์ของซุ่มสาย สุวรรณชมภู เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของซุ่มสาย สุวรรณชมภู มีส่วนสัมพันธ์และสอดคล้องกับลักษณะของงานวิจัย ตลอดจนมีเนื้อหาครอบคลุม มีการให้คำอธิบายและยกตัวอย่างชัดเจนทำให้ทำความเข้าใจได้ง่ายโดยซุ่มสาย สุวรรณชมภูได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท ดังนี้

- 2.1. อุปมา (metaphor)
- 2.2. อุปมา (simile)
- 2.3. สัมพจน์ (synecdoche)
- 2.4. นามนัย (metonymy)
- 2.5. ปฏิพจน์ (oxymoron)
- 2.6. ปฏิทรรศน์ (paradox)
- 2.7. บุคลาธิษฐาน (personification)
- 2.8. อติพจน์ (hyperbole)
- 2.9. คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question)
- 2.10. การกล่าวอ้างถึง (allusion)

2.11 สัญลักษณ์ (symbol)

2.12 การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia)

3. ในการศึกษาและวิเคราะห์จะศึกษาเฉพาะเนื้อร้องและเนื้อหาของเพลงเท่านั้น แต่จะไม่ศึกษาในด้านการใช้ดนตรี หรือนำเสียงของผู้ขับร้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบประเภทของภาพพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว
2. ทำให้ได้ทราบถึงความถี่ของการใช้ภาพพจน์ในบทเพลงของคาราบาว
3. ทำให้ทราบถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ที่สะท้อนออกมาผ่านบทเพลงของคาราบาว
4. เป็นแนวคิดสำหรับผู้แต่งเพลง ว่าควรจะใช้ภาษาอย่างไรเพลงจึงจะได้รับความนิยม

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. **ภาพพจน์** หมายถึง ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ โดยใช้กลวิธีหรือชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำให้มีพลังที่จะสัมผัสอารมณ์ของผู้อ่าน จนเกิดความประทับใจ เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง และเกิดอารมณ์สะเทือนใจ มากกว่าถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ชุ่มสาย สุวรรณชนมู แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท ดังนี้

1.1 อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่า **เหมือนหรือคล้าย** เป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อยืนยันให้เห็นจริงว่า เหมือนอย่างไร ในลักษณะใด

1.2 อุปลักษณะ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่สิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า **“เป็น”** หรือ **“คือ”** ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมา

1.3 สัญลักษณ์ (symbol) คือ การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้คำอื่นแทน

คำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป

1.4 นามนัย (metonymy) คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด

1.5 อติพจน์ (hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ฟังหนักแน่นจริงจัง ทั้งผู้กล่าวและ ผู้ฟังก็เข้าใจว่ามีใช่เป็นการกล่าวเท็จ

1.6 บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การสมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด สิ่งที่เป็นนามธรรม หรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์

1.7 ปฏิทรรศน์ (paradox) คือ การใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายตรงข้ามหรือขัดแย้งกันมากว่าเปรียบเทียบเพื่อก่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจน

1.8 ปฏิพจน์ (oxymoron) คือ การใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรก

1.9 คำถามเชิงวาทิลปี่ (rhetorical question) คือ การตั้งคำถาม แต่มิได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว

1.10 การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) คือ การใช้คำที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงร้องของสัตว์ หรือเลียนเสียงกิริยาอาการต่างๆของคน

1.11 สัมพจน์ (synecdoche) คือ การกล่าวถึงส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ต้องการให้มีความหมายถึงส่วนเต็มหรือทั้งหมด

1.12 การกล่าวอ้างถึง (allusion) คือ การกล่าวอ้างอิงถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ในวรรณคดีเรื่องอื่นๆหรือการกล่าวอ้างข้อความตอนหนึ่งตอนใดจากวรรณคดีเรื่องอื่นๆทั้งโดยตรงและดัดแปลงมา

2. เพลงเพื่อชีวิต หมายถึง เพลงที่บอกเล่าเรื่องราวชีวิตของผู้คนในสังคม นำเสนอปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้ประชาชนลุกขึ้นมาทวงสิทธิเสรีภาพที่ตนเองพึงมี

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกได้ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพพจน์
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงเพื่อชีวิต
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงเพื่อชีวิต
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในเพลง

เอกสารที่เกี่ยวข้องการกับใช้ภาพพจน์

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ภาษาภาพพจน์และภาพพจน์ไว้ดังนี้

ภาษาภาพพจน์ (figurative language) หมายถึง ภาษาที่ผิดแผกไปจากปกติหรือผิดไปจากภาษาตามตัวอักษรในด้านการเรียงลำดับคำหรือความหมายของคำ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสำนวนที่แปลกใหม่และมีพลัง หรือทำให้มองเห็นภาพ หรือพรรณนาโดยการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความคล้ายคลึงกัน ในสิ่งที่ไม่คล้ายคลึงกัน ภาษาภาพพจน์คือข้อเขียนที่นำเอาภาพพจน์อย่างเดียวหรือหลายอย่างมาใช้ ภาพพจน์เหล่านี้ที่รู้จักกันมากที่สุด ได้แก่ ภาวะแย้ง อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐานและการกล่าวซ้ำ

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ สำนวนภาษารูปแบบหนึ่งที่เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำด้วยวิธีการต่างๆ ให้ผิดแผกไปจากการเรียงลำดับคำหรือความหมายของคำตามปกติ เพื่อให้เกิดภาพหรือให้มีความหมายพิเศษ ภาพพจน์อาจแบ่งได้อย่างกว้างๆ เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. ภาพพจน์วาทศิลป์ คือ การเรียบเรียงถ้อยคำที่ผิดแผกไปจากภาษาที่ใช้ตามปกติหรือผิดไปจากธรรมดา โดยไม่เปลี่ยนแปลงความหมายของคำ เช่น การพูดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมหรือสิ่งที่พูดไม่ได้ดูเป็นบุคคล เพื่อให้เกิดผลทางอารมณ์

2. ภาพพจน์เปรียบเทียบ คือ การใช้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดภาพ โดยมี การเปลี่ยนแปลง ความหมายพื้นฐานของคำ

นอกจากนี้ยังแยกภาพพจน์ออกได้เป็นอีกประเภทหนึ่ง คือ ภาพพจน์ทางเสียง ซึ่งเป็นการให้ เสียงของคำสร้างภาพและความหมายพิเศษ เช่น การสัมผัสอักษร การกระทบสระ และการเลียนเสียง ธรรมชาติ

เปลื้อง (2535: 73) ได้ให้ข้ออธิบายถึงความหมายของภาพพจน์ไว้ดังนี้ “คำพูดเป็นสิ่งมีรส แต่ถ้า เราพูดกันตรงไปตรงมาบ่อยๆ มักชินหู เลยทำให้ความที่พูดนั้นซีด บางทีคำที่พูดให้ความหมายหรือ ให้ผู้อ่านคิดเห็นไม่ได้กว้างขวางพอ เช่น ถ้าเราพูดว่า *ชวานาเป็นกำลังสำคัญยิ่งของชาติ* ดังนี้เราเข้าใจ ได้ดีเหมือนกัน แต่ถ้าพูดว่า *ชวานาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ* นอกจากจะให้ความเข้าใจแล้ว ยังให้ นึกคิดเปรียบเทียบระหว่างประเทศกับร่างกาย กำลังสำคัญกับกระดูกสันหลัง ซึ่งให้รู้สึกถึง ความสำคัญได้เด่นชัดยิ่งขึ้น นักประพันธ์ย่อมประดิษฐ์ พูดให้ผิดแปลกออกให้หลายอย่าง เช่น ถ้าจะ พูดว่า *ดาวส่องแสงระยิบ* หรือ *พระจันทร์ลอยอยู่ในฟ้า* ดังนี้เป็นการพูดใช้ถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมา ฟังบ่อยๆ ซักให้จืดหู ฉะนั้น เราจึงพูดเสียใหม่ว่า *ดวงเนตรแห่งราตรีส่องแสงระยิบ* และ *โคมสวรรค์ แขนงอยู่กลางฟ้า* แทนที่เราจะพูดว่า *เขาเล่นบิลเลียดเก่งมาก* เราพูดเสียว่า *เขาเป็นเสือบิลเลียด* การ พูดโดยวิธีนี้เรียกว่า พูดโดยโวหาร โวหารช่วยนักประพันธ์ได้มาก แต่โวหารนี้เปรียบเสมือนมีดสอง คม มีทั้งคุณและโทษ ถ้าใช้บ่อยจะกลายเป็นเฟื้อหรือกลายเป็นเล่นลิ้น ถ้าใช้โดยไม่ไตร่ตรองก็ไม่มีรส หรือทำให้ผู้อ่านรำคาญ เรื่องอ่านเล่นที่มีเค้าเรื่องธรรมดาอาจจะทำให้น่าอ่านได้โดยโวหาร โวหารใน ภาษาอังกฤษเรียกว่า figure of speech หรือ figure of rhetoric”

Barnet et al.(1964: 67) กล่าวว่า ภาษาภาพพจน์ คือ การกล่าวถึงสิ่งหนึ่งโดยใช้สิ่งอื่นกล่าว แทนสิ่งนั้น คำทุกคำล้วนมีความหมายตรงตามตัวอักษร แต่ก็สามารถใช้ในความหมายอื่นที่ นอกเหนือจากความหมายตรงตามตัวอักษร การใช้ความหมายไม่ตรงตามตัวอักษรเรียกว่า “ภาพพจน์” ซึ่งเป็นภาษาที่สามารถกระตุ้นความรู้สึกของผู้อ่าน เป็นภาษาที่ทำให้ข้อความที่กล่าวถึงมี ความสำคัญ แสดงความหมายได้อย่างแจ่มชัด ให้ความหมายพิเศษหรือเน้นให้เห็นความหมายที่แฝง อยู่ อีกทั้งยังกระตุ้น เร่งเร้า ปลุกปั่นอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้อ่านซาบซึ้งและสะเทือนใจ ยกตัวอย่าง เช่น *ความรักของฉันคือดอกกุหลาบ* หากแปลตามตัวอักษร “กุหลาบ” หมายถึง พุ่มไม้หรือต้นไม้ เตี้ยๆที่แหลมคม แต่ความหมายแฝงของกุหลาบหมายถึง ความงามที่ละเอียดอ่อน ความนุ่มนวล

ความหอม ดังนั้นคำว่า “กุหลาบ” ในความหมายของภาษาภาพพจน์จึงสามารถเปรียบได้กับ “ความรักของฉัน”

มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ ซึ่งแต่ละท่านก็จะแบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ไม่เท่ากัน เช่น

ผะอบ (2532: 76) ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท

1. การใช้ความตรงข้าม (antithesis) เช่น

“ความรักทำให้ความขี้ริ้วกลับเป็นความงาม”

“ความโง่กลับเป็นความฉลาด”

“ความแก่กลับเป็นความหนุ่ม”

“บาปกลับเป็นบุญ”

“ความขี้เมากลับเป็นความสดชื่น”

“ใจแคบกลับเป็นใจกว้าง”

2. การใช้ความเปรียบเทียบ (simile) เช่น

“เจ้าพุดจาใช้ถ้อยคำวนเวียน เหมือนลูกหมาไล่กัดหางตัวเอง”

3. การเปรียบเทียบโดยนัย (metaphor) เช่น

“ความเปล่าประโยชน์เป็นของแพงที่สุด และเป็นของหาง่าย”

“เลือดในอกแท้ๆยังทิ้งได้”

4. การใช้ถ้อยคำที่มีการเล่นเสียง เล่นจังหวะ (alliteration) เช่น

“มีไม้ต้นคำออกคอกคอกคุดั่งคาคาไว้ ส่งกลิ่นหอมฟุ้งกระจายไปทั่วบริเวณ”

5. การใช้ประโยคที่ตั้งเป็นปัญหา (interrogation) เช่น

“ข้อที่ว่าชาวต่างประเทศโดยมากหาได้นับถือเราไม่นั้น เป็นความจริงอันแน่นอนเพราะเหตุใดเล่า”

6. การสมมติให้สิ่งที่ไม่มีตัวตน มีอาการกิริยา เช่นสิ่งที่มีตัวตน (personification) เช่น

“ข้าวกับแกงเผ็ดก็ไหลซึ้นมาในนัยน์ตาที่หลับๆ ประเดี๋ยวไขเจียวจิ้มน้ำพริก ประเดี๋ยวทอดมันกุ้งปลาแห้งผัด อะไรพากันมาล้อมลอบเสียใหญ่”

7. การใช้ข้อความเกินความเป็นจริง (hyperbole) เช่น

“ข้าพเจ้ารู้สึกปวดร้าวคล้ายกับมันเหยียบย่างกลางหัวใจ”

8. การใช้คำที่ได้จากเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) เช่น

“พอลมพัดกิ่งมะพร้าวหลังคาค้างแกรกกราก ฟังแล้วน่ากลัว”

9. การโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง (metonymy) เช่น

“ชีวิตคือการต่อสู้ นับตั้งแต่ในเปลจนเข้าโลง”

10. การเล่นคำ (puns on words) คือการใช้คำคำเดียวกันในความหมายต่างกัน เช่น

“ในชีวิตของเขาไม่เหมือนใครและไม่มีการเหมือน”

11. การใช้คำให้เบาลง (euphemism) เช่น

“อย่ามาเล่านิยายให้ฉันฟังเลย” (นิยาย หมายถึง พูดเท็จ)

12. การเขียนเรื่องสมมติเปรียบเทียบ (allegory) คือ การสมมติเรื่องขึ้น โดยอาศัยความคล้ายคลึงกัน เช่น นิยาย นิทานต่างๆ

วิภา (2533: 35) ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 14 ประเภท ได้แก่

1. อุปลักษณ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากันทุกประการ โดยใช้คำ “เป็น” “เท่า” “คือ” ฯลฯ ในการเปรียบเทียบ เช่น

“ถนนและเป็นสังขยา”

“หน้าขาวเป็นน้ำข้าว”

2. อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกัน คำที่ใช้ในการเปรียบเทียบ คือคำว่า เหมือน คล้าย ดูจ ราว ก ล ะหนึ่ง เพียง ตั้ง ราวกับ เผล ฯลฯ เช่น

“เมฆอรุณงามสะอาก เหมือนนวลนางไรราคี

เด่นเฉิดฉวีคล้ายมณี หยาตรุ่งของตะวัน”

3. สัมพจนัย (synecdoche) คือ การกล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของส่วนทั้งหมดเพียงบางส่วนแต่ให้มีความหมายคลุมหมดทุกส่วน เช่น

“เป็นหูเป็นตา” หมายถึง คนช่วยดูแลทั้งคน

4. นามนัย (metonymy) คือ การเอ่ยถึงสิ่งหนึ่งแต่ให้มีความหมายเป็นอย่างอื่น เช่น

“ไม่มีข่าวจากทำเนียบขาว”

ทำเนียบขาว หมายถึง ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

5. **ปฏิวาทะ (oxymoron)** คือ การนำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือค้านกันมารวมกันเพื่อให้เกิดคำที่มีความหมายใหม่ หรือมีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรก เช่น

รวย + ฉิบหาย = รวยฉิบหาย หมายถึง รวยมาก

6. **ปฏิกาทพจน์ (paradox)** คือ ข้อความที่มีความหมายขัดกัน ไม่ว่าผู้ใช้จะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เป็นข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่แปลกแต่จริง หรือไม่น่าเป็นไปได้แต่เป็นไปได้แล้ว เช่น

“ดิฉันแอนตี้การพูดภาษาไทยปนฝรั่ง”

“ยังมีกรรมการมากงานยิ่งช้า”

7. **อาวัตพาทย์ (synesthesia)** คือ การใช้คำแทนผลของสัมผัสที่ผิดไปจากธรรมดา เช่น

“คนปากหวาน”

“เสียงเขียว”

8. **อติพจน์ (hyperbole)** คือ การพูดเกินความจริงเพื่อเน้นความรู้สึก มิใช่เพื่อหลอกลวง เช่น

“ฉันรักเธอเท่าฟ้า”

“คิดถึงใจจะขาดแล้วเอ๋ย”

9. **อธิพจน์ (overstatement)** คือ การพูดหรือเขียนประหนึ่งโอ้อวด เจตนาจะให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกขุ่น

10. **ปฏีรูปพจน์ (allusion)** คือ การใช้ข้อความที่ดัดแปลงมาจากข้อความอันเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว เช่น วาทะของนักปราชญ์ หรือสุภาษิต คำพังเพย เช่น

“สหกรณ์ของนักศึกษา โดยนักศึกษา เพื่อนักศึกษา”

11. บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การใช้ภาษาในลักษณะที่ทำให้ดูเหมือนว่าสรรพสิ่งทั้งหลายที่ไม่ใช่คนเป็นคน โดยให้สรรพสิ่งเหล่านั้นแสดงออกปฏิกิริยาต่างๆราวกับเป็นคนบ้าง เช่น พุดได้ ร้องได้ เช่น

“อันมรณธรรมมิได้มีความละอาย ย่อมทำลายชีพแห่งสัตว์ทั้งสิ้นเป็นอาจินธรรมดา”

12. อุทาหรณ์ (analogy) เป็นวิธีการเปรียบเทียบเรื่องราว เหตุการณ์ หรือความคิดสองอย่างที่ไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบกันว่าคล้ายกัน โดยยกข้อความที่เชื่อว่าง่ายแก่การเข้าใจ เปรียบเทียบกับสิ่งที่ผู้เขียนหรือผู้พูดต้องการจะอธิบาย เช่น

“ไอ้เรื่องความคิดของคนนี่ ผมก็เห็นว่ามันเหมือนกับตะเกียงที่จุดขึ้นเพื่อส่องทางให้พ้นจากกความมืดในใจ”

13. ปฏิพจน์ (rhetorical question) เป็นศิลปะของการใช้คำถาม คือ เป็นคำถามที่มีได้หวังคำตอบ เช่น

“ข้าบรรดาภาษาอะไร อยากตายหรือ”

14. สัญลักษณ์ (symbol) คือ การใช้คำที่ชี้แทนสรรพสิ่งต่างๆทั้งรูปธรรมและนามธรรม อันมีความหมายนอกเหนือจากความหมายตามตัวอักษร เช่น

แสงสว่าง เป็นสัญลักษณ์ของ ปัญญา

หงษ์ เป็นสัญลักษณ์ของ คนชั้นสูง

ชุมสาย (2540: 44) แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท ได้แก่

1. อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่า เหมือนหรือคล้ายเป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อเน้นให้เห็นจริงว่า เหมือนอย่างไร ในลักษณะใด เช่น

“ดวงหน้านางนวลกระจ่างดุจดวงจันทร์”

“เพลงนี้เพราะราวกับเพลงจากสวรรค์”

“เธอว่าน้ำแก่งเหมือนปลา”

2. อุปลักษณ์ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า “เป็น” หรือ “คือ” ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมา เช่น

“ลูกคือดวงตาดวงใจของพ่อแม่”

“มอมมิได้รักนายเท่าชีวิต แต่นายคือชีวิตของมอม”

“นี่คือนรก เพราะเต็มไปด้วยความร้อนแห้งผากและฝุ่นบ้ายๆ”

3. สัญลักษณ์ (symbol) คือ การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้คำอื่นแทน คำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป เช่น

สิงโต	หมายถึง	ผู้มีอำนาจ
ตราชู	หมายถึง	ความยุติธรรม
สีขาว	หมายถึง	ความบริสุทธิ์
ดอกกุหลาบสีแดง	หมายถึง	ความรัก

4. นามนัย (metonymy) คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งสิ่งใด มาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด เช่น

เวที	หมายถึง	การแสดงละคร
มงกุฏ	หมายถึง	กษัตริย์
มือขวา	หมายถึง	คนสนิทที่ไว้วางใจ

การใช้นามนัยอีกลักษณะหนึ่ง คือการกล่าวถึงชื่อของสถานที่ แต่หมายถึงคน เช่น

“ไม่มีคำตอบจาก**ทับแก้ว**” ทับแก้วในที่นี้หมายถึง อาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

นอกจากนั้นยังมีการใช้นามนัยอีกลักษณะหนึ่งที่กล่าวถึงชื่อคน แต่หมายถึงผลงานของเขา เช่น “ฉันชอบมัยอันดีมากกว่าบุษยามาส” หมายถึง ฉันชอบอ่านนวนิยายของมัยอันดีมากกว่าของบุษยามาส

5. อติพจน์ (hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกรหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ฟังหนักแน่นจริงจัง ทั้งผู้กล่าวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามีใช่เป็นการกล่าวเท็จ เช่น

“ฉันหัวใจจะขาดแล้วนะ”

“ชาติหน้าตอนบ่ายๆจึงจะได้พบคนดีเช่นนี้อีก”

6. บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การสมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด สิ่งที่เป็นนามธรรม หรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ เช่น

“ดาวกระพริบตาเยาะเราหรือดาวเอ๋ย”

“ทะเลไม่เคยหลับใหล เธอตอบได้”ไหม โจนจึงตื่น”

7. ปฏิทรรศน์ (paradox) คือ การใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายตรงข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบเพื่อก่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจน เช่น

“ยิ่งรีบก็ยิ่งช้า”

“เป็นความมืดที่เว้งว่างสว่างไสว”

8. ปฏิพจน์ (oxymoron) คือ การใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรก เช่น ไฟเย็น สันติภาพร้อน ชัยชนะของผู้แพ้

9. คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) คือ การตั้งคำถาม แต่มิได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้ที่อยู่แล้ว เช่น

“เราจะยอมให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงต่อไปอีกหรือ”

10. การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) คือ การใช้คำที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงร้องของสัตว์ หรือเลียนเสียงกิริยาอาการต่างๆของคน เช่น

“เสียงระฆังดังห่างห่างวังเวงแว่ว”

“มันร้องดังกระโต้งโอง มันดังก็อ๊กๆก็อ๊กๆ กระโต้งโอง”

“ขุมขุมรุมกักปิดปั้วปะ เสียงฝัวพะผลุบผลับปุบปั๊บแปะ”

11. สัมพจน์ (synecdoche) คือ การกล่าวถึงส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ต้องการให้มีความหมายถึงส่วนเต็มหรือทั้งหมด เช่น

เขากินหมาก หมายถึง เขากินหมาก ซึ่งมีพลู ปูน และส่วนผสมอื่นๆรวมอยู่ด้วย

12. การกล่าวอ้างถึง (allusion) คือ การกล่าวอ้างอิงถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ในวรรณคดี เรื่องอื่นๆ หรือการกล่าวอ้างข้อความตอนหนึ่งตอนใดจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆทั้งโดยตรงและดัดแปลงมา เช่น

“พุดพลอดกอดเกล้าเกล้านิทา พระอวตารตามนางมากกลางป่า
 ข้ามฝั่งมายังเกาะลังกา ผลาญโคตรรักษาให้ตายเปลื้อง
 แสนยากลำบากด้วยนางงาม พระรามทุกข์ตรอมจนผอมเหลือง
 ลิบลิ่ปิ้งได้นางมาคืนเมือง พอลิ้นเองก็พอหลับลงด้วนกัน”

(ขุนช้างขุนแผน: 167)

ข้อความนี้มาจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายแก้วแต่งงาน เป็นเหตุการณ์ตอนที่พลายแก้วได้เข้าหอกับนางพิมแล้วเล่าเรื่องรามเกียรติ์ให้นางฟัง

จรัญญา (2545: 88) แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 9 ประเภท ได้แก่

1. อุปมา เป็นความเปรียบโดยนำเอาเรื่องราวหรือสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่งไปเปรียบกับ

สิ่งอื่น เพื่อให้เห็นภาพของสิ่งนั้นเพียงด้านเดียว เช่น เพื่อให้เห็นเฉพาะความสวยงาม ความขาว ความแข็ง การเปรียบเทียบในลักษณะนี้มักจะมีคำว่า เหมือน ราวกับ คุณ ประดุจ เพียง คล้าย เปรียบ เช่น ประหนึ่ง ละม้าย เสมอ เสมือน ปาน เป็น

2. อุปลักษณะ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง เน้นความแรงกว่าอุปมา ไม่ต้องมีคำเชื่อมโยง บอกได้เลยว่าคืออะไร หรือเป็นอะไรตามลักษณะเด่นที่ต้องการเปรียบเทียบ

3. บุคลาธิษฐาน เป็นภาพพจน์ที่เกิดจากการสมมติสิ่งที่ไม่มีชีวิต ความคิด นามธรรม หรือสัตว์ ให้มีสติปัญญา อารมณ์ หรือกิริยาอาการเยี่ยงมนุษย์ เช่น

“ดอกไม้อิ้ม”

“ก้อนหินละเมอ”

4. อติพจน์ หรือ อธิพจน์ เป็นการกล่าวเปรียบเทียบในลักษณะที่เกิดจากความเป็ความจริง ความเป็นไปได้ ซึ่งให้เห็นถึงความไม่น่าจะเป็นไปได้ของสิ่งที่ต้องการกล่าวถึง มีจุดประสงค์เพื่อตอกย้ำ หรือนั่นอารมณ์ ความรู้สึก หรือการกระทำที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป เช่น

“ร้องไห้ น้ำตาเป็นสายเลือด”

“ทำงานตัวเป็นเกลียว”

5. นามนัย คือ การเรียกชื่อสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำอื่นแทนไม่เรียกตรงๆ แต่ต้องเป็นคำที่รู้จัก ทั่วๆ ไป เป็นภาพพจน์ที่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ธรรมดาๆ ซ้ำซาก และเป็นการนำเอาจุดเด่นจุดสำคัญ หรือลักษณะเด่นของสิ่งนั้นมากล่าวผู้ส่งสารไม่ต้องเสียเวลาอธิบายและผู้รับสารก็มองเห็นภาพได้ทันที

“ไทยรวมกำลังตั้งมั่น” (ไทย หมายถึง คนไทย)

“ไม่มีข่าวจากทำเนียบขาว” (ทำเนียบขาว หมายถึง ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา)

6. ปฏิภาคพจน์ คือ การเปรียบเทียบที่เกิดจากการใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายขัดแย้งกันตรงข้ามกัน แต่นำมาเข้าคู่กันเพื่อให้เกิดความหมายขานาน เช่น

“ความตายคือการเริ่มต้น”

“เสียงกระซิบแห่งความเจ็บ”

7. **ศัพท์พจน์** คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการถ่ายทอดเสียงหรือเลียนแบบเสียงที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น เสียงฟ้าร้อง เสียงฟ้าผ่า เสียงครวญคราง เสียงลมพัด เสียงร้องของสัตว์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รสจากข้อความนั้น เช่น

“เปรี้ยง! เสียงฟ้าผ่าดัง สะท้อนไปทั่ว”

“ลมกระโชกหวีดหวิว”

8. **อวัตพากย์** เป็นภาพพจน์ที่เกิดจากการใช้คำแทนผลของสัมผัสที่ผิดไปจากธรรมดา เช่น

“หอมกลิ่นความฝัน”

“นิสัยเปรี้ยว”

นอกจากนั้นยังเกิดจากการถ่ายโยงที่ใช้ของคำในลักษณะการสร้างคำที่ผิดไปจากบริบทที่เคยใช้ เช่น

“ถนนหนังสือ”

“รากเหง้าแห่งอารยธรรม”

9. **ปฏิพจน์** เป็นการใช้คำถามโดยมิได้คาดหวังคำตอบ เป็นการตั้งคำถามที่ต้องการให้เกิดความคิด หรือเน้นความรู้สึกเพื่อกระทบใจผู้อ่าน เช่น

“คุณทนได้หรือที่จะให้ใครมาตราหน้าว่าเสียชาติเกิด”

Bender and Barnwell (1980: 89) ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ดังนี้

1. **rhetorical question** คือ คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ จุดประสงค์ของ rhetorical question ก็เพื่อสื่อทัศนคติของผู้พูดหรือเพื่อต้องการกระตุ้นความรู้สึกของผู้ฟัง

2. **metaphor** และ **simile** คือภาพพจน์ที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบ

3. **euphemism** คือ การกล่าวถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยอ้อมเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำที่รุนแรง หรือขัดกับวัฒนธรรม เช่น ใช้ “fell asleep” แทน “died”

4. **hyperbole** คือ การกล่าวเกินจริง ใช้เพื่อบรรยาย

5. **litotes** คือ การกล่าวที่น้อยกว่าความเป็นจริงเพื่อการเน้น เช่น ใช้ “not bad” แทน “very good”

6. **sarcasm** และ **irony** คือ การกล่าวที่ตรงกันข้ามกับความหมายตามตัวอักษร มักจะใช้คำที่รุนแรงเพื่อตำหนิหรือเยาะเย้ย

7. **personification** คือ การสมมติสิ่งที่เป็นนามธรรมหรือไม่มีชีวิตให้แสดงอาการเหมือนคน มักใช้ในการประพันธ์

8. **apostrophe** คือ การกล่าวถึงสิ่งของหรือบุคคลที่ไม่ได้ปรากฏตัวอยู่ ณ ที่นั้น เสมือนว่าปรากฏตัวอยู่ที่นั่นด้วย

9. **chiasmus** คือ การสร้างประโยคคู่ขนานซึ่งสลับตำแหน่งคำเพื่อเน้นความและเพื่อความหลากหลายในการประพันธ์

10. **metonymy** และ **synecdoche** คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงเพื่อชีวิต

ความหมายของเพลงเพื่อชีวิต

ชูเกียรติ (2541: 141) ได้ให้ความหมายของเพลงเพื่อชีวิตไว้ว่า “เพลงเพื่อชีวิตนั้นหากจะกล่าวโดยความหมายตรงๆก็คงหมายถึง บทเพลงที่สะท้อนสังคมด้วยความเป็นจริง หรือบทเพลงที่ดีแผ่ความทุกข์ยากของผู้ถูกกดขี่ หรือบทเพลงแห่งมวลมนุษยชาติ”

วิฤช (2530: 15) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของเพลงเพื่อชีวิตว่า “หากจะตั้งคำถามจากนักฟังเพลงว่า เพลงเพื่อชีวิตคืออะไร คำตอบที่ได้จากแต่ละคนก็จะหลากหลายไปตามทัศนะคติ ประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์ทางดนตรี พื้นฐานการเจริญเติบโตทางความคิด รวมถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละคน แม้แต่ศิลปินผู้ผลิตเพลงเพื่อชีวิตเองก็ยังไม่สามารถตอบคำถามว่าเพลงเพื่อชีวิตคืออะไรได้โดยสมบูรณ์ งานเพลงเพื่อชีวิตแต่ละสมัยจะแตกต่างกันไป ในยุคสมัยหนึ่งงานเพลงอาจออกมาในลักษณะชี้นำทางการเมือง อีกสมัยหนึ่งอาจสะท้อนภาพชีวิตของผู้คน ความเป็นไปในสังคมเท่านั้น”

ลักษณะของเพลงเพื่อชีวิต

มนต์สววรรค์ (2537: 102) ได้กล่าวถึงลักษณะของเพลงเพื่อชีวิตไว้ดังนี้

1. การสะท้อนปัญหาของชาติ ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา เอกราช อธิปไตย ความเดือดร้อน ความทุกข์ยากอันเกิดจากการเอารัดเอาเปรียบของนายทุน ภัยธรรมชาติ ปัญหาการคอร์รัปชัน ปัญหาแรงงาน เป็นต้น
2. การสะท้อนความคิดและอุดมการณ์ ได้แก่ การสร้างเป้าหมายในการดำเนินการไปสู่ความหวังใหม่ ค่านิยมใหม่ อันได้แก่ เสรีภาพทางการเมือง อีสภาพของความเป็นไทย ความใฝ่ฝันในสันติภาพ การสร้างสังคมใหม่ เป็นต้น
3. แสดงถึงวิถีทางการต่อสู้ที่สอดคล้องกับอุดมการณ์อย่างมีเป้าหมาย ได้แก่ การเรียกร้องให้ผู้ฟังสนใจปัญหาต่างๆที่เป็นจริงในสังคม ให้เกิดความสามัคคีในกลุ่มคนโดยไม่จำกัดชนชั้น

4. การขำหรือการแสดงเจตนาอารมณ์อันมีจุดยืนร่วมกัน เช่น การเสียดสีชีวิต

5. การกล่าวขยอกของกลุ่มบุคคลต่างๆ เช่น ผู้ที่เสียชีวิตทางการเมือง ชวนา กรรมกร ปัญญาชน สตรี เยาวชน ข้าราชการ ครู แม่

6. เบ็ดเตล็ด ได้แก่ ความรัก ความแค้น ความสิ้นหวัง ปัญหาท้องถิ่น

วิสา (2540: 100) ยังได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของเพลงเพื่อชีวิตไว้ดังนี้

1. นักร้องไม่ได้มาจากการประกวดคัดเลือก เพื่อนั้นเอาคนเสียงดี เสียงเพราะ ไม่ใช่ประเภทมืออาชีพที่ผ่านการฝึกฝนการเรียนร้องเพลงอย่างมีวิชาการ แต่ต้องการเสียงที่เปล่งออกมาจากอารมณ์ความรู้สึกที่จริงใจจริงใจ

2. เพลงเพื่อชีวิตแต่งคำร้อง ทำนองกันขึ้นเอง โดยคนที่ร้องเพลงนั้นๆบางทีก็ลอกหรือดัดแปลงทำนองเพลงสากลที่แต่ละคนชื่นชอบ บางทีก็ได้พื้นทำนองจากเพลงพื้นบ้านผสมปนเปกันไป กระทั่งกลายเป็นเพลงใหม่ ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเอง

3. เพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงที่มีเนื้อหาแนบแน่นยืนอยู่ข้างผู้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบในสังคม เน้นความชอบธรรม ธรรมะค้ำสู้เพื่อเอกราชอธิปไตย ประชาธิปไตย ไปจนถึงอุดมการณ์ ลัทธิความเชื่อ เนื้อหาจึงค่อนข้างหนักและจำกัดกลุ่มคนฟัง ไปโดยตัวของเพลงเอง จึงเห็นได้ว่าเพลงเพื่อชีวิตในระยะแรกพูดถึงความรักน้อยมาก หรือแทบไม่มีเลย ส่วนมากจะวนเวียนอยู่กับเหตุการณ์ที่เป็นจริง

4. จุดเริ่มต้นของนักร้องนักดนตรีเพื่อชีวิต มาจากคนในขบวนการต่อสู้ที่รับรู้ปัญหาต่างๆ จากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นด้วยตัวเอง เป้าหมายการทำเพลงจึงเปล่งเสียงสู้กับความอยุติธรรมทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป เพลงเพื่อชีวิตคือเพลงประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นมาเพื่อสะท้อนสภาพสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ความไม่เป็นธรรมในสังคม เป็นเพลงที่มีเนื้อหาปลุกเร้าอารมณ์ในการต่อสู้ชีวิตและความชอบธรรม รวมไปถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ประวัติวงคาราบาว

ชัยยุทธ์ ลิ้มลาวัลย์ (2548) ผู้จัดทำเว็บไซต์ www.carabao.net ได้กล่าวถึงประวัติของวงคาราบาวไว้โดยสังเขป ดังนี้

คาราบาว ก่อตั้งโดยยืนยง โอภากุล (แอ๊ด) กิรติ พรหมสาขา ณ สกลนคร (เจี๊ยว) และ สานิตย์ ลิ้มศิลา (ใจ) ทั้ง 3 คนได้ไปศึกษา ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อเดินทางกลับประเทศไทย ทั้ง 3 คนได้รวมตัวกันแสดงดนตรีตามสถานที่ต่างๆ เวลาว่างโดยใช้ชื่อว่า คาราบาว

คำว่า “คาราบาว” เป็นภาษาตากาล็อก ภาษาประจำชาติของ ฟิลิปปินส์ มีความหมายว่า ควาย ที่ใช้ชื่อนี้เพราะยืนยงต้องการสื่อถึงการต่อสู้ที่ต้องใช้ความอดทนผ่านทางเนื้อเพลงที่เขาเขียนขึ้น

จีเม่า เป็นอัลบั้มแรกของคาราบาว วางจำหน่ายเมื่อปี 2524 หลังจากนั้นไม่นาน ปรีชา ชนะภัย (เล็ก) ได้เข้ามาร่วมในวงคาราบาว

ปี 2525 อัลบั้ม แป๊ะขายขวด ชุดนี้มีปรีชามาเป็นสมาชิกอีก 1 คน อัลบั้มนี้ทำเป็นเทปกับบริษัท Peacock ออกมาประมาณ 20,000 ม้วน ซึ่งต่อมากลายเป็นอัลบั้มที่มีการซื้อขายในกลุ่มนักสะสมเทปราคาสูงถึง 2,000 บาท แต่ผลงานผ่านไป 2 อัลบั้ม ถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

กระทั่งปี 2526 มีอัลบั้ม วณิพก ซึ่งเพลง “วณิพก” ทำให้วง คาราบาว เป็นที่รู้จักมากขึ้น ด้วยจังหวะเพลงและเนื้อหาที่แปลกไปจากเพลงไทยในสมัยนั้น ต่อมาไม่กี่เดือน ก็มีอัลบั้ม ท.ทหาร อดทน มีเพลงที่ได้รับความนิยมคือ “ทินเนอร์” และ “ท.ทหารอดทน”

ปี 2527 มีอัลบั้ม เมด อิน ไทยแลนด์ ซึ่งถือเป็นอัลบั้มที่ได้รับความนิยมมากเป็นประวัติศาสตร์ของวงคาราบาว และของประเทศไทย โดยมียอดขายสูงกว่า 3 ล้านชุด รวมถึงบุคลิกของสมาชิก และการแสดงบนเวที ส่งผลให้ผลงานชุดนี้ได้รับความนิยมทั้งในประเทศไทย รวมไปถึงทั่วภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งอเมริกา และเยอรมัน

ปี 2528 วงคาราบาวเปิดการแสดงดนตรีครั้งใหญ่ จัดโดยคนไทย ที่สนามกีฬาเวโลโดม หัวหมาก มีผู้ร่วมชมมากกว่า 50,000 คน และได้รับการยกย่องว่าเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ทางดนตรีกลางแจ้ง และเป็นยุคที่คาราบาวมีสมาชิก 7 คน ประกอบด้วย

ยีนยง โอภากุล (แอ๊ด)
 กิรติ พรหมสาขา ณ สกลนคร (เขียว)
 ปรีชา ชนะภัย (เล็ก)
 เทียรี่ เมฆวัฒนา (รี)
 นุพงษ์ ประถมปัทมะ (อ๊อด)
 อำนาจ ลูกจันทร์ (เป้า)
 ธนิศร์ ศรีกลิ่นดี (อาจารย์)

หลังจากอัลบั้ม เมด อิน ไทยแลนด์ วงคาราบาว ยังคงสร้างสรรค์ผลงานเพลงมาอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งชุดที่ 9 อัลบั้ม ทับหลัง เป็นชุดสุดท้ายที่ สมาชิกทั้ง 7 คน ทำงานด้วยกันก่อนมีการแยกย้ายกันไป คงเหลือแต่ยีนยง นุพงษ์ และปรีชา ที่เป็นสมาชิกเดิมอยู่ โดยจะมีนักดนตรีอื่นที่มีฝีมือมาเล่นแทนในตำแหน่งของสมาชิกที่ออกไป

ครบรอบ 15 ปี ที่มีการตั้งวง คาราบาว สมาชิกยุค เมด อิน ไทยแลนด์ มีการรวมตัวทำงานกันอีกครั้ง ออกอัลบั้มชุด หากหัวใจยังรักควาย 15 ปี คาราบาว (บทเพลงทั้งหมด 20 เพลง) แล้วแสดงดนตรีทั่วประเทศ ก่อนแยกย้ายกันไปอีกครั้งในเวลาต่อมา แต่ยีนยงก็เดินทางทำงานที่เป็นประกายความคิดทางสังคมผ่านเสียงเพลงต่อไปกับวง คาราบาว

ปี 2546 เพื่อฉลองครบรอบ 20 ปีสมาชิกคาราบาวทุกยุคจึงกลับมารวมตัวกันเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อร่วมสร้างตำนานอันยิ่งใหญ่ ในคอนเสิร์ต 20 ปี คาราบาว เรื่องราวของกลุ่มคน คนตรี และเขาควาย

บทสัมภาษณ์ยีนยง โอภากุล (แอ๊ด คาราบาว)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณยีนยง โอภากุล เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์และเพื่อความสมบูรณ์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยเหตุผลที่เลือกสัมภาษณ์ยีนยง โอภากุล เนื่องจากยีนยง เป็นสมาชิกของวงคาราบาวที่อยู่ในวงมาเป็นเวลานานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนกระทั่งปัจจุบัน และ

ผลงานเพลงที่รวบรวมมา 15 อัลบั้ม รวม 153 เพลง พบว่าเพลงส่วนใหญ่ประพันธ์โดยยีนง โอภากุล ดังนั้นยีนง โอภากุลน่าจะเป็นตัวแทนในการพูดถึงคาราบาวได้ดีที่สุด เพราะเพลงของคาราบาว น่าจะสะท้อนมาจากแนวความคิดของยีนง โอภากุล เป็นส่วนมาก

โดยยีนง โอภากุลได้แสดงทัศนะต่อเพลงเพื่อชีวิตว่า คือเพลงประเภทหนึ่งซึ่งมีทิศทางของการนำเสนอเนื้อหาออกไปในทางรับใช้สังคม อาจจะไปถึงเรื่องส่วนตัว เรื่องสังคมเล็กๆไปจนถึงสังคมใหญ่ คือสังคมประเทศ รวมถึงข้องเกี่ยวกับการเมือง ในประวัติศาสตร์ของประเทศเรามีการต่อสู้ทางการเมือง คือ ประชาชนลุกขึ้นต่อสู้ น่าจะเป็นครั้งต้นๆที่เพลงเพื่อชีวิตเข้าไปมีส่วนกับการต่อสู้ของประชาชน ดำเนินต่อไปสู่การขยายผลเข้าไปสู่ในเขตป่าเขา บทเพลงเพื่อชีวิตกลายเป็นบทเพลงในวิทยุใต้ดิน และเมื่อสงครามสิ้นสุดลง บทเพลงเพื่อชีวิตก็ยังทำหน้าที่ต่อไป มาเขียนในเรื่องที่ใกล้ตัว เรื่องสังคม เรื่องพิชิตสุราเรื้อรัง เรื่องการจรรยา รวมไปถึงความรัก

เพลงเพื่อชีวิตไม่ได้เขียนขึ้นมาเพื่อที่จะชดเชยอารมณ์ความรักเพียงอย่างเดียว เป็นภาพที่กว้างกว่าและทรงพลังมากกว่าในเรื่องของสังคม ในเรื่องของชีวิตประจำวัน โดยปกติเพลงมักจะเขียนถึงความรักเป็นส่วนใหญ่นอกจากเพลงเพื่อชีวิตมีเรื่องของความรักเป็นส่วนน้อย ความรักที่เพลงเพื่อชีวิตเขียนมักเป็นรักที่ให้กับสังคม ไม่จำกัดอยู่แค่หนุ่มสาว

เนื่องจากวงคาราบาวเป็นวงดนตรีเพื่อชีวิตที่มีชื่อเสียงมากกว่า 20 ปี ยีนง โอภากุล กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้คาราบาวได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบันว่าเป็นเพราะว่าบทเพลงของคาราบาวเข้าถึงผู้ฟังทุกยุคทุกสมัย มีการนำเสนอดนตรีที่มีลีลาแบบไทยๆผสมผสานกับดนตรีที่เป็นสากล อีกทั้งคาราบาวทำงานต่อเนื่องมาตลอด 20 ปี ทำให้คาราบาวอยู่ในความทรงจำของคนไทยตลอด และความสามารถของนักดนตรีในวงคาราบาวที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป

ทางด้านเนื้อหาของเพลงคาราบาวได้รับแรงบันดาลใจมาจากสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในช่วงนั้น บางครั้งก็แต่งจากอารมณ์ความรู้สึก เช่น เกิดจากการสูญเสียคนรัก บางทีก็นึกจินตนาการขึ้นมา เช่น เพลง “ทะเลใจ” เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ คิดว่าคนเราต้องมาฆ่ากันเพราะไม่สามารถเอาชนะความโลภที่มีอยู่ในตัว อยากเป็นใหญ่และบังคับให้คนอื่นยอมรับความเป็นใหญ่ของตน ทำให้เกิดการต่อต้าน จึงเกิดเพลง “ทะเลใจ” ซึ่งดูแล้วไม่น่าจะเกิดเพลงในสถานการณ์ที่ตรึงเครียดอย่างนี้

ทางด้านภาษา การาวาใช้ถ้อยคำง่ายๆนำเอาภาษาพื้นบ้านมาใช้ ไม่จำกัดอยู่ในขอบอันตลัษณ์ กฎเกณฑ์ทางวรรณกรรมมากนัก มีความกล้าที่จะใช้ภาษา ใช้ทุกสิ่งทุกอย่างที่รู้โดยจะไม่เปิดพจนานุกรมซึ่งบางครั้งก็ทำให้เกิดการผิดพลาดได้ เราคิดว่าเราทำมาจากความรู้สึกของเรา งานเพลงของการาวาต้องมีสัมผัสนอก สัมผัสใน สัมผัสระหว่างวรรค สัมผัสคำ เพราะผู้เขียนเติบโตมาในยุคของเอื้อ สุนทรสนาน ครูเพลงจะเขียนมีสัมผัสตลอดเวลา ทำให้จำง่าย สั้นไหล จึงได้รับอิทธิพลมาแต่ก็มีบ้างที่ไม่สัมผัสเพราะคนตรีต้องการคำที่หนักแน่นซึ่งก็เป็นไปได้ที่ไม่มีสัมผัส ในขณะเดียวกันยืนยง โอภากุล ได้แสดงทัศนคติต่อการใช้ภาษาของบทเพลงในปัจจุบันว่าเมื่อสังคมเปลี่ยนไป เด็กๆต้องใช้คอมพิวเตอร์และต้องใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้คนรุ่นใหม่จะใช้คำทับศัพท์บ้าง ก็ถือเป็นการแตกตัวทางภาษา เป็นการเคลื่อนไหวของสังคมทางภาษา แต่นักอนุรักษ์ก็จะบอกว่าควรอนุรักษ์ภาษาของเราไว้ เพราะความเป็นชาตินั้นปรากฏอยู่ในภาษา หลายประเทศในโลกนี้ไม่มีภาษาประจำชาติ ซึ่งก็ถือเป็นเสน่ห์ของประเทศไทย

ท้ายที่สุดยืนยง โอภากุล ได้กล่าวอนาคตของบทเพลงเพื่อชีวิตว่า ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของโลก บ้านเมือง วันหนึ่งบ้านเมืองมีปฏิวัติรัฐประหารโดยกองทัพ กட்சี่ประชาชน อาจมีศิลปินรุ่นใหม่เขียนเพลงต่อต้านกองทัพ และขึ้นอยู่กับการจะมีคนรุ่นใหม่จะมาสืบสานงานแบบนี้หรือไม่ หรือว่าเพลงเพื่อชีวิตจะเข้าไปอยู่ในหัวใจของคนทุกคนหรือไม่ อาจจะไม่ได้ทำเพลงด้านนี้โดยเฉพาะอาจจะมิปะปนอยู่ในงานของศิลปินรุ่นใหม่ คนมีอิสระที่จะคิดหรือพูด รวมถึงขึ้นอยู่กับการสนับสนุนในวงการเพลงด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงเพื่อชีวิต

ธีระวัฒน์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพลงเพื่อชีวิตกับภาพสะท้อนสังคมไทย: วิเคราะห์เนื้อหาเพลงเพื่อชีวิต ในช่วงปี พ.ศ.2535-2540” โดยเลือกผลงานเพลงของศิลปินเพื่อชีวิต 3 ท่าน คือ

1. พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ
2. ยืนยง โอภากุล
3. พงษ์สิทธิ์ คำภีร์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพลง 309 เพลงจาก 38 ชุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่ามีเพลงที่เกี่ยวข้อง

กับ การเมือง เศรษฐกิจและสังคม จำนวน 138 เพลงโดยสัดส่วนของเนื้อหาเพลงเพื่อชีวิตที่สะท้อนภาพสังคมเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อหาของบทเพลงเพื่อชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งเนื้อหาของเพลงได้สะท้อนสภาพปัญหาทางสังคมในด้านความยากจน การทำมาหากิน การด้อยโอกาสทางการศึกษา ความแตกต่างทางชนชั้น ปัญหาเยาวชนและภัยจากยาเสพติด และเมื่อนำเนื้อหาเพลงเพื่อชีวิตดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับเนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตในช่วง 14 ตุลาคม 2516-6 ตุลาคม 2519 ทำให้พบว่าเนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตยังทำหน้าที่สะท้อนปัญหาทางสังคมในด้านสำคัญที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตยังสะท้อนถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญทางสังคม ประวัติศาสตร์และการรุกรานทางวัฒนธรรมตะวันตก

วรุณ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ.2516-2534” จากการศึกษาพบว่า ในช่วง พ.ศ.2516-2519 เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตจะมีลักษณะชี้แนะทางการเมือง มีการปลุกจิตสำนึกให้คนมีความรักความสามัคคี ความเสียสละเพื่อสังคม มีการสะท้อนปัญหาต่างๆ ด้านการเมือง ปัญหาความยากจนของชาวนาและผู้ใช้แรงงาน มีเนื้อหายกย่องชมเชยบุคคล ส่วนเพลงในช่วง พ.ศ.2519-2534 จะมีเนื้อหาหลากหลายกว่าช่วงแรก ที่ปรากฏมากที่สุดคือ การสะท้อนภาพความจริงของปัญหาของประชาชน และแนวทางการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงาน การดำเนินชีวิตการปลุกจิตสำนึกในด้านต่างๆด้วย

ด้านรูปแบบการประพันธ์ พบว่ามีการใช้รูปแบบการประพันธ์ที่ไม่ตรงกันฉันทลักษณ์เดิมมากกว่าตรงตามฉันทลักษณ์เดิม นอกจากนั้นยังนิยมใช้คำง่าย การซ้ำคำ ภาษาถิ่น ภาษาพูด ภาษาอุทาน คำซ้อน ภาษาต่างประเทศ มีการใช้โวหาร คือ บรรยายโวหาร อุปมาโวหาร เทศนาโวหาร สาธกโวหาร และพรรณนาโวหาร มีการใช้น้ำเสียงถากถาง อ่อนโยน ยกย่องสรรเสริญ ชั่วๆ ดิเสียน

โดยสรุปการศึกษาวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2519-2534 พบว่าเพลงเพื่อชีวิต เป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาหลากหลายแฝงไว้ด้วยข้อคิดและคุณธรรม มีบทบาทในการบันทึกสังคม พัฒนาสังคม จรรโลงใจ และมีคุณค่าทางวรรณศิลป์

สุทธาสินี (2533) ได้ศึกษาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ.2516-2531) พบว่า การที่เพลงเพื่อชีวิตของไทยเปลี่ยนแปลงจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่การเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมจากมวลชนนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ การปรับเปลี่ยนตนเองของเพลงเพื่อชีวิต ในด้านของเนื้อหา รูปแบบ ภาพพจน์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ปัจจัย

ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ก็มีผลสำคัญที่ทำให้เพลงเพื่อชีวิตต้องปรับและเปลี่ยนแปลงตาม เหตุการณ์และสภาพแวดล้อม จนทำให้เพลงเพื่อชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมจากคนจำนวนมากในที่สุด

ลือชัย (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “เพลงเพื่อชีวิต: การนำเสนออุดมการณ์ใหม่ (ศึกษาเฉพาะ ช่วง 14 ตุลาคม 2516 – 6 ตุลาคม 2519)” พบว่าเพลงเพื่อชีวิตที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2516-2519 ได้มีการสะท้อนเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองทั้งระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมและ ระบอบประชาธิปไตยแบบสังคมนิยม ทั้งนี้ ลือชัยยังพบว่า บทเพลงเพื่อชีวิตช่วยสะท้อนภาพของ สังคม และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของศิลปินออกมาแล้วประชาชนมีความรู้สึกร่วม ทำให้ เพลงเพื่อชีวิตเปรียบเสมือนอาวุธที่มีคุณภาพในการต่อสู้เรียกร้องเพื่ออุดมการณ์ทางการเมืองของคน ในสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในเพลง

พงษ์ชัย (2529) ได้ศึกษาวรรณกรรมเพลงของสุนทรภรณ์ในด้านการใช้ถ้อยคำแล้วจำแนก การใช้คำในเพลงได้ดังนี้

1. การซ้ำคำ หมายถึง การนำคำที่มีตัวสะกดและความหมายเหมือนกันมาเรียงติดกันไว้ หรือมีคำอื่นมาคั่นอาจซ้ำคำในวรรคเดียวหรือต่างวรรคกันได้ การซ้ำคำในวรรคเดียวกันเป็นวิธีย้ำ ความสละสลวยเพราะพริ้ง และช่วยให้ความหมายกว้างและหนักแน่นขึ้น
2. การเล่นคำ หมายถึง การใช้คำคำเดียวในความหมายต่าง ๆ กัน และหมายถึงการซ้ำ อักษรด้วย การเล่นคำเป็นวิธีที่ช่วยให้ข้อความมีอรรถรสฟังแล้วรื่นหู
3. การปรุงศัพท์ หมายถึง การที่กวีสร้างคำศัพท์ขึ้นมาใหม่แทนคำสามัญ เนื่องจากในการ แต่งบทกวีบางครั้งถ้าใช้คำสามัญทั้งหมดอาจไม่เหมาะสม จึงต้องมีการสร้างคำศัพท์หรือจัดปรุงศัพท์ เพื่อให้มีถ้อยคำมากพอที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. การใช้คำง่าย เป็นกลวิธีการแต่งบทกวีอย่างหนึ่งที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ถ้าใช้เหมาะสมกับโอกาส

5. การใช้ศัพท์ หมายถึง การใช้วงศัพท์โบราณ ภาษาบาลี-สันสกฤต ภาษาเขมร หรือภาษาชวา เป็นต้น

6. การใช้คำอุทาน เป็นการใช้คำเพื่อช่วยให้มีน้ำหนัก สละสลวย เพราะการอุทานเป็นการแสดงกิริยาอารมณ์ที่ให้ความรู้สึกได้อย่างรุนแรง โดยที่ไม่ต้องพรรณนายาวๆ

7. การใช้คำในภาษาพูด เพื่อสื่อให้ผู้ฟังรับรู้ได้ว่าเป็นการสนทนา อาจจะเป็นระหว่างคู่รักหรือเพื่อนฝูง

8. การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงลม เสียงฝน และเสียงปี่ เป็นต้น เป็นการช่วยสร้างจินตภาพให้ผู้ฟังเห็นภาพ และได้ยินเสียงเหมือนว่าเหตุการณ์ครั้งนั้นเกิดขึ้นจริงๆ ตามธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น

สุกัญญา (2542) ได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ เรวัต พุทธินันท์ โดยศึกษาเกี่ยวกับท่วงทำนอง การแต่งร้อยกรอง การใช้ถ้อยคำและโวหารเป็นจำนวน ดังนี้

1. ศิลปะการประพันธ์

พบว่าเรวัต พุทธินันท์ นิยมประพันธ์วรรณกรรมเพลงในรูปแบบของกลอนเปล่ามากกว่าร้อยกรองที่มีฉันทลักษณ์ เพราะกลอนเปล่าไม่มีรูปแบบตายตัว อ่านง่าย เข้าใจง่าย และเข้าถึงอารมณ์ผู้ฟังซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น

2. การใช้ถ้อยคำ

2.1 การใช้คำซ้ำ คือ การเลือกสรรคำใช้เพื่อให้ความหมายของเพลงหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ผู้ฟังจดล้อยตามง่าย เช่น “สบาย สบาย ใจก็สุขกับกันไป”

2.2 การใช้คำอุทาน เพื่อเน้นความรู้สึก เพื่อสร้างความต่อเนื่องของจินตภาพกับความรู้สึกของผู้ฟังและผู้อ่านด้วยการใช้อุทาน เช่น “โอ้ ใ่อ้เรานี้ชิมันบ้า”

2.3 การใช้คำภาษาต่างประเทศ เป็นการนำคำที่เป็นภาษาต่างประเทศมาใช้กับบทเพลงประเภทสนุกสนาน ตลกขบขัน เช่น “เรามัน easy จะตาย บางทีก็ง่ายเกินไป”

2.4 การปรุ้งศัพท์ คือ การสร้างศัพท์ขึ้นมาใช้ เพื่อให้ถ้อยคำที่มากพอที่จะแสดงความรู้สึกได้ เป็นการแสดงความโอ้อ่างของคำประพันธ์ เช่น เบื่อเรือ + เบื่อเฮ็ม เป็น เบื่อเรือเฮ็ม

2.5 การหลากคำ คือ การใช้คำที่มีต่างกันแต่มีความหมายคล้ายกันหรืออย่างเดียวกัน เช่น “ไปร่ฟ้าประชาชี สุขแสนเปรมปรีดี”

2.6 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสถานการณ์ของบุคคล เช่น ถ้าเพลงเน้นบรรยากาศชนบท วิถีชีวิตชาวบ้านก็จะเลือกใช้คำง่ายๆ หรือเมื่อกล่าวถึงบุคคลที่มีสถานภาพต่างกันก็จะใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกัน

3. การใช้โวหาร

3.1 บรรยายโวหาร ใช้เพื่อเล่าเรื่องราวต่างๆหรือใช้บอกเล่าเรื่องราวประสบการณ์

3.2 พรรณนาโวหาร ใช้เพื่อแสดงรายละเอียดให้ชัดเจน และใช้ถ้อยคำที่สละสลวย ใช้เพื่อแทรกความรู้สึกเข้าไปเพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ

3.3 เทศนาโวหาร มีจุดมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนหรือชี้แนะแนวทาง ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องที่ควร

3.4 อุปมาโวหาร เป็นโวหารที่ใช้การเปรียบเทียบแบบอุปมาหรืออุปลักษณ์มาใช้ในการเขียนเพื่อให้เห็นภาพ ความรู้สึกหรือความหมายแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

3.5 สาธกโวหาร เรวัต พุทธิรักษ์ มุ่งให้ความชัดเจนโดยการยกตัวอย่างซึ่งจะไปเสริมโวหารชนิดอื่นๆ

4. ภาพพจน์

4.1 อุปมา เช่น “เธอเปรียบเสมือนเดือนในหมู่ดาว เด่นทอแสงดาวอยู่บนฟ้า”

4.2 อุปลักษณ์ เช่น “ก็เธอคือดวงตะวันที่ฉันนั้นมีอยู่เต็มหัวใจ” หรือ “เธอเป็นเพียงดอกไม้พลาสติก”

4.3 บุคลาธิษฐาน เช่น “หมอกจางตาฟ้าร่วมกันทำทนาย” หรือ “กิเลสยุเข้าให้ปิ่นปาย”

4.4 สัญลักษณ์ เช่น “นางฟ้า” เป็นสัญลักษณ์แทนผู้หญิงที่มีความงดงาม และ “สิริรุ่ง” เป็นสัญลักษณ์แทนความสดใส

4.5 การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น บางครั้งรักนั้นมันมาตึงตัง มันบุกโครมคราม แต่บางครั้งมันมาเงียบงัน

4.6 อติพจน์ เช่น “เก็บเอาเดือนและดาวดวงนั้นที่เธอฝันใฝ่ มาให้เธอ”

4.7 ปฏิพจน์ เช่น “คุณก็คุณวุ่นกันใหญ่ คิดบ้างไหมใครละผิด”

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำศึกษาเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาภาพพจน์ และประเภทต่างๆของภาพพจน์ และได้คัดเลือกบทเพลงของคาราบาวจำนวนหนึ่งเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี คือ

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะศึกษาการใช้ภาพพจน์ในบทเพลงของคาราบาว โดยใช้หลักเกณฑ์การจัดประเภทภาพพจน์ของซุมสาย สุวรรณชมภู เพื่อจะศึกษาว่าคาราบาวใช้ภาพพจน์อย่างไร รวมทั้งศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่สะท้อนออกมาผ่านบทเพลงของคาราบาว

2. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยจะศึกษาหาความถี่และค่าร้อยละของการใช้ภาพพจน์แต่ละประเภทในบทเพลงของคาราบาว และนำผลที่ได้นั้นมาสรุปว่าเหตุใดบทเพลงของคาราบาวจึงมีการใช้ภาพพจน์เช่นนั้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมเนื้อเพลงทั้งหมด 15 ชุด ของคาราบาวจากเว็บไซต์ของวง คือ www.carabao.net หรือ www.carabaothai.com รวม 153 เพลง ประกอบด้วยเพลงจากอัลบั้มดังนี้

1. จี๊เม่า	จำนวน	10	เพลง
2. แป๊ะชายขวด	จำนวน	10	เพลง
3. วณิพก	จำนวน	10	เพลง
4. ท.ทหารอดทน	จำนวน	10	เพลง
5. เมคอินไทยแลนด์	จำนวน	10	เพลง
6. อเมริโกย	จำนวน	10	เพลง

7. ประชาธิปไตย	จำนวน	10	เพลง
8. เวลคัมทูไทยแลนด์	จำนวน	10	เพลง
9. ทับหลัง	จำนวน	11	เพลง
10. ห้ามจอดควาย	จำนวน	10	เพลง
11. วิชาแพะ	จำนวน	11	เพลง
12. สัจจะ 10 ประการ	จำนวน	10	เพลง
13. ช้างให้	จำนวน	10	เพลง
14. คนสร้างชาติ	จำนวน	11	เพลง
15. แจกกล้วย	จำนวน	10	เพลง

2. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารตำรา สื่อสารสนเทศรวมถึงงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ประวัติและผลงานของวงคาราบาว รวมทั้งรางวัลต่างๆที่วงคาราบาวเคยได้รับ
- 2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพพจน์
- 2.3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพลงเพื่อชีวิต

3. สัมภาษณ์อีนง โอภากุล (แอ๊ด คาราบาว)
4. รวบรวมบทสัมภาษณ์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวงคาราบาว

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้ มาทำการวิเคราะห์และจัดให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของการแบ่งภาพพจน์ตามหลักเกณฑ์ของซุมสาย สุวรรณภู และแสดงผลทั้งในรูปแบบของตารางและอธิบายในเชิงพรรณนา
2. ศึกษาความถี่ที่มีการใช้โวหารประเภทใดมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดและคิดเป็นค่าร้อยละ
3. ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่สะท้อนออกมาผ่านทางบทเพลงของคาราบาว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ภาพพจน์ คือ ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ โดยใช้กลวิธีหรือชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำให้มีพลังที่จะสัมผัสอารมณ์ของผู้อ่าน จนเกิดความรู้สึกประทับใจ เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง และเกิดอารมณ์สะเทือนใจ มากกว่าถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นการใช้ภาพพจน์ในการประพันธ์เพลงจึงกลวิธีการประพันธ์ชนิดหนึ่งที่ทำให้บทเพลงเข้าถึงผู้ฟังได้ง่ายและได้รับความนิยมในที่สุด

จากการศึกษาบทเพลงของวงคาราบาวจำนวน 15 อัลบั้ม รวมทั้งสิ้น 153 เพลง โดยผู้วิจัยได้ยึดนิยามของภาพพจน์ตามเกณฑ์ของชุมสาย สุวรรณชมภู ที่ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท ดังนี้

1. อุปถัมภ์ (metaphor)
2. อุปมา (simile)
3. สัมพจน์ (synecdoche)
4. นามนัย (metonymy)
5. ปฏิพจน์ (oxymoron)
6. ปฏิทรรศน์ (paradox)
7. บุคลาธิษฐาน (personification)
8. อติพจน์ (hyperbole)
9. ปฏิปจน์ (rhetorical question)
10. การกล่าวอ้างถึง (allusion)
11. สัญลักษณ์ (symbol)
12. การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia)

ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลำดับขั้นตอนตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 และจากผลการศึกษาพบว่าในบทเพลงของคาราบาวมีการใช้ภาพพจน์จำนวนทั้งสิ้น 11 ประเภท ดังนี้

1. **อุปมาอุปไมย** (metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า “เป็น” หรือ “คือ” ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมา ตัวอย่างอุปมาอุปไมยที่พบในบทเพลงของคาราบาว เช่น

เพลง *ห้าเอียน*

“เกษตรกรเขานอนผวา รายได้ต่ำกว่าราคาทุน
 ดีชั่วตัวคุณเขาสันับสนุนคุณเป็นผู้แทน
 เลือกลงไปเป็นขาเป็นแขน
 อย่าปล่อยแฟนฯทิ้งไว้ทิ้งนา”

บทเพลง *ห้าเอียน* มีการใช้อุปมาอุปไมย คือ “ดีชั่วตัวคุณเขาสันสนับสนุนคุณเป็นผู้แทน เลือกลงไปเป็นขาเป็นแขน” ผู้ประพันธ์เปรียบเทียบผู้แทนเป็นเหมือนแขนและขาของประชาชน เพราะแขนและขาถือเป็นอวัยวะที่สำคัญของร่างกายในการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับผู้แทนที่ประชาชนได้เลือกเข้าไปทำงาน ก็เพื่อที่จะให้เป็นปากเป็นเสียงของประชาชน และทำให้ประชาชนในชุมชนดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

เพลง *วันเด็ก*

“พ่อกับแม่คือยา ปู่ย่าตายาย
 และผู้หลักผู้ใหญ่ มีความหมายทุกคน
 อย่าปล่อยเด็กเดินชน โดยลำพัง
 เพราะสังคมสังคัง ยังไม่สมประกอบ”

บทเพลง *วันเด็ก* มีการใช้อุปมาอุปไมย คือ “พ่อกับแม่คือยา” ผู้ประพันธ์เปรียบเทียบพ่อแม่กับยา เพราะยามีสรรพคุณรักษาโรคให้ผู้ป่วยแข็งแรง เช่นเดียวกับพ่อแม่ที่มีหน้าที่ดูแลลูก เมื่อลูกมีปัญหา ก็ควรจะต้องเป็นที่ปรึกษาให้กับเขา พ่อแม่ต้องใกล้ชิดกับลูก คอยอบรมสั่งสอนในทางที่ถูกที่ควร

เพลง ลูกข้างเนื้อ

“คุณสูทำงานเก็บเงินเก็บทองนั้นเป็นเรื่องดี
แต่เวลาที่มีทั้งหมดไม่ใช่เพียงหาเงิน
แบ่งเวลาของคุณเป็นเรือเป็นพายให้แก่ลูกๆ
ตั้งรักไว้ให้ลูกรักลูกรักเค้าต้องเข้าใจเลี้ยง”

บทเพลง *ลูกข้างเนื้อ* มีการใช้อุปลักษณ์ คือ “แบ่งเวลาของคุณเป็นเรือเป็นพายให้แก่ลูกๆ” ผู้ประพันธ์เปรียบพ่อแม่กับเรือและพาย โดยต้องการที่จะให้พ่อแม่แบ่งเวลาให้แก่ลูกบ้าง ไม่ควรทำแต่งงาน ควรจะทำหน้าที่นำทางให้กับลูกเดินไปในทางที่ถูกต้อง

เพลง พ่อ

“ข้าวทุกคำที่คุณเคี้ยว
คือชวานาและข้าวเปลือก
ผ่านกระเดือกย่อยลงลำไส้
ใครจะถ่ายทุกข์ ถ่ายทุกข์แทนชวานา”

บทเพลง *พ่อ* มีการใช้อุปลักษณ์ คือ “ข้าวทุกคำที่คุณเคี้ยว คือชวานาและข้าวเปลือก” ผู้ประพันธ์เปรียบข้าวกับชวานาและข้าวเปลือก เนื่องจากว่าจะได้ข้าวมาแต่ละเม็ด ชวานาต้องทำนามาด้วยความยากลำบาก หน้าข้าวเปลือกก็ยิ่งขายได้ราคาไม่ดี ชวานาต้องแบกรับความยากลำบากไว้ ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงต้องการให้ผู้ฟังรำลึกถึงความสำคัญของชวานา

เพลง วันเด็ก

“ทำตัวให้เด็กดูตัวอย่าง
ลูกไม้ไม่ห่างจากโคนต้นไม้
วันเด็ก เราเป็นเด็กเกร
เพราะสังคม โปเก มีผู้ใหญ่ดูเรา”

บทเพลง *วันเด็ก* มีการใช้อุปุปลักษณ์ คือ “ลูกไม้” และ “โคนต้นไม้” ลูกไม้ เปรียบได้กับ เด็ก และโคนต้นไม้ เปรียบได้กับ พ่อแม่ หมายถึง เด็กจะเติบโตมาอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับเลี้ยงดูของพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูก ลูกก็จะดีตาม แต่ถ้าพ่อแม่เป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม ลูกก็จะไม่มีวันเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีได้

เพลง ปลาใหญ่ ปลาน้อย

“ปลาใหญ่เป็นเพื่อนปลาน้อย
สัตว์ใหญ่เป็นเพื่อนสัตว์น้อย
เป็นกฎเกณฑ์... สร้างกฎเกณฑ์กันเกิดคน”

บทเพลง *ปลาใหญ่ ปลาน้อย* มีการใช้อุปุปลักษณ์ คือ คำว่า “ปลาใหญ่” และ “ปลาน้อย” “ปลาใหญ่” เปรียบถึงคนที่มีความเพียบพร้อมในทุกๆด้าน ทั้งฐานะทางการเงิน หน้าที่การงาน เป็นที่ยอมรับในสังคม ตรงข้ามกับปลาน้อยที่เป็นเปรียบได้กับคนที่เป็นชาวบ้านทั่วไป ไม่ได้มียศฐาบันดาศักดิ์ใหญ่โต ผู้ประพันธ์เพลงนี้ต้องการจะสื่อให้คนที่ทั้งสองกลุ่มพึงพาอาศัยกัน เพื่อสังคมจะได้มีความสุข และไม่มีการแบ่งแยก

2. **อุปมา (simile)** คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่า **เหมือนหรือคล้าย** เป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อยืนยันให้เห็นจริงว่า เหมือนอย่างไร ในลักษณะใด ตัวอย่างการใช้อุปมาที่พบในบทเพลงของคาราบาว เช่น

เพลง ล้อเกวียน

“ข้าวทุกเม็ดตั้งเกล็ดเหงื่อหย้อย
พร่างพราวพรูพร้อย มากน้อยมีใครนำพา
คิดดูชียขาดเหงื่อแรงคนทำนา
ให้เปิบอ้มกินอยู่ทุกครา
ความหมายว่าเลือดเนื้อเพื่อใคร”

ผู้ประพันธ์เปรียบข้าวแต่ละเม็ดเสมือนเม็ดเหงื่อของชาวนา เพื่อต้องการจะให้เห็นถึงความยากลำบากของชาวนาว่ากว่าที่จะได้ข้าวมาแต่ละเม็ดให้เราได้รับประทานกันนั้นยากลำบากแค่ไหน และต้องการให้ผู้ฟังที่ได้ฟังเพลงนี้ระลึกถึงบุญคุณของชาวนา

เพลง ลูกแก้ว

“เกิดเป็นลูกคนเดียว พ่อรักดังดวงใจ

อยากจะได้อะไรแม่คอยตามใจ ตามใจ ตามใจ ตามใจ ตามใจ ตามใจ ตามใจ”

บทเพลง ลูกแก้ว มีความเปรียบว่า “พ่อรักดังดวงใจ” แสดงให้เห็นว่า พ่อแม่รักลูกมาก ลูกเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของพ่อแม่ ท่านยอมสละทุกอย่างได้เพื่อลูก

เพลง ถึกควายทุยภาค 7

“สรรพลึงป่นสลาย กลายเป็นผงธุลี

กระดุกกอดังภูเขา

น้ำตาแห่งความจำพราวมากมายดังท้องทะเล

สิ่งที่หลงเหลืออยู่มีเพียงชื่อ

ใครเลยจะรอดพ้นวิฤจักร”

บทเพลง ถึกควายทุยภาค 7 มีความเปรียบว่า “กระดุกกอดังภูเขา” ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพว่า กระดุกนั้นมีมากแค่ไหน เนื่องจากภูเขาแสดงถึงความยิ่งใหญ่

ส่วนความเปรียบว่า “น้ำตาแห่งความจำพราวมากมายดังท้องทะเล” แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีความสูญเสียเกิดขึ้น คนที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นมีความเสียใจมากมาย น้ำตาที่หลั่งออกมานั้นเปรียบกับน้ำในท้องทะเลที่กว้างใหญ่ไพศาล

3. **สัมพจน์** (synecdoche) คือ การกล่าวถึงส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ต้องการให้มีความหมายถึงส่วนเต็มหรือทั้งหมด ตัวอย่างสัมพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว เช่น

เพลง ทำเอียน

“อย่าปล่อยแฟนฯทิ้งไว้ทิ้งนา
 หายห้วกบาลจนชาวบ้านเขาเอือมระอา
 เลือกตั้งครึ่งสมัยหน้า
 ใครเขาจะกล้าไปลงคะแนน”

บทเพลง *ทำเอียน* มีการใช้สัมพจน์ย คือ “หายห้วกบาล” ห้วกบาลในที่นี้มีได้หมายถึง ศิริษะเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงคนทั้งคน โดยกล่าวถึงนักการเมืองที่หลังจากได้รับการเลือกตั้งแล้วก็หายไปไม่มาเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของประชาชน

เพลง สบายกว่า

“ปวงประชาทุกข์ทน เพราะฝนฟ้ามันแล้ง
 ถึงข้าวจะยากหมากจะแพง ไม่มีหอรกน้ำใจคน
 ไม่มีแม่เสียงดนตรี ให้อินให้ฟังนวนกหุ
 ให้อันยืนดูเฉยๆ สบายกว่ากันเยอะ”

บทเพลง *สบายกว่า* มีการใช้สัมพจน์ย คือ “ข้าวจะยากหมากจะแพง” ข้าวและหมาก หมายถึง สินค้าอุปโภคบริโภคทุกอย่างในท้องตลาด มีได้หมายถึงแค่ข้าวและหมากเพียงเท่านั้น

เพลง สังกะสี

“ขามเย็นลงเขาพร้อมหน้า ชื่อข้าวปลาหุงหากิน
 ทอดปลาทอดกระถิน เหมือนกินมาแต่ชาติก่อน
 ลูกและเมียยังยิ้มได้ สบายใจไม่เคียดร้อน
 นี้แหละสุขกรรมกร ทุกข์ที่กายใจยังสุข”

บทเพลง *สังกะสี* มีการใช้สัมพจน์ย คือ “ข้าวปลา” ในที่นี้หมายถึง ชื่ออาหารหลายชนิดมาหุงหากิน มีได้หมายถึงเฉพาะ ข้าวและปลาเท่านั้น

4. นามนัย (metonymy) คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งสิ่งใด มาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมดตัวอย่างการใช้นามนัยที่พบในบทเพลงของคาราบาว เช่น

เพลง มหาลัย

“มีความรู้สู้เขาไม่ได้
เส้นเล็กเส้นใหญ่เส้นก๋วยจั๊บไม่มี
นามสกุลไม่มีสง่าราศี
เป็นลูกตามีเป็นแค่หลานยายมา”

บทเพลง *มหาลัย* มีการใช้นามนัย คือ “เป็นลูกตามีเป็นแค่หลานยายมา” ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “ตามี” และ “ยายมา” เพื่อแทนคนที่บ้านชนชั้นกรรมกร เป็นประชาชนทั่วไป ที่ทำมาหากินไปแต่ละวัน ไม่ได้มีเงินทองมากมาย ไม่มีชื่อเสียงในสังคม และไม่มีสิทธิพิเศษเหนือคนอื่น

เพลง ตางขโมย

“เสียงเพลงปลั่งมาเป็นท่อนๆ
จะกล่อมนอนกล่อมใจไทยทุกภาค
ทุกคนทุกข์เข็ญเห็นใจด้วย
ช่วยกัน ช่วยกัน เราช่วยกัน”

บทเพลง *ตางขโมย* มีการใช้นามนัย คือ “ไทยทุกภาค” ซึ่งหมายถึงคนไทยทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นภาคเหนือ กลาง ใต้ อีสาน

เพลง เสียงอีสาน

“ฉันเกิดจากแดนอีสาน
วิญญาณของลูกข้าวเหนียว
เกิดให้คนเก็บเกี่ยว
แรงงานแหล่งทรัพยากร”

บทเพลง *เสียงอีสาน* มีการใช้นามนัย คือ คำว่า “ลูกข้าวเหนียว” ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “ลูกข้าวเหนียว” เพื่อแทนคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย หรือคนอีสาน ซึ่งผู้ฟังก็จะรู้ทันทีว่าลูกข้าวเหนียวหมายถึงใคร เนื่องจากเป็นที่รู้กันคือรู้ว่าคนอีสานรับประทานข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก

5. ปฏิพจน์ (oxymoron) คือ การใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรก ในบทเพลง การบาวพบการใช้ปฏิพจน์เพียง 1 ครั้ง ดังนี้

เพลง เวร

“เขียนเพลงขึ้นบทหนึ่ง เขียนเดือนความทรงจำ
แต่เวิรและแต่กรรม **สุดดีความมมgay**”

โดยปกติคำว่า **สุดดี** มักจะใช้กับสิ่งที่มีความหมายในทางบวก แต่จะเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์ใช้คำว่า **สุดดี** กับคำว่า **ความมมgay** ซึ่งทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกขัดแย้ง

6. ปฏิทรรศน์ (paradox) คือ การใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายตรงข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบเพื่อก่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจน ตัวอย่างปฏิภาคพจน์ ที่พบในบทเพลงของการบาว เช่น

เพลง กอทูเล

“ชนชาวกะเหรี่ยงรบเพื่อเอกราช
เชียงบรรพบุรุษ ชนชาติมองโกเลีย
ชนชาวกะเหรี่ยงรบเพื่อกอทูเล
มีเพียงพันธมิตรยูงพิชมาเลเรีย”

ในบทเพลง *กอทูเล* ผู้ประพันธ์ใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิทรรศน์คือ “มีเพียงพันธมิตรยูงพิชมาเลเรีย” เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่ายูงมาเลเรียเป็นยูงที่มีอันตรายถึงชีวิตซึ่งเป็นไปได้ที่จะเป็น

พันชมิตรกับคน แต่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อให้ผู้ฟังได้ทราบถึงความยากลำบากของชาวกะเหรี่ยงที่ยังคงต่อสู้เพื่อแผ่นดินของตนเองแม้จะต้องเผชิญกับความลำบากมากมาย

เพลง ฝ่าโลง

“คนที่ยกมือนะ แน่ใจแล้วหรือว่ามีใจ
คนที่ยกมือนะ แน่ใจแน่นะจะไม่ซีโกง
แต่ใครล่ะอยากหลั่งน้ำสังข์บนฝ่าโลง
แล้วใครล่ะ ไม่มีเธอ”

บทเพลง *ฝ่าโลง* มีการใช้ปฏิทรรศน์ คือ “หลั่งน้ำสังข์บนฝ่าโลง” แสดงความขัดแย้ง เพราะการหลั่งน้ำสังข์เป็นพิธีมงคลซึ่งไม่น่าจะใช้กับฝ่าโลงที่สื่อถึงความตาย

7. **บุคลาธิษฐาน** (personification) คือ การสมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด สิ่งที่เป็นนามธรรม หรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ ตัวอย่างการใช้บุคลาธิษฐานที่พบในบทเพลงของคาราบาว เช่น

เพลง ลอยหาย

“ธรรมมีจากคน คนมีจากธรรม
ไอ้...อนิจจา รอหาย รอหาย ลอยหาย
จากบ้ายจนฟ้าเริ่มดำ เมฆาขับร้องลำน้า
เด็กสลัมไม่มีคนมอง ไม่มีคนมอง”

บทเพลง *ลอยหาย* มีการใช้บุคลาธิษฐานว่า “เมฆาขับร้องลำน้า” คือผู้ประพันธ์สมมติให้เมฆซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิตแสดงอาการร้องรำทำเพลงราวกับเป็นคน

เพลง ดอกจาน

“พืชนาร่องครวญคืนแด่กระแหง
 ทุกผู้คนหม่นหมองสิ้นเรียวแรง
 ดอกจานเจ้าบานหน้าแล้ง
 กลีบดอกสีแดงยังหอมงใหม่”

บทเพลง ดอกจาน มีการใช้บุคลาธิษฐานว่า “พืชนาร่องครวญ” ผู้ประพันธ์สมมติให้พืชนิน
 ซึ่งในเพลงนี้หมายถึงพืชนินในภาคอีสานแสดงอาการร้องไห้คร่ำครวญ โดยต้องการสื่อให้ผู้ฟังเห็น
 ภาพว่าในภาคอีสานต้องประสบปัญหาความแห้งแล้งมากเพียงใด

เพลง ผ้าขี้ริ้ว

“ชีวิตคือชีวิตอมิตตพุทธ สุดป่าช้าทุกราย
 ต่างกันเพียงว่าใครเล่าตั้งคมถ่มน้ำลายรดหน้า
 เหนื่อยก็หยุดพักขา ฟาดินมากอยนวดบีบ
 ไม่เห็นต้องรีบต้องร้อนแรง ไปแข่งขันกะใคร”

บทเพลง ผ้าขี้ริ้ว มีการใช้บุคลาธิษฐานว่า “ฟาดินมากอยนวดบีบ” ผู้ประพันธ์สมมติให้
 ท้องฟ้าและพืชนินแสดงอาการนวดบีบราวกับเป็นคน

เพลง ประเวณี บุญหนัก

“สายลมช่วยส่งข่าว กูเรื่องราวนี้ให้ก้องหล้า
 ครุประเวณีถูกฆ่า เพราะนำพาด้านโรงโม่หิน
 กฎหมู่เหนือกฎหมาย ลูกผู้ชายผู้หนึ่งดับดิน
 เลือดล้างเลือดไม่สิ้น พื้นแผ่นดินจะลุกเป็นไฟ”

บทเพลง *ประเวียน บุญหนัก* มีการใช้บุคลาธิษฐานว่า “สายลมช่วยส่งข่าว กูเรื่องราวนี้ให้ ก้องหล้า” ผู้ประพันธ์สมมติให้ลมทำอาการเหมือนคนเพื่อต้องการให้สายลมเป็นสื่อที่จะทำหน้าที่ส่ง ข่าวคราวให้คนทั่วไปได้รับรู้เรื่องราวถึงความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้น

8. อติพจน์ (hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ฟังหนักแน่นจริงจัง ทั้งผู้กล่าวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามีใช่เป็นการกล่าวเท็จ ตัวอย่างการใช้อติพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว เช่น

เพลง สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่

“ผู้เฒ่าไม่เท่าทองคำ
สร้างตึกสูงล้ำเสียดฟ้าเสียดเมฆ
นั่งคิดคำนวณตัวเลข
ทุกคำทุกเช้าคิดแต่เอากำไร”

บทเพลง *สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่* มีการใช้อติพจน์ว่า “สร้างตึกสูงล้ำเสียดฟ้าเสียดเมฆ” ผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้ฟังมองเห็นภาพว่าตึกที่ผู้เฒ่าไม่เท่าทองคำสร้างนั้นมีความสูงมากเพียงใด ซึ่งในความเป็นจริงไม่มีใครสามารถสร้างตึกที่มีความสูงมากขนาดนั้น

เพลง เฒ่าทะเล

“วันอุกาฟ้าเหลือง
ทะเลสะท้อนสายลมเป็นบ้า
แต่เฒ่าอ้ำยังย่อใจออกหาปลา
มันคือค่ายาค่าพยาบาล”

บทเพลง *เฒ่าทะเล* มีการใช้อติพจน์ว่า “ทะเลสะท้อนสายลมเป็นบ้า” ผู้ประพันธ์ต้องการสะท้อนถึงความเปื่อยพยายามของเฒ่าอ้ำซึ่งเป็นชาวประมงจนๆคนหนึ่ง ที่ถึงแม้ว่าในทะเลจะเกิดพายุรุนแรงไหนแต่ก็มีความจำเป็นที่จะต้องออกไปทำมาหากินเพื่อความอยู่รอด

เพลง เทวดาท่าจะแย้

“เทวดาขอให้ช่วยลูกด้วย
ถ้าลูกถูกหวยจะเลี้ยงเทวดา
จะเชิญมาตั้งกั๊กวงเหล้า
ปาร์ตี้ี่เมาสวลลเสฮา”

บทเพลง *เทวดาท่าจะแย้* มีการใช้ข้อติพจน์ว่า “เทวดาขอให้ช่วยลูกด้วย ถ้าลูกถูกหวยจะเลี้ยงเทวดา” เป็นการกล่าวเกินจริงเนื่องจากในความเป็นจริงเทวดาเป็นเพียงสิ่งที่สมมติขึ้นมาเท่านั้น

เพลง ถึกควายทุยภาค 2

“ถึกควายทุย ลุยไถนาข้าว
แต่เข้าอบเหงื่อนองท่วมท้องนา
หมู่มแมลงรุมล้อมตอมต่อติดหนังตา
เอียงไขว่คว้าจับตามอง จ้องจับกิน”

บทเพลง *ถึกควายทุยภาค 2* มีการใช้ข้อติพจน์ว่า “แต่เข้าอบเหงื่อนองท่วมท้องนา” ผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้ฟังเห็นภาพว่าชาวนาทำงานหนักและเหนื่อยมากแค่ไหน ซึ่งในความเป็นจริงเป็นไปได้ที่เหงื่อจะออกมากจนท่วมท้องนา

9. คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) คือ การตั้งคำถาม แต่ไม่ได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้ที่อยู่แล้ว ตัวอย่างการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่พบในบทเพลงของคาราบาวเช่น

เพลง กัญชา

“คราบรอยยิ้มยังแฉ้มเต็มตามใบหน้า
กลิ่นกัญชาโชยมาแต่ไกล
ชั่วชีวิตคิดสั้นทำไม

เสพลิงจูงใจ ให้ร้ายแก่ตนเอง”

บทเพลง *กัญชา* มีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่า “ชั่วชีวิตคิดสั้นทำไม” ผู้ประพันธ์มิได้ต้องการคำตอบจากเยาวชนว่าเสพลิงจูงใจทำไม แต่ต้องการกระตุ้นให้ผู้ฟังเห็นถึงอันตรายและให้อยู่ห่างไกลจากยาเสพติด

เพลง นางงามผู้กระจก

“ข้าเพราะความที่เธอจน
นี้หรือคนสังคมนรังเกียจ
ช่วยผู้ชายระบายความเครียด
สิบร้อยพันย่นรัฐมนตรี”

บทเพลง *นางงามผู้กระจก* มีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่า “นี้หรือคนที่สังคมนรังเกียจ” เป็นการกระตุ้นให้ผู้ฟังเห็นถึงคุณค่าของผู้หญิง ไม่ให้ดูถูกคนเพียงเพราะความจน และชี้ให้เห็นว่าคนเราย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอด ถึงแม้ว่าสิ่งที่ทำอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมนก็ตาม

เพลง ทับหลัง

“แท่งเหล็กทับหลัง
คือความหวังของคนไทยต่ออเมริกา
เราขอเอาคืน ของของเราเอาไป
เอาของเราไป ของคนไทยไปทำไม”

บทเพลง *ทับหลัง* มีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่า “เอาของเราไป ของคนไทยไปทำไม” ผู้ประพันธ์ต้องการกระตุ้นให้คนไทยทุกคนเห็นถึงความสำคัญของสมบัติของชาติ ให้ทุกคนช่วยกันหวงแหนสิ่งที่มีค่าเหล่านั้น ไม่ให้ตกไปอยู่ในมือของชาวต่างชาติ ดังเช่นกรณีของทับหลังนารายณ์ ที่เคยตกเป็นของสหรัฐอเมริกา

เพลง ประชาธิปไตย

“ประชาธิปไตย ธิปไตยเอ๋ย
หน้าตาเจ้าเป็นยังไง ยังไงหนอ
ขอคู่น้อย ขอคู่น้อย
เปิดให้คู่น้อย เปิดให้คู่น้อยซิ”

บทเพลง *ประชาธิปไตย* มีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่า “หน้าตาเจ้าเป็นยังไง ยังไงหนอ” เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนลุกขึ้นมาสนใจในระบอบการเมืองการปกครองของไทยมากขึ้น เพราะผู้ประพันธ์เห็นว่าประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ในความเป็นจริงประชาชนกลับไม่มีสิทธิมีเสียงตามที่สมควรจะได้รับ

10. สัญลักษณ์ (symbol) คือการเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้คำอื่นแทน คำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจกัน โดยทั่วไป การใช้สัญลักษณ์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว ได้แก่

เพลง ทับหลัง

“นารายณ์บรรทม ความชื่นชมในชนชาติ
นารายณ์บรรทม เราชื่นชมไทยเป็นชาติ
มีประวัติศาสตร์ บนแผ่นดินแดนขวานทอง
คล่องใจไทยทุกรุ่นสืบชาติตระกูลวัฒนธรรม”

บทเพลง *ทับหลัง* มีการใช้นามนัย คือ “มีประวัติศาสตร์ บนแผ่นดินแดนขวานทอง” ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “ขวานทอง” เพื่อหมายถึงความถึง ดินแดนประเทศไทย เนื่องจากรูปร่างของประเทศไทยมีลักษณะคล้ายกับขวาน และเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงเรียกว่าดินแดนขวานทอง คนทั่วไปที่ได้ยินคำว่าขวานทองก็จะเข้าใจทันทีว่าเป็นประเทศไทย

เพลง บิ๊กเสี่ยว

“ต้องช่วยให้ป่าทั้งป่ากลับคืนชีวิตสดใส
รวมพลิกผืนนาไร่ ให้กลายเป็นสีเขียว
ให้พี่เสี่ยวน้องเสี่ยวเกี่ยวก้อยกันทำกิน”

“สีเขียว” ในบทเพลง *บิ๊กเสี่ยว* เป็นสัญลักษณ์แทนความอุดมสมบูรณ์

เพลง เปาบุ๋นจิ้นกับคนตัดไม้

“ฉันขอความเป็นธรรมให้กับแผ่นดิน
ขอท่านเปาบุ๋นจิ้นช่วยพิพากษา
ว่ากรรมคือเครื่องต่อเจตนา
จงให้รัฐสภาแถลงไข”

เมื่อเอ่ยถึง *เปาบุ๋นจิ้น* ก็เป็นอันเข้าใจโดยทั่วกันว่า *เปาบุ๋นจิ้น* เป็นตัวละครที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความยุติธรรม ความเที่ยงตรง

11. การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) คือ การใช้คำที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงร้องของสัตว์ หรือเลียนเสียงกิริยาอาการต่างๆของคน ตัวอย่างการใช้ภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ ได้แก่

เพลง หลวงพ่อคูณ

“ซั่วคืออยู่ในกะโหลก มาเขกโป๊กๆไว้ให้ดี”

บทเพลง *หลวงพ่อคูณ* มีการใช้ภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ คือ “โป๊กๆ” เป็นการเลียนเสียงอาการเขก หรือ เคาะวัตถุบางชนิด

จากผลการศึกษາสามารถแสดงผลในรูปแบบของตาราง ซึ่งจะเรียงลำดับจากประเภทที่พบมากไปที่สุดจนถึงน้อยที่สุด และสามารถนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ความถี่และค่าร้อยละของภาพพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ประเภทภาพพจน์	ความถี่(ครั้ง)	ร้อยละ
1. การใช้ภาพพจน์ประเภทคำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question)	66	23.57
2. การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา (Simile)	61	21.78
3. การใช้ภาพพจน์ประเภทบุคคลาธิษฐาน (Personification)	45	16.07
4. การใช้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ (Hyperbole)	39	13.93
5. การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor)	29	10.36
6. การใช้ภาพพจน์ประเภทนามนัย (Metonymy)	19	7.14
7. การใช้ภาพพจน์ประเภทสัมพจน์ (Synecdoche)	10	3.57
8. การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิทรรศน์ (Paradox)	5	1.79
9. การใช้ภาพพจน์ประเภทสัญลักษณ์ (Symbol)	3	1.07
10. การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิพจน์ (Oxymoron)	1	0.36
11. การใช้ภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia)	1	0.36
รวม	279	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าในบทเพลงของคาราบาวมีการใช้ภาพพจน์ประเภทคำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.57 รองลงมาคือ การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา (Simile) จำนวนร้อยละ 21.78 การใช้ภาพพจน์ประเภทบุคคลาธิษฐาน(Personification) เป็นจำนวนร้อยละ 16.07 การใช้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ (Hyperbole) จำนวนร้อยละ 13.93 การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor) จำนวนร้อยละ 10.36 การใช้ภาพพจน์ประเภทนามนัย (Metonymy) จำนวนร้อยละ 7.14 การใช้ภาพพจน์ประเภทสัมพจน์ (Synecdoche) จำนวนร้อยละ 3.57 การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิทรรศน์(Paradox) จำนวนร้อยละ 1.79 การใช้ภาพพจน์ประเภท

สัญลักษณ์ (Symbol) จำนวนร้อยละ 1.07 และพบที่ใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิเสธ (Oxymoron) และภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ จำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 0.36

ตามที่ชุมสาย สุวรรณชมภู ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ 12 ประเภทตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จากการศึกษาบทเพลงของคาราบาวไม่พบการใช้ภาพพจน์ 1 ประเภท คือ การกล่าวอ้างถึง (allusion) แต่ในขณะที่เดียวกันก็พบภาพพจน์ประเภทอื่นที่ไม่พบในการจัดประเภทของชุมสาย สุวรรณชมภู ได้แก่ อาวัดพากย์

อ่าวัดพากย์ (synesthesia) คือ การใช้คำแทนผลของสัมผัสที่คิดไปจากธรรมดา เช่น “คนปากหวาน” หรือ “เสียงเขียว” เป็นต้น พบการใช้อ่าวัดพากย์ในบทเพลงของคาราบาว 2 ครั้ง ดังนี้

เพลง รักทรหด

“ความรักเริ่มสุขงอม สู้ถนอมรักไม่จืด
ยี่ดระยะยาว บ้านอีกหนึ่งหลัง”

เพลง มนต์เพลงคาราบาว

“ฟังเพลงรัก...รักหวานปานกลืนกิน
ฟังเพลงคืนพลาดเรียกราคาไป”

บทเพลง *รักทรหด* และ *มนต์เพลงคาราบาว* มีการใช้อ่าวัดพากย์คือ “สู้ถนอมรักไม่จืด” และ “รักหวานปานกลืนกิน” ซึ่งโดยปกติคำว่า *จืด* และ *หวาน* มักจะใช้เพื่อบอกรสชาติของอาหาร แต่ผู้ประพันธ์ใช้ *จืด* และ *หวาน* กับความรัก

จากการศึกษาพบว่าบทเพลงของคาราบาวมีการใช้ภาษาภาพพจน์ประเภทคำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.57 ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะเพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนสภาพสังคม จึงต้องมีวิธีการประพันธ์เพื่อที่จะเข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย ซึ่งการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงวาทศิลป์ทำให้ผู้ฟังได้ติดตาม และทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีส่วนร่วมกับเพลง อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมกับเพลงมากยิ่งขึ้นด้วย

มีการใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมาอุปไมยเป็นอันดับสองคิดเป็นร้อยละ 21.78 เนื่องจากการใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมาทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย สามารถจินตนาการภาพได้ตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อได้ชัดเจน เป็นผลให้ผู้ฟังรู้สึกคล้อยตามและเกิดอารมณ์สะเทือนใจไปกับเพลงได้ดียิ่งขึ้น

ในขณะที่เดียวกันพบว่าไม่มีการใช้การกล่าวอ้างถึง (allusion) ซึ่งซุ่มสาย สุวรรณชมภูได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นการกล่าวอ้างถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ในวรรณคดีเรื่องอื่นๆ หรือการกล่าวอ้างข้อความตอนหนึ่งตอนใดจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆ ทั้งโดยตรงและดัดแปลงมา แต่เพลงเพื่อชีวิตของคาราบาวเป็นบทเพลงที่เนื้อหาส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมและเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ผู้ประพันธ์จึงอาจจะไม่จำเป็นต้องอ้างถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ในวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ก็เป็นไปได้

ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้นี้มาจากการศึกษาเฉพาะเพลงคาราบาวในอัลบั้มชุดที่ 1-15 เท่านั้น ซึ่งถ้าหากศึกษาอัลบั้มอื่นๆ เพิ่มจากนี้ ผลการศึกษาอาจจะมีเปลี่ยนแปลงไปจากนี้ก็ได้

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าเพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงประเภทหนึ่งที่สะท้อนสภาพสังคมและความ เป็นอยู่ของคนในสังคม รวมทั้งสะท้อนปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งในระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ และคาราบาวก็เป็นวงดนตรีเพลงเพื่อชีวิตวงหนึ่งที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมมาเป็นเวลานาน ทำให้เมื่อได้ย้อนไปฟังเพลงของคาราบาวในอดีตก็จะสามารถทราบถึงสภาพสังคม เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลานั้นได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าบทเพลงของคาราบาวได้สะท้อนความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง โดยจะแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

1. ภาพสะท้อนสังคมผ่านบทเพลงของคาราบาว

1.1 ปัญหาเสพติด

บทเพลงของคาราบาวได้กล่าวถึงปัญหาเสพติดไว้ในเพลง *กัญชา* ดังนี้

“คราบรอยยิ้มยังแฉล้มตามใบหน้า
กลืนกัญชาไซ้มาแต่ไกล
ชั่วชีวิตคิดสั้นทำไม
เสพสิ่งจูงใจ ให้ร้ายแก่ตัวเราเอง”

ในเพลง *กัญชา* ได้สะท้อนให้เห็นปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น(พ.ศ.2525) และที่สำคัญปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นมักจะเกิดขึ้นกับเยาวชน ดังที่กล่าวไว้ในเพลง *ทินเนอร์* ดังนี้

“เด็กชายคนนั้นดูหงอยเหงา
 ในมือของเขามีทินเนอร์
 เด็กหญิงคนนั้นดูซึมเศร้า
 ทั้งเธอและเขาคมทินเนอร์”

จากเพลง *ทินเนอร์* สะท้อนให้เห็นว่ายาเสพติดเข้ามาคุกคามถึงกลุ่มเยาวชนทั้งชายและหญิง ซึ่งเยาวชนเหล่านี้จะต้องเป็นอนาคตของชาติต่อไปแต่กลับต้องถูกทำลายอนาคตด้วยยาเสพติดเพราะความหลงผิดเพียงชั่ววูบ

1.2 ปัญหาการค้าประเวณี

ในบทเพลงของคาราบาวหลายๆเพลง ได้กล่าวถึงปัญหาการค้าประเวณี โดยส่วนมากจะเป็นผู้หญิงจากต่างจังหวัด ที่มีฐานะทางบ้านยากจน จึงต้องมาค้าประเวณีทั้งด้วยความเต็มใจและไม่เต็มใจหรือไม่ก็ตาม เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวให้มีชีวิตที่ดีขึ้น แต่ตนเองกลับต้องยอมเป็นที่รังเกียจและโดนดูถูกเหยียดหยามจากสังคม ตัวอย่างเพลงที่สะท้อนปัญหาการค้าประเวณี เช่น

เพลง นางงามคู่กระจก

“ร่างของเธอปรนเปรอชาย
 ด้วยดวงใจเหล็กเหลวระบม
 สังคมทรมาม ทรมานเพราะคน
 ความยากจนใครทนได้”

เพลง แม่ตาย

“นกร้องจากห้องนาราคาถูก
 เธอเป็นลูกที่ถูกพ่อแม่ขายไป

กตัญญูบิดามารดาปานใด
แม่สายจากเมืองเชียงฮาย ต้องไปสู่สังคมทราม”

1.3 ปัญหาการเลี้ยงดูของพ่อแม่

การเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญต่ออนาคตของเด็กมาก เพราะพ่อแม่เลี้ยงดูอย่างไรเด็กก็จะเติบโตขึ้นมาอย่างนั้น ซึ่งการraubตัวเองก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้ ดังจะเห็นได้จากเพลงของการraubหลายเพลงที่ได้กล่าวถึงการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ดังตัวอย่างในเพลง *ลูกแก้ว*

“ลูกชายกำลังโต ขาดที่พึ่งทางใจ
ใช้กำลังทุนให้ความอบอุ่นไม่ได้
คบเพื่อนพากันเพลิน...เดินลงขวดสุรา
เดินลงบ้องกัญชา เดินลงเข็มฉีดยา โอ๊ย”

จากเพลง *ลูกแก้ว* สะท้อนให้เห็นภาพการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำงานเพื่อให้ครอบครัวมีฐานะที่มั่นคง จนกระทั่งไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก และไม่ได้ให้ความสุขทางใจกับลูก ให้แต่ความสุขทางกาย เช่น ทรัพย์สินเงินทอง และในที่สุดลูกก็ต้องเดินทางผิด และกลายเป็นปัญหาของสังคมในที่สุด นอกจากนี้ยังมีเพลงที่กล่าวถึงการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง เช่น ในเพลง *ลูกหิน*

“ยุ่งเหลือบรินไร ไต่ตอมให้ทนเอาหน่อย
จงอย่าน้อยใจว่าเรายากจน
เอาความทุกข์ทนนี้เป็นบทเรียน
กว่าลูกจะโตหนทางยังไกล
ไม่ต้องเสียใจถึงใครนินทา”

จากเพลง *ลูกหิน* สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างในการเลี้ยงดูลูกในเพลง *ลูกแก้ว* เพลงนี้จะกล่าวถึงการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ไม่ได้ร่ำรวย แต่กลับสามารถให้ความอบอุ่นแก่ลูกได้ และสามารถสั่งสอนลูกให้เป็นคนดีได้ สอนให้ลูกรู้จักอดทนกับความยากลำบาก ไม่ใช่ตามใจลูกทุกอย่าง เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะสามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างมั่นคง

1.4 ปัญหาเด็กชายพวงมาลัย

“ถึงจะมีจะจนก็เป็นคนเหมือนกัน
ถึงจะมีจะจนก็เป็นคนเหมือนกัน
ขอเศษสตางค์แบ่งปัน
หนูน้อยก้านัลด้วยพวงมาลัย”

เพลง *มาลัย* กล่าวถึงเด็กที่ขายพวงมาลัยตามสี่แยก เด็กเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องขายพวงมาลัยเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว แต่ผู้ใหญ่ในบ้านเมืองขณะนั้น (พ.ศ.2528) โดยรัฐบาลของพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ มองเห็นว่าเด็กเหล่านี้สร้างปัญหาให้กับสังคม จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องกวาดล้างเด็กเหล่านี้ ซึ่งในความเป็นจริงตำรวจเองก็ลำบากใจ แต่ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้ประพันธ์เพลง *มาลัย* จึงตั้งคำถามกับผู้ที่มีอำนาจในบ้านเมืองว่า ถ้าให้ท่านเหล่านั้นลองมาขายมาลัยเหมือนกับเด็กๆบ้าง ท่านเหล่านี้จะแก้ปัญหาอย่างไร อยากให้ทุกคนนึกถึงความจำเป็นของเด็กๆที่ต้องมาขายพวงมาลัย

1.5 ปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เมืองไทยเป็นประเทศที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ทั้งสถานที่ทางธรรมชาติ เช่น ภูเขา ทะเล น้ำตก และยังมีสถานที่ที่เป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ซึ่งทางรัฐบาล พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ก็ได้พยายามที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้ชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวประเทศไทยและได้รับความประทับใจกลับไป แต่เมื่อถามชาวต่างชาติที่มาเที่ยวประเทศไทยกลับประทับใจสถานที่ที่รัฐบาลไม่ได้สนับสนุน เนื่องจากเป็นแหล่งอบายมุข มีธุรกิจผิดกฎหมาย มีการค้าประเวณี เช่น พัฒน์พงษ์ และ พัทยา ซึ่งผิดจุดประสงค์ของรัฐบาลและคนไทยที่ต้องการจะเผยแพร่ประเทศไทยในด้านดี ดังเช่นในเพลง *เวลคัมทูไทยแลนด์*

“รัฐบาลเค้าทำดี ฝรั่งเศสยังไม่เข้าใจ
ลงทุนลงแรงทั่วทั้งแผ่นดินไทย
สร้างภาพพจน์ใหม่ ส่งเสริมการท่องเที่ยว
อย่าคิดมาลู่ลูกเดียว เที่ยวพัทยาพัฒน์พงษ์”

1.6 ปัญหาการเล่นหวย

ในเพลง *เทวดาท่าจะแย้* ของคาราบาว ได้กล่าวถึงการนิยมเล่นหวยของชาวบ้าน ที่มักจะหมกมุ่นจนมากเกินไป ถึงแม้จะยากจนเพียงใดก็ยังคงจะเจียดเงินที่มีอยู่เพื่อนำมาเล่นหวย โดยหวังจะถูกหวยเพื่อนำมาใช้หนี้ แทนที่จะตั้งใจทำมาหากินเพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น

“ราคาข้าวมันไม่ค่อยดี
จะให้มีความหวังทางใด
คูศดใส่เท้าลื้อตเตอร์ี่
เงินทองแม้ไม่ค่อยจะมี
กระเป๋ยดกระเสียน กระเสือกกระสน
ชวนขวยหมายเลขเด็ดๆ
ตามโปกตามเคล็ด ตามวัดตามวา”

1.7 ปัญหาความวุ่นวายในสังคมเมือง

“มีรถเมล์มีอยู่ก็สายคนก็มากมาย
มีถนนอยู่ก็สายรถมันมากมี
บนถนนทุกสายคูมันวุ่นวาย
ทำอย่างไรจะไปทันโรงเรียน”

ในเพลง *ถนนชีวิต* พูดถึงชีวิตของคนที่อยู่ในเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ที่มีแต่ความวุ่นวาย ต้องพบกับปัญหาการติดขัด รวมทั้งปัญหาการขาดถนนไม่รู้จักจบจักสิ้น ปัญหาน้ำท่วม ทุกคนต้องเร่งรีบเพื่อไปทำงาน เด็กๆต้องไปโรงเรียนให้ทัน ซึ่งเป็นสาเหตุให้คนที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ต้องเผชิญกับความเครียดมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในเมืองเล็กๆ ที่ไม่ต้องประสบกับปัญหาเหล่านี้

1.8 ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ

ในสังคมไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบยังคงมีให้เห็นเสมอ ตราบใดที่ยังมีการแบ่งชนชั้นทางสังคม ปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงอยู่กับสังคมไทยต่อไป เนื่องจากคนที่

มีสถานะทางสังคมที่ต่ำกว่าก็จะถูกเอาเปรียบจากคนที่มีสถานะทางสังคมที่สูงกว่าอยู่เสมอ ด้วยความเห็นแก่ตัวและอยากจะมีชีวิตที่สบายงมก็ย่อมจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้อยู่เหนือคนอื่น ในบทเพลงของคาราบาวก็ได้มีการกล่าวถึงปัญหานี้เช่นกัน ดังตัวอย่างในเพลง **ลุงจี๊เมา**

“มาเป็นจับกังที่แบกหามวันยังค่ำ
เหน็ดเหนื่อยแทบตายได้แต่ค่าแรงต่ำต่ำ
แกลเป็นคนจนที่เสียเปรียบเป็นประจำ
กลัวกลิ่นความชอกช้ำ ถ้าไม่ทำก็อดกิน”

ในขณะที่เดียวกันนอกจากคาราบาวจะสะท้อนให้เห็นปัญหาการเอาเปรียบในสังคมแล้ว คาราบาวยังทำหน้าที่ปลุกฝังให้คนในสังคมรู้จักเห็นอกเห็นใจกัน ไม่ว่าจะยากดีมีจนก็เป็นคนเหมือนกัน ดังเช่นในเพลง **ปลาใหญ่ ปลาเล็ก**

“เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เกิดพี่น้อง
เมตตาเจ้าจุนโลกนะพี่น้อง
ไม่เป็นคนรักโลกต่างเป็นเพื่อนเป็นพ้อง
หัวใจจะอิมเอิบเป็นสีทอง
ศรัทธาก็จะมาเป็นกำยทอง”

1.9 ปัญหาเกี่ยวกับการทำลายธรรมชาติ

นอกจากปัญหาสังคมที่ได้กล่าวมาแล้ว ปัญหาอีกปัญหาหนึ่งที่ทุกคนในสังคมไทยต้องร่วมกันรับผิดชอบ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ น้ำ สัตว์ป่า ซึ่งคาราบาวก็ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ โดยจะเห็นได้ว่าในบทเพลงของคาราบาวจะมีหลายเพลงที่สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับธรรมชาติในขณะนั้น อีกทั้งยังทำหน้าที่กระตุ้นให้ทุกคนเห็นความสำคัญของธรรมชาติ ตัวอย่างเพลงที่กล่าวถึงธรรมชาติ เช่น

เพลง ดงพญาใจเย็น

“ดงพญาไฟ เมื่อก่อนใครผ่านไปก็ต้องเป็นไขป่า

ฝ่าเสื่อสิงห์ลึงค้ำ เก้งกางช้างชะนี พงพีหนาแน่น
 แคนดงดินถื่นนี้ มากมีมากมายพันธุ์ไม้หลายพันธุ์
 ดงพญาไฟ วันเวลาผ่านไปพญาไฟมอดดับ
 หายวับไปสิ้น กลายเป็นที่ทำกินพื้นดินเริ่มเตียนโล่ง”

เพลง *ดงพญาไฟเย็น* ได้กล่าวถึง “ดงพญาเย็น” ซึ่งเมื่อก่อนเคยอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ และสัตว์ป่า แต่นายทุนและชาวบ้านต่างไปจับจองจนป่าแห่งนี้กลายเป็นที่ดินทำกิน ธรรมชาติที่เคยอุดมสมบูรณ์กลับหายไป เพราะความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนของคนบางกลุ่ม

เพลง ชวนป้วย

“ดวงใจของใครแหลกล
 แผ่นดินของใครเศร้า
 อุทยานแห่งชาติไทยเรา
 ป่าและเขา เขาไปสร้างเขื่อน”

เพลง *ชวนป้วย* ได้กล่าวถึง นโยบายของรัฐบาลนายชวน หลีกภัยในขณะนั้น (พ.ศ. 2535) ที่จะตัดป่าในอุทยานแห่งชาติแม่วง จ.กำแพงเพชร เพื่อนำไปสร้างเขื่อนสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้า การraubไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ เนื่องจากพวกเขาเห็นว่าทุกคนควรช่วยกันประหยัดไฟฟ้ามากกว่าที่จะต้องตัดไม้ทำลายป่าเพื่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า อีกทั้งยังกล่าวถึงกรณีแก่งเสือเต้น จ.แพร่ ที่เป็นที่ยกเถียงกันมานานตั้งแต่ พ.ศ.2514 จนถึงปัจจุบัน เกี่ยวกับการตัดป่าเพื่อนำไปสร้างเขื่อน

เพลง ช้างไห้

“เกิดมาเป็นช้าง เหลือเพียงแค่สองพันธุ์
 เอเชีย อัฟริกัน นับวันช้างลดจำนวน
 จวนเจียนจะสูญไป แสนเสียดายพันธุ์ช้าง”

เพลง *ช้างให้* กล่าวถึงวิกฤตของช้างป่าที่ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากป่าไม้ถูกทำลาย คนนำช้างมาใช้งานอย่างทรมาณ รวมทั้งนำงาช้างมาทำเครื่องประดับ ทั่วทั้งช้างเป็นสัตว์ที่อยู่ คู่บ้านคู่เมืองมาตั้งแต่อดีตและถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย ดังนั้นคนไทยทุกคนควรจะ ช่วยกันอนุรักษ์ช้างก่อนที่จะไม่มีช้างให้พวกเราเห็นในอนาคต

เพลง ยูคา

“ยู...คา ยู...คา ยูคาลิปตัส
ใช้ทำกระดาษไม่ใช่ปลูกป่า
ปลูกที่เยอะๆเรียกสวนยูคา
ไม่ใช่สวนป่าหรือกะนะไอนาย”

ในเพลง *ยูคา* การบวกล้างถึงรัฐบาลในขณะนั้น(พ.ศ.2538) ได้ปลูกยูคาลิปตัสแล้วอ้างว่า เป็นการปลูกป่า แต่แท้จริงแล้ว มีการปลูกยูคาลิปตัสก็เพื่อประโยชน์ของนายทุนบางกลุ่ม เนื่องจากยูคาลิปตัสเป็นต้นไม้ที่นำไปเป็นวัตถุดิบในการทำกระดาษ การปลูกยูคาลิปตัสจึงไม่ถือเป็นการปลูกป่า

เพลง ลำพูน

“ควันและฝุ่นสารพิษนั้นคือที่มา
มินามาตะลันนา คือปัญหาที่สายเกินแก้
พ่อแม่พี่น้องร่ำไห้เรียกร้อง
น้องเอ๋ย...น้องนางหละปูนต้องมาชอกช้ำ
โรคอุตสาหกรรมนิคมลำพูน”

เพลง *ลำพูน* พูดถึงนิคมอุตสาหกรรมลำพูนที่ปล่อยสารพิษออกมา ส่งผลให้ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นต้องประสบกับปัญหาโรคร้ายไข้เจ็บที่มาจากสารพิษและฝุ่นควันซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิต แต่กลับไม่ได้รับการเหลียวแลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเท่าที่ควร

เพลง เป่าปูนจี้กับคนตัดไม้

“13 กันยายน พุทธศักราช 2537
 คณะชนที่ได้มีมติ
 ให้โอนอำนาจการตัดสินใจ
 ใช้พื้นที่ป่าอนุรักษ์
 มาให้ชนที่เกษตรแต่เพียงผู้เดียว”

เพลง เป่าปูนจี้กับคนตัดไม้ กล่าวถึงการยกอำนาจในการตัดสินใจการใช้พื้นที่ป่าให้กับคนเพียงคนเดียว ซึ่งการบาวเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ยุติธรรม เนื่องจากป่าไม้เป็นสมบัติส่วนรวมของทุกคนในชาติ ไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง และเกรงว่าเมื่ออำนาจไปอยู่ในมือคนเพียงคนเดียวก็อาจจะทำให้ผู้ที่มีอำนาจใช้ป่าไปในทางที่ผิด เช่น ตัดป่าเพื่อสร้างเขื่อนหรือสนามกอล์ฟ ดังนั้นควรจะต้องฟังเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ด้วยและต้องรีบแก้ไขมตินี้เพื่อไม่ให้สายเกินไป

เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงปี พ.ศ.2534-2538 เพลงของคาราบาวจะมีการกล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการทำลายธรรมชาติในทุกๆชุด เนื่องมาจากในขณะนั้นประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการทำลายธรรมชาติมาก โดยจะเห็นว่านโยบายของรัฐบาลขณะนั้น (นายชวน หลีกภัย) มีนโยบายที่สนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ

2. ภาพสะท้อนเศรษฐกิจผ่านบทเพลงของคาราบาว

2.1 ปัญหาค่าแรงต่ำ

เพลง ลุงจี้เมา

“มาเป็นจับกังที่แบกหามวันยังค่ำ
 เหน็ดเหนื่อยแทบตาย ได้แต่ค่าแรงต่ำต่ำ
 แกเป็นคนจน ที่เสียเปรียบเป็นประจำ
 กล้ากลืนความชอกช้ำ...ถ้าไม่ทำก็อดกิน”

เพลง *ลุงจี๊เม่า* สะท้อนปัญหาของผู้ใช้แรงงาน ที่ได้ค่าแรงต่ำแต่ต้องทำงานหนัก ในขณะที่ค่าครองชีพก็สูงขึ้นเรื่อยๆ แต่พวกเขาก็ไม่มีทางเลือกที่ดีกว่านี้ จึงจำเป็นต้องทำต่อไปถึงแม้จะลำบากเพียงใด และนอกจากจะได้รับค่าแรงต่ำแล้ว พวกเขายังต้องอดทนกับการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างอีกด้วย

2.2 ปัญหาการหลั่งไหลเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ของคนต่างจังหวัด

เพลง สวรรค์บ้านนา

“จำใจมา...หาเงินทอง
 เลี้ยงปากเลี้ยงท้องพี่น้องในบ้านนา
 มุ่งสู่เมืองกรุงหลั่งไหลกันมา
 ลำบากกายา หวังมาหางาน”

จะเห็นได้ว่าทุกวันนี้คนที่ประกอบอาชีพต่างๆ ในกรุงเทพฯ มีจำนวนมากที่เป็นคนต่างจังหวัดเข้ามาหางานในเมืองหลวง เพราะคิดว่าน่าจะมียานมากกว่าต่างจังหวัด ไม่ว่าจะป็นพนักงานขับรถ พ่อค้าแม่ค้า และอีกหลากหลายอาชีพ ล้วนแล้วแต่เป็นคนเดินทางมาจากต่างจังหวัด สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากปัญหาการว่างงานเนื่องจากในบ้านเกิดของตนไม่มีงานเพียงพอ และอีกสาเหตุหนึ่งมาจากปัญหาความแห้งแล้ง ทำให้มีน้ำไม่เพียงพอสำหรับทำนาหรือทำไร่ทำสวน เป็นเหตุให้ไม่มีรายได้ จึงจำเป็นต้องเข้ามาหางานในกรุงเทพฯ ดังเช่นในเพลง *สวรรค์บ้านนา*

“ขามฝนเหือดฟ้า...สวรรค์นาเหือดหาย
 วันคืนผ่านไปไม่มีสิทธิ์ทำนา
 คินสู่เมืองกรุงไปรับจ้างกันดีกว่า
 ทิ้งสวรรค์บ้านนา...ให้ผู้เฒ่าเฝ้าคอย”

2.3 ปัญหาชาวนาไม่มีที่ทำกิน

เพลง ล้อเกวียน

“แต่ในพื้นที่อันห่างไกล
 จากความเจริญออกไป
 ยังมีชาวนาเป็นจำนวนมาก
 พบประสบกับปัญหา
 ขาดแคลนที่ทำกินเป็นของตนเอง”

เพลง *สื่อเกวียน* กล่าวถึงปัญหาของชาวนาผู้ถือว่าเป็นผู้มีพระคุณต่อคนไทยทั้งประเทศ แต่ชาวนากลับต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ นานา ทั้งจากธรรมชาติ ปัญหาราคาข้าวเปลือกที่มีราคาต่ำ และปัญหาที่สำคัญ คือ ชาวนาไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ยังคงต้องเสียดำเช่าที่ดินเพื่อทำนาอยู่ รายได้จากการขายข้าวเมื่อได้มาก็ต้องแบ่งให้สำหรับค่าเช่าที่นา ดังนั้นการขาดปัจจัยการผลิตให้คนไทยระลึกถึงความสำคัญของชาวนาว่าชาวนาต้องเหน็ดเหนื่อยและยากลำบากเพียงใดกว่าจะได้ข้าวให้เราได้รับประทานกัน

2.4 ปัญหาแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศ

เนื่องจากปัญหาการว่างงานในประเทศไทย รวมทั้งปัญหาค่าแรงต่ำ เป็นผลให้ผู้ใช้แรงงานต้องต่อสู้กับความลำบากเพราะเงินทองไม่พอใช้ ดังนั้นผู้ใช้แรงงานจึงนิยมที่จะไปทำงานในต่างประเทศ เช่น ซาอุดีอาระเบีย ได้หวั่น เพราะได้ค่าแรงมากกว่าทำงานในประเทศไทย เมื่อทำงานได้เงินก็ส่งมาให้ครอบครัวที่ประเทศไทย ได้มีกินมีใช้และสะดวกสบายมากขึ้น ดังเช่นในเพลง *ซาอุดี*

“เขียนป้ายไปปักไว้
 บอกคนทั้งหลายว่าอยากขายที่ดิน
 ที่งัดฐานทำกิน
 ตีตัวเครื่องบินไปหาถิ่นแดนไกล จะไปซาอุ
 เบื่อทำไรทำนา ทำได้มาไม่พอได้กิน
 กลัวลูกเก็บดินกิน อย่างที่หนังสือพิมพ์เขาลง”

2.5 ปัญหาต่างชาติมากอบโกยทรัพยากรของไทย

เพลง อเมริโกย

“อเมริกาเล่นลิเกชุดแร่ธาตุ
 อย่างแก๊สก๊าซธรรมชาติกลางอ่าวไทย
 ว่าโชติช่วงชัชวาลบานเบือเรื่อเทื่อ
 ไครฉลาดไครเชื่อไครดีมีไคร
 แก๊สก๊าซของไทยไม่ถนัด
 ถ้าโค่นป่าเผาถ่านมาพอดไฟพอไหว”

เพลง *อเมริโกย* กล่าวถึงต่างชาติโดยเฉพาะอเมริกาซึ่งถือเป็นชาติมหาอำนาจในโลกนี้ที่มักจะหาประโยชน์จากประเทศอื่น และประเทศไทยก็นับเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อเมริกาจึงเข้ามาหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อที่จะให้ได้ทรัพยากรเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น ข้าวเจ้า ก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุต่างๆ โดยวิธีการที่อเมริกาใช้ เช่น มีการให้ปริญญาแก่ผู้ที่เชี่ยวชาญเรื่องข้าวของประเทศไทย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วก็ต้องการให้คนเหล่านี้ทำประโยชน์ให้กับตนเอง และในที่สุดประเทศไทยก็เป็นฝ่ายเสียเปรียบให้กับประเทศมหาอำนาจเหล่านี้

2.6 ปัญหาดอกเบี้ยสูง

เพลง ดอกเบี้ย

“ดอกเอ๋ยดอกเบี้ยเอ๋ย
 เจ้าไม่เคยเหี้ยมเฉาซักที
 บานเบ่งช้วนตาปี
 แต่ดอกทิวบานอยู่ที่ธนาคาร”

เพลง *ดอกเบี้ย* กล่าวถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ชวนา ชาวไร่ ที่จำเป็นต้องกู้เงินจากธนาคาร เนื่องจากต้องนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าปุ๋ย ค่ายา

เพื่อบำรุงผลิตผลทางการเกษตร ถ้าเมื่อไรที่ได้ผลผลิตไม่ดีก็จะต้องอดทนต่อสภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่จะสูงขึ้นอีกเรื่อยๆ

2.7 ปัญหาค่าเงินลดลง

เพลง เงินกร่อย

“มันเป็นยังไงกันตั้งแต่ล้มตา
ข้าวของราคามันมีแต่แพงๆ
เงินเดือนขึ้นเดือนก็แทบจะไม่เหลือ
แถมขึ้นแต่ละเดือนขึ้นมานิดหน่อย
งานกร่อย เงินกร่อย เงินกร่อยกร่อย”

เพลง *เงินกร่อย* สะท้อนให้เห็นปัญหาข้าวของราคาแพง แต่สวนทางกันรายได้ของประชาชนทุกๆ ไป ที่เงินเดือนน้อย และเงินเดือนขึ้นแต่ละครั้งก็น้อย แต่ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและค่าครองชีพโดยเฉพาะในเมืองใหญ่กลับเพิ่มขึ้น ทำให้เงินเดือนแต่ละเดือนแทบไม่เหลือเก็บหน้าซำยังต้องกู้หนี้ยืมสินอีกด้วย

2.8 ปัญหาการเปลี่ยนประเทศไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs)

เพลง นิค

“นิค คือ เมืองอุตสาหกรรมใหม่
ไทยคือเมืองเกษตรกรรมเก่า
มีข้าวในนา มีปลาในน้ำ
ควรคิดควรทำจากของเดิมให้ดี”

ในช่วงระยะเวลานั้น (พ.ศ.2531) รัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ มีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) การบ่าวเห็นว่าควรจะได้รื้อโครงสร้างให้รอบคอบ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เราควรจะได้

พัฒนาการเกษตรของเราให้ดีขึ้น ให้เกษตรกรสามารถลืมตาอ้าปากได้ และถ้าเราเปลี่ยนประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ในอนาคตก็จะมีต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และก็จะมาหาผลประโยชน์จากประเทศไทย นอกจากนี้ก็จะต้องมีปัญห่อื่นๆตามมามากมาย

2.9 ปัญหาช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวย

เพลง สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่

“เรามันจนก็จนต่อไป
ใครจะรวยเท่าใด ก็ปล่อยให้รวยเสียให้เจ็ด”

เพลง *สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่* สะท้อนถึงฐานะทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยที่คนรวยมีชีวิตสุขสบาย มีที่ดิน มีรถ มีบริวารคอยรับใช้มากมาย ในขณะที่คนจนก็จนมากแทบไม่มีจะกิน ที่นาทำกินก็ต้องเช่าคนรวย ผลผลิตก็ไม่แน่นอนเพราะต้องขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ถ้าไม่มีฝนก็ทำนา ทำไร่มิได้ ทำให้ไม่มีรายได้ ในที่สุดก็ต้องกู้เงินจากคนรวยที่มักจะเอาเปรียบคนรวยเสมอ

2.10 ปัญหาความนิยมสินค้าจากต่างประเทศ

เพลง เมคอินไทยแลนด์

“เมคอินไทยแลนด์ แดนไทยทำเอง
จะร้องรำทำเพลงก็ล้ำลึกลีลา
ฝรั่งแอบชอบใจแต่คนไทยไม่เห็นค่า
กลัวน้อยหน้า ว่าคุณค่านิยมไม่ทันสมัย”

จากเพลง *เมคอินไทยแลนด์* ซึ่งเป็นเพลงที่ประสบความสำเร็จเพลงหนึ่งของคาราบาว ได้กล่าวถึงค่านิยมของคนไทย ที่เห็นว่าสินค้าที่ทำจากต่างประเทศมักจะเป็นของที่มีคุณภาพและทันสมัยกว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย แต่แท้ที่จริงแล้วสินค้าที่คิดป้าว่าผลิตจากต่างประเทศนั้น

ความจริงผลิตในประเทศไทยแต่คิดป้ายยี่ห้อของต่างประเทศ แล้วนำกลับมาขายในประเทศไทยด้วยราคาที่สูงขึ้น คนไทยต้องซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยในราคาแพง แต่เงินกลับเป็นของต่างชาติ

3. ภาพสะท้อนการเมืองผ่านบทเพลงของคาราบาว

3.1 การปกครองระบอบประชาธิปไตย

เพลง ผู้แทน

“เงินไม่มี เงินไม่มี อดเป็นผู้แทน
 มีความดี มีคุณธรรม ยังอดเป็นผู้แทน
 แลมาแลดูคน หมู่เฮาผู้แทนประชาชนเป็นหยิ่ง
 แลมาแลดูคน หมู่เฮาผู้แทนนั้นจะ ไซ้ยี่หยิ่ง
 เบื่อคำคุยคำหาเสียง
 เสามากอยคว่าเขาจะเบี่ยงบายไหม”

หลายๆเพลงของคาราบาวโดยเฉพาะในอัลบั้ม “ประชาธิปไตย” (พ.ศ.2529) กล่าวถึงการเมืองการปกครองของไทย เช่นเพลง *ประชาธิปไตย ผู้แทน ถึกควายทุย(ภาค7)* เนื้อหาโดยรวมพูดถึงสะท้อนถึงการเมืองการปกครองของไทยที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิ์ที่จะเลือกผู้แทนให้เข้ามาทำหน้าที่ในสภาแทนตน แต่ในความเป็นจริงผู้แทนหลายคนที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยทุจริต มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง ผู้ที่มีอิทธิพลและมีอำนาจมักจะได้รับการเลือกตั้งทั้งๆที่มีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะดูแลประชาชนได้ ในขณะที่คนดีมีคุณธรรมและมีความสามารถแต่ไม่มีเงินและอำนาจกลับไม่ได้รับโอกาสนี้ ส่งผลให้เมื่อผู้แทนที่ได้รับเลือกเข้ามาโดยทุจริตเข้ามาทำงานก็ไม่ได้ทำงานเพื่อประชาชน แต่เข้ามาเพื่อกอบโกยผลประโยชน์ให้ตนเอง และพรรคพวก ส่วนประชาชนที่เดือดร้อนก็ไม่ได้รับการเหลียวแลจากผู้แทนที่เขาได้เลือกเข้าไป ในที่สุดประชาชนก็ไม่ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และประเทศชาติก็จะไม่พัฒนา

นอกจากนี้ในเพลง *ประชาธิปไตย* คาราบาวยังแสดงความคิดเห็นว่านายกรัฐมนตรีผู้ที่เป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลและเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจต่างๆควรมาจากการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรมโดยประชาชน เนื่องจากในช่วงเวลานั้นพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีที่มาจากการแต่งตั้ง ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง คาราบาวจึงต้องการให้ประชาชนได้คิดทบทวนถึงเรื่องนี้

“ถ้าอยากเห็นเมืองไทยพัฒนาขึ้น
 อย่างผู้นำต้องมาจากการเลือกตั้ง
 ใครอยากเป็นบ้างยกมือขึ้น
 ให้ประชาชนมีสิทธิ์ออกเสียง
 ผู้มากุมบังเหียนชีวิตประชาชน”

3.2 เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

เพลง ชนะภัย

“ถามคุณชวน หลีกภัยใครควรรับผิดชอบ
 วิรชนเสียชีวิตเดือนพฤษภา
 ถ้าตอบไม่ได้ให้ไปถามมือกีตาร์
 เจานั้นชื่อปรีชา ชนะภัย
 แล้วใครเล่าทุกซ์ติดพัน
 แล้วใครหลับฝันเป็นจริง
 แล้วใครได้เป็นเจ้านายคุณหญิง
 แล้วใครถูกทิ้งให้หลงลืมตลอดกาล”

17-19 พฤษภาคม พ.ศ.2535 คณะ ร.ส.ช. (คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ) ได้เข้าทำการปฏิวัติคณะรัฐบาลในยุครัฐบาลพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ส่งผลให้ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนมารวมตัวกันเพื่อขับไล่ นายกรัฐมนตรี จนกระทั่งเกิดเหตุปะทะกันรุนแรงระหว่างทหารและกลุ่มประชาชน ทำให้มีประชาชนเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก แต่ผู้ที่เสียชีวิตเพื่อเรียกร้องความถูกต้องเหล่านั้นกลับถูกลืมเลือน ในขณะที่ผู้กระทำความผิดในครั้งนั้นกลับไม่ได้รับการลงโทษเท่าที่ควร และยังคงใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย การบาวจึงต้องการเรียกร้องความยุติธรรมให้กับผู้ที่สูญเสียจากเหตุการณ์ในครั้งนั้น

3.3 ปัญหาการเดินทาง

เพลง เดินทาง

“ไอ้ที่ที่เดินไปหย่อนบัตรเลือกตั้ง
เขาว่าความหวัง เป็นของคนไทย
พอเดิน... ขบวนเขาว่าวุ่นวาย
มันน่าแปลกใจจริงนักการเมือง”

เพลง *เดินทาง* กล่าวถึง กลุ่มคนที่เดินทางเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่กลับถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกที่สร้างความวุ่นวายและก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วกลุ่มคนเหล่านี้มีสิทธิตามหลักประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เมื่อได้รับความเดือดร้อนแต่ไม่ได้รับการเหลียวแล ทางเดียวที่พวกเขาจะทำได้ก็คือการเดินทาง เพื่อให้สังคมรับรู้

3.4 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เพลง มหาจำลองรุ่น 7

“ถึงงานหนักปานใดไม่ถอย
เก็บมูลฝอยเสียจนเกลี้ยงตา
ถึงน้ำท่วมควักท่ออุดทิ้ง
แห้งเร็วจริงผิดหูผิดตา
อย่างหมาเนาตายเกลื่อนถนน
เพราะรถยนต์ชนตายอย่างหมา
พ้อมหาลงเคลียร์พื้นที่
ศพหมาไม่มีกลิ่นเหม็นไม่มา”

ในเพลง *มหาจำลองรุ่น 7* คาราบาวแสดงความพึงพอใจในการทำงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในช่วงนั้น ซึ่งก็คือ พลตรีจำลอง ศรีเมือง หรือที่รู้จักกันในนาม “มหาจำลอง” คารา

บ่าวเห็นว่ามหาจำลองเป็นผู้ว่าฯที่ซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วยความจริงใจ และใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ถือเป็นการแต่งเพลงเพื่อยกย่องส่งเสริมคนดีให้คนในสังคมรับรู้

3.5 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

เพลง น้ำ

“ก้น้ำเป็นคนของประชาชนไทย
ตั้งใจเลือกให้น้ำมาเป็นผู้นำ
มีเรื่องมากมายที่น้ำต้องแก้ต้องทำ
คงต้องตรากตรำเพื่อความสุขส่วนรวม”

เพลง น้ำ กล่าวถึง พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ หรือที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในนาม “น้ำชาติ” ที่เข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของไทยเมื่อ พ.ศ.2531 การบ่าวได้กล่าวในเชิงแนะนำและให้กำลังใจพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ให้ทุ่มเทในการทำงานเพื่อประชาชนและประเทศชาติ เพราะประชาชนไว้วางใจให้ท่านมาทำงานบริหารประเทศ ดังนั้นท่านจะต้องทำงานอย่างตั้งใจและจริงจัง ประชาชนจะได้ไม่ผิดหวังที่เลือกท่าน

จะเห็นว่าเนื้อหาของเพลงคาราบาวในช่วงปี พ.ศ.2524-2538 ที่ได้ทำกรวิจัย มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไม่รุนแรงมากนัก เนื่องจากในช่วงเวลานั้นมีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญเพียงเหตุการณ์เดียวเท่านั้นคือ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่เรื่องของสังคม เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้าประเวณี เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาของเพลงนอกจากจะสะท้อนปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นแล้ว ผู้ประพันธ์เพลงยังนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องภาพพจน์ในบทเพลงของคาราบาว เป็นการศึกษาลักษณะและประเภทต่างๆ ของภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงคาราบาว นอกจากนี้ยังได้ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในยุคสมัยนั้นๆ ที่ถ่ายทอดออกมาผ่านบทเพลงของคาราบาว

การศึกษาวเคราะห์ในครั้งนี้นี้ศึกษาผลงานเพลงของคาราบาวที่เป็นอัลบั้มปกดี โดยไม่ศึกษาชุดพิเศษ อัลบั้มรวมฮิตหรืออัลบั้มที่นำกลับมาทำใหม่ โดยศึกษาผลงานอัลบั้มปกดีของคาราบาวทั้งหมด 153 เพลง จาก 15 ชุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 – 2538 ดังนี้

1. จี๊เมมา (พ.ศ. 2524)
2. เป๊าะชายขวด (พ.ศ. 2525)
3. วณิพก (พ.ศ. 2526)
4. ท.ทหารอดทน (พ.ศ. 2526)
5. เมคอินไทยแลนด์ (พ.ศ.2527)
6. อเมริโกย (พ.ศ.2528)
7. ประชาธิปไตย (พ.ศ. 2529)
8. เวลคัมทูไทยแลนด์ (พ.ศ. 2530)
9. ทับหลัง (พ.ศ.2531)
10. ห้ามจอดควาย (พ.ศ.2533)
11. วิชาแพะ (พ.ศ.2534)
12. สัจจะ 10 ประการ (พ.ศ.2535)
13. ช้างให้ (พ.ศ.2536)
14. คนสร้างชาติ (พ.ศ.2537)
15. แจกกล้วย (พ.ศ.2538)

ในการวิจัยผู้วิจัยเลือกได้ยึดนิยามของภาพพจน์ตามเกณฑ์ของชุมสาย สุวรรณชมภู ที่ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท ดังนี้

- อุปถัมภ์ (metaphor)
- อุปมา (simile)
- สัมพจน์ (synecdoche)
- นามนัย (metonymy)
- ปฏิพจน์ (oxymoron)
- ปฏิทรรศน์ (paradox)
- บุคลาธิษฐาน (personification)
- อติพจน์ (hyperbole)
- ปฏิปจฉา (rhetorical question)
- การกล่าวอ้างถึง (allusion)
- สัญลักษณ์ (symbol)
- การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia)

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของคาราบาว สรุปผลการวิจัยได้ว่าการใช้ภาพพจน์จำนวนทั้งสิ้น 11 ประเภท โดยแสดงผลความถี่ของประเภทภาพพจน์ที่พบมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของคาราบาว

ประเภทภาพพจน์	ความถี่(ครั้ง)	ร้อยละ
1. การใช้ภาพพจน์ประเภทคำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question)	66	23.57
2. การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา (Simile)	61	21.78
3. การใช้ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน (Personnification)	45	16.07
4. การใช้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ (Hyperbole)	39	13.93
5. การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์ (Metaphor)	29	10.36
6. การใช้ภาพพจน์ประเภทนามนัย (Metonymy)	19	7.14

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเภทภาพพจน์	ความถี่(ครั้ง)	ร้อยละ
7. การใช้ภาพพจน์ประเภทสัมพจน์ (Synecdoche)	10	3.57
8. การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิทรรศน์ (Paradox)	5	1.79
9. การใช้ภาพพจน์ประเภทสัญลักษณ์ (Symbol)	3	1.07
10. การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิพจน์ (Oxymoron)	1	0.36
11. การใช้ภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia)	1	0.36
รวม	279	100

จากตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่าในบทเพลงของคาราบาวมีการใช้ภาพพจน์ประเภทคำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.57 รองลงมาคือ การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา (Simile) จำนวนร้อยละ 21.78 การใช้ภาพพจน์ประเภทบุคคลาธิษฐาน(Personification) เป็นจำนวนร้อยละ 16.07 การใช้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ (Hyperbole) จำนวนร้อยละ 13.93 การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor) จำนวนร้อยละ 10.36 การใช้ภาพพจน์ประเภทนามนัย (Metonymy) จำนวนร้อยละ 7.14 การใช้ภาพพจน์ประเภทสัมพจน์ (Synecdoche) จำนวนร้อยละ 3.57 การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิทรรศน์(Paradox) จำนวนร้อยละ 1.79 การใช้ภาพพจน์ประเภทสัญลักษณ์ (Symbol) จำนวนร้อยละ 1.07 และพบว่าใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิพจน์ (Oxymoron) และภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ จำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 0.36

บทเพลงของคาราบาวมีการใช้ภาษาภาพพจน์ 11 ประเภทดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เนื่องจากการใช้ภาพพจน์นี้เป็นการนำคำหรือข้อความมากล่าวเปรียบเทียบและผู้เขียนต้องการสื่อความหมายที่ชัดเจนมากกว่าภาษาที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการตามคำหรือข้อความที่นำมาเปรียบเทียบ การใช้ภาพพจน์ประพันธ์ต้องสรรหาถ้อยคำให้สื่อออกมาแล้วให้ฟังแล้วเข้าใจมองเห็นภาพได้ชัดเจน ซึ่งในการใช้ภาพพจน์ในลักษณะต่าง ๆ ของคาราบาวนี้ เมื่อฟังแล้วทำให้รู้สึกสะดุดตากับถ้อยคำที่ใช้ และนี่ก็ไม่ได้ถึงว่าจะมีวิธีการสื่อสารภาษาออกมาได้อย่างลึกซึ้งกินใจ และบางครั้งก็ออกแนวตลก สนุกสนาน อีกทั้งทำให้มองเห็นภาพของสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อออกมาได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้สิ่งที่ได้กล่าวไปแล้วว่าคาราบาวก็เป็นวงดนตรีเพลงเพื่อชีวิตวงหนึ่งที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆในสังคมมาเป็นเวลานาน ทำให้เมื่อได้ย้อนไปฟังเพลงของคาราบาวในอดีตก็จะสามารถทราบถึงสภาพสังคม เรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลานั้นได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าบทเพลงของคาราบาวได้สะท้อนความเป็นไปต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง และจากที่ได้ศึกษาเพลงของคาราบาวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2538 พบว่าเพลงของคาราบาวได้สะท้อนสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองได้ดังนี้

1. ด้านสังคม

จากการศึกษาเพลงของคาราบาวพบว่าคาราบาวได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมให้ผู้ฟังได้ทราบ โดยส่วนมากมักจะเป็นการสะท้อนปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมในช่วงปี พ.ศ. 2524-2538 ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหาเสพติด การค้าประเวณี การเลี้ยงดูของพ่อแม่ เด็กขายพวงมาลัย การส่งเสริมการท่องเที่ยว การเล่นหวย ปัญหาความวุ่นวายในสังคมเมือง การเอารัดเอาเปรียบ และปัญหาการทำลายธรรมชาติ จากปัญหาที่สะท้อนออกมาผ่านบทเพลงของคาราบาวจะเห็นได้ว่าแม้ว่าเวลาจะผ่านมาเป็นเวลากว่า 10 ปี แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ก็ยังคงปรากฏอยู่ใน สังคมในปัจจุบัน ซึ่งนอกจากคาราบาวจะนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว เนื้อหาของเพลงยังได้มีการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อที่คนในสังคมจะได้หันมาสนใจและร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

2. ด้านเศรษฐกิจ

ภาพสะท้อนทางด้านเศรษฐกิจที่ถ่ายทอดออกมาผ่านบทเพลงของคาราบาว จะเป็นการกล่าวถึงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยพบปัญหาตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ ในระดับครอบครัว เพลงของคาราบาวสะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ยากของประชาชนที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องประสบกับปัญหาต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาค่าแรงต่ำ ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาดอกเบี้ยสูง และยังคงเผชิญกับการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนอีกด้วย ส่วนในระดับประเทศ คาราบาวก็ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) ว่าควรจะต้องคิดให้รอบคอบ เพราะถ้าเกิดปัญหาขึ้นมาสุดท้ายผลกระทบก็ตกอยู่กับประชาชน

3. ด้านการเมือง

เนื่องด้วยในช่วงปี พ.ศ. 2524-2538 มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่รุนแรงไม่มากนัก เนื้อหาโดยรวมทางการเมืองจึงกล่าวถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย มีการกล่าวถึงนายกรัฐมนตรีว่าควรจะมาจากการเลือกตั้งด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และยังชักชวนให้ประชาชนหันมาใส่ใจเรื่องการเมืองการปกครองให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเพลงของคาราบาวยังทำหน้าที่บอกเล่าเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ทางการเมืองที่สำคัญได้แก่ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงตัวบุคคล โดยกล่าวชื่นชมพล.ต. จำลอง ศรีเมือง ที่ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งถือเป็นการแต่งเพลงเพื่อยกย่องส่งเสริมคนดีให้คนในสังคมได้รับรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการใช้ภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในผลงานเพลงของคาราบาว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาการใช้กลวิธีการประพันธ์รูปแบบอื่นๆ การใช้ภาษาถิ่น การยืมคำภาษาต่างประเทศ การใช้คำสแลงการใช้โวหาร เป็นต้น
2. ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาการใช้ภาพพจน์ในวรรณกรรมประเภทอื่นๆ วรรณคดี นวนิยาย เรื่องสั้น หรือเพลงประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากเพลงเพื่อชีวิต
3. ผู้ที่สนใจการใช้ภาษาในบทเพลงเพื่อชีวิตสามารถศึกษาการใช้ภาษาในช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อศึกษาวิเคราะห์ว่าสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้การใช้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. 2524. **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2540. **ภาษากับการสื่อสาร**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรัญญา ดีบุญมี ณ ชุมแพ. 2543. **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชำนาญ รอดเหตุภัย. 2522. **สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.
- ดวงมน จิตรจ้านง. 2541. **สุนทรียภาพในภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.
- ธีระวัฒน์ ประกอบบุญ. 2546. **เพลงเพื่อชีวิตกับภาพสะท้อนทางสังคมไทย: วิเคราะห์เนื้อหาเพลงเพื่อชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราณี วงษ์เทศ. 2523. **เพลงพื้นบ้าน**. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร 2: 12.
- เปลื้อง ณ นคร. 2535. **ศิลปะแห่งการประพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- บุญยงค์ สุธชิวโรจน์. 2530. “ความเป็นมาของธุรกิจเทปเพลงไทยสากล”. **โลกดนตรี**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- สะอาด โปษะกฤษณะ. 2526. **ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.
- พงษ์ชัย ไทวรรณศรี. 2529. **วรรณกรรมเพลงของสุนทราภรณ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

มนต์สวรรค์ จินดาแสง. 2537. **ตำนานเพลงเพื่อชีวิต สายธารแห่งการต่อสู้**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตุลา.

ยูพาว์ (ประทีปเสน) ชัยศิลป์วัฒนา. 2544. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยีนยง โอภากุล. 2546. **ก้าวแรกของชีวิต ก้าวที่สองคนดนตรี**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิ่งมิตร.

ยีนยง โอภากุล. 2548. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2548.

ระพีร์พร เชาอนันตพงษ์. 2544. **ภาพพจน์ในเรื่องสั้นแนวสะท้อนสังคมไทยปัจจุบัน**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2539. **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: ภาพพจน์ โวหาร และกลการประพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คอนฟอร์้มการพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2545. **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.

ลือชัย จิรวินิจนันท์. 2533. **เพลงเพื่อชีวิต: การนำเสนออุดมการณ์ใหม่(ศึกษาเฉพาะช่วง 14 ตุลาคม 2516-6 ตุลาคม 2519)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรุณ สองสิงห์. 2536. **การวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2516-2534**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิภา กงกะนั้นท์. 2533. **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิสา คัญทัพ. 2540. **เพลงเพื่อชีวิตเริ่มต้นที่ตรงไหน**. ศิลปวัฒนธรรม(18 ตุลาคม 2540): 98-101.

สุกัญญา โกมุตมาศ. 2542. ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเรวัตี พุทธิพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุกัญญา โสภี เทพวัลย์. 2539. วิเคราะห์ที่ว่างทำนองการแต่งวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของพุ่มพวง ดวงจันทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุทธาสินี เกียรติไพบูลย์. 2533. วิวัฒนาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต(พ.ศ. 2516-2531). วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Barnet, Sylvan and friends. 1964. **A Dictionary of Literary Term**. London: Constable and Co.Ltd.

John T. Bender and Katharine G.L. Barnwell. 1980. **Introduction to Semantics and Translation with special reference to Bible translation**. 2rd ed. n.p.

Jonathan Crowther. (Eds). 1995. **Oxford Advance Learner's Dictionary**. 5th ed. Oxford: Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การใช้ภาพพจน์ที่พบในบทเพลงของคาราบาว

ตารางผนวกที่ 1 การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ธรรมชาติเมื่อยามแรมแค้นคั่งสอนคนให้พากเพียร	เวร
2. จงทำตนคั่งคั่นไม้ที่เหยียดตรงและเดิบโต	เวร
3. ในทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ไพศาล เหลืองตระการดังทุ่งรวงทอง	ดอกเบี๋ย
4. แสงธรรมนำมาดั่งแสงทอง	ปลาใหญ่ ปลาน้อย
5. สองเรานั้นไม่ต่างกันดั่งพรานทะเล	พรานทะเล
6. ยามเย็นสนทนาพาใจให้เหงาหงอย คั่งหนึ่งใจลอยอยู่กลางทะเล	หนทางใด
7. ตัวเป็นมันเป็นเม็ดมันเม็ดคั่งโคนคี่ปลี	หรอย
8. แหละผู้คนทุกชนทุกชั้น ก็สัมพันธ์ดังขลุ่ยไม้ไผ่ คือแรงลมพลิ้วผ่านลำไม้ มีลมจากแรงกาย มีไผ่จากกอรรวมร่วมกัน ร่วมกัน	ไม้ไผ่
9. คอยแล้วเงียบหาย สูญไปดั่งสายลมพา	ดอกจาน
10. คุจดั่งนกโศบินอยู่บนฟ้า	summer hill
11. หัวอกใครจะบอบช้ำเหมือนดั่งเด็กตัวน้อยๆ	summer hill
12. ริมฝั่งแควน้อย นำเสรีภาพดั่งร่มไทร	summer hill
13. เป็นดอกไม้เถาเหล่ากอพุทธประวัติ คุจดวงตะวันอันแรงกล้า	summer hill
14. ข้าวทุกเม็ดคั่งเกล็ดเหงื่อหย้อย	ล้อเกวียน
15. ลมร้อนโรยรา ฝนฟ้ามาเยือน คั่งสัญญาณเดือนคืนถิ่นอีสานบ้านนา	สวรรค์บ้านนา
16. กว้างไกลดั่งท้องทะเลทราย	ตุ๊กตา
17. เราร้อนดั่งท่อนพินธุสมไฟ	ตุ๊กตา
18. แต่ต้องไปให้ตรงเส้นทาง เปรียบได้ดั่งเส้นทางรถไฟ เปรียบได้ดั่ง ขบวนรถไฟ	ตุ๊กตา
19. ภาพตุ๊กตาในมือของเด็ก เปรียบได้ดั่งความจริงมากมาย	ตุ๊กตา
20. ท่ามกลางเปลวแดดเผาเผาไฟ กลางผืนดินนาไร่ ขอบฟ้ากว้างไกล สุดตา ใครหนอผู้ทนทำงานกลางนา	รวงทอง
21. เกิดเป็นลูกคนเดียว พ่อรักคั่งดวงใจ อยากจะได้อะไรแม่คอยตามใจ ตามใจ ตามใจ	ลูกแก้ว
22. เมื่อไพร่ฟ้าชาวนาไบน้ำมัน คั่งถูกเขาจับทำหมันอยู่กันไปตามขลา	ห้าเทียม

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
23. ดั่งฟ้าฝนกลั่นแก้งไม่มีเหลือผลผลิต	สองเต่าผู้ยิ่งใหญ่
24. ดินถิ่นเดิมลูกร้อนดั่งไฟแผดเผา	เรฟูจี
25. แม่ตั้งวงไฟ พ่อตั้งวงเหล้า ชกกันเหมือนมวยคู่วันเสาร์	วันเด็ก
26. อันว่าคำขวัญเท่าที่ล้นผ่านมา เปรียบเหมือนตัวยาซีม่าโลชั่น	วันเด็ก
27. อีกไม่นานกลับมาเยี่ยงราชาเงินทองล้นกาย	ชาอุดร
28. แหกปากร้องเพลงมันก็ง่าย ไม่หนักเหมือนควายไถนา ทำนา	ค.ควายค.คน
29. บ้างก็เป็นฝุ่นสีแดงยังกะดินลูกรัง	บ๊ิกเลี้ยว
30. ลูกและเมียดังดวงใจ	ตั้งกะสี
31. ลูกจึงตั้งถูกปล้นโอกาสของตนโดยไม่รู้ตัว	ลูกบ้างเนื้อ
32. แบ่งเวลาของคุณเป็นเรือเป็นพายให้แก่ลูกๆ ตั้งรักไว้ให้ผูกรักลูกรักเต้า ต้องเข้าใจเลี้ยง	ลูกบ้างเนื้อ
33. ยามบ่ายตะวันแอบฟ้า ดังสุรียาจะเผาแผ่นดิน	มิสชานา
34. ดั่งนกน้อยบินล่องลอยหลงฟ้า	หนู่มุพรรณ 2
35. ว่ายเวียนวนคล้ายปลา หลงไหลธาราหลัง	หนู่มุพรรณ 2
36. รักสาวอีสาน เปรียบปานหัวใจ	หนู่มุพรรณ 2
37. ชายหนุ่มนั่งลงริมฝั่ง เหมือนภาพความหลังวรรณคดี	พระอภัยมณี
38. ตัวเขาเหมือนพระอภัยมณี มานั่งเป่าปี่อยู่ที่ริมทะเล	พระอภัยมณี
39. กระตูดังกองภูเขา	ถึกควายทุย ภาค 9
40. น้ำตาแห่งความจำพราว มากมายดั่งท้องทะเล	ถึกควายทุย ภาค 9
41. ชีวิตย่อมมีความลำบาก อดๆอยากๆ ดังยาชูกำลัง	คนจนผู้ยิ่งใหญ่
42. คนขี้เมา ก็บอกว่าเมาอย่างหมา คนด่าเก่ง ก็บอกว่าปากเหมือนหมา	แบบหมาหมา
43. จิตใจดังขุนเขา ลึกล้ำราวแม่คงคา	คานธี
44. คิดจริงในใจคน ทุกข์ท้อจนดั่งองค์คานธี	คานธี
45. ไครมาโถมท่วมเทชีวิตร่วม เหมือนดั่งส้วมสุขาเป็นสาธารณชน	นส.3ก.
46. ชีวิตคนถ้าทนกระแสดำตามลำพัง ก็เปรียบดั่งลูกรักกับกลองของแก	ลูกรัก
47. ประชาชนก็คนที่โลกคือ ว่าคุณคือคุณค่าประชาธิปไตย เหมือนสายลมผ่านไป ในท้องทุ่ง เหมือนน้ำค้างย่ำรุ่งอุทาหรณ์	ชนะภัย

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
48. เหมือนเมื่อก่อนเรามีป่าเบญจพรรณ ชุ่มชื้นคูแควนสวรรค์	น้ำ
49. มีวันเวลาเหมือนลมที่ผ่านไป	ซำก่อน
50. . เป็นเรือจ้างจนๆแต่เงิน แต่ใจเทียมฟ้า คั่งนาวาชีวิตอุทิศเพื่อเด็กน้อย คุณแสงเทียนส่องนำทางเสียดล	ครู เล
51. ใครเล่าเข้าใจชีวิตบรรเลง ช่างเหมือนสายน้ำทอดยาวสุดตา เหมือนทิวเทือกผาทำทลายแคลม	แรงคอย
52. เมื่อนั้นศิวิไลซ์ แต่น้ำใจไม่เคยตกดิน ช่างอัศจรรย์อยู่กิน ดั่งเหลือบรินสุบชนบท	เสียงอีสาน
53. คำขयर่ำรายคั่งถูกหวยเบอร์ใหญ่	หลวงพ่อกุณ
54. ไผ่เบียดเสียดสีฟุ้งดังเพลงทำยทุ่ง	พยานป่า
55. มีเวลาที่ล่องลอย เหมือนวิหคนกน้อยเยว่วัย	ลำพูน
56. เหมือนดั่งนกมีหู เหมือนหนูมีปีก	ค้ำควากินกล้วย
57. หากฝนไม่ตกมาเหมือนน้ำตามันตกใน	ค้ำควากินกล้วย
58. ค้ำควาขโมยกินกล้วย เหมือนคนเฮงชวยจีโกงชวานา	ค้ำควากินกล้วย
59. การเดินเป็นอาการปกติ เหมือนดั่งการกินอยู่ การหลับ การนอน	เดินขบวน
60. ว่ายเวียนวนคล้ายปลาหลงไหลธาราหลัง	หนุ่มสุพรรณ2
61. ฟังเพลงรัก รักหวานปานกลืนกิน	รักทรหด

ตารางผนวกที่ 2 การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ดิชั่วตัวคุณเขาสนับสนุนคุณเป็นผู้แทน เลิกเอาไปเป็นขาเป็นแขน	ห้าเอี่ยน
2. เป็นเด็กตัวน้อยในทุ่งหญ้าเขียว เป็นดอกไม้เถาเหล่ากอพุทธประวัติ	summer hill
3. ผ่านมาไว้เป็นบทเรียน เป็นบทเรียน	ทินเนอร์
4. รุ่งจนจวบค่ำตราคราหงื่อนอง แปลงผืนดินงานผ่อง เป็นทุ่งรวงทอง นำชม	รวงทอง
5. หาเงินตัวเป็นเกลียว ทำเพื่อหวังสิ่งเดียวนั่นคือเงินตรา	ลูกแก้ว
6. เป็นนวลนางในอ่างน้ำ เป็นนางงามคู่กระจก	นางงามคู่กระจก
7. ปังจัยคือเครื่องบาดใจ	คนจนผู้ยิ่งใหญ่
8. ข้าวทุกคำที่คุณเกี่ยว คือ ชาวนาและข้าวเปลือก	พ่อ
9. พ่อกับแม่คือยา ปู่กะย่าตายายและผู้หลักผู้ใหญ่ มีความหมายทุกคน	วันเด็ก
10. แบ่งเวลาของคุณเป็นเรือเป็นพายให้แก่ลูกๆ	ลูกข้างเนื้อ
11. หมากินน้อยเมื่อเทียบกับคน ไม่กินสินบนไม่กินเหลวกินແທກ ไม่ปอดแหกเมื่อมีภัย ยังไว้ใจเป็นยามได้ทุกเมื่อ	แบบหมาหมา
12. ไม่เคยฝึฝืนเป็นโตเป็นใหญ่ ไม่มีปังจัยทั้งสี่ประการ แค่สัตว์เลื้อยคลาน สองข้างถนน	คนจนผู้ยิ่งใหญ่
13. เป็นทาสน้องสาวเป็นเจ้าของา เป็นโช่ตรวนใจ ตรึงตราไว้เบื้องบาท น้องยา	หนุ่มสุพรรณ2
14. สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ	เอาดีให้ได้
15. ทำตัวให้เด็กดูตัวอย่าง ลูกไม้ไม่ห่างจากโคนต้นไม้	วันเด็ก
16. ปลาใหญ่เป็นเพื่อนปลาน้อย สัตว์ใหญ่เป็นเพื่อนสัตว์น้อย เป็น กฏเกณฑ์ สร้างกฏเกณฑ์กันเถิดคน	ปลาใหญ่ ปลาน้อย
17. วันคืนผ่านไปไม่มีสิทธิ์ทำนา คีนสูเมืองกรุงไปปรับจ้างกันดีกว่า ทิ้งสวรรค์บ้านนาให้ผู้เฒ่าเฝ้าคอย	สวรรค์บ้านนา
18. นาที่นาของผู้เฒ่าถ้าไฟ เอาจ่านองไว้กับผู้เฒ่าทองคำ	สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่
19. วัดคนเขาวัดกันที่น้ำลาย ลาก่อนเจ้านายเขาไม่ใช่ควายจนตรอก	คนจนผู้ยิ่งใหญ่
20. ให้ประชาชนมีสิทธิ์ออกเสียง ผู้มากุมบังเหียนชีวิตประชาชน	ประชาธิปไตย

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
21. หมากินน้อยเหลือกินเมื่อเทียบกับนาย ค่าใช้จ่ายก็สิ้นเปลืองแค่ค่ากิน กินก็ง่ายไม่กินเหลือกินกิน	แบบหมาหมา
22. ลูกหลานต้องคืบคลานลงเหว อนาคตเลวๆก็ผู้ใหญ่อ้วกดี	วันเด็ก
23. มีความรู้สู้เขาไม่ได้ เส้นเล็กเส้นใหญ่เส้นก๋วยจั๊บไม่มี	มหาลัย
24. เป็นเรือจ้างจนๆแต่เงิน แต่ใจเทียมฟ้า	ครู'เล
25. ในโศตประสาทแว่วเสียงฝนเป็นเพื่อน	ไม้ไผ่
26. รวงข้าวคือรวงทอง แห่งท้องทุ่งนาปีนาปรัง	มิสชาวนา
27. ชีวิตนี้ให้แต่ชาวโลกา ปล่อยวางอาวุธยุทธคือใจ	คานธี
28. ดินน้ำป่าอากาศ คือสมบัติอันควรหวงแหนกว่าสิ่งใด	สัจจะ10ประการ
29. ความโลภมนุษย์เท่านั้น ทำสวรรค์ตกนรก	สงครามป่า

ตารางผนวกที่ 3 การใช้ภาพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ลมโบกแผ่วเบาคล้ายซ่าซ่าเตือน	หนุ่มล้ามุล
2. เมื่อก่อนมีรถราง แล่นพลาทงก็ร้องพลาทง	ถนนชีวิต
3. นางนวลชวนชมทะเล	พรานทะเล
4. นกเอ๋ย... ไปรดเผยความใน	พรานทะเล
5. เมฆาขับร้องลำนํ้า	ลอยหาย
6. เกวียนมันเดินลดเลี้ยวเกี่ยวไค้	ด่านเกวียน
7. แต่เธอก็ร้างไกล หัวใจฉันอุทธรณ์	หนทางใด
8. เสียงเครื่องบินถล่มฟ้า	ถึกควายทุย ภาค3
9. แผ่นฟ้าจะมัวแผ่นดินจะหมองนงน้ำตา	แผ่นดิน
10. แสนเห็นดเห็น้อยเนื้อตัวเมื่อยล้า หัวใจยังกล้าพยายาม	บวชน้ำไฟ
11. โหยหวานสำนวนครวญคร่ำ ลำนํ้าของขลุ่ยไม้ไผ่	ไม้ไผ่
12. แสงจันทร์กระจายโอบพื้นดินเดียวกัน	ไม้ไผ่

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
13. ฟีนนาร้องครวญ ดินแดกระแหง	ดอกจาน
14. ลมเอ๋ยช่วยพาความสุขมาเยือน	ดอกจาน
15. เหนื่อยล้า ท้องกิว เมื่อความหิวมันตามทวง	จับกัง
16. ยามเดือนเลื่อนลาคราโลกหลับไหล	จับกัง
17. อับจนเขาก็ยังเจียมตัว ไอ้กลัวนะกลัวว่าลูกปิ่นจะวังวน	ท.ทหารอดทน
18. สุราเรใจ	จี๋เมาใจดี
19. ดั่งฟ้าฝนกลั่นแก้ง ไม่มีเหลือผลผลิต	สองเต่าผู้ยิ่งใหญ่
20. เพลงห้าคร่ำครวญชักชวนให้คุณเห็นความเป็นไทย	ห้าเอี้ยน
21. วันอุกาฟ้า เหลือง ทะเลสะเทือนสายลมเป็นบ้า	เต่าทะเล
22. แผ่นดินเดือดร้อน	แผ่นดิน
23. เศรษฐกิจเบิกบาน ปีการท่องเที่ยวไทย	เวลคัมทูไทยแลนด์
24. เทวดาหยุดคิดนิดนึง ก็บ่นรำพึงรำพันออกมา	เทวดาทำอะไร
25. เหมือนชะตาฟ้าจะแก้ง ลมพัดแรงฝนตั้งเค้า	ตั้งกะสี
26. พสุธาอำแขนไว้	ตั้งกะสี
27. เฮลิคอปเตอร์มาทำศึกถึงเวียดนาม	ทับหลัง
28. ยามบ่ายดวงตะวันแอบฟ้า ดั่งสุริยาจะเผาแผ่นดิน	มิสซาวนา
29. โบกโบยความฝัน ฝากลมพาส่งฝากฟ้าคราม	หนุ่มสุพรรณ2
30. แต่ความสงสารมักวิ่งสวนทาง	มาลัย
31. คินนี้พระจันทร์หลับไหล แหกวงในวงล้อม	เจ้าตาก
32. เหนื่อยก็หยุดพักขา ฟ้าดินมาคอยนวดบีบ	ผ้าชีรีว
33. ฟ้าในเดือนฝนจ๋า คงนึกจำต่อคำสัญญา	สัญญาหน้าฝน
34. ฝนเจ้าจางไหลกลับ ไปรอรับคนผิดสัญญา	สัญญาหน้าฝน
35. ฝนคอยสมน้ำหน้า อย่าเพิ่งตกมาฆ่าแสงใจ	สัญญาหน้าฝน
36. ปฏิทินดารายังส่งยิ้มมาตากกลางหัวใจ	สัญญาหน้าฝน
37. ดวงใจของใครແหลก แผ่นดินของใครเศร้า	ชวนป่วย
38. หัวใจที่คอยน้องอยู่ที่แก้ง	แรงคอย
39. ฝนที่หล่นสายมา เป็นน้ำตาบอกว่าเสียใจ	ยังไม่สาย

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
40. วันนี้ยังไม่เช้า บนฟ้ารุ้งยังวาดสาย	ยังไม่สาย
41. โทศพิศที่ล่านสายนอนรอท่า	จี๋ไก่
42. มันไม่ใช่เรื่องเสียหาย ถ้าหัวใจร่ำร้อง	ฝ่าโลง
43. ปีนี้พอมีหวัง ฝนฟ้าดังก้องคำราม	ค้างคาวกินกล้วย
44. สายลมช่วยส่งข่าว คู่เรื่องราวนี้ให้ก้องหล้า	ประเวียน บุญหนัก
45. ทะเลสะท้อนสายลมเป็นบ้า	เฒ่าทะเล

ตารางผนวกที่ 4 การใช้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. สองเพื่อนพลิกผืนนามาเป็นรวง	ถึกควายทุย
2. ถึกควายทุย ลุยไถนาข้าว แต่เข้าอบเหงื่อนองท่วมท้องนา	ถึกควายทุย
3. จากเจ้าจนสาย แคร่ครมสูมไหม้กายา	ลอยหาย
4. สองมือมีแรงสีเลือดแดงเข้มข้น	บวชน้ำไฟ
5. คาวเดือนลอยเกลื่อนท้องฟ้า ยิ่งให้ตกลงมาคิดบ่าได้สบาย	ท.ทหารอดทน
6. คบเพื่อนพากันเพลิน เดินลงขวิดสุรา เดินลงบ้องกัญชา เดินลงเข็มฉีดยา	ลูกแก้ว
7. สร้างตึกสูงล้ำเสียดฟ้าเสียดเมฆ	สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่
8. คิ้วดวงใจเหล็กเหลวระบม	นางงามตู้กระจก
9. น้ำตาตกหัวอกเธอล้นเหลว	นางงามตู้กระจก
10. ทั้งสิ่งทอไหมไทยรวมทั้งผ้าดิบ บีบเสียนหน้าเขียวเสียวดับไต	อเมรีโกย
11. แผ่นฟ้าจะมัวแผ่นดินจะหมององน้ำตา	แผ่นดิน
12. ทะเลสะท้อนสายลมเป็นบ้า	เฒ่าทะเล
13. ตะวันโแดงแดงท้องแห้งแห้งแก่	ผู้ทน
14. รอยไถยังฝังใจฝังกาย	ถึกควายทุย
15. ยังมีผู้เฒ่า ผู้หลากมากดี มั่งมีเสียนเหลือสิ้น หากินบนกระบาลคนจน	มรดกเฮงซวย
16. ไม่ตกต้องตามฤดูกาล บางทีก็ตกเสียท่วมฟ้า จนพสุธาจมหาย	บักเสี้ยว

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
17. เราด้วยกันบรรเลงบทเพลงกล่อมโลกให้สดใสร	กระถางดอกไม้ให้ คุณ
18. เทวดาขอให้ช่วยลูกด้วย ถ้าลูกถูกหอยจะเลี้ยงเทวดา	เทวดาท่าจะแย้
19. ทอดปลาหู ยอดกระถิน เหมือนกินมาแต่ชาติก่อน	สังกะสี
20. ยามบ่ายดวงตะวันแอบฟ้า ดังสุริยาจะเผาแผ่นดิน	มิสชานา
21. โบกโบยความฝันฝากลมพาสั่งฟ้าคราม	หนุ่มสุพรรณ2
22. แค่อสุราเมรัยเป็นครั้งคราว ก็แทบจะหาว่าเป็นดาวเป็นเดือน	ผ้าจิวรี่
23. พี่นาร้องครวญ ดินแดกระแหง	ดอกจาน
24. หากสงสารช่วยแม่เมตตา ชาติหน้าคงเสียดี	ปอดแหก
25. แก้วตาเจ้าแหกตาไซ้ไหม	สัญญาหน้าฝน
26. เป็นนาย กอ เล่นปิ่นกระได อาจนำไปนรกสวรรค์	นาย กอ
27. โโกहनันตายตกนรก	นรกคอร์ปชั่น
28. พี่นินดินอดสู ใจคนล้วนแดกระแหง	หนามมัยปู้
29. ไม่เหมือนเมื่อก่อนเรามีป่าเบญจพรรณ ชุ่มชื่นดูแดนสวรรค์	น้ำ
30. กวนป่า ป่าแล้ง ฟ้าจะหล่นทับ	ปกากะญอ
31. เป็นเรือจ้างจนๆแต่เงิน แต่ใจเทียมฟ้า	ครู'เล
32. จากเขาสูงเสียดฟ้า ไหลลงมาสู่อันดามัน	สาละวิน
33. วิหคนกกาลาบินร้อน ออกไปหากินกลางดวงตะวัน	พยานป่า
34. จวบแผ่นดินถล่ม ผืนดินทลาย แม่โลกกวอดวายไปบรรลัยกัลป์	ในนามแห่ง ความรัก
35. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังถือหุ่นกับเทวดา	ค้ำคาวกินกล้วย
36. ลมฝนหมดฟ้ามาแต่ลมแล้ง	ยูคา
37. ความ โลกมนุษย์เท่านั้น ทำสวรรค์ตกนรก	สงครามป่า
38. สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ	เอาดีให้ได้
39. บางคนมีเงินสิ้นฟ้า	นืออน

ตารางผนวกที่ 5 การใช้ภาพพจน์ประเภทคำถามเชิงวาทศิลป์

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. โอ๊ย เจ้าควายเต่า เพื่อนผู้ช่วยผ่อนแรงเรา ใครทำเจ้าถึงเพียงนี้	ถึกควายทุย
2. การกระทำไร้ความปราณี แล้วจะมีใครช่วยโหนกทำนา	ถึกควายทุย
3. นางในฝันนั้นใครเล่า ทำให้เพื่อละเมอได้ เธออยู่แห่งหนใด ทำให้ หวนชวนให้คิดคะเนิง	ลอยลมรัก
4. มีผู้ชอกช้ำกล่ำกลืน จะมัวฝันพร่ำเพ้ออยู่ทำไม	ลอยลมรัก
5. ทำอย่างไรจะไปทันทำงาน ทำอย่างไรจะไปทันโรงเรียน	ถนนชีวิต
6. นกเอ๋ยโปรดเผยความใน ชีวิตใครเกิดมากระทำกรรมดี	พรานทะเล
7. ทูยเจ้าทำผิดฉันใด มาจากไกลไม่อาวรณ์	ถึกควายทุย
8. หนใดยังมีควายให้เอียง โครง ที่หนใดยังมีควายให้เอียงเอ๋ย	ถึกควายทุย
9. ชั่วชีวิตคิดสั้นทำไม เสพสิ่งจูงใจ ให้ร้ายแก่ตัวเราเอง	กัญชา
10. ข้างหลังเขาคือกองขยะ สิ่งนี้หรือที่เขาจะคุ้มหาอนาคตได้	ลอยหาย
11. อานน้ำอานท่าแล้วจีควายคู่กัน เห็นไหมนั่นพระจันทร์เต็มดวง	โคบาลเมืองไทย
12. มีสองทางให้ฉันเผชิญ หนึ่งหาเงินเพื่อเธอคนนั้น สองรักเธอผู้มีรักมัน บอกกับฉันซิว่าหนทางใด	หนทางใด
13. คนมีปัญญายังไม่รู้ว่ามาทำหรือ คนอดมือกินมือจะมีความหมายอะไร	หรรอย
14. โอ้พຽ່ງนี้หนอ จะรอความหวังจากใคร	หัวลำโพง
15. ใครเคยคิดบ้าง จับกังอย่างพวกฉัน เม็ดข้าวที่ผ่านไหล่ฉัน เลี้ยงคนตั้ง หลายแสน พวกท่านอิม ฉันชิมแต่ความแร้นแค้น	จับกัง
16. เกวียนเล่มแล้วเล่มเล่าที่ขนข้าวออกจากหมู่บ้านของพวกเขา จะมีสักเล่มใหม่ที่จะกลับคืนไปสู่พวกเขา	ล้อเกวียน
17. ส้ารวจตัวตนบนวันเวลา บกพร่องภาเวลาล่วงเลย โธเอ๋ย โธเอ๋ย อยู่เฉยทำไม	เวลา
18. กลางผืนดินนาไร่ ขอบฟ้ากว้างไกลสุดตา ใครหนอสู้นทนทำงานกลางนา	รวงทอง
19. จากแรงเป็นรวงเหลืองงามจนขาวฟ่อง เกิดจากทุ่งรวงทอง เกิดจาก สองมือใคร	รวงทอง
20. ข้าเพราะความที่เธอจน นี้หรือคนสังคัมรังเกียจ	นางงามผู้กระจก
21. ลองกระซิบถามท่านเบาๆ ท่านโตด้วยข้าวมือใคร	

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
ตอนเราเป็นเด็ก เราคิมน้ำนมมากมาย นมจากเต้าเอามาจากไหน ไซ้หรือ ไม่เหงื่อไคลชวานา	ห้าเสียน
22. ประชาธิปไตย ธิปไตย หน้าตาเจ้าเป็นยังไง ยังไงหนอ	ประชาธิปไตย
23. ประชาชนชาวไทย ชนชาวไทยเอ๊ย ชีวิตท่านเป็นอย่างไร อย่างไรหนอ	ประชาธิปไตย
24. แลมาแลดูกัน จะหาหลักค้ำยันชีวิตได้ยังไง แลมาแลดูกัน จะแหงหวยรัฐบาลได้อีกนานเท่าใด	ผู้ทน
25. ผลประโยชน์ของคน ผลประโยชน์ของใครครับ	ผู้ทน
26. ซาดิหน่ามีจริงแก่ไหน แล้วซาดินี้เราจะเอายังไง จะเอากันยังไง	พ่อ
27. ผู้ใหญ่หลอกเด็ก เราจะแก้ที่ใคร เราจะแก้ที่เด็กหรือจะแก้ที่ผู้ใหญ่	วันเด็ก
28. บ้างก็เป็นฝุ่นสีแดงยังกะดินลูกรัง อนิจจา อนิจจัง ทำไม่ถึงเป็นอย่างนี้	บ๊ิกเสี้ยว
29. ราคาข้าวมันไม่ค่อยดี จะให้มีความหวังทางใด ดูสดใสเท่าลือตเตอร์	เทวดาท่าจะแย
30. สังกะสีกับลูกเมียอยู่ตรงไหนในใจคน	สังกะสี
31. เราขอเอาคืนของเราเขาเอาไป เอาของเราไปของคนไทยไปทำไม	ทับหลัง
32. ความรักความเข้าใจ ใครจะมีเหมือนฉันบ้าง	รักทรหด
33. ไยสังคมกระหน้าข้าหญิง	มิสชวานา
34. ไหนว่าไปแล้วกลับมาฝน ใครเป็นคนสัญญาเอาไว้ ทิ้งให้รอทุกข์ทน เท่าไร	สัญญาหน้าฝน
35. แก้วตาเจ้าแหกตาไซ้ไหม	สัญญาหน้าฝน
36. ทางเขามีให้เดินทำไมจึงไม่เดิน มันไม่เพลิดไม่เพลิน เดินไม่เป็นหรือไร	นาย กอ
37. ดงพญาไฟ มลายหายสิ้นไปมีใครคิดถึงบ้าง	ดงพญาไฟ
38. ลองคิดดูว่าจะเป็นอย่างไร ถ้าเพลงไทยมีออดร็องอยู่เพียงคนเดียว	ลุงหริ
39. เธอจะเปลี่ยนแปลงไหม หากใจนี้พูดจริงๆ	หัวใจร้าง
40. เต็นจังหวะไทยๆ เธอว่าแปลกไหมหนอ	หัวใจร้าง
41. แล้วใครเล่าทุกข์ติดพัน แล้วใครหลับฝันเป็นจริง แล้วใครได้เป็นเจ้านายคุณหญิง แล้วใครถูกทิ้งให้หลงลืมกันไป	ชนะภัย
42. อันสังคมเมืองไทยไร้น้ำยา จริงมั้ยครับหัวหน้าชวน หลีกภัย	ชนะภัย
43. ดวงใจของใครແหลก แผ่นดินของใครเศร้า	ชวนป้วย

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
44. เรามาช่วยกันประหยัดไฟ ทำไมต้องไปสร้างเขื่อน	ชวนป่วย
45. ใครเหวขนุกรุก ใครหาใครหัวหมอ	ปกากะญอ
46. ปกากะญอ คนป่ามีหัวใจ กับคนเมืองศิวิไลซ์ คุณว่าใครรุกป่า คุณว่าใครรักป่า	ปกากะญอ
47. คำปู้คำยาแพง โกง บอกตรงๆ จะยึดท่าอะไร	เสียงอีสาน
48. ว่าไงเล่าอีสานเขี้ยว เดี่ยวเดียวไม่เห็นสานต่อ	เสียงอีสาน
49. แต่ที่คนเข้าใจเห็นใจ คิดดูว่าใครลำบากสบาย	เสียงอีสาน
50. ฝนที่หล่นสายมา เป็นน้ำตาบอกว่าเสียใจ พรุ่งนี้จะเหลืออะไร หากไม่โยคี	ยังไม่สาย
51. จะมีกี่คนเห็นใจและเข้าใจ ใครบ้างที่อยากตาย ตกรรกกิ่งสวรรค์	ตาดิ
52. เชื้อไฟ สวนป่า รีสอร์ท สนามกอล์ฟ แล้วป่าจะเหลืออะไร	เป่าขุ่นจิ้นกับคนตัดไม้
53. ให้กลับไปนึกบททวน คุณชวนเขาเป็นใคร	จีไก่
54. มีใครเคยคิดเห็นใจ เห็นความจริงความทุกข์ภายใน มีใครเคยได้เข้าไป เข้าไปใกล้ไปคู่ด้วย 2 ตา	ลำพูน
55. มันไม่ใช่เรื่องเสียหาย ถ้าหัวใจร่ำร้อง แต่ใครละคือคนที่คุณหมายปอง	ฝ่าโลง
56. เฮ้ คนแก่ๆที่หลงๆลืมๆใครอยากยืมไปดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์	ฝ่าโลง
57. อานาจะผูกขาดไว้ทำไม ประชาชนเป็นนายรับใช้มวลชน	กำนันผู้ใหญ่บ้าน
58. การเมืองมั่วแต่เล่นแค่สภา แล้วบ้านนอกคอกนาละคุณจะว่าไง	เดินขบวน
59. สิบแปดปีตัวโต โตแล้วไซ้หม หัวเธอมีอะไรข้างใน คิดเห็นเป็นอย่างไรกัน คิดฝันถึงอะไรกัน	สเปโต
60. รัฐบาลระบอบประชาธิปไตย ก็ปีก็คนผ่านไป ทำอะไรเมืองไทย ถึงเป็นเช่นนี้	จราจร จลาจล
61. ชีวิตต้องเร้นแค้น แสนกล้าเค็ญเป็นเพราะใคร	สงครามป่า
62. คนเมืองทำไมใจร้าย	สงครามป่า
63. ท่านมีไหมความกล้า ใช้อำญาญกแผ่นดินไทย	ประเวียน บุญหนัก
64. มั่วซิมเศร้าหงอยเหงาทำไม ก้าวไปเผชิญความจริงไป	เอาดีให้ได้

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
65. ฉันทนาคือใครอื่นใครสนใจ	อเมริกันโกย
66. เราเกิดมาจากไหน เราเกิดมาทำไม ทำไมเราถึงต้องเกิด	นีออน

ตารางผนวกที่ 6 การใช้ภาพพจน์ประเภทนามนัย

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ร่ำเรียนจนจบตั้งแต่ตะวันออกเฉียงใต้ มาทำงานรับใช้คนตะวันออกกลาง	หรอย
2. เฮอะ...รัฐบาลท่านก็ตระหนักดี ถึงปัญหาเหล่านี้	ล้อเกวียน
3. เป็นลูกตามีเป็นแค่หลานขามา	มหาลัย
4. อเมริกาเล่นลิเกปลุกข้าวเจ้า	อเมริกันโกย
5. คีกร้าเจ้าซึ่งแชมป์เวียนโลก ไทยถูกชกลงไปนอนนับสิบ	อเมริกันโกย
6. ฉันทนาคือใครอื่นใครสนใจ	อเมริกันโกย
7. จะกล่อมนอนกล่อมใจไทยทุกภาค	ต่างขโมย
8. โบราณท่านกล่าวไว้ว่า	ชาติ
9. พ่อเป็นเพียงตาสีตาสา	พ่อ
10. คล้องพวงมาลัย คล้องไทยร่วมกัน	มาลัย
11. ไยสังคมกระหน่ำซ้ำหญิง	มิสชวานา
12. เอาไม่เกิด แจ็คสันคืนไป เอาพระนารายณ์คืนมา	ทับหลัง
13. เกาหลีซื้อไร่ ได้หวนซื้อนา ญี่ปุ่นก็พากันแถมมาไว้	นิค
14. งานจับปากกาเหมือนชวานาเขากำด้ามเกวียน	ห้าเฮียน
15. ประชาชนที่คนที่โลกคือ	ชนะภัย
16. วงหัวควาย เพลงฉนิพก	สามช่างเจริญ
17. 13 กันยายน พุทธศักราช 2537 คณะคนที่ได้มีมติ ให้โอนอำนาจการตัดสินใจ ...มาให้คนที่เกษตรแต่เพียงผู้เดียว	เปาบุ้นจิ้น
18. กราบเรียนกระทรวง ทบวง กรม พวกกรรมยังก้มหน้ารับใช้	กำนันผู้ใหญ่บ้าน
19. ฉันเกิดจากแดนอีสาน วิญญาณของลูกข้าวเหนียว	เสียงอีสาน

ตารางผนวกที่ 7 การใช้ภาพพจน์ประเภทสัญลักษณ์

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ต้องช่วยให้ป่าทั้งป่ากลับคืนชีวิตสดใส ร่วมพลิกผืนนาไร่ ให้กลายเป็นสีเขียว	บึงสีเขียว
2. ถิ่นขอความเป็นธรรมให้กับแผ่นดิน ขอท่านเป่าขลุ่ยช่วยพิจารณา	เป่าขลุ่ยกับคนตัดไม้
3. มีประวัติศาสตร์ บนแผ่นดินแดนขวานทอง	ทับหลัง

ตารางผนวกที่ 8 การใช้ภาพพจน์ประเภทสัมผัส

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ขอข้าวขอปลาเพื่อลูกเล็กเด็กแดง	summer hill
2. เงิน ไม่มีขันหมากไม่ยกมา	ห้าเทียม
3. พลทหารมะโหนก เขารักผืนดินไทย	ถึกควายทุย ภาค 6
4. ดีชั่วตัวคุณเขาสนับสนุนคุณเป็นผู้แทน เลือกลงไปเป็นขาเป็นแขน	ห้าเขียน
5. หายหัวกบาลจนชาวบ้านเขาเอือมระอา เลือกลงครั้งสมัยหน้า ใครเขาจะกล้าไปลงคะแนน	ห้าเขียน
6. ยังมีคนที่เหนือกว่า ไม่ออกหน้าออกตาอยู่ถมเถไป	ค.ควาย ค.คน
7. ถึงข้าวจะยากหมาจะแพง ไม่มีหอรกน้ำใจคน	สบายกว่า
8. ยามเย็นลงเขาพร้อมหน้า ซื่อข้าวปลาหุงหากิน	ตั้งกะตี
9. มันเป็นอย่างนี้ตั้งหลายปีผ่านมา น้ำเงินลดค่าแต่ข้าวปลามันแพง	เงินกร่อย
10. การเมืองมันเป็นเรื่องปากท้อง เมื่อพ่อแม่พี่น้องอยู่กันตามยถา	เดินขบวน

ตารางผนวกที่ 9 การใช้ภาพพจน์ประเภทปฏิทรรศน์

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. แต่ใครละอยากหลั่งน้ำสังข์บนฝาโลง	ฝาโลง
2. คนช้วนนั้นทำชั่ว ทำสิ่งน่ากลัวจนได้ดิบดี	ถึกควายทุย ภาค 8
3. มีเพียงพันธมิตร ยุงพิษมาเลเรีย	กอทูเล
4. ฝาฟืนพายุร้าย ยี่มรับความตายน้ำใจมวลชน	คานธี
5. มีเงินแล้วตาบอด ใกล้เคียงแล้วตาสว่าง	ป่าดี

ตารางผนวกที่ 10 การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปพจน์

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. สดุดีความมมงาย	เวร

ตารางผนวกที่ 11 การใช้ภาพพจน์ประเภทการเลียนเสียงธรรมชาติ

บริบทที่เกิดในเพลง	ชื่อเพลง
1. ชั่วคืออยู่ในกะโหลก มาเขกไปก่กจำไว้ให้ดี	หลวงพ่อกุณ

ภาคผนวก ข
เพลงที่ใช้ในการวิจัย

1 .ขี้เมา

ตุลาคม พ.ศ. 2524

ลุงขี้เมา : ยืนยง โอภากุล

อุทาหรณ์ของคนรุ่นเก่า มีชายชราเป็นคนที่เมื่องานการไม่ทำเกินแต่เหล้า กินตั้งแต่เช้า...ทุกี่วัน เหตุการณ์ผันแปรให้แบมือขอทาน ร้อนเร่เพนจรแหล่งที่คนพลุกพล่านร่างกายซูบโซ่ผิวตัวดำกร้าน ตัวสิ้นสะท้าน...เพราะพิษสุราเรื้อรังเมื่อครั้งยังหนุ่มแกเคยทำนา มุ่งเอาหลังสู้ฟ้า...ปลุกข้าวให้คนกิน หนีสินล้นตัวเพราะมัวแต่ทำนาไม่เคยเรียนรู้วิชา...ที่นั่นก็หลุดลอย มาเป็นจับกังที่แบกหามวันยังค่ำ เหน็ดเหนื่อยแทบตายได้แต่ค่าแรงต่ำต่ำ แกเป็นคนจน ที่เสียเปรียบเป็นประจำ กล้ากลืนความ ซอกซำ...ถ้าไม่ทำก็อดกิน ในยามจะกินไม่เคยเต็มอิ่ม ในยามจะนอนไม่เคยเต็มตื่น หลับลงคราวใด ฝันร้ายทุกคืน สร้างความขมขื่น...จนจิตใจอ่อนแอ ยามเจ็บไข้ ร่างกายสิ้นสะท้าน เพราะต้องใช้ แรงงาน...ยิ่งกว่าใช้แรงวัว คนทุกคนต้องทำงานเหมือนควายแต่หนีสินยังมากมาย...เกิดเป็นควาย ดีกว่าคน หมดสิ้นปัญญาของชวานาบ้านนอก ร้อนเร่เข้ามาเป็นจับกังในบางกอก สูญสิ้นราคาพอแก่ ชราหัวหงอก หาทางออกสุดท้าย...ด้วยสุราเมรัย กินเหล้าเข้าไป ยิ่งเลวร้ายซ้ำเก่า หาเงินมาได้ก็เอาไป กินเหล้า มันกลุ้มก็ยิ่งกินยิ่งกินก็ยิ่งเมาร่างกายก็ปวดร้าว โรคภัยก็คุกคาม ซ้ำวันหนึ่ง มีคนพบศพขี้ เมานอนตาย อยู่ที่ได้สะพานลอย

หนุ่มล้ามุล : ยืนยง โอภากุล

ทิวไม้...เรียงรายริมน้ำแม่มูล ชุ่นสีปูนเสียงแคนเจ็ยแจ้วแจ้วมา สายน้ำ.. ค่ำลงรินไหลเอื่อยช้า เป็น สัญญาว่าลมหนาวถึงคราวอย่างเชื่อน โยครวันไฟ...เป็นสายคลุมไม้ปลายนา เหลืองทาบทา...โค้งรวง รอคิวเรียวเลื่อนลงโบก...แผ่วเบาถั่วซำย้าเตือน เรียกหนุ่มนาคืนเือน ลับคิวไว้ก็ยรวรงนอน โอ้วว่าหนาว...ยามนี้้องนางเนื่อนี้ม แก้มเต็มอ้ม...อาบนวลแม่มูลชุ่นโคลน แม้งานน้องหนัก ก็ยัง อบอุ่นอ่อนโยน สวสศกันทั้งตำบล ด้วยแรงแห่งงานบ้านนา กลับมาแล้ว มาแล้วอ้ายกลับมาแล้วส่ง เสียงเจ็ยแจ้ว ดังแว่ววอนเว้ามาแต่ไกล คึดฮอดบ้าน คึดฮอดนวลนางที่จากไป อ้ายไม่ขอลาไกลจะ เคียงกาย ช่วยเฮ็ดไร่เฮ็ดนา บ่ไปไสศรีไพรเนื้อแพรของพี่ข้าวกล้าคงดี...ปีนี้มีน้ำทำนา สองมืออ้าย... หัวใจยังปรารถนา ด้วยศรัทธาจากหนุ่มนา ลุ่มแม่น้ำมูล ด้วยศรัทธา...จากหนุ่มนา ลุ่มแม่น้ำมูล

หนุ่มสุพรรณ : ยืนยง โอภากุล

ตัวฉันเกิดมาเป็นหนุ่มสุพรรณ ทำนาตากแดดทั้งวัน จนตัวฉันนั้นมันดำปืดปี สำเนียงภาษา...ฟังดูก็เขยลั่นดี เพื่อนฝูงล้อกันป่นปี ว่าพี่ก็หมาน้องก็หมา ช่างหัวปะไร จะล้อยังไงไม่เห็นสำคัญ สำเนียงมันเหนืออย่างงั้น แต่หัวใจฉันมันเหนือเมื่อไร สมมุติว่ามี...นะ สาวสาวมานึกเห็นใจ...นะ เวลาไปไหนมาไหน ก็ให้เธอพูดว่าเราก็กมา แต่นี้ต่อไป เห็นทีจะไม่เหนือแล้ว เมื่อมีน้องแก้วคอยสอนให้เจรจา สวัสดิศรับ ผมก็มาแฟนผมก็มา เราสองคนต่างคนต่างมา เห็นมัยละว่าหมากันทั้งสองคน

หนอยแ่นะ : ยืนยง โอภากุล

ดั้นด้นมาจากบ้านป่าแดนกันดาร มุ่งเมืองหลวงโอฬารด้วยความหวังเต็มหัวใจ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมเพียรการศึกษาวิวิชาจากบ้านป่าแดนไกล มาสอบแข่งขันเป็นนิสิต นักศึกษา เอาใบปริญญาออกไปหางานทำ นักเรียนบ้านนอกที่บ่งบอกด้วยภาษา สรรพสำเนียงหน้าตากริยาตลกดี มีความรู้เท่าที่ครูสั่งสอน ไม่เคยรู้ชอกซอนเพราะข่าวสารไม่ค่อยดี มาสอบแข่งขันเป็นนิสิต นักศึกษา จะเอาใบปริญญาออกไปหางานทำ หนอยแ่นะ หนอยแ่นะ หนอยแ่นะ หนอยแ่นะ มันเป็นอย่างไง สอบกะเขาที่ไรไม่เคยได้สักกะปี หนอยแ่นะ หนังสือหนังหาทุกตำราฉันก็อ่าน แบบฝึกหัดการบ้านฉันก็ทำกันทั้งกะปี หนอยแ่นะ มาพบความจริงของการศึกษา เหมือนดั่งเกมกีฬาชิงด้วยชิงดี ฉันแพ้ปัญญาแต่หน้าหงาย เหมือนควาย ขายความรู้ไม่ได้ ขายแรงกายให้มันรวย จะเก็บตำราเอาไปฝังลงดิน ฉันจะขี่เครื่องบินไปซาอุดีอาราเบีย...หนอยแ่นะ

ถึกควายทุย : ยืนยง โอภากุล

โหนกเลือดชาวนา หมั่นทำนา บนที่นาเพียงเล็กน้อย...ของปู่ตาตาย ถึกเป็นควายทุย...ลุยตากไถ อยู่กับโหนกมานมนาน...สังขารเริ่มร่วงโรย สองเพื่อน พลิกฝันมาเป็นรวง หนีดคนมีเงินมีเงินทุน มีโรงงานมีโรมัน เลี้ยงลูกน้องแทนควาย กิจการตั้งโรมันครั้งสำคัญ คบคิดกันว่าควรขยาย จะหากำไรเพิ่มพูน หนีดจึงให้มา...ว่าโหนกจำ พวกฉันมา..ขอซื้อที่ โหนกได้ฟังไม่ขอยินดี จะอดตาย... หากขายที่ จะไม่มีที่ทางทำกิน หนีดได้ฟังความ ดั่งถ้อยคำตามลูกน้องมันชี้แจง ว่าแจ้งนี้หมอนี้ต้องเสียใจ แล้ววันหนึ่ง โหนกตื่นนอนตอนรุ่งเช้า ตระเตรียมตัวไปทำนา มันก็ต้องตกใจ ว่าโอ โอ้ย...เจ้าควายเฒ่า เพื่อนผู้ช่วยผ่อนแรงเรา ใครทำเจ้าถึงเพียงนี้ เจ้าถูกเบื้อจนตายคาที่ การกระทำไว้ควาปราณีแล้วจะมีใครช่วยโหนกทำนา

เวร : ยืนยง โอภาากุล

เขียนลมโซยโบกโผยพัด พลิ้วปลิวยอดไม้ใหญ่ ย่อมโบกพัดสะบัดกิ่งไกว ย่อมหวั่นไหวเป็นธรรมดา
โลกกลมๆ ก็ใบนี้ มีความหวังอยู่มากมาย แต่เวรและกรรมคอยทำลาย ให้ย่อท้อยอมจำนน
เขียนเพลงขึ้นบทหนึ่ง เขียนเตือนความทรงจำ แต่เวรและแต่กรรม สุดดีความมั่งงาย ยามลมโซยโบก
โบยปลิว บนหนทางของความจริง กระแสลมที่เคยหยุดนิ่ง เพียงหยุดพักฤดูกาล เกิดเป็นคนก็ควรคิด
คิดถึงธรรมชาติที่เป็นจริง โลกสมบุรณ์ด้วยสรรพสิ่ง สัมผัสได้ด้วยกายตน โลกหมุนไปใช้ความฝัน
ล้วนแปรผันไปบนแกน ธรรมชาติเมื่อยามแรมแค้น คังสอนคนให้พากเพียร เชื่อการมั่งคั่งมพัด ที่
ผ่านมาและผ่านไป จงทำตนคังตั้ง ไม้ที่เหยียดตรงและเติบโต เขียนเพลงขึ้นบทหนึ่ง เขียนเตือนความ
ทรงจำ แต่เวรและแต่กรรม สวัสดิ์ความมั่งงาย

ดอกเบ็ย : ยืนยง โอภาากุล

ดอกเอ๋ยดอกเบ็ยเอ๋ย เจ้าไม่เคยเหี่ยวเฉาซักที บานแบ่งช้วนาดำปี แต่ดอกทิวบานอยู่ที่ธนาคาร ในทุ่ง
นากว้างใหญ่ไพศาล เหลืองตระการคังทุ่งรวงทอง เป็นข้าวเขียวยังไม่เกี่ยวลงมากอง ก็คิดจำองมา
ซ้อปุยซ้อยา มาในเมืองอยากมีบ้านมีรถ มีเงินสดไม่พอยังมีปัญญา มีเงินค้วนเอาไปค้วนเขาออกมา
ที่เหลื่อผ่อนเรือมากินเวลาจนเป็นปูนนั้เนาะแบงคังกรุงศรี ตรงนี้แบงคังสิกรไทย ตรงโน้นฟองซิ
เออร์หลังใหญ่ บานอยู่ทั่วไปไม่มีวันร่วงโรยเมื่อวานร้อยละห้าสลึง วันนั้ร้อยละหกสลึง พรุ่งนี้ร้อยละ
เจ็ดสลึง พอถึงมะรีนกลายเป็นสิบสลึง

ปลาใหญ่ ปลาเ้อย : ยืนยง โอภาากุล

ในห้วงมหาสาครใหญ่ กว้างไกลสุดหุสุดตา ชีวิตนั้บที่เกิดมา เวียนว้ยตายเกิดเป็นธรรมดา ล้มหาย
ตายจากเป็นธรรมดา เป็นกฎเกณฑ์ เป็นกฎเกณฑ์ สัตว์หนึ่งร่างกายใหญ่กลั้ เร็วแรงแกร่งมหาคังค
ร้าย กัดกินสัตว์เล็กให้ตายไป เป็นกฎธรรมชาติให้เป็นไป ปลาใหญ่กินปลาน้อย สัตว์ใหญ่กินสัตว์
น้อย เป็นกฎเกณฑ์.....ไม่ใช่คน เหลียวมองคังคังมของคณ มีมือที่มากคังด้วยคณธรรม ผู้คนมีคังจะ
ส่องนำ แสงธรรมนำพาคังแสงทอง เอื้อเพื่อเผื่อแผ่เกิดคังนี้อง เมตคาค้าจุนโลกนั้คังนี้อง ไม่เป็นคนรก
โลกคังเป็นเพื่อนเป็นพ้อง หัวใจจะอิมเอิบเป็นสิทอง ศรัทธาคังจะมาเป็นคังเป็นคอง ปลาใหญ่เป็น
เพื่อนปลาน้อย สัตว์ใหญ่เป็นเพื่อนสัตว์น้อย เป็นกฎเกณฑ์.....สร้างกฎเกณฑ์คังเกิดคณ

ลอยลมรัก : ยืนยง โอภากุล

ล่องลอยตามสายลม น้ำค้างพรหมพร่างพราว นอนนับวันเวลา ที่จะมา...บรรจบครบปี เติบโตขึ้น
 ทุกวัน เปลี่ยนแปลงผันกันอยู่ทุกปี จนตัวฉันบัดนี้ อายุมี 20 สมบูรณ์ นางในฝันนั้นใครเล่าทำให้เพื่อ
 ละเมอได้ เธออยู่แห่งหนใด ทำให้หวนชวนให้คิดคะเนียง เพียงความฝันนั้นเป็นได้ ในความหมายเมื่อ
 ยามตื่น มีผู้ซอกซำกลักลั่น จะมัวฝันพริ้วเพื่ออยู่ทำไม ผ่านมาอีกหลายปี ความรักมีอุดมสมบูรณ์
 โลกสอนรักเพิ่มพูน รักเทอดทูนที่เหนือสิ่งอื่นใด คือรักและเมตตา ปรารถนาดีมีจิตน้ำใจ แต่คนทุกซ์
 หนทั่วไป รักให้อภัย รักให้ความยุติธรรม เพียงความฝันนั้นเป็นกิจ ใจครวญคิดเมื่อยามตื่น
 มีผู้ซอกซำกลักลั่น จะมัวฝันพริ้วเพื่ออยู่ทำไม

มนต์เพลงคาราวาว : ยืนยง โอภากุล

มาร่วมกันร้องบรรเลง มาร่วมกันร้องบรรเลง ร้อง...บรรเลงมนต์เพลงคาราวาว มาร้องเพลงกล่อมใจ
 ให้แข็งแรง ให้ขยันเล่าเรียนเพียรศึกษา ให้สายตากว้างไกลไม่ถ่อยชา ลีลาเคลิ้มไปในบทเพลง ฟัง
 เพลงรัก...รักหวานปานกลั่นกิน ฟังเพลงดีนพลาดเรียรดาไป ฟังเพลงเศร้า เศร้าจนน้ำตาไหล เคลิ้ม
 ใจอิทธิพลเสียงเพลง คนตรีไม่มีการแข่งขัน เป็นความจริงความฝันในคนตรี มีบรรเลงในโลกแห่งเสรี
 มีบรรเลงเพื่อชีวิตคน ท่วงทำนองสะท้อนชีวิตแท้ เป็นสาระชี้แนะชีวิตจริง อันความหมายงดงาม
 อย่าข้ามทิ้ง ลืมสิ้นคืนไปในกลางฟลอร์

2 . แป๊ะขายขวด

มิถุนายน พ.ศ. 2525

แป๊ะขายขวด : ยืนยง โอภากุล, ปรีชา ชนะภัย, กิรติ พรหมสาขา ณ สกลนคร

แป๊ะขายขวด แป๊ะขายขวดมีขวดมาขาย แป๊ะขายขวด แป๊ะขายขวดใส่หมวกก๊วยโล้ย่นุงกางเกง
 ขาก๊วย อาแป๊ะอึ้งยังไม่รวย จะกินเต้าฮวยยังไม่มิดังค์ อาศัยอยู่เสาชิงช้า ตื่นมาล้างหน้าถูฟัน ออกก๊วยขาย
 ขวดทั้งวัน ไม่ใช้น้ำมันให้มันเจ๊กปวก มีขวดมาขาย แป๊ะ แป๊ะ มีขวดมาขาย มากมายมีตั้งหลายขวด
 วันนี้ทำไมมาสาย เมื่อคืนกินไปที่ขวดเล่นทำเอาอ้วใจหาย เป็นไรใครจะซื้อขวดคืนนี้ก็มีนัดควด
 พรุ่งนี้มีขวดเอามาขายเลิกใส่หมวกก๊วยโล้ย่นุงกางเกงขาก๊วย อาแป๊ะอีกค่อยร่ำรวยจะกินเต้าฮวยได้
 หลายๆ ชาม ปลุกตึกอยู่เสาชิงช้า ตื่นมาล้างหน้าถูฟัน คอยนั่งนับเงินทั้งวัน มีรถหลายคันไว้คอยส่ง
 ขวด (ขวด) แถ้แก่แถ้แก่รับผมเอาขวดมาขายครบวันนี้ทำไมลื้อมาสาย (เมื่อคืนกินไปหลายขวด) เอา
 ขวดอะไรมาขาย เอาขวดกลมขวดแบนก็ขวด (ขวดกลมไม่มีมาขาย เงินทองไม่ค่อยมีควด มีแต่ขวด

แบนสองขวด รวมเป็นหนึ่งขวดเท่ากับหนึ่งกลม)มีขวดมาขายจะขวดกลมขวดแบนมาขายขวดแบน
ขวดกลมมาขายโอยขวดกลมขวดแบนเอามาขายโอยมีขวดเอามาขายโอย

ถนนชีวิต : ยืนยง โอภากุล

รีบตื่นกันไวไว ไม่ทันไปเข้าเรียนสาย หลายครั้งอย่าหวังคะแนนดี รีบตื่นกันไวไว ไม่ทันไปเข้างาน
สาย... หลายครั้งอย่าหวังเงินเดือนดี รถเมล์มีอยู่ที่สายคนก็มากมาย มีถนนอยู่ที่สายรถก็มากมาย บน
ถนนทุกๆ สาย คู่มั่นวุ่นวาย ทำอย่างไรจะไปทันทำงานเมื่อก่อนมีรถราง เล่นเพลงก็ร้องเพลง ฉันถึง
ที่ทำงานทันเวลา เดี่ยวนี้มีรถเมล์ เล่นเฉไปเฉมา ว่า...ยังไม่ทันเวลางาน มีรถเมล์มีอยู่ที่สายคนก็
มากมาย มีถนนอยู่ที่สายรถมันมากมาย บนถนนทุกๆ สาย คู่มั่นวุ่นวาย ทำอย่างไรจะไปทันโรงเรียน
มีรถเก๋งก็รีบไป มีรถเมล์ก็รีบไป รถแท็กซี่ก็รีบไป รถสองแถวก็รีบไป รถตุ๊กๆ ก็รีบไป มอเตอร์ไซค์ก็
รีบไป รถสิบล้อก็รีบไป รถโดยสารก็รีบไปรถเมล์มีอยู่ที่สายคนก็มากมาย ถนนอยู่ที่สายรถมันมากมาย
บนถนนทุกๆ สายคู่มั่นวุ่นวาย ทำอย่างไรจะไปทันทำงาน ทำอย่างไรจะไปทันโรงเรียน ขูดถนนก็
ขูดไป กลบถนนก็กลบไป ตัดถนนก็ตัดไป ซ่อมถนนก็ซ่อมไป น้ำท่วมถนนก็สูบไป สร้างสะพานก็
สร้างไป

พลาญทะเล : ยืนยง โอภากุล

สวยเฮย...ยามฟ้าสีคราม หาดทรายงาม...รับคลื่นลมทะเลเป็นเกลียวม้วน...นางนวลชวนชมทะเล
ล่องเรือตั้งเกหาปลาแม่กินกัน นกเฮย...โปรดเผยความใน ชีวิตใคร...เกิดมากระทำการกรรมดี เกิด
เป็นนก...เจ้าอิสระเสรี สองเราต่างมีท้องทะเลเป็นแหล่งจับปลา มากมาย...ชีวิตปลาทะเล ดิดอวน
ตั้งเก ร่อนเร่ไปสู่แดนไกล แลกเอาไว้กับชีวิตชาวประมงนางนวลหวานใจคำนึง เจ้าอย่าเพิ่งนึกถึง
ชังกัน สองเรานั้นไม่ต่างกันดังพรานทะเล... สองเรานั้นไม่ต่างกันดังพรานทะเล...
สองเรานั้นไม่ต่างกันดังพรานทะเล...

เมากитар : ปรีชา ชนะภัย

นักดนตรีจี๊เมา เมาเหล้า เช้าเมา เย็นเมา ค่ำเมา รักแต่เมา หลงแต่เมา เสียมือเปล่าๆ ยามเมามาย นัก
ดนตรีตกงานก็จริงอยู่ หมูเห็ดเปิดไก่ออดกิน ไม่มีเหล้ากิน เซ็นเหล้ากิน ตกเย็นถ่างตาดีดกีตาร์
เพื่อนไปเพื่อนมาไม่น่าฟังนักดนตรีตกงานก็จริงอยู่ หมูเห็ดเปิดไก่ออดกิน ไม่มีเหล้ากิน อย่าไปเซ็น
เหล้ากิน อดทนฝึกฝนเล่นกีตาร์ อนาคต โชคดีช่วงชั่วเวลา

ถึคควายทุย (ภาค ๒) : ยืนยง โอภากุล

เอี้ยงโครง โยงหลังควายเต่า คอยเฝ้าจับแมลง...ริน เหลือบเจ้าเอี้ยงบินมาจากรวงรัง หนทางยังคงไม่ไกล มุ่งไป...สู่ฝูง ควายที่ไถนา ถึคควายทุย ลุยไถนาข้าว แต่เช้า อาบเหงื่อนองท่วมท้องนา หมู่แมลง รุนล่อมตอต่อติดหน้าตา เอี้ยงไขว่คว้าจับตามอง จ้องจับกิน สองเพื่อนสองพันธุ์ช่วยกันทำกิน นกเอี้ยงโฉบบินควายเต่าก้าวเดิน ทุยเอี้ยงเจ้าเคยแต่ไถนาข้าว ทุยเจ้าทำผิดฉันใด มาจากไกลไม่อาวรณ์ เอี้ยงเอ๊ย เจ้าเคยเลี้ยงควายเต่า แดคลับเงา ควายเต่าจากเจ้าไปไกล เจ้าเอี้ยงยังคงบินค้นหา หนทางยัง บินยังไกล หนใด...ยังมีควายให้เอี้ยงโครงที่หนใด...ยังมีควายให้เอี้ยงเอ๊ย...

กัญชา : ยืนยง โอภากุล

คำคืนนี้ยังมีดวงดาวเจิดจ้า คราบท้องฟ้ายังคุสดใส สุดส่วนของขอบฟ้ากว้างไกล ไม่มีวันใดมีคมิด สนิทนาน.... คราบรอยยิ้มยังแฉ่มแฉ่มตามใบหน้า กลับกัญชาโชนมาแต่ไกล ชั่วชีวิตคิดสั้นทำไม เสพสิ่งงูใจ ให้ร้ายแก่ตัวเราเอง จดจำไว้ในความทรงจำ ความบอบช้ำของตัวเราเอง ล่วงถลากล้า กลิ่นฤทธิ์ยา ปรารถนา.....สรรค์สร้างสิ่งใด เจ็บจำใหม่ในความเลื่อนลอยจิตเสื่อมถอยน้อยคนเห็นใจ หมดเรียวแรงท้อใจท้อกาย ท้อถอยไป.....ถอยหลังเข้าคลอง คราบรอยยิ้มยังแฉ่มแฉ่มตามใบหน้า สุขกัญชาหลอกหลอนจิตใจ ชั่วชีวิตคิดสั้นทำไม เส้นทางสุดท้าย นอนตายใต้ต้นกัญชา

ลอยหาย : ปรีชา ชนะภัย

เด็กน้อยคนนั้น นอนฝันอยู่ข้างทางเดิน ในเมืองมากมายความเจริญ มีคนเดินผ่านไปผ่านมา จากเช้า จนสาย แดครุมสุ่มไหม้กายา เด็กน้อยรอคอยเวลา รอเมตตาจากคนมีธรรม ธรรมมีจากคน จากคนมี ธรรม โอ้อ..อนิจจา รอหาย รอหาย ลอยหาย จากบ้ายจนฟ้าเริ่มดำ เมฆาจับร่องลำน้า เด็กสลัมไม่มีคน มอง ไม่มีคนมอง(พูด) เด็กน้อยๆ จำนวนหนึ่ง กำลังเจริญเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองของชาติ อนาคตของเขา ยังคงเป็นเพียงความฝัน ความฝันถึงวันข้างหน้า แต่ในวันนี้ เขามีเพียงลมหายใจ เพื่ออยู่รอดไป วันๆ ข้างหน้าเขาคือสลัม ข้างหลังเขาคือกองขยะ สิ่งนี้ะหรือที่เขาจะสู้หาอนาคตได้

ด่านเกวียน : ยืนยง โอภากุล

วัวมันเดินกระเหยง่องมา บรรทุกเต็มบ่ามีดินเต็มเกวียน เกวียนมันเดินลดเลี้ยวเคี้ยวโค้ง หลังมัน โกง ข้าววันข้าวเดิน เดินไปไกลไปหาดินดิบ หยิบเอามาปั้นเป็นหม้อต้มแกง เอ๊ย ปั้นหม้อต้มแกง เอ๊ย เอ๊ย วัวมันเดินกระเหยง่องมา บรรทุกเต็มบ่ามีพื้นเต็มเกวียน เกวียนมันเดินข้าววันข้าวโค้ง หลังมัน โกงข้าว

วันเข้าดิน เดินไปไกลไปหาพื้นแห้ง มาสูมไฟแรงเข้าหม้อต้มแกง เอ๊ย เข้าหม้อต้มแกง เอ๊ย เอ๊ย
 ขึ้นหม้อดินเอาไว้หุงข้าว (หุงไว้เปล่าๆ ใส่น้ำตาลเมา) ขึ้นเป็นครกใส่โหลกลบลาว่า (โองธรรมดาใส่น้ำ
 ทำอาบกิน) เอาดินแห้งแล้งแปลงเป็นหม้อไห (ฝีมือไทยๆ ที่โคราชบ้านเอ็ง) เอ๊ย โคราชบ้านเอ็ง เอ๊ย
 เอ๊ย ความเจริญหลังไหลกันเข้ามา มันเป็นสินค้ามีเงินเต็มมือ มือเอ็งทำกำแต่ดินเต็มมือ เต็มสองมือ
 ช่างปั้นด้านเกวียน ที่เก็บที่มีจ้างกินก็ได้ ปั้นวัวควายกินได้ชะก็ดี เอ๊ย แบบไหน เอ๊ย เอ๊ย แบบไหน

โคบาลเมืองไทย : ยืนยง โอภากุล

สุขเล สุขเลี ละวา เขิญมาทั้งหญิงทั้งชาย มาร้องเพลงบรรเลงกล่อมควาย เป็นโคบาลเมืองไทย จี๋ควาย
 ร้องเพลง เกิดเป็นโคบาลเมืองไทย เรามีแต่ควายเอาไว้จี้ชมจันทร์ จะไถนาที่แสนอดทน ไม่เคยคิดบ่น
 เจ็บเอวเจ็บหลัง ค่ำคืนชวนน้องนางบ้านนา อาบน้ำอาบท่าแล้วจี๋ควายคุยกัน เห็นไหมนั่นพระจันทร์
 เต็มดวง (เห็นไหมนั่นพระจันทร์เต็มดวง) เขาว่าโชติช่วงชัชวาลเลี้ยงควายเอาไว้ใช้ไถนา
 มันกินแต่หญ้าไม่ต้องปลีองสตาจค์ จี๋รถยนต์ต้องเติมน้ำมัน จี๋ควายอย่างจันน้ำมันไม่ต้องเติม
 จะขนของยังได้มากมาย เอาเกวียนเทียมควายไล่ไ้ทุยมันเดิน เอ้าเดินเข้า ไ้ทุยรีบเดิน (เอ้าเดินเข้า
 ไ้ทุยรีบเดิน) ช่างแสนเพลิดเพลินเดินตามหลังควาย จะแต่งงานกับเขาสักที เงินก็ยังไม่มียอดขัง
 ไม่พอ มีแต่ควายที่เอาไว้ไถนา เอาไปฝากพ่อตาไว้เป็นของกำนัล บ้านพี่มันก็จนจันจน แถมยังขาดสน
 เงินทองรูปพรรณ ฮักแต่น้องพี่ขององได้บ้อ (ฮักแต่น้องพี่ขององได้บ้อ) เราไปแต่งร่วมหอปล่อยให้
 พ่อเขาเลี้ยงควาย

หนทางใด : ยืนยง โอภากุล

ยามเย็นสนธยาพาใจให้เหงาหงอย ดั่งหนึ่งใจดองลอยอยู่กลางทะเล ยามราตรีนี้มีดสนิท ให้หวน
 คิดถึงเธอเมื่อจากไกล ให้อดสูหัวใจขำมันไร้เงินทอง เธอมีทางความคิดสนุกสุขสบาย เธอมีรักเพียง
 ชายในกองเงินกองทอง ฉันคงมีรักเธอตลอด รับรอยกอดของเธอตลอดกาล ก็ล้าก็แสนบาทแม้ฉันมี
 แต่เธอก็ร้างไกล หัวใจฉันอุทธรณ์ มีร้อยมันน้อยไป เธอไกลฉันอวรณ์ มีสองทางให้ฉันเผชิญ หนึ่ง
 หาเงินเพื่อเธอคนนั้น สองรักเธอผู้มีรักมัน บอกกับฉันซิว่าหนทางใด บอกกับฉันซิว่าหนทางใด

3 . วณิพก

มีนาคม 2526

วนิพก : ยืนยง โอภากุล

เมื่อดวงตาของฉันมันมืดมิด แต่ชีวิตฉันยังไม่มีตกลง แม้ความรักยังคงมีมันคง จะร้างไกลไม่หวน
 กลับคืนมา ออกย้ายไปบนทางที่หิวโซ มีรู้คืนรู้วันเวลา ขอเศษเงินเศษทานผู้ผ่านมา เพียงเมตตาฉันบ้าง
 เป็นครั้งคราว อยู่ในโลกความมืดอันลึกลับ คงสดับรับได้แต่สำเนียง จะมองหามองเห็นก็เป็นเพียง
 ในความฝันยามฉันล้มตัวนอน พอตื่นมาพบกับความหมาย ยังหายใจเนื้อตัวยังผำร้อน ยังมีหวัง
 เห็นดวงตะวันรอน จะมันอนนิ่งเฉย...อยู่ทำไม จึงมาเป็น..... วนพิศพนจร เทียวเร่ร่อน..... ร้องเพลง
 แลกเศษเงิน ที่เหลือกินเหลือเก็บเป็นส่วนเกินจะนำเงินสะสม..รักษาดวงตา หากฉันเป็นตัวแทนความ
 มืดมิด ขอชดใช้ชีวิตที่เกิดมา เพื่อทดแทนทุกท่านที่เมตตา ด้วยน้ำพาเสียงเพลงสู่ผู้ฟัง เป็นบทเพลง
 โลกมืดและความหมาย จะคู่กันร้องไปไม่หยุดยั้ง ใครจะว่าร้องเพลงให้ควายฟัง ฉันว่ายังมีคนที่
 เข้าใจ ใครจะว่าร้องเพลงให้ควายฟัง ฉันว่ายังมีคนที่เข้าใจ ใครจะว่าร้องเพลงให้ควายฟัง ฉันว่ายังมี
 คน...ที่เข้าใจ

ถึกควายทุย (ภาค ๓) : ปรีชา ชนะภักย์, กิรติ พรหมสาขา, ยืนยง โอภากุล

เสียงเพลงจากนกน้อย ลอยล่องตามลมบน คำคินนี้ครึ้มฝน ผู้คนหลับไหล.. ลืมเรื่องราว ผืนนาดูกร
 ร้าง ไร่คนเข้าทำกิน ชื้อแย่งชิงแผ่นดิน สูญสิ้นชีวิควาย ถึกควายทุย เสียงเครื่องบินถล่มฟ้า เสียง
 ชวานาเหือดหาย ฝูงคนเพิ่มขึ้นมากมาย ฝูงควายลดจำนวนลง ฝูงนกวิหคอยู่บนฟ้า เอื่อมระอาการ
 กระทำของคน ถึงเป็นนกบินได้อยู่เบื้องบน ยังถูกผู้คนเอาหนังกะตักยิงตาย ยิงตาย ยิงตาย ยิงตาย
 ตาย ตาย ยิงตาย ยิงตาย ยิงตาย ตาย ตาย ตาย เสียงเครื่องยนต์ถล่มฟ้า เสียงชวานาเหือดหาย ฝูงนก
 ลดลงมากมาย ฝูงควายลดจำนวนลงรถแทรกเตอร์วิ่งมาแทน กลบเสียงแคนเสียงกลองรำวง ฝูงควาย
 พากันยืนง มั่นคงนี้ปลงสังขารตัวเอง อนิจจา อนิจจา อนิจจัง อนิจจัง วัฏสังขาร

หรอย : ยืนยง โอภากุล

มาฟังกันฮิต เพื่อนนิสิตนักศึกษา ผมมีปริญญาจบมหาวิทยาลัย ำเรียนจนจบตั้งแต่ตะวันออกเฉียงใต้
 มาทำงานรับใช้คนตะวันออกกลาง ถึงมีปริญญายังชื้อแย่งแข่งขัน หางานทำทั้งวัน มาเป็นเวลาหลายปี
 มนุษย์โลกนี้ช่างคินรชนชวย มนุษย์โลกนี้ช่างคินรสนสายไม่มีเงินก็อดตาย ไม่มีเส้นก็อดงาน
 เขาเก็บภาษีมาสอนเป็นภาษา จากเมืองใต้ขึ้นมา จากเมืองเหนือลงมา มาสร้างเป็นตึกหลังโตสูงใหญ่
 มีน้ำมีไฟมีติดแอร์ให้เรียน มาชื้อกระดาษพิมพ์เป็นใบปริญญา แจกจ่ายนักศึกษาตามมหาวิทยาลัย ำ
 เรียนจนจบมีแต่กระดาษหนึ่งใบ เล่าเรียนจนจบมีแต่กระดาษหนึ่งใบ ไม่มีงานเมืองไทยจำใจต้องจาก
 จร ไม่ยกกะหรอย ยกกะหรอย เอช... มีปริญญาทำพริ้อ พอเรียนจบแล้วหรือบินปรี้อไปเมืองไกล มัน
 คิดถึงแกงพุงปลา น้ำซุบแมงดาผักสะตอ หนังกุ้งหนังกจอ โนราห์เมืองใต้ ทั้งเพื่อนฝูงมากมาย อยู่

หาดใหญ่ ปัตตานี สงขลา นครศรีไปทั่วแคว้นแดนใต้ รอบตัวฉันนี้มีแต่ท้องเลทราย รอบตัวฉันนี้มีแต่ท้องเลทราย มองไปทิศทางใด มีแต่ทราย มีแต่ทราย ไม่ยกกะหรอย จังสู้ แคร่ร่อนๆ นอนใต้ต้นตะบองเพชรตัว เป็นมันเป็นเม็ดมันเผ็ดดัง โคนดึปลี มองหาพื้นดินก็มีแต่หินกับทราย มีแต่อยู่กับควายคือคนไทยถูกลวง คนมีปัญญายังไม่รู้ว่ามาทำหรือ คนอดมือกินมือจะมีความหวังอะไร ฉันคิดถึงบ้านแค่ตัดขาก็พอกิน ฉันคิดถึงบ้านแค่ตัดขาก็พอกิน มันอยากจะมีเครื่องบินกลับปีกษ์ได้ บ้านนา ให้มันหรอย ให้มันหรอย ให้มันหรอย ให้มันหรอย เอ๊ย... ให้มันหรอย ให้มันหรอย หรอยจังสู้

ไม้ไผ่ : ยืนขง โอภากุล

ในดึกสงัดมีสายฝนโปรยปราย ฉันเหยียดร่างกายทอดไปตามแสงเดือน ในโสตประสาทแว่วเสียงฝนเป็นเพื่อน ย่ำเดือนถึงคืนวันที่ผ่านมา โหยหวนสำนวนครวญคร่ำ ลำนำของขลุ่ยไม้ไผ่ ล้อบรรเลงเพลงจากนิ้วที่พรหมพราย จากฝนที่โปรยปราย จากใจที่อาวรณ์...ถึงเธอ เสียงขลุ่ยกลืนกลบลงสำเนียงรอบกาย แสงจันทร์กระจายโอบพื้นดินเดียวกัน ปล้องไผ่ผืนนี้มีสืบสายสัมพันธ์ เกิดแต่ก่อร่วมกัน นานมา แหละผู้คนทุกชนทุกชั้น ก็สัมพันธ์ดังขลุ่ยไม้ไผ่ คือแรงลมพลิวผ่านลำไม้ มีลมจากแรงกาย มีไผ่จากกรอรวม...ร่วมกัน ร่วมกัน...ร่วมกัน ร่วมกัน...ร่วมกัน เป็นเสียงขลุ่ยที่หวีดหวิวแทงใจ เป็นเสียงขลุ่ยที่กึกก้องตะโกนโกล เป็นเสียงขลุ่ยที่อยู่เหนือความตาย ความเหงาในดวงใจ ความทุกข์ในเรือนกาย ความชั่วร้ายในตัวคน อันพสุธาก็สาบสูญ เป็นเสียงขลุ่ยที่หวีดหวิวแทงใจ เป็นเสียงขลุ่ยที่กึกก้องตะโกนโกล เป็นเสียงขลุ่ยที่อยู่เหนือความตาย ฉันมาฝากเอาไว้ ฉันมาฝากเอาไว้ ฉันมาฝากเอาไว้...ในดวงใจของเธอ

ดอกจาน : สำรอง อนันต์ทัศนีย์

ดอกจาน..บานสะพรั่งหน้าแล้ง สีแดงเต็มแต่งพื้นดินอีสาน ลมร้อนโชยพลิว...พัดปลิวโชยผ่าน แยมเยื่อนพื้นถิ่นอีสาน แคนกันดารสุดแสน...โกล เสียงแคน...โหยแผ่วแว่วมา พื้นนา...ร้องครวญดินแดกระแหง ทุกผู้คนหม่นหมองสิ้นเรี่ยวแรง ดอกจานเจ้าบานหน้าแล้ง กลีบดอกสีแดง...ยังหมองไหม้ ท้อง...ทุ่งนาหน้าคนาง นื่องนาหนีบาง...เข้าสู่เมืองกรุงสวรรค์ ทิ้งทุ่งนาเปลี่ยวร้างลงกลางคัน มุ่งไปด้วยจิตใฝ่ฝัน หาเงินหางานเลี้ยงกาย เฝ้ารอ...คอยน้องจนสองปีกกว่า ย่างเข้าเดือนเมษายน สงกรานต์เคยสัญญา คอยแล้วเงิบหาย...สูญไปดังสายลมพา หรือลืมนั่นแล้วบ้านนา ลืมดอกจานเสียงแคน วอน...วอนฝากสายลมโชยผ่าน ด้วยจิตอธิษฐาน โปรดได้ส่งสารและเมตตา กระหน่ำเมฆ

ฝน...ฝนคนกลับคืนบ้านนา อีสานกันดารหนักหนา ลมเอ๋ยช่วยพาความสุขมาเยือน

บวชน้ำไฟ : ยืนยง โอภากุล

วันที่ฉันลาจากบ้านมา น้ำตาไม่เคยตกดิน คำของพ่อยังแว่วได้ยิน ว่าลูกรักมานะทำงาน ครอบครัวยุคเรานั้นคนจนๆ ขัดสนช่องทางทำกิน ไม่มีพื้นนาพื้นดิน มีทรัพย์สินเอาไปจำนองเอาไปจำนำ ฉันจึงรับผิดชอบฐานะลูกชายคนโต เพื่อประทังความอดโงะของครอบครัวที่อับเฉา ขึ้นรถไฟ...เข้ากรุง เข้ากรุงมุ่งทำงาน หวังไว้อีกไม่นาน จะส่งเงินกลับมาเลี้ยงครอบครัว งานที่ทำฉันแบกหามวันยังค่ำ ฉันเพียงกระทำงานซนชา แสนเหน็ดเหนื่อยเนื้อตัวเหมื่อยล้า หัวใจยังกล้าพยายาม สองมือมีแรงสีเลือดแดงเข้มข้น เป็นคนไม่คิดที่ย่อท้อ คงอีกไม่นานเกินรอ พ่อจ๋าพ่อจะได้รับเงิน ทำงานเป็นรายวันฉันกระหมัดกิน เอาไปใส่ออมสินรวมไว้สิ้นเดือนดี...ฉันดีใจ พรุ่งนี้จะถึงสิ้นเดือน ดี...ฉันดีใจมีจดหมายเขียนมาจากครอบครัว เราตั้งความหวังไว้เพียงบางสิ่ง ก็มาอันเป็นไป ข้อความที่เขียนในจดหมาย ส่งข่าวมาว่าพ่อสิ้นใจ พ่อมาตายลงเพราะเป็นวันโรค โรคของความอ่อนแอ จากถ้อยคำของแม่ ว่าเราแย่มากเพราะไม่มีเงินซื้อยา ทุกสังขารของมนุษย์ที่กำเนิดมา ล้วนแต่ปรารถนากินอยู่สุขสบายฉัน..ไม่เข้าใจ โคนหัวเข้าบวชน้ำไฟ พกความ..ไม่เข้าใจ เอาไว้ไปถามพระธรรม

Summer Hill : ยืนยง โอภากุล

เผ่นกะเป็นนกน้อย เจิดเวียงเทิงเวหา ในนภามืดมิดบ่มีจันทร์ ให้เขาจากฝันหันมาแย่งความจริง
คู่สิ่งแนวอันนี้...คิดต่อแต่ได้ส่มทานตะวัน จูด้งนกผกโผบินอยู่บนฟ้า ในนภามืดมิดแม้แสงจันทร์
ตื่นจากฝันหันมามองความจริง ยังคงมีบางสิ่ง...รอความหวังได้ร่มทานตะวัน เด็กตัวน้อยตาแต่้มรอย
แห่งความหวัง ปลูกแก้วศักดิ์สาธุชนคนเห็นใจ เกิดคำปราถนาไว้ร่ำน้อมประทังกาย หัวอกใคร.....จะบอบช้ำ
เหมือนดังเด็กตัวน้อยๆ Summer Hill, Summer Hill, Summer Hill Summer Hill, Summer Hill,
Summer Hill เนื้อตัวฟ่ายผอม ดูสาระรูปมอมแมม ทำทางฉายแววว่าก้าวร้าวหยาบคาย จากกองหิน
ทราย...จากกองขยะ สัมภาระประดับไว้เป็นเด็กสลัม ไม่มีมวลมิตรที่ชุ่มฉ่ำ ไม่มีคนล่อเลาะคอยเอาใจ
ริมฝั่งแควน้อย..นำเสรีภาพคังร่มไทร บนทางสายใหญ่ รู้รับผิดชอบต่อตนเอง เป็นเด็กตัวน้อยในทุ่ง
หญ้าไวยเยาว์ เป็นดอกไม้เถาเหล่ากอพุทธปรัชญา จูด้วงตะวันอันแรงกล้า ก่อเกิดสัมมาชีพผู้สั่งคม
Summer Hill, Summer Hill, Summer Hill Summer Hill, Summer Hill, Summer Hill มาเกิดมว
ลมิตร ยังมีชีวิตผู้เยาว์วัย รอมือมาผ่อนคลาย...ความเศร้า โศกทิวโหย เป็นผู้กอบโกยเพื่อเด็กน้อยที่
เวทนา ขอข้าวขอปลาเพื่อลูกเด็กเล็กแดง เป็นจันทร์เจ้าขาฝานินแล้ง สวานแหวนทองแดงแบ่งสันติ
ธรรม คำจูน Summer Hill.....Summer Hill.....

หัวลำโพง : ยืนยง โอภากุล

เหม่อมอง...ทุ่งทองและท้องนา สุดเจ็บบวดหนักหนา ข้าวกล้าตายแห่งกรอบแดง ลิ่นเดือนเมษา ฝน
ไม่มาโรยแรง พื้นดินแตกกระแหง บ้านนาแล้งขาดฝนทำนา ควาย...เขาแลคู่กันกับนา ยังลื่นแรงอ่อน
กล้า ไร่หญ้าประทังร่างกาย สุดสิ้นความหวัง สุดยังยืนรอต่อไป ชัดเซพเนจรไกล จากบ้านนาไปด้วย
น้ำตานอง ลงกรุงเทพฯ พบชีวิตใหม่ มาเป็นคนรับใช้ เป็นลูกจ้างเป็นกรรมกร ลางคนอย่าแยะ ไม่มีที่ซุก
หัวนอน คิดไปแล้วใจสะท้อน เสียวอนไรคนไยดี กลับคืน...แดนอีสานบ้านเฮา เก็บเอาควาปวดร้าว
ยัดกระเป๋าก้าวขึ้นรถไฟ โอ้..พรุ่งนี้หนอ จะรอความหวังจากใคร เหลือเงินก้อนสุดท้าย ก็ตีตัวรถไฟที่
หัวลำโพง เหลือเงินก้อนสุดท้าย ก็ตีตัวรถไฟที่หัวลำโพง เหลือเงินก้อนสุดท้าย ก็ตีตัวรถไฟที่หัว
ลำโพง

จับกัง : ปรีชา ชนะภัย

ยามเดือนเดือนลาคราโลกหลับไหล กลิ่นคราบเหงื่อไคล...ยังไม่จากจาง สองแขน สองเข่า สองเท้ายัง
มีพลัง คนใช้แรงงาน พวกฉันนั้นมิเคยหมด เหงื่อที่รินหยดคร่ำผ่านยังพลูธิ ด้วยหนังหุ้มเนื้อ กอบ
เกื้อเอื้ออารี แรงงาน แรงงาน มิแจกจ่ายไปทั่วแดน ใครเคยคิดบ้าง จับกังอย่างพวกฉัน เม็ดข้าวที่ผ่าน
ไหล่นั้นเลี้ยงคนตั้งหลายแสน พวกท่านอัมฉันชิมแต่ความเร็นแค้น เหนื่อยล้า ท้องกิว เมื่อความหิว
มันตามทวงหากขาดพวกฉันท่านคงได้คิด ฉันไม่มีสิทธิ์ คิดไกลไปใหญ่หลวง มีข้าวป้อนปาก...สาม
มือถือได้ตั้งทรวง (พูด) เอ้า เร็ว เร็ว เร็วเข้า เร็ว ทำงาน ทำงาน ร้องเพลงอยู่ได้ สิ่งทีหวงของใครฉัน
ไม่ต้องการ

ล้อเกวียน : สีสัน ดวงตะทองหลง

(พูด) ประเทศไทย เป็นดินแดนที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย บรรพบุรุษของเราล้วนปกป้องแผ่นดิน
ผืนนี้ ด้วยเลือดเนื้อชีวิต เพื่อความอุดมสมบูรณ์ขึ้นในปัจจุบัน เราจึงกล่าวขานกันได้ว่า ในน้ำมีปลา
ในนามีข้าว ชาวนากว่าครึ่งประเทศ ล้วนแล้วแต่ผลิตข้าวได้ปีละหลายๆ เพื่อเลี้ยงประชากรของเรา
และส่งเป็นสินค้าออก ยังประเทศเพื่อนบ้าน เฮอะ...รัฐบาลท่านก็ตระหนักดี ถึงปัญหาเหล่านี้ และให้
การสนับสนุนมาโดยตลอด แต่ในพื้นที่อันห่างไกล จากความเจริญออกไป ยังมีชาวนาเป็นจำนวน
มาก พบประสบกับปัญหา ขาดแคลนที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง ผจญกับภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝน
แล้ง ความหนาวเย็น ที่นึ่งที่รัก การที่เรามีชีวิตอยู่ร่วมกันในวันนี้ เราได้กินข้าวจากผู้ปลูกข้าวให้
เรากิน เกวียนเล่มแล้วเล่มเล่า ที่ขนข้าวออกมาจากหมู่บ้านของพวกเขา จะมีสักเล่มไหมที่จะกลับคืน
ไปสู่พวกเขา ด้วยข้าวปลาที่เต็มเกวียน ด้วยล้อเกวียนที่กดลึกลงไปในดิน ล้อเกวียนเวียนหมุนทิ้งฝุ่น
ลิมรอย ไบไม้ร่วงผลอยเคลื่อนคล้อยตามฤดูกาล บรรยาศ...เริ่มเปลี่ยนไม่เหมือนวันวาน ไบไม้ร่วง
แต่ดอกผลิบาน ข้าวกลางลานตกเมล็ดเหลือฟาง ลมหนาวห่มเนื้อครั้งเมื่อวันก่อน เปลี่ยนเป็นแรงร้อน

ร้าวรานแผดเผาผิวนาง หัวใจแกร่ง หาบคอนไม้คาน โกงบาง เหมือนรวงเรียวยาวเคี้ยวคมของนาง มุ่ง
 สรรค์สร้างกสิกรรมทำนา ข้าวทุกเม็ดคั่งเกล็ดเหงื่ออ้อย พร่างพราวพรูพร้อย มากน้อยมีใครนำพา คิด
 คูชียขาดเหงื่อแรงคนทำนา (แรงงานชาวนา) ให้เปิบอิมกินอยู่ทุกครา ความหมายว่าเลือดเนื้อเพื่อใคร
 ล้อเกวียนเวียนหมุน...ทิ้งฝุ่นลี้มรอย ใบไม้ร่วงผลอย เหลืองบางลงกลางทางไกล พลบค่ำฝุ่นคลุ้ง
 คล้อยจางห่างหาย วนเวียนเปลี่ยนแปลงแปร่งไว้ หายขาดเหงื่อใครนั้นอย่าได้ลืม

4 . ท. ทหารอดทน

ธันวาคม 2526

ท. ทหารอดทน : ยืนยง โอภากุล

คำคืนเขาขึ้นเดียวดาย กอดปืนแนบกายอุ่นใจในลมหนาว ท้องฟ้ามีเดือนกับดาว ติดตามตัวเขาทุก
 ราตรีกาล เป็น ท.ทหารอดทน หากินกับปืนกลพิทักษ์ถิ่นแดนไทย ก็คนจะมาเข้าใจ ว่าเขาทำเพื่อใคร
 ถ้าไม่ได้ทำเพื่อคุณ ดาวเดือนลอยเคลื่อนท้องฟ้า ยิ่งให้ตกลงมาคิดว่าได้สบาย ดาวเดือนลอยเคลื่อน
 นภา ยิ่งให้ตกลงมาคิดบ้างก็มากมาย คิดแล้วจะมีอะไร คิดแล้วจะมีอะไร ถ้าเขาไม่ได้เป็น ท.ทหาร
 อดทน ท.ทหารลูกหลานคนจนๆ ไม่กระเสือกกระสนก็เป็นแค่พลทหาร โชคดีแค่ฝึกฝึการ ก็พอได้
 เล่าขานให้ลูกหลานอดทน อับจนเขาก็ยังเจียมตัว ไอ้กลัวนะกลัวว่าลูกปืนจะวิ่งชน แต่จับปืนขึ้นด้วย
 เหตุผล ก็หวังว่าผู้คนคงพอจะเข้าใจ ซ้าย - ขวา - ซ้าย... ท.ทหารอดทน ท.ทหารอดทน ซ้าย - ขวา -
 ซ้าย... ท.ทหารอดทน ท.ทหารอดทน ซ้าย - ขวา - ซ้าย... ท.ทหารอดทน ท.ทหารอดทน

ทินเนอร์ : ยืนยง โอภากุล

เด็กชายคนนั้นคูหงอยเหงา ในมือของเขามีทินเนอร์ เด็กหญิงคนนั้นคูชิมเซา ทั้งเธอและเขาคมทิน
 เนอร์ นั้นผ่านไปพบประสพเจอจึงรำร้องบอกเธอถึงอันตราย ดวงตะวันฉายแสงสดใส เขาสะบัดผิว
 กายบิดแขนขาไหล่ ที่ชิมเซามาพับหลับไป หลังจากดมลมร้าย...เขารูมล้อม หวังมอมดวงจิตดวงใจ
 ให้เห็นความวุ่นวาย..ในสังคม ใครชมอย่าสมน้ำหน้า ผ่านมาอย่าให้ร้ายเขา ได้ถามเหตุผลกลมา
 ว่าหมองเศร้าสิ่งใดจึงใช้ดม...จึงใช้ดม คุณจะเสพลิงใดไม่ว่า คุณจะขายจะค้าสิ่งใดไม่สน อย่างก้าวของ
 เขาวชน ทุกคนมีสิทธิ์ติดยา ปัญหาอยู่ที่จิตใจก้าวหนึ่งผิดไปก้าวใหม่อีกหน งดเสพงดได้ด้วยตน หลุด
 พันเขี่ยคนนินทา คือคนละที่เดินลุยน้ำ ผ่านมาไว้เป็นบทเรียน...เป็นบทเรียน

ผู้เฒ่า : ยืนยง โอภากุล

ลืมตามาฆ่าเลื่องคูโลก เกิดมาเป็นทารกสามัญชนธรรมดา หากินกันจนหน้าเหี่ยว กว่าจะได้ขบเคี้ยวก็อย่างวัยชรา ฟันฟางจวนจะหักหมดปาก ตามัวจนตามัวจนจะมองไม่เห็น ริวรอยของความล้มเหลว คูที่เส้นเอ็นปูดโปนคำนึงถึงคนเฒ่าคนแก่ เมื่อครั้งเป็นพ่อแม่ยังเลี้ยงลูกน้อย ออกอมวันละนิดละหน่อย... เก็บสับเป็นร้อยส่งลูกน้อยเล่าเรียน หวังเพียงเพื่อลูกๆ เติบโต ได้เป็นผู้มีการศึกษา หนทางในภายภาคหน้า เป็นเจ้าคนนายคน ผู้เฒ่าเอ๋ย...ถึงเนื้อหนังหย่อนยาน ถ้าสมบัติมโหฬาร... ลูกหลานมาเอาใจ นะผู้เฒ่าเอ๋ย...ถึงเนื้อหนังเหี่ยวแห้ง ถ้าสมบัติมากล้น...ยังพอมีคนเอาใจ ใครเลยเคยคิดถึงผู้เฒ่า ที่เส้นผมหงอกขาวและดวงใจอาดูร คำจูนจนลูกหลานเติบโตใหญ่ ต่างตอบแทนน้ำใจเพียงรดน้ำคำหัว สักคมทิวความคืนริน สอนคนให้คิดเห็นแก่ตัว คนเฒ่าที่ฟันหักตามัว กลัวไม่มีคนไปเผา

จี๋เมาใจดี (ถึกควายทุย ภาค ๔) : ยืนยง โอภากุล

ถึงเขาต้องกินเหล้าเฒ่ามาย ร่างกายมีแต่กลิ่นสุรา โหนกยังมีรักมีเมตตา สัตว์เลี้ยงสัตว์ป่าเขาปราณี ยามเขามาเมืองกรุงมุ่งเขา...ดิน หวังกลับคืนถิ่นคุยกับป่า ว่าฝูงสัตว์เขาดินนา ถูกคนพามาขังให้คนดู ค่าผ่านประตู.....ไม่ก็สตาจค์ ที่เหลือ โหนกยังซื้อเหล้าเดินกิน เดินไปรินไป...วนรอบเขาดิน หาเพื่อนร่วมริน กินเหล้าร่วมกัน หาเพื่อนร่วมวงลงขวดสุรา มาถึงทรงชะนีลิงค่าง ใจกว้างเลยเลี้ยงเหล้าฝูงลิง ลิงหนอลิงค้ออ่อนจริงๆ เมากลิ้งบางตัวก็เมาโซเซ คุณั่น ใจข้างพลายตัวโต ล่ามโซ่ให้โซ่ไปเยี่ยม ติใจมีเพื่อนรำสุรา เป็นข้างปายกให้กินทั้งกลม สุราเรใจใจ...ข้างยังไปไม่เป็น กำหนดกฎเกณฑ์ตั้งท้อง ต้องเมา สุราโรงใด...เหล้าใหม่เหล้าเก่า ซ้างโตเท่าเขา เห็นเท่าหมูตอน หมูยังไม่ตอน เห็นเป็นข้าวหมูแดง คูข้างพลายเมาเหล้าคนเมาหลับ พนักงานมาจับโหนกไป ไปโรงพักกักขังเขาไว้ สงบใจไว้รอ การสอบสวน โคนซื้อหาทารุณกรรม ใจดำรงแก่สัตว์ทำไม ดิดไม่นานอี๊ดอืดแทบตาย นึกเห็นใจลิง ซ้างถูกขังลิม โอ...โคนซื้อหาอะไร โอ...จับมันมาขังทำไม โอ...มันโคนซื้อหาอะไร โอ...จับมันมาขังทำไม จับมันมาขังทำไม มัน โคนซื้อหาอะไร โอ.....

สวรรค์บ้านนา : สุรสิทธิ์ ฝาธรรม, ยืนยง โอภากุล

จำใจมา...หาเงินทอง เลี้ยงปากเลี้ยงท้องที่น้องในบ้านนา มุ่งสู่เมืองกรุงหลังไหลกันมา ลำบากกายาหวังมาหางานทำ ขายกำลังกายอยู่ในโรงงาน ขายบริการอยู่ในปั้มน้ำมัน บ้างจับแท็กซี่จับรับกัน รับส่งผู้โดยสาร ถึงจุดหมายปลายทาง ศิลปิน.....ก็ออกเดินกินรำกิน ตระเวนทั่วถิ่นทั่วแคว้นแดน กันดาร์บ้างออกร้านรวงริมสองข้างทาง ขายข้าวเหนียวส้มตำ โออะ....โอ้ย ทำไป

เพราะความจำเป็นลมร้อน โรยรา...ฝนฟ้ามาเยือน ตั้งสัญญาณเตือนคืนถิ่นอีสานบ้านนา ผู้หนุ่มผู้สาว
 ขอกล่าวคำอาลา เข้าฤดูทำนาขอคืนถิ่นดินเดิม ถึงฤดูกาล..หว่านไถปักดำ อีสานชุ่มฉ่ำมีน้ำท่าเจิ่งนอง
 มีข้าวเต็มนา...หมูปลาเต็มหนอง หนุ่มๆ คึกคะนอง ผู้สาวก็ออกรายรำ ยามฝนเหือดฟ้า.....สวรรค์นา
 เหือดหาย วันคืนผ่านไปไม่มีสิทธิ์ทำนา คืนสู่เมืองกรุงไปรับจ้างกันดีกว่า ทิ้งสวรรค์บ้านนา...ให้ผู้
 เฒ่าเฝ้าคอย โอะ...โอ๊ย..นี่แหละสวรรค์บ้านนา

ตุ๊กตา : ยืนยง โอภากุล

หวนคิดคำนึงถึงตอนที่ฉันยังเป็นเด็กๆ ตุ๊กตาที่ตัวเล็กๆ ก็ดูจะมีความหมาย เติบโตในจินตนาการ
 กว้างไกลดั่งท้องทะเลทราย เราร้อนดั่งฟอนฟืนรุ่มสุ่มไฟ แต่ต้องไปให้ตรงเส้นทาง เปรียบได้ดั่ง
 เส้นทางรถไฟ เปรียบได้ดั่งขบวนรถไฟ หวนคิดคำนึงถึงตอนที่ฉันเข้ามาบางกอก เรื่องราวข่าวคราว
 บ้านนอกนั้นดูจะมีความหมาย เปรียบเมืองเป็นรถเป็นเรือ อย่างเราเป็นเกวียนเทียมควาย เส้นทาง....
 มากมายไม่มีสิทธิ์เดิน เก็บส่วนเกินเอาไว้ในใจ ออกย้ายไปค้นหาความจริง ออกย้ายไปค้นหาความจริง
 หวนคิดคำนึงถึงตอนนี้ฉันไม่ใช่เด็กๆ ตุ๊กตาที่ตัวเล็กๆ ก็เลยไม่มีมีความหมาย ผ่านทางทั้งรถทั้งเรือ
 เพื่อนฝูงบางคนล้มตาย ดับสูญไปตามกาลเวลา ภาพตุ๊กตาในมือของเด็ก เปรียบได้ดั่งความจริง
 มากมาย เช่นสนตะพายใช้เป็นจვงาน เช่นสนตะพายใช้เป็นจวงาน สนตะพายใช้เป็นจวงาน

คนเก็บฟืน : ยืนยง โอภากุล

เบื้องบน...เป็นแ่ ฝนฟ้ากว้าง เบื้องล่างเป็นธารน้ำใส ตัวฉันมีกาน้ำหนึ่งใบ กับกองฟืนที่วางอยู่เรียง
 รายอยู่มา...ปีแล้วปีเล่า วันเก่าๆ ได้ผ่านเลยไป ก็ปลานเข้าสู่วันใหม่ ลมหายใจยังอบอุ่นในทรวง
 ฉันไม่เคยคิดอื่นใด ที่ยาวไกลเกินสุดขอบฟ้า เราพบกันได้ดวงตะวันรอน ยามเชอนอนฉันจะกล่อม
 นิทรา... เราพบกันแล้วพากันก้าวไป ไปเก็บไม้เก็บฟืนมาต้มกา น้ำเดือดเรามาแบ่งกันกิน ฟืนหมดเรา
 ช่วยกันเก็บฟืน บางคนว่าฉันเป็นคนบ้า บางคนว่าสติไม่ค่อยดี บางคนว่าฉันเป็นเช่นนี้
 เพราะผิดหวังบางสิ่งที่ตั้งใจ น้ำเดือดเรามาแบ่งกันกิน ฟืนหมดเราช่วยกันเก็บฟืน

เวลา : ปรีชา ชนะภัย

ยามเย็นเมฆลอยคล้อยเคลื่อน ตะวันเดือนเดือนลอยคล้อยต่ำ หลบลับขอบฟ้าเวลาล่วงเลย เหตุเพราะ
 โลกหมุนไม่หยุดนิ่งเฉย อันวันเวลาข้อมผ่านพ้นไป ลอยไป ลอยไป ไม่กลับย้อนมา เวลา เวลาไม่เคย

คอยใคร เวลา เวลาไม่เคยคอยใครหวนคิดสักนิดถึง...ชีวิตคน สำนวญตัวตนบนวันเวลา บกพร่องภาระ
เวลาล่วงเลย โธ่เอ๊ย โธ่เอ๊ย อยู่เฉยทำไม

รวงทอง : จิตร ภูมิศักดิ์, ยืนยง โอภากุล

ท่ามกลางเปลวแดดเผาเผาตั้งไฟ กลางผืนดินนาไร่ ขอบฟ้ากว้างไกลสุดตา ใครหนอสู้นทนทำงาน
กลางนา ไล่ควายลุยคุ่มกุ่มไถพินฝ่า คราดนาล้าเมื่อระบบ รุ่งจนจวบค่ำตราคราหง่อนอง แปลงผืน
ดินงานผ่อง เป็นทุ่งรวงทองนำชม ยามหนาวคงยืนผืนสู้แรงลม เก็บเกี่ยวเกี่ยวข้าวมัดฟ่อนกลม ระดม
แรงนวดสุดใจ จากแรงเป็นรวงเหลืองงามจนขาวผ่อง เกิดจากทุ่งรวงทอง เกิดจากสอง...มือใคร
รสข้าวหอมกรุ่น หอมเอยละมุนละไม หอมเอยหอมในน้ำใจของหมู่ชาวนา หยาดเหงื่อรินหยดรดลง
พื้นดิน จนผิวเกรียมโซซกลั่น ทำกินอยู่กลางท้องนา บ่ท้อบถอย สู้นทนเรื่อยมา พอเพียงวันหนึ่งชีวิต
ชาวนา ลืมตาและหายใจ

5. เมดอินไทยแลนด์

ธันวาคม 2527

เมดอินไทยแลนด์ : ยืนยง โอภากุล

เมดอินไทยแลนด์ แดนดินไทยเรา เก็บกันจนเก่า เรามีแต่ของดีดี มาตั้งแต่ก่อนสุโขทัย มาลพบุรี
อยุธยา ธนบุรี ยุคสมัยนี้ เป็น กทม. เมืองที่คนตกท่อ (ไม่เอาอย่าไปว่าเขาน่า) เมดอินไทยแลนด์ แดน
ไทยทำเอง จะร้องรำทำเพลง ก็ล้ำลึกลีลา ฟรุ้งแอบชอบใจ แต่คนไทยไม่เห็นค่า กลัวน้อยหน้า ว่าคุณ
ค่านิยมไม่ทันสมัย เมดอินเมืองไทย แล้วใครจะรับประกันสะ (ฉันว่ามันน่าจะมีคนรับผิดชอบบ้าง)
เมดอินไทยแลนด์ แฟนแฟนเข้าใจ ผลิตผลคนไทยใช้เองทำเอง ตัดเย็บเสื้อผ้ากางเกงกางเกง
ยีนส์ (ชะหนอยแน่) แล้วขึ้นเครื่องบินไปส่งเข้ามา คนไทยได้หน้า (ฝรั่งมังค่าได้เงิน) เมดอินไทย
แลนด์ พอแขวนตามร้านค้า มาคิดป้ายติดตราว่าเมดอินเจแปน ก็ขายดิบขายดีมีราคา คุยกัน ได้ว่ามัน
มาต่างแดน ทั้งทันสมัย มาจากเม็กซิโกจีน เขาไม่ได้หลอกเรากิน หลอกเรานั่นหลอกตัวเอง...เอย

มหาลัย : ยืนยง โอภากุล

มหาลัย มหาหลอก เด็กชายบ้านนอก เด็กหญิงบ้านนา ไร่เรียนรู้อินวิชา แต่จบออกมายังไม่มียานทำ
ไม่มีงานก็ไม่มีเงิน ออกเดินเดินเดินย่ำสมัครงาน สอบเท่าใดยังสอบไม่ผ่าน มันหัวปานกลาง เขาเอา
แต่หัวดี ๆ มีความรู้สู้เขาไม่ได้ เส้นเล็กเส้นใหญ่เส้นก้วยจับไม่มี นามสกุลไม่สง่าราศี เป็นลูกตามีเป็น

ลาไปชดใช้กรรม

ทำเทียม

นาหามีน้อยเหลือเพียงจ้อยร่อย ซ้อยทำมาหลายปี อย่าค์ครอนตอนข้าวไม่ดี ช่วยทำสักที อยากรมีเมีย สักคนความจนเป็นอุปสรรค กิดขวางทางรักของชาย โสศหญิงสาว รักกันชอบกันต้องกินข้าว แต่งกัน ตัวเปล่าจะเอาอะไรทำกิน ที่ดินทำยังต้องเช่า ห้ามอกจะเอาอะไรต่อรอง นื่องนางคงไม่เห็นใจแน่ ปีนี้ นาห้าแยะ ห้าคงต้องแก่ไปตามลำพัง ก่อนนี้มีที่นาทำนา อีตอนเค้าลงค่าข้าว ห้าเอาที่นาจำนอง เหลือ หน่อยเดียวพอได้เก็บเกี่ยวใส่ท้อง ฝนไม่มาไม่มืองท้องไม่มีที่ไมพอ ต้องขอเช่าเงินเก่าห้าลงหมด ไม่ทำห้าอดใครจะปลดหนี้สิน ทำเท่าใดได้คนอื่นเอาไปกิน ดอกที่จำนองดิน มันหินมันเกลือเค็มๆ เมื่อไฟฟ้าชานาไบหน้ามัน ดังถูกเขาจับทำมันอยู่กันไปตามยถา เงินไม่มีขันหมากไม่ยกมา แม่นื่องนางบ้านนา เห็นใจเถิดหนาห้าพยายามความจนถึงมันเป็นอุปสรรค แต่ของชอบของรักใครจะ หักใจลง เห็นวัวควายผสมหลุดแล้วนี่ปลง อีกไม่นานห้าคงต้องลงเข้าคิวผสมเทียม

สองเต่าผู้ยิ่งใหญ่

(พูด) ฮัลโหลเทศท์ กาลครั้งหนึ่ง ยังไม่ค่อยนานเท่าไร มีชายชราผู้หนึ่ง ผู้ที่ทุกคนรู้จักเขาดี ในฐานะของผู้มั่งคั่ง และชาวบ้านก็ขนานนามเขาว่า เต่าไม้เท้าทองคำ เมื่อล่วงล้าออกจากเมืองสู่ย่าน เกษตรกรรม อันเป็นที่พำนักพักอาศัยของชายชราอีกผู้หนึ่ง ผู้ที่หลังของแกโค้งงอ จากการตรากตรำ ทำนาไรมาชั่วชีวิต แกคือผู้เต่าไม้เท้าดำเ็น และนี่คือเรื่องราวของสองเต่าผู้ยิ่งใหญ่ผู้เต่าไม้เท้าทองคำ สร้างศึกสูงล้ำเสียดฟ้าเสียดเมฆ นั้งคิดคำนวณตัวเลข ทุกคำทุกเข้าคิดแต่เอากำไร เฝ้าดูตาม้าตาเรือ ความคิดเหลือเพื่อเต็มห้องแอร์คอนดิชั่น จิบบรันดิลี่คลายความฝัน ทุกคืนทุกวันฝันถึงผลกำไร มีที่ดินพันหมื่นแสนไร่ รถยนต์มากกว่าร้านขายรถยนต์ บริวารวังกันสับสน ต้องเลี้ยงผู้คนแทนฝูงวัวควาย อีกผู้เต่าคือผู้เต่าไม้เท้าดำเ็น นั้งทอดหายใจอยู่ใต้ต้นดอกจัน ฝันถึงเมล็ดพืชที่หวาน เป็นกิจการของเกษตรกร เฝ้าคุมคณูแมลง จะมากล้นแกล้งกักกินพืชไร ปีนี้ถ้าไม่ตีดังปีกลาย ต้องขอความเห็นใจจากเต่าไม้เท้าทองคำ นาที่นาของผู้เต่าดำเ็น เอาจำนองไว้กับผู้เต่าทองคำ ดอกเบี้ยบานยิ่งกว่าผลผลิต พอไม่คิดฝนแล้งแมลงลงกักกิน เอื้อเฝ้าดูตามคตาแมลง ดังฟ้าฝนกล้นแกล้งไม่มีเหลือผลผลิต แม่นละหรือที่ฟ้าฟ้าลิขิต ฟ้าไม่มีชีวิตแต่คนมีจิตมีน้ำใจ เต่าชราคว่าไม้เท้าดำเ็น ลูกขึ้นเขียนดินดอนสะท้อนความในใจ เรามันจนเราก็จนต่อไป ใครจะรวยเท่าใด ก็ปล่อยให้รวยเสียให้เจ็ด เรามันจนเราก็จนต่อไป ใครจะรวยเท่าใด ก็ปล่อยให้รวยเสียให้เจ็ด

ราชาเงินผ่อน

เจียมเพราะจนเป็นคนอย่างข้า เกิดเป็นราชาเงินผ่อนเมืองไทย ทำงานทำเงินทำกินเงินเดือน เศรษฐกิจคลาดเคลื่อน เงินเดือนไม่พอใช้ให้เราทำงานทำแลกเงินตรา แต่ต่อตีราคาต่ำกว่าความเป็นไป การค้าการขายก็คิดให้มีเงินผ่อน คาวนนี่ไม่เคียดรื้อนผ่อนตามสบาย ข้าวของเครื่องใช้ก็ซื้อได้ด้วยคาวนผ่อนกันยาวๆ ดอกเบี้ยบานตะไท ดอกทิวก็หมุนเดือนชนเดือน เขาคอยมาเตือนว่าผ่อนช้าเกินไป ก็อยากจะใช้แต่สิ่งของจำเป็น เอย..... ก็อยากจะใช้แต่สิ่งของจำเป็น ทีวี ผู้ยื่นจำเป็นต้องใช้ ความสุขเล็กน้อยนี้ว่าจะถอยวิถีโอ มาฉายคุณหนึ่งไปที่ตลาดเคลื่อนเมืองไทย ให้ลืมทุกข์โศกโลกวอน ลืมหน้าคนบางคน ที่ชอบเอาเปรียบอยู่รำไป ดวงใจจนทนความลำบาก มาร้องความทุกข์ยากได้โปรดจงเห็นใจ อย่าให้สินค้านี้แพง อย่าให้แรงงานถูก อย่าให้ใครมาผูกตลาดค้าของไทย อย่าให้ใครมาแย่งขนแรงไปต่างเมือง ไปทำความรุ่งเรืองมันน่าอาย น่าอาย ประเทศประเทศไทยไม่ใช่ตะวันออกกลาง เห็นเพื่อนไทยเดินทางแล้วใจหาย ใจหาย ถึงจันจะกลายเป็นราชาคาวนดอก จันก็ไม่เสียใจหรอก เพราะอุคหนุนคนไทย แต่ขอให้คิดคำนึงถึงหัวอกคนจน อย่าปล่อยให้เขาลำบากจนหมดหนทางไป อย่าปล่อยให้เขาถูกขูดรีด เพราะเมื่อสิ้นหนทางจะเดินหนทางใด อันเมืองไทยใหญ่อุดม เอย.....ดินดีสมเป็นนาสวน เพื่อนเอ๋ยเราชักชวน ต้องช่วยกันมุงหมั่นทำ

นางงามตู้กระจก

น้ำตานองอาบสองแก้ม สายลมแฉ่มพัดผ่านมา นาฬิกาบอกเวลา ดังเตือนว่าเลยเวลานอน ทอดถอนใจให้คำนึง หวังวันหนึ่งให้ผ่านไป ร่างของเธอปรนเปรอชาย ด้วยดวงใจเหล็กเหล็กหระบม สังคมทรมาม ทรมานเพราะคน ความยากจนใครทนได้ พ่อก็แก่แม่ไม่สบาย น้องหญิงชายวัยกำลังหม่า ข้าเพราะความที่เธอจน นี่หรือคนสังคมรังเกียจ ช่วยผู้ชายระบายความเครียด สิบร้อยพันยันรัฐมนตรี เป็นนวลนางในอ่างน้ำ เป็นนางงามตู้กระจก น้ำตาตกหัวอกเธอล้นเหลือ ใครจะรู้ใครจะเห็น ใครจะเป็นผู้เห็นใจ ใครจะมาคิดจริงใจ ผ่านเลยไปไม่จริงจัง ทอดถอนใจไม่คำนึง หวังวันหนึ่งให้ผ่านไป เพื่อพ่อแม่เป็นอยู่สบาย น้องหญิงชายได้เล่าเรียน เพื่อพ่อแม่เป็นอยู่สบาย น้องหญิงชายได้เล่าเรียน

เรฟูจี

เวียงฟ้ากว้างกลางน้ำเรือลำน้อยล่องไป ลอยล่องไป ล่องไป ถอยไป ถอยห่างดิน ดินแผ่นดินถิ่นฐานตัวเอง โคนทะเลสงครามเสียดจันสิ้นแผ่นดิน เวียงฟ้ากว้างทางฝันชีวิตนั้นมืดมน ทนทุกข์ ทนทุกข์ ทนสู้ทนสู้ต่อไป ไกลห่างไกลสุดสายตา ลอยล่องในนาวาถึงคราไรแผ่นดิน ดินถิ่นเดิมลูกร้อนดั่งไฟเผาเผา ฟืนสุเมเตาเจ้าคงเจ้าเคยขัดไต้เตา คราวผู้คนบนพื้นดินเดิม...ปากหมอง ใยไม่มองไม่เคยเหลียวแล

เห็นแก่ตัว กิน...มีเหลือเพื่อแบ่งกันวันนั้น วันนี้คงไม่ต้องล่องเรือเกลือจิ้มเกลือเหลือเพียงเรือล่องมา มาเข้ามาเข้ามาเรฟูจิ เวียงฟ้ากว้างกลางน้ำเรือลำน้อยล่องมา มาล่องมาเข้ามาเข้ามาหาแผ่นดิน ดิน...ถิ่นนี้มีน้ำตา มีเหลือวันเวลาถ้ามาเพื่อดับไฟ แผลเผา ฟืนสุมเตาเจ้าคงเจ้าเคยยึดใส่เตา

บัวลอย (ถึกควายทุย ภาค 5)

บัวลอยเจ้าเพื่อนยาก ทำไมจากข้าเร็วเกินไป บัวลอยไปอยู่ที่ไหน เคยรูปร่างไหม โหนกคิคำนี้ ถึงบัวลอยบัวลอยเขาเป็นชายหนุ่ม ตาเหล่ หลังงุ้ม เต๋อๆ ต๋าๆ รูปร่างแม่ไม่โสภา จิตใจล้ำฟ้าดังสมญาบัวลอย เป็นเพื่อนคุยยามเพื่อนว่าแห้วเป็นพ่อครัวยามเพื่อนหิว โหย เป็นหอมใหญ่ยามเพื่อนโอดโอย หาหูกยามารักษาบรรเทา บัวลอยถึงวัยเกณฑ์ทหาร พักพิการยังคิดหนึ่งประเภทสอง อาสารับใช้ชาติ พี่น้อง หัวใจคับพองกล้าหาญอดทน เป็นคนหนักเอาเบาสู้อุตสาหะมานะถ่อมตน ช่วยเหลือเพื่อนๆ ทุกคน ร่วมแต่ทุกข์สุขไม่สนใจ วันหนึ่งมีเสียงปืนคำราม บัวลอยถูกหามมาในเปลผ้าใบ ยังละเมอหวังว่าใครเป็นอะไร คือคำพูดสุดท้ายของชายชื่อบัวลอย ตั้งแต่นั้นยันวันนี้ แสงตะเกียงริบหรี่ที่บ้านไร่ปลายดอย ไม่มีชายคนที่ชื่อบัวลอย ความเหงาหงอยค่อยเข้าปกคลุม โลกนี้ไม่สมประกอบ เพราะบางคนชอบเอาแต่ประโยชน์ส่วนตน โลกนี้มีสักกี่คน เป็นบัวหลุดพันดังคนชื่อบัวลอย (บัวลอย)

6. อเมริโกย

ธันวาคม 2528

อเมริกาโยย

อเมริกา อเมริโกยลิเก อเมริกา อเมริโกย อเมริกา อเมริโกยลิเก อเมริกา อเมริโกย เมืองไทยกว้างใหญ่ อุดม คีสมและทรัพย์นาสวน เป็นของคนไทยทั้งมวล มาชุมนุมช่วยกันดูแล อเมริกาเล่นลิเกปลุกข้าวเจ้า คน คนรู้เรื่องข้าวจากเมืองไทย หลอกไปแลกแจกกระดาษทำด็อกเตอร์ ด็อกเตอร์ ด็อกเตอร์ ด็อกแฮมมันน่าภูมิใจ เป็นข้าวไทยพันธุ์ทางกลางเท็กซัส อเมริกาโยนหมัดคว่ำไทยลงได้ กระแทกพุ่งยุ่ง ฉางข้าวไทยกระเพื่อม จนชวานาสิ้นสะเทือนปลัดคกหลังควาย อเมริกาเล่นลิเกชุดแร่ธาตุ อย่างแก้ส ก้าชกรรมชาติกลางอ่าวไทย ว่าโชติช่วงชัชวาลบานบ่อเรือเท่อ ใครฉลาดใครเชื่อใครดื่มใครแก้ส ก้าชของใหม่ไทยไม่ถนัด ถ้าโคนป่าเผาถ่านมาพอดกันไหว อเมริกาโคดทิมไทยได้สองต่อ มีปลายนมติดคอฉันจะพูดได้อย่างไร สึกข้าวเจ้าชิงแชมป์เปียนโลก ไทยถูกชกลงไปนอนนับสิบ สึกแร่ธาตุชิงแชมป์เปียนโลก ไทยถูกชกแพ้ ที.เค.โอ.อเมริกาเล่นลิเกแก้ผ้าผ่อน ฉันทนาเดือร่อนใครสนใจ ทั้งสิ่งทอไหมไทยรวมทั้งผ้าดิบ บีบเสียนหน้าเขียวเสียวดับไต ไทยต้องเลิกขายผ้าเอาหน้า

รอด อย่าหวังแต่คิดสวมกอดเขาเพื่อลี้ภัย เป็นคนไทยมวยไทยเรายังเป็นต่อ เขาไม่ใช่พันธุ์แม่พันธุ์พ่อ
กลัวญาติเขาทำไม (พูด) อย่าไปกง อย่าไปกลัว ลูกคุณยายเขาทำไมละ เฮ้อ คีกรันทนาซิงแชมป์เปียน
โลก ส่งผู้ใหญ่ไปชกเพื่อคนไทย ให้เป็นมวยมิใช่มวยล้ม มวยไทย ไทยนิยม อเมริโกย แน่บกลับไป

มะโหนก (ถึกควายทุย ภาค ๖)

โหนกชวานาเพื่อนของถึกควายทุย จับคันไถเดินลุยตามหลังทุยไถนา มาบัดนี้ไม่เหลือที่ทำงาน
ทั้งเพื่อนฝูงเฮฮาต่างเลิกรากันไป อย่างบัวลอยคนที่โหนกร้าฟิง ถึงชีวิตความดีสมศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย
โหนกตัดสินใจรับใช้ชาติประชา มาเป็นพลทหารม้าสังกัดมอพันสี่ พลทหารมะโหนก ประจำ
กองทัพอไทย อุทิศตนรับใช้ประเทศชาติประชาชน พลทหารมะโหนก เขารักผืนดินไทย เพราะเคยทำ
นาทำไร่เป็นลูกผู้ชายชวานา บ่าแบกไถมาเปลี่ยนไปแบกปืน ล้มชีวิตขมขื่นพิทักษ์ผืนดินไทย จิตใจ
งามตามอย่างพลบัวลอย โหนกมีเพื่อนเป็นร้อยคอยลุยไหนลุยไหน ได้เงินเดือนยังช่วยเพื่อนทหาร
ที่รบจนพิการที่รบจนตัวตาย สิ้นบางเดือนสงสารเพื่อนเคราะห์ร้าย จะล้วงขวาล้วงซ่ายเหลือติดตัวหก
บาท ขอทดแทนคุณประเทศชาติ ด้วยไออุ่น กระจุนปืนจะยื่นด้านศัตรู แม้นตัวตายโหนกชวานาคือ
ท.ทหารอดทน เขาทำเพื่อทุกคนขอให้คนเข้าใจ อยู่ร่วมกันร่วมแผ่นดินไทย อย่าแห้งแล้งน้ำใจเรา
สายใยโยงกัน พลทหารมะโหนก ประจำกองทัพอไทย อุทิศตนรับใช้ประเทศชาติประชาชน พลทหาร
มะโหนกเขารบเพื่อคนไทย เพื่อชวานาชาวไร่ ทั้งวัวควายชวานา

คนจนผู้ยิ่งใหญ่

ถึงยากจนไม่มองคนเหยียดๆ ไม่รังแกรังเกียจ คิดเบียดเบียนใจใคร มีจนวัดใจคนไม่ได้ จนแต่รวยน้ำ
ใจผู้ยิ่งใหญ่แห่งความจนทรัพย์สินไม่สะสม อยู่ในสังคมด้วยความสุขใจ ปรินญาฉันไม่เคยมี
ความรู้พอดีพออ่านออกเขียนได้ไปทำงานรับจ้างก็ทำจริง ฉันทำทุกสิ่งยกเว้นประจบเจ้านาย วัดคน
เขาวัดกันที่น้ำลาย ลาก่อนเจ้านายฉันไม่ใช่ควายจนตรอก ไม่เคยฝึฝืนเป็นโตเป็นใหญ่ ไม่มีปัจจัยทั้ง
สี่ประการ แค่นี้ตัวเดียวคลานสองข้างถนน เนื้อตัวยากจนแต่น้ำใจยิ่งใหญ่ คนจน (จนแต่รวยน้ำใจ)
ใครจะว่ายากจน (คนจนผู้ยิ่งใหญ่) (คนจน) จนแต่รวยน้ำใจ (ใครจะว่ายากจน) คนจนผู้ยิ่งใหญ่มีชีวิต
ย่อมมีความลำบาก อุดๆ อยากๆ ดังยาชูกำลัง ความหวังแม้ว่ายังริบหรี่ เพราะสังคมวันนี้มันหางาน
การยาก ย่ำไปสมัครไปไม่เลือกหน้า ค่าจ้างราคาไม่สำคัญ ลุยควันลุยท่อไอเสีย มีแต่ความ
อ่อนเพลีย ยังดีกว่าเสียขาทั้ง ปัจจัยคือเครื่องบาดใจ ศาสดาสอนไว้ในพระไตรปิฎก ความจริงที่คู่ควร
หยาบคาย ชำระความสกปรกในสังคมเมืองไทย จิตใจแห่งความเป็นพุทธ ใสบริสุทธินั้นคือจุดหมาย
รายล้นกระทำตนเหลวไหล ไม่ใช่ผู้ยิ่งใหญ่เป็นแต่ผู้ยิ่งใหญ่

มาลัย

ทั้งๆ ที่ทน ที่ทนทุกข์ทรมาน แดคเผาเทียนคำกร้าน แต่ความสงสารมักวิ่งสวนทางสัญญาณไฟจอด ออกอ่อนทำบุญสุทธทาน มีดอกไม้หอมๆ ทุมบาน มาลัยเป็นพวงสองพวงห้าบาท แสงแดดแผดร้อน สอดส่องสายตาจับจ้อง ขาก้าวเดิน ปากป่าวร้อง สองมือทำงานเช็ดถูกระจกคือน้ำใจของลูก ผูกพัน ภาระอันยิ่งใหญ่ ทดแทนคุณแม่ที่แก่เกินไป นั่งร้อยมาลัย ณ ริมฟุตบอล ถึงจะมีจะจน ก็เป็นคน เหมือนๆ กัน ถึงจะมีจะจน ก็เป็นคนเหมือนๆ กัน ขอเศษสตางค์แบ่งปัน หนูน้อยก้านัลด้วยพวงมาลัย คือน้ำใจของท่าน ผูกพันภาระอันยิ่งใหญ่ ผูกใจเขาใช้ผูกใจใคร คล้องพวงมาลัย คล้องไทยร่วมกัน ระทมขมขื่น กล้ากลืนฝืนทนทำไป ในหน้าที่ของตำรวจไทย ต้องอดอดใจไว้จับความจน เพราะคน เป็นตำรวจ ตรวจตรายอมมีเหตุผล มาลัยทำไปเพราะอับจน ให้ตำรวจจับใจเสียยังดีกว่าสงสารเด็ก น้อย มาลัยรบกวนผู้ใหญ่ ผู้รับผิดชอบประเทศไทย ท่านคิดอย่างไรปัญหาที่ยังงั้ จึงขอแนะนำว่า ลงมา ขายมาลัยซิ ท่านจะรู้คำตอบได้ดี ว่าที่ท่านคิดมันผิดหรือถูก

ข่าวดี

มีข่าวดีมาบอก เอาไหม เอาไหม เอาไหม (เอา) ดีไหม ดีไหม ดีไหม (ดี) เอาไหม เอาไหม เอาไหม (เอา) ดีไหม ดีไหม ดีไหม (ดี) หูได้ยินได้เห็นมากะตา หาได้มาแล้วขานหลอกใคร เห็นเขาพูดเขาคุย กันใหญ่โต ความอดใจต้องแก้ไขให้หมดไป คนทั้งหมดทั้งเมืองมีกินมีใช้ ประเทศไทยให้มีแต่คน ร่ำรวย เอาไหม เอาไหม เอาไหม (เอา) ดีไหม ดีไหม ดีไหม (ดี) ใครเจ็บไข้ได้ป่วยรักษาฟรี หมอมามาก มีพยาบาลมากมาย มีโรงหมอเอาไว้รักษา ตั้งขึ้นมาไม่หวังแต่คำกำไร คนทั้งหมดทั้งเมืองมียามิ หมอ ไม่ต้องเข้าคิวรอ หอ มอ ออ หมอ เสียงร่ำลือ เสียงเล่าถึงข่าวดี ข่าวดีๆ ยังเงื้อมมือหรือใครไม่ ถูกใจ นึก นึก นึกถึงวันใหม่ นึกอยากจะให้มันถึงไวๆ ฝัน ฝัน ฝันถึงวันใหม่ คงสดใสสวยงาม หูได้ยินได้เห็นมากะตา หาได้มาแล้วขานหลอกใคร เห็นเขาพูดเขาคุยกันใหญ่โต ความอดใจต้อง แก้ไขให้หมดไป คนทั้งหมดทั้งเมืองมีที่ทำกิน มีที่ดินให้ชาวนาชาวสวนเพาะพันธุ์พืชพันธุ์ข้าวแจก ฟรี ปุ๋ยมากมียาฆ่าแมลงมากมาย ข้าราชการก็คอยให้คำปรึกษา ไม่มีนายหน้าที่เอาแต่คำกำไร คน ทั้งหมดทั้งเมืองมีงานมีเงิน ไม่ระหกระเหินเดินหนีที่นาหูได้ยินได้เห็นมากะตา หาได้มาแล้วขาน หลอกใคร เห็นเขาพูดเขาคุยกันใหญ่โต ความอดใจต้องแก้ไขให้หมดไป คนทั้งหมดทั้งเมืองมีวิชา ความรู้ ให้คุณครูได้มีโรงเรียนตั้งสอนไม่มีแป๊ะเจี๊ยะ มีแต่เล่าเรียนฟรี หนังสือมากมี สมุดดินสอด มากมาย มีโรงเรียนตั้งไว้เพื่อศึกษา ตั้งขึ้นมาไม่เพียงแต่คำกำไร คนทั้งหมดทั้งเมืองอ่านออกเขียนได้ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ โอ.เค เอาไหม เอาไหม เอาไหม (เอา) ดีไหม ดีไหม ดีไหม (ดี) (ดี)

ตางขโมย

ถึงแม้โลกเรากลมป้อมๆ แต่ผู้คนฝ่ายพอมเต็มตามโลก เต็มตามบ้านเมืองตามป่าเขา ทั้งเด็กน้อย หนุ่มสาว เฒ่าชรา อัฟริกา ทวีปเอเชีย เอธิโอเปียยันศรีสะเกษ ทั้งนอกประเทศทั้งเมดิอินไทยแลนด์ พี่น้องเร้นแค้นเป็นตางขโมย (ล้วนเป็นตางขโมย)เห็นหัวโตๆ พุงป่องๆ แต่ร่างกายกระร่องก่องป้อมีแรง มีแต่ลมหายใจเลี้ยงชีวิต มันไม่ใช่ความผิดคิดความจน ยังเป็นผู้เป็นคนเหมือนๆ เขา ฟันฟาง ขาวๆ เส้นผมดำๆ แต่ดวงใจบอบช้ำกล้ำกลืนน้ำตา ก็ไม่ได้เลือกเกิดมาเป็นตางขโมย (ล้วนเป็นตางขโมย)คนตางขโมยพุงโรๆ (เป็นตางขโมย) อะคนหัวขโมยพุงโตๆ (เป็นหัวขโมย) เสียงเพลงเปล่งมาเป็นท่อนๆ จะกล่อมนอนกล่อมใจไทยทุกภาค ทุกคนทุกข์เข็ญเห็นใจด้วย ช่วยกัน ช่วยกัน เราช่วยกัน แบ่งเบาแบ่งปันกันพี่น้อง อย่าเมียงมองผ่านไปคนไทยไม่ทำ (ไม่ทำไม่ทำ) พี่น้องตาดำๆ คอยความหวัง จงนึกถึงเขาบ้างเขาเป็นตางขโมย ขโมยความเป็นคนเหนือชนชั้น ก็อย่างคนดั่งมะริกันว่าวีอาเดอะเวิลด์ (เวิลด์) วีอาเดอะซิลเด็น (ซิลเด็น) เขาช่วยกันดับทุกข์เข็ญของคนร่วมเผ่าพันธุ์ แล้วบ้านเราเมืองเราอย่าเอาแต่แคะขี้ฟัน เพราะมันเป็นความรักซึ่งกันและกัน เพราะมันเป็นความฝันถึงแผ่นดินเดียวกัน

ชาอุดร

เขียนป้ายไปปักไว้ บอกคนทั้งหลายว่าอยากขายที่นา นำทรัพย์สินเงินตรา จากขายที่นาตีตัวเครื่องบิน จะไปซาอุบอกเมียและลูกน้อย คอยพี่หน้อยพ่อหน้อยเถิดหนา อีกไม่นานกลับมา เขี่ยราชาเงินทอง ลั่นกาย จะมีโทรทัศน์ วิทยุ สเตริโอ บ้านตึกหลังโตๆ ไอ้สะโอนั่งกินนอนกินเขียนป้ายไปปักไว้ บอกคนทั้งหลายว่าอยากขายที่ดิน ทั้งถิ่นฐานทำกิน ตีตัวเครื่องบิน ไปหากินแดนไกล จะไปซาอุ เพื่อทำไร่ไถนา ทำได้มาไม่พอได้กิน กลัวลูกเก็บดินกิน อย่างที่หนังสือพิมพ์เขาลง บอกรอหน้อยหนา อย่าปล่อยให้ไม่มีข้าว จับได้เป็นน้ำคู้ ชูสุกกรู ไม่นานน้องยาซาอุดิจะแล้งจะร้อน ระอุปานใดอ้ายก็จะทน จะยอมอดเหล้า เอาเงินสะสม จะข่มจิตใจไม่เล่นไฮโล เชื่อพี่เถิดน้อง พี่ไม่ได้ร้องเพลงหลอก จะเอาเงินใส่กระบอก หอบมาเป็นกระบุง ขนมาให้น้องฝากธนาคาร ขายที่นาได้แล้ว เจอคนแจว รับส่งคนงาน จ่ายเงินจ่ายหลักฐาน ได้ไม่นานเขาพาไปขึ้นเครื่องบิน จะไปซาอุ เกิดมาเป็นคนจน ยามคบคนไม่เคยเป็นต่อ คิดๆ ไปใจท้อ คนหนอคนยิ่งจนยิ่งเจ็บ เก็บเงินเราไปแล้ว เรือบินแจวลงจอดบนลานบนแผ่นดินอีสานขนานนามว่าชาอุดร

ห้าเอี่ยน

ชานาคือผู้ทำนาปลูกข้าว เลี้ยงเรามาจนเป็นหนุ่มสาว ยันจนเหล่าเฒ่าแก่ชรา แต่เหตุไฉนชานาไทย

อับจนเรื่อยมา เผอิญคืนน้ำลมฟ้า เผอิญปัญหาชะตากรรมถามคุณพ่อแม่ ปู่ย่าตายายของเรา ลอง
 กระซิบถามท่านเบาๆ ท่านโตด้วยข้าวมือใคร ตอนเราเป็นเด็กเราได้ดื่มข้าวต้มมากมาย นมจากเต้าเอา
 มาจากไหน ไข่หรือไม่เห็งื่อโคลชวานา วิงวอนฝากมาถึงรัฐสภาจากชวานาไทย คุณนั่งห้องแอร์มัน
 คงสบาย กลิ่นโคลนสาบควายยังนองน้ำตา ร่างนโยบายซื้อข้าวเปลือกประกันราคา เกษตรกรเขา
 นอนผวา รายได้ต่ำกว่าราคาลงทุน ดีชั่วตัวคุณเขาสันหนุนคุณเป็นผู้แทน เลือกเอาไปเป็นขาเป็น
 แขน อย่าปล่อยแพนๆ ทิ้งไว้ทิ้งนา หายหัวกบาลจนชาวบ้านเขาเอือมระอา เลือกตั้งครั้งสมัยหน้า
 ใครเขาจะกล้าไปลงคะแนน การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ ผมพูดความจริงของจงอย่าโกรธ
 ภาษาที่ใช้คำไทยโคดๆ ขอโทษที่รับแบบงำทำไม ทำคนทำกินใช้อันตรายประเทศไทย
 ทำคำเดียวง่าย ชื่อจริงชื่อนายหำเทียม นักเขียนนักข่าวทำขอร้องกล่าวปรับความเข้าใจ อย่างนี้กว่า
 เป็นนักเขียนมันง่าย เขียนสุ่มกัน ไปรับเงินลูกเดียว งานจับปากกาเหมือนชวานาเขากำดัมเดียว
 จิตเขียนเก็บเกี่ยวไม่ต่างกันตรงที่ความจริงใจ เพลงหำครำครวญชักชวนให้คุณเห็นความเป็นไทย
 อย่าเอาหนังสือพิมพ์บ่อนทำลาย คำว่ากระจาดตลาดลงทุน อย่ายอมรับใช้เขียนซ้ายเลียขวาจนวุ่น
 กวนบ้านเมืองจนขุ่น กวนโอ๊ยกวนสันตีนยังมีอีกมากที่ลากออกมาพอเป็นกระสวย แต่ทำต้องขอทั้ง
 ท้าย ศิลปินไทยฟังหำน้อยซี อย่าร้องอย่าร่ำอย่านำทางมั่วโลกีย์ สร้างตัวอย่างไม่ดี ให้ลูกให้หลาน
 ให้เยาวชน ไข่ร้องไข่รำทำด้วยแรงขนมปัง จะร้องจะเล่นเห็นความจริงบ้าง ชวานาเคว้งคว้างขัดสน
 แหกปากเข้าไปเอาแต่จะได้ประโยชน์ใส่ตน ถึงหำจะแปลว่าสัปดน ยังดีกว่าคนที่เนรคุณ

เต่าทะเล

เต่าอำลुकเลเมืองใต้ ฟ่านักอาศัยอยู่ชายฝั่งทะเล เตียบโตมากับเรือดั่งเก อาชีพชาวเลเป็นชาวประมง
 สมบัติคือเรือลำเก่า อายุรุ่นราวรุ่นครวคนเต่า หาลาตั้งแต่คำยันเข้า งานหนักงานเบาเต่าอำไม่ถอย
 ร้อยเอ็ดเจ็ดย่านสมุทร เรื่องราวมนุษย์ได้เคยฟันฝ่า เต่าอำคือชายหาปลา เห็นโอชะชะตาด้วยการ
 กระทำ เต่าเลโอชะโชนชีวิต เรียนรู้ถูกผิดจากมหาสมุทร ว่าคนเราข้อมมีวันสิ้นสุด อันชีวิตมนุษย์มี
 ระยะเวลา ฤดูกาลผลัดกันมาเยือน ไม่สะทสะเทือนสายลมแสงแดด อายุปาเข้าไปหลักแปด ออกๆ
 แอดๆ ของธรรมดา ลุงแก่เรือดั่งเกเก่า รอยรั้วรอยร้าวตามอายุขัย สองสิ่งร่วมทะเลกันไกล ร่วมวันร่วม
 วยจุคหมายเดียวกัน วันอุกาฟ้าเหลือง ทะเลสะเทือนสายลมเป็นบ้า แต่เต่าอำยังย่อใจออกหาปลา
 มันคือค่ายาค่าพยาบาล อันชีวิตชาวประมงจนๆ อยู่ด้วยความอดทนเล่นไปข้างหน้า จุคหมายข้อม
 หมายชีวิตปลา ไปนำกลับมาเลี้ยงชีวิตคน ถึงลมฝนกระหน่ำซ้ำเติม หนาวสันสะเทิมทำทายคนกล้า
 ผู้เต่าก็รู้ที่อยู่เต็มอุรา หนทางข้างหน้าเป็นได้สองทาง ทางหนึ่งรอดกลับมาถึงฝั่ง อีกทางหนึ่งฝั่งร่างลง
 กลางทะเล ชายเต่ากับเจ้าเรือดั่งเก หันหน้าออกทะเลไม่เห็นคืนมา มรสุมพัดผ่านพ้นไป ท้องฟ้าสดใส

ทะเลเจียบสงบ ผู้คนยังถกเถียงกันไม่จบ ถึงผู้เฒ่าชราหายลงทะเล เฒ่าอ้าอ้าลาจากไป ไม่ใช้นิยาย
ไม่ใช้วีรกรรม ใครจะรู้ถึงการกระทำ ของผู้เฒ่าอ้า ผู้เฒ่าทะเล

แผ่นดิน

ไม่มีดินผืนใดให้อุ่น เท่ากับดินที่คุณถือกำเนิด ไม่มีดินผืนใดนุ่มนวล เท่ากับดินที่ลงสำมะโนครัว
ไม่มีดินผืนใดให้คุณเดิน เท่ากับดินที่คุณเดินตอนตั้งไข่ ไม่มีดินผืนใดมีความหมาย เท่าแผ่นดิน
สุดท้ายของเผ่าพันธุ์ไม่มีชายหญิงใดมีชีวิต หมกมุ่นครุ่นคิดแก่สืบพันธุ์ ไม่มีชายหญิงใดมัดแต่ฝัน ถึง
แต่ตนทุกวันทุกเวลา ไม่มีชายหญิงใดไม่เคยคิด ถึงชีวิตต่อไปภายภาคหน้า ไม่มีชายหญิงใดไม่อ่อน
ล้า ร่วงโรยชราไปตามกัน อย่างมัดแต่ฝัน อย่างมัดแต่คิด ฝันถึงคิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตัวเห็นแก่ตัวคน
เห็นแก่ตัว แผ่นฟ้าจะมัดแผ่นดินจะหมองนอนงำน้ำตา

7. ประชาธิปไตย

ธันวาคม 2529

ชาติ[†]

ชาติได้ต้นตาล ชาติได้กตาล ชาติได้ค้ำคูด ชาติได้กต้นตาล ชาติได้ค้ำคูดตายได้ต้นตาลโบราณท่าน
กล่าวไว้ว่า ทรัพย์สินเงินตราเป็นของนอกกาย แต่คนต้องกินต้องใช้ อย่างรายชาติต้องได้ต้นตาล ปีน
ตาลเอาลูกตาลสุก หากินเลี้ยงลูกเลี้ยงเมียเลี้ยงตัว ถึงเฒ่าชราตามัว หากแม้นหวาดกลัวคงไม่มีกินมี
กิน ทรัพย์สินโดยสุจริตหล่อเลี้ยงชีวิตโดยภาคภูมิใจ ต้นตาลนั้นเป็นต้นไม้ ลำต้นตรงใหญ่ยอดตาล
อยู่สูง ลูกตาลแขวนห้อยโถงเตง ยอดตาลโคลงเคลงตามกระแสลม ชาติได้ตาลนานนม ให้คนได้ชม
ได้ชิมลิ้มรสตาล ถึงมือจะเหนียวมันก็เกี่ยวกับสังขาร (ถึงมือจะเหนียวมันก็เกี่ยวกับสังขาร)
ถึงมีความชำนาญยังเกิดอาการพลั้งพลาด (พรวดยังเกิดอาการพลั้งพลาด) ไม่ใช่เรื่องประหลาดเขา
พลาดพลั้งจริงๆ อย่างว่าแต่คนเลยถึงยังเคยดั่งพสุธา ชีวิตเป็นอนิจจัง ถึงคราวผูกพันยังธรรมดา
อย่างชาติกำเนิดมา เป็นลูกห้องนาอาชีพเก็บตาล รสหวานรสตาลจากต้น หญิงชายทุกคนเข้าใจได้ดี
แต่ชีวิตชายชื่อชาติไม่ถึงขวบปีกก็หลงลืมกันไป (มีเพียงผ้าเหลืองผ้าขาวที่ชาวบ้านพันไว้โคนต้น)
อนุสาวรีย์คนจน (อนุสาวรีย์คนจน) ถึงกันแดดกันฝน ก็แก่โคนต้นตาล

ประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย ธิปไตยเอ๋ย หน้าตาเจ้าเป็นยังไง ยังไงหนอ ขอคุณน้อย ขอคุณน้อย เปิดให้ค
 ุณน้อย เปิดให้คคุณน้อยซิ ประชาธิปไตย ธิปไตยอ้อ หน้าตาเจ้าเป็นอย่างนี้เอง โอ้โฮเห็นแล้ว
 โอ้โฮนั่นไง เบื่อเรื่อเลย เบื่อเรื่อเลย รุเบื่อเรื่อเลย รุเบื่อเรื่อเลย (รูรั่ว) ประชาชนชาวไทย ชน
 ชาวไทยเอ๋ย ชีวิตท่านเป็นอย่างไร ไรหนอ ขอฟังหน่อย ขอฟังหน่อย พุดให้ฟังหน่อย เล่า
 ให้ฟังหน่อยซิ ประชาชนชาวไทย ชนชาวไทยเอ๋ย ชีวิตท่านเป็นอย่างนี้เอง โอ้โฮटकงาน โอ้โฮ
 ยากจน ย่ำแย่เลย ย่ำแย่เลย จนย่ำแย่เลย จนย่ำแย่เลย รูรั่วเราต้องอุดรูรั่วไหล ถ้าอยากเห็น
 เมืองไทยพัฒนาขึ้น อย่างผู้นำต้องมาจากการเลือกตั้ง ใครอยากเป็นบ้ำงยกมือขึ้น ให้ประชาชนมีสิทธิ
 ออกเสียง ผู้มากุมบังเหียนชีวิตประชาชน จะปกครองระบอบประชาธิปไตย จะเล่นแบบไทยไทยหรือ
 ระบบสากล...ก็เลือกเอา ประชาชนชาวไทย ชนชาวไทยเอ๋ย ชีวิตยังพอมีหวัง มีหวังอยู่
 อดทนหน่อย อดใจหน่อย อดคให้ทนหน่อย อดคให้ทนหน่อยซิ ประชาชนชาวไทย ชนชาวไทยเอ๋ย
 อย่าเพิ่งรีบร้อน อดตาย อดตาย กลั่นใจเอาหน่อย แฉ่งใจเอาหน่อย ทนเอาหน่อย ทนเอาหน่อย
 ทนเอาหน่อย ทนไม่ไหวแล้ว รูรั่วเราต้องอุดรูรั่วไหล ถ้าอยากเห็นเมืองไทยพัฒนาขึ้น
 อย่างผู้นำที่มาจากการลาถตั้ง ใครไม่ยอมยกมือขึ้น ให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียง ผู้มากุม
 บังเหียนชีวิตประชาชน จะปกครองระบอบประชาธิปไตย จะเล่นแบบไทยไทยหรือระบบสากล...ก็
 มั่วไป

ผู้ทน

แลมาแลดูกัน ว่าท่านผู้แทนเขาจะเฮ็ดอีหยังแลมาแลดูกัน ว่าท่านผู้แทนเขาจะโซ้ยอีหยังอย่างคำ
 คุยคำหาเสียงเฮามาคุยคว่าเขาจะเบี่ยงบายโหมยุบหนอพองหนอเมืองไทยเฮาเลือกแบบไหน เฮาก็จะ
 ได้แบบนั้นแลมาแลดูกัน ราคาข้าวประกันจะสักเท่าใด แลมาแลดูกัน ราคาน้ำมันจะลดลงเท่าไร
 อย่างคำคุยคำหาเสียงเห็นเป็นแค่เพียงธุรกิจโง่โง่สงสารคนที่ดีจริงใจอยากเข้าไปรับใช้แต่เป็นได้
 แค่ฝันเพราะเงินไม่มีจะแจกถึงบารมีจะมากมายเพราะเงินไม่มีจะแจกถึงคุณธรรมจะมากมาย
 เงินไม่มี เงินไม่มี อดเป็นผู้แทนมีความดี มีคุณธรรม ยังอดเป็นผู้แทนแลมาแลดูคน หมู่เฮาผู้ทน
 ประชาชนเป็นหยัง แลมาแลดูคน หมู่เฮาผู้ทนนั้นจะโซ้ยอีหยังเมื่อคำคุยคำหาเสียง เฮามาคุยคว่าเขา
 จะเบี่ยงบายโหม ยุบหนอพองหนอเมืองไทยเฮาเลือกแบบไหน เฮาก็จะได้แบบนั้น แลมาแลดูกัน
 จะหาหลักคำยันชีวิตได้อย่างไร แลมาแลดูกัน จะแทงหวยรัฐบาลอีกได้นานเท่าใด เมื่อคำคุยคำหา
 เสียง ขอมิแต่เพียงให้พอกินได้โหม ให้คนเห็นว่าประชาธิปไตยคือส่วนหนึ่งของคนไทยไม่ใช้การ
 เล่นกลเพราะเงินไม่มีจะแตก หนีสินอีรุงตุงนัง เพราะเงินไม่มีจะแตก รายได้ไม่พอประทัง เงินไม่มี
 เงินไม่มี ได้เป็นผู้ทน เลือกผู้แทนเป็นผู้แทน ประชาชนผู้ทนประชาชนคนเดินดิน กินข้าวแกง

ตะวันโด่งแดงท้องแห่งแห่งแก่ ฟีน้องพ่อแม่ย่าแม่พอกัน นึกถึงวันๆ ไปหย่อนบัตรลงตู้ โยบายสวย
 หรุ ผู้แทนผู้ทน ผลประโยชน์ของคน ผลประโยชน์ของใคร
 กรับ

เจ้าตาก

ยุทธศาสตร์ยิ่งใหญ่ ความตั้งใจเด็ดเดี่ยว มือนี่เราจะเกี่ยวข้าว และทูปหม้อข้าว ดีแหกฝ่าวงล้อม
 ลุยพม่าข้าศึก นึกถึงความเป็นไทย ดึกว่าไปเป็นทาส สองมือถือดาบอย่างมั่นใจ นักรบไทยของพระ
 เจ้าตาก ผ่าฝ่ากรุงอยุธยา วันข้างหน้าข้าจะมาทวงคืน แผ่นดินไทยดาลเดือด ท้าข้าศึกกรมล้อม มัว
 แต่กล่อมสตรี เริงโลกีย์เป็นหลัก นักรบกลายเป็นศพ พบกับความปราชัย เจ้าตากทนไม่ได้
 แผ่นดินไทยเป็นหลัก นักรบคือนักรบ นักสู้แห่งกรุงศรี ดีฝ่าทัพต้องอุ ดายหรืออยู่ไม่สำคัญ คินนี้
 จันทรหลับไหล แหกวงในวงล้อม อ้อมออกจากกรุงศรี ไปเข้าตีเมืองจันทน์ ยึดเมืองจันทบุรี เป็น
 ชุมนุมเจ้าตากตีชุมนุมต่างๆ ดีเจ้าฝางให้แตก ทบทวนความพ่ายแพ้ แก้ไขยุทธวิธี รวมชุมนุมที่มี
 ก่อน โจมตีเจ้าฝาง พ่ายแพ้เป็นบทรเย็น ทำจากเล็กไปใหญ่ เจ้าฝางชะล่าใจ ในไม่นานก็แตก จาก
 อยุธยา มาเมืองจันทบุรี มากรุงธนบุรี ไทยจึงมีเอกราช จากอยุธยา มาเมืองจันทบุรี มากรุงธนบุรี
 ตากสินมหาราช

พ่อ

ยามเมื่อฉันหวนคิดถึงพ่อ พ่อผู้ลาจากไปไม่หวนคืน พ่อฉันทำนาพ่อเป็นชาวนา สร้างเม็ดข้าวเปลือก
 นาที่พ่อทำนายังต้องเช่า ข้าวที่พ่อทำกับมือต้องซื้อกิน ขายเม็ดข้าวเปลือกไม่ได้ราคา แต่ข้าวสารมัน
 แพง พ่อเป็นคนที่จิตใจดี เอาแต่ทำนาเลี้ยงผู้คน ไม่เคยบ่นเกลียดชังความจน ไม่ตั้งตนทวงบุญ ทวง
 คุณใครๆยามเมื่อฉันเดินทางกลับชนบท รถแล่นผ่านทุ่งนาเขียวขจี กุ่มๆ เงยๆ กราฟนกรำแดด
 นั้นแหละชาวนา พอลมหนาวพัดผ่านพืชนาข้าว ก็สุกปลั่งดูเป็นสีทอง รอคอยเก็บเกี่ยวขมเคี้ยว
 กร่อนๆ ข้าวเปลือกไร้ราคา วันเวลาเวียนผ่านไป คนแก่ใจนั้นยังไม่เกิด ชาติน้ำมีจริงแต่ไหน
 แล้วชาตินี้เราจะเอา จะเอากันยังไง หายไปหลายคน เลิกไปหลายคนตายไปกันหลายคน พ่อฉัน
 หนึ่งคน พ่อทุกข์พ่อทน จวบจนตัวตาย แต่ไม่เคยเปลี่ยนความตั้งใจ เพราะรักในอาชีพทำนา พ่อ
 เป็นเพียงดาสีดาสา ใครจะมาคบค้า คบค้าจริงใจ ยามเมื่อฉันหวนคิดถึงพ่อ ทำให้เศร้าและหงอย
 ขอบกล พ่ออีกหลายคนยังต้องดิ้นรน ทุกข์ทนทำนา นาที่คนทำนายังต้องเช่า ข้าวที่คนทำนาต้อง
 ซื้อกิน จากเม็ดข้าวเปลือกสิ้นไร้ราคา แต่ข้าวสารมันแพง ข้าวทุกคำที่คุณเคี้ยว คือชาวนาและ
 ข้าวเปลือก ผ่านกระเดือกย่อยลงลำไส้ ใครจะถ่ายทุกข์ ถ่ายทุกข์แทนชาวนา พ่ออีกหลายคนยัง
 ต้องดิ้นรน ทุกข์ทนทำนา พ่อฉันหนึ่งคน พ่อทุกข์พ่อทน จวบจนตัวตาย

ถึกควายทวย (ภาค 7)

นับจากวัน ที่ชายคนชื่อบัวลอย ล้มหายตายจากเพื่อนฝูง มะโหนกคนที่เคยทำนา ก็บากหน้าไปเป็น พลทหาร ทิ้งที่นาที่ถูกลงเอาไป ทิ้งคราดคันไถทิ้งควายชรา บัดนี้ก็เป็นเวลา ผ่านผ่านมาได้ห้าหกปี รอยไถยังฝังใจฝังกาย ของลูกผู้ชายคนชื่อมะโหนก ครั้งนายหนีนายทุนนายเงิน ใช้อิทธิพลล่วงเกิน คนยากคนจน แสงตะวันสาดพรหมพื้นนาผืนเก่าที่ เคยเฝ้าทำกินมานานมานาน ความคิดแตก กระจิดกระจาง กระจัดกระจายแต่ความหมายลึกล้ำ รอยไถเจ้ากลายเป็นรอยแค้น จากสองแขนของ ลูกผู้ชาย แต่สมองยับยั้งซังใจ อหิงสกะ อโหสิกรรม ความทุกข์กดทับนับไม่ถ้วน ที่นาที่สวนถูก เขาโกงเอาไป ครั้งนายหนีนายทุนนายเงิน ใช้อิทธิพลล่วงเกินคนยากคนจน นับเป็นปีของชา นายทุนนายหนีด ได้ไปเป็นถึงรัฐมนตรี ประชาชนเลื่อมใสศรัทธา ไม่ทราบที่มาของความยิ่งใหญ่ เขามีเงินซื้อทุกสิ่งทุกอย่าง ชื่อความหวังอนาคตสดใส ผลกรรมระดับต่ำบล จะตกแก่ประชาชนทั้ง ประเทศไทย ภาพของชายคนชื่อบัวลอย เขี่ยขบระเบิดร่างห้อยปกป้องอธิปไตย ให้บรรดาผู้หลาก มากร้าย ได้อยู่กินอาศัยอย่างมีหน้ามีตา อันความรัก กรุณา เมตตา ปราณีย่อมไม่มีสิ่งใดจะเทียบได้ จะให้หลังรดลงพื้นนา จะไปนำไปพากันมาจากไหน ในหัวใจของชายคนชื่อมะโหนก ทบทวนมาถึง บทสุดท้าย อโหสิกรรมหลับให้สบาย นิวสอดโค้ง ไก่ส่งหัวตะกั่ว โททศน์หนังสือพิมพ์ลงข่าว กลับ กลายเป็นเรื่องราวกลิ้งควา โลภีจ๋ จนท่านหนีดเกือบต้องกลายเป็นผี รอไว้วันพรุ่งนี้จะมีข่าวก๊ิบหน้า

วันเด็ก

วันเด็ก ให้เด็กเดินตามใคร แม่ตั้งวงไฟ พ่อตั้งวงเหล้า ชกกันเหมือนมวยคู่วันเสาร์ ดีศอกโยนเข้า เอาให้ตายให้ตาย เสียงค่า ไม่ต้องหาคำแปล คำพ่อล้อแม่ ก็ปู่ย่าตายาย ห้ามปรามเดี๋ยวจะถูกเลข ท้ายเป็นเรื่องผู้ใหญ่ ผัวเมียดีกัน ดีกันก็รวมหัวใช้เรา ใ้ไปซื้อเหล้าใช้ดูต้นทาง ทำตัวให้เด็กดู ตัวอย่าง ลูกไม้ไม่ห่างจากโคนต้นไม้ วันเด็ก เราเป็นเด็กเกเร เพราะสังคมโปเก มีผู้ใหญ่นำเรา สร้างเรอให้เด็กได้โยกบันเด้าคมยาคี้มเหล้าเอาให้เมาเซ่คดิน ลูกหลาน ต้องคืบคลานลงแหว อนาคต เลวๆ ก็ผู้ใหญ่ตัวดี คำขวัญเขียนกันได้ทุกปี เพื่อผู้ใหญ่บ้างซิ สมดุลกัน อันว่าคำขวัญเท่าที่ฉันผ่าน มา เปรียบเหมือนตัวยาซีม่าโลชั่น แต่สังคมวันนี้แย่งกว่าสังคัง เขียนให้เด็กได้ฟังมันก็ยังไม่พอ พ่อ กับแม่คือยา ปู่กะย่า ตายาย และผู้หลักผู้ใหญ่ มีความหมายทุกคน อย่าปล่อยให้เด็กเดินชนโดยตาม ล่าฟัง เด็ก เด็ก ต้องโตเป็นผู้ใหญ่ อนาคตฝากไว้ในกำมือเด็กๆ ถูกมอมเมาตั้งแต่เล็ก ผู้ใหญ่หลอก เด็ก เราจะแก้ที่ใคร เราจะแก้ที่เด็กหรือแก้ที่ผู้ใหญ่ เราจะแก้ที่ใคร เราจะแก้ที่ใคร แก้ที่ผู้เด็กหรือแก้ ที่ผู้ใหญ่ เราจะแก้ที่ใคร เราจะแก้ที่ใคร มีวันเด็ก ก็ต้องมีวันผู้ใหญ่ ที่ก่อกรรมทำร้ายเด็กไทยวันนี้

นำอะไรนำไปทางที่ดีเล็กๆ สมัยนี้ หนูไวดาโว วันผู้ใหญ่ เขียนให้เร็ดเลยทำให้ตั้งหน้าตั้งตา ทำแต่
คุณความดี อย่างออบโกย กินกันมากนั้ชึ เด็ๆ สมัยนี้ นั้นแทบไม่มีชั้ดปาก

มหาจำลอง รุ่น 7

ถึงงานหนักปานใดไม่ถอย เก็บมูลฝอยเสียนเกลี้ยงตา ถึงน้ำท่วมควักท่ออุดทิ้ง แห้งเร็วจริงผิดหูผิด
ตา อย่างหมาเนาตายเกลื่อนถนน เพราะรถยนต์ชนตายอย่างหมา พ่อมหาหลงเคลียร์พื้นที่ สพพมาไม่
มีกลิ่นเหม็นไม่มา คนทั้งเมืองเขาเลือกเอามหาจำลอง เป็นผู้ว่าจำลองของชาว กทม. คนทั้งเมืองเขา
เลือกเอามหาจำลอง เอาไปใช้งาน เอาไปใช้งาน ได้เงินเดือนไม่เอาไปใช้ กินง่ายๆ กินถั่วกินงา
พัฒนาเงินหกพันล้าน ทุกสตางค์ไม่ต้องกังขา ชาวประชาไม่ต้องหวาดเสียว ไม่มีเจ็วลากพสุธา ชาว
ประชาพากันวางใจ พระธรรมนำไปปรับใช้ประชาชน มหาจำลองคือของจริงไม่แอบอิงรายการคุณ
ขอมามีวิชาทั้งพระไตรปิฎก บุนนู้ทหารบก เธอยกทัพโยธา คนรุ่นใหม่ ความหวังใหม่
คนรุ่นใหม่ คนไทย เมืองไทยเราพัฒนาเป็นผู้นำท่านนำแบบเก่า หนักกระเป่าไม่หนักกระบาล
บริหารจนกลืนไม่เข้า หนีเก่าๆ ยังคายไม่ออก ไม่ใช่ตอกย้ำความซ้ำใจ คนรุ่นใหม่ ยังพ้อมีหวัง
อย่างมหาผู้ว่าจำลอง ของดีๆ ก็ต้องว่าดี

มรดกเฮงชวย

ทันทีที่ได้ยินเสียงหลานชาย มาดูใจเฒ่าผู้ยากไร้ แยกจากไปด้วยความชรา หลงเหลือเพียงคราบน้ำตา
ของยายชรา กับหลานวัยเยาว์ ยายเฒ่าเฝ้าศพกับหลาน จวบจนชาวบ้านพบเห็น จึงรู้ถึงความลำเค็ญ
ช่วยกันผ่อนทุกข์เจ็ญ.....ตามอัธภาพ ชายชราตายอย่างยากจน ปล่อยยายหลานสองคนรับมรดกจน
ต่อ ต่อแต่นี้มีแต่ยายหลาน ตื่นแต่เช้าทำงานรับจ้างทอกระสอบ สักดีศรีของความเป็นคน
ถึงแม้ยากจน ก็สู้ทนทำกิน ไม่แบมือขอใครกิน ไม่มีทรัพย์สินสมบัติ ชีวิตช่างติดขัด.....ตาม
อัธภาพ ยังมีผู้เฒ่า ผู้หลากมากดี มั่งมีเส้นจนเหลือล้น หากินบนกระบาลคนจน เอาแต่ประโยชน์
ส่วนตน สาละวนอยู่บนกองเงินกองทอง ลูกหลานบานเบ่งเยอะเยะ เที้ยวเทะโลมผู้ทุกข์เจ็ญไม่รับรู้
ความลำเค็ญ ช่วยผู้อื่นไม่เป็น.....ตามอุปนิสัย คนรวยๆ ตายอย่างร่ำรวย ปล่อยลูกหลานเฮงชวย
รับมรดกรวยต่อ ต่อแต่นี้มีแต่ลูกหลานช่วยกันผลาญให้เพลินเพราะมีเงินเป็นกระสอบ บารมีของ
คนร่ำรวย ถึงเป็นคนเฮงชวยก็ดูเป็นคนดี ญาติโยมเพื่อนฝูงยินดี แต่ไม่มีคนที่จริงใจ แดมยังคำให้
หลัง.....ตามอุปนิสัย ร่ำรวยมาด้วยลำขาแข้ง ไม่มีใครสาปแช่งอยากรวยก็รวยไป แต่ร่ำรวย
เพราะปล้นชาติชาวไทย ที่ว่าลูกหลานจัญไร.....เพราะเรามีปู่จั้งไร

ค.ควาย ค.คน

ไม่เคยคิด ไม่เคยฝัน ไม่เคยสนใจ จะสนใจทำไมเกิดมาแล้วต้องทำงาน อย่างที่ตั้งใจ ตั้งไว้ใน หัวใจ เกิดบนดิน โดบนดิน ไม่ใช่บนฟ้า เหมือนคนธรรมดาอยู่ติดดิน ติดดินติดกับปัญหา ค่ายา ค่าอยู่ ค่ากิน ไม่โดดเด่น ไม่โด่งดัง ไม่อยู่ค่าฟ้า กล้าได้กล้าเสีย ไม่ชอบเท่า ไม่ชอบเลย ไม่หน้าตัวเมีย ค.คน สั้นดินติดดินเราไม่ถูกทุกอย่าง ไม่ผิดทุกอย่าง ทำไปแก้ไป ยังมีคนที่ เหนือกว่า ไม่ออกหน้าออกตา อยู่ถมเถ ไปคุณผู้ชาย คุณผู้หญิงผมพูดจริงๆ แบบลูกผู้ชาย แหกปาก ร้องเพลงมันก็ยังไม่หนักเหมือนควาย โถนา ทำนา คุณผู้หญิง คุณผู้ชาย คนมีความหมาย ที่ ความอดทน ที่ตัวดำๆ ทำงาน อดทน เขาก็คือคน เดินบนความจริง คุณผู้หญิง คุณผู้ชาย คนมี ความหมาย ใช้ความร้ายว นิสัยดีๆ ไม่หล่อไม่สวย พ่อแม่ไม่รวย แต่ขอให้รักกันจริง

8. เวลคัมทูไทยแลนด์

ตุลาคม 2530

เวลคัมทูไทยแลนด์ : ยืนยง โอภากุล

Ladies and Gentlemen, Welcome to Thailand ทอม ทอม แวร์ยูโกลาสไนท์ (ไอเลิฟเมืองไทย ไอโลกพัฒนพงษ์) น้องนางคงทำให้ทอมลุ่มหลง (ไอเลิฟพัฒนพงษ์ ไอเลิฟเมืองไทย) จริง จริงเลย เนี่ยเที่ยวเมืองไทยได้กำไรชีวิต ได้ผลผลิตแหล่งวัฒนธรรม คุ่มค่าเงินทองเป็นกอบเป็นกำ คู่สิ่งสูงล้ำ โบราณ โบราณ เศรษฐกิจเบิกบาน ปีการท่องเที่ยวไทย แหลมทองของไทยมีของดี ธรรมชาติพอมีใคร เห็นเป็นติดใจ วัฒนาอารามวัฒนธรรมยิ่งใหญ่ ประเพณีไทยน่าตื่นใจลุ่มหลง อย่างงานสงกรานต์และ ลอยกระทง ยังคงเชิดหน้าชูตา ฝรั่งเศสยังม่ายกพลขึ้นบก สกนึ้นปีนี่ปีเที่ยวท่องไทย มาแอวกัน โลก เที่ยวให้อิ่มหน้าใจ ลืมเรื่องเลวร้ายพักไว้สักปี รัฐบาลเขาทำดี ประชาชื่ก็ชอบใจ มาละเหวย (มาละ วา) มาแต่ของเขา (ของเราไม่เห็นมา) ตาละลา ใครมีมะกรูด (มาแลกมะนาว) ใครมีลูกสาว (มาแลก ลูกสาว) ใครมีลูกชาย (มาแลกลูกชาย) ลูกชายเป็นเอดส์ ไม่เอาตาละลา (สมน้ำหน้าเฮ้อ) ใครมีเงิน ทอง (มาแลกเก้าอี้) ทำดีทำดี (ระวังโดนค่า) ทำชั่วทั้งปี (ไม่มีใครว่า) ทำเทปออกมา (มีปัญหาทุกที) ตาละวา หุย..(ฮา) โห้..(ฮิ้ว) เวลคัมทูไทยแลนด์ ต่อแต่นี้จะมีชนชาติอื่น ค้อมค้อมยื่นยื่นมาดูเรา เมืองไทย ไปถามดูว่าชอบเราตรงไหน ฝรั่งเศสไม่เอาไอโลกพทยา กับกรุงเทพฯเมืองฟ้า นั้นไอก็ ว่าพัฒนพงษ์ เป็นนั่นไป ไหงมันเป็นอย่างนี้ รัฐบาลเค้าทำดี ฝรั่งเศสไม่เข้าใจ ลงทุนลงแรงทั่วทั้ง แผ่นดินไทย สร้างภาพพจน์ใหม่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่าคิดมาลยลูกเดียว เที่ยวพทยาพัฒนพงษ์ คนต่างด้าว เขาค้นต่างเมืองจากดินแดนรุ่งเรืองควรรู้เรื่องเมืองไทย ว่ามีของดีกว่าที่คุณเข้าใจ อย่าง วัฒนธรรมไทย นั้นยิ่งใหญ่มนาน อย่ามองอย่าคิดอนาจาร ผิดความต้องการของคนไทย

บิกเสี่ยว : ยืนยง โอภากุล

อีสานแห้งแล้งมานานนับหลายๆ ปี นะพี่น้องน้อง นี่ไม่ใช่เรื่องโกหก (เรื่องจริงทั้งนั้น) วันนั้นฉันผ่านไปเห็นมาจะตาตัวเอง จึงต้องมาร้องบรรเลงบอกเล่ากันฟัง ดินยังงี้ไอ้โฮ มันแตกกระแหง บ้างก็เป็นฝุ่นสีแดงยังกะดินลูกรัง อนิจจา อนิจจัง ทำไมถึงเป็นอย่างงี้ก็ฝนไม่ค่อยมีก็ป่าไม้ตายหมดตายเพราะโดนโค่นตัด มาแปรเป็นสินค้า เสียความสมดุลของธรรมชาติฟ้าฝนก็เลยปรวนแปร จะเอาเน่ไม่ได้ ไม่ตกต้องตามฤดูกาล บางทีก็ตกเสียท่วมฟ้า จนพสุธาจมหาย ท่วมพื้นนาไร้หมดจมหายกลางสายวันที่ จนมีแต่ความเว้งว่าง ที่รกร้างผู้คนบ้างอพยพตัวตน ไปเป็นลูกจ้างแรงงาน เป็นบักเสี่ยวอีสาน เป็นบักเสี่ยวอีสาน สุภาพบุรุษที่ราบสูง อีสานแห้งแล้งมานานนับหลายๆ ปี คราวนี้แหละหนอ จะเหลือเพียงเรื่องโกหก (เรื่องจริงคือว่า) ต้องช่วยให้ป่าทั้งป่ากลับคืนชีวิตสดใส ร่วมพลิกผืนนาไร้ ให้กลายเป็นสีเขียวให้พี่เสี่ยวน้องเสี่ยวเกี่ยวเกี่ยวกันทำกิน จากแรงจิตศรัทธา ใครมีปัญหา ก็มาหน่อย ใครมีน้อยก็ทำน้อยค่อยๆ ทำ ค่อยๆ ทำ เราคนไทยด้วยกัน สายสัมพันธ์ยาวนาน ทั้งเหนือใต้ อีสาน สืบลูกหลานเหลนมา นับเวลาพันปีต่อไปอีกหลายพันปี ก็ลองคิดดูให้ดี จะเอาอย่างงี้หรือยังงี้ถ้าปล่อยให้แล้งนานๆ ก็คงจะหวนคอแรง ศัตรูต่างเมืองถล่มถล่ม จะเอาเรี่ยวแรงจากไหน จมอบบ่น้ำใจให้กันส่งความฝันสู่อีสาน ร่วมมือกันสร้างตำนานให้สมญานามยิ่งใหญ่ จนคนไทยเรียกขาน เป็นบักเสี่ยวอีสาน เป็นบักเสี่ยวอีสาน สุภาพบุรุษผู้ใจบุญ

สบายกว่า : ยืนยง โอภากุล

ไม่มีผลงาน ไม่มีความคิด ไม่ต้องทำงาน ไม่ต้องความผิด และไม่ต้องรับผิดชอบ ใครจะอยู่ยังไง ใครจะกินอะไร ใครจะจี๋โก่งใคร หรือใครจะเอาเปรียบใครใครจะรวยล้ำฟ้า หรือใครจะจนติดดินไม่รู้ไม่เห็นไม่ยิน ไม่ทำอะไรดีกว่า สบายกว่า สบายกว่ากันเยอะเลย (สบาย...ดี) อยู่เฉยเฉยดีกว่า สบายกว่ากันเยอะ สบาย สบาย สบายกว่ากันเยอะเลย อยู่เฉยเฉยดีกว่า (สบาย) สบายกว่า ตื่นนอนตอนเช้าก็ล้างหน้าแปรงฟัน มานั่งจู้จู้กัน เสียจนตะวันตกดิน เป็นหัวเมียดตัวอย่าง ใครจะโกรธกับใคร ใครจะชอบกับใคร ใครจะแค้นกับใคร ใครจะหย่ากับใคร ใครเจ้าชู้กับใคร หรือใครจะหนีตามใคร บ้านเมืองไม่ยุ่ง มุ่งการมุ่งการเมา สบายกว่า ไม่ต้องมีทุกข์มีโศก ไม่ต้องเป็นโรคไข้โปลิโอ.....ไข้ป่า ปวงประชาทุกข์ทน เพราะฝนฟ้ามันแล้ง ถึงข้าวจะยากหมากจะแพง ไม่มีหอรอกน้ำใจคน ไม่มีแม่เสียงดนตรี ให้ยื่นให้ฟังหนาวหู ให้ฉันยืนดูเฉยเฉย สบายกว่ากันเยอะ สบายกว่ากันเยอะ สบายกว่ากันเยอะเลย สบายกว่า

กระถางดอกไม้ให้ คุณ : ยืนยง โอภากุล

ขอให้ฉันได้ร้องเพลงบ้างสักเพลง ฉันไม่เคยคิดร้องเพลงเลยสักเพลง เพลงนี้เป็นเพลงแรกและเป็นเพลงสุดท้าย ในชีวิตของฉันที่คุณจะได้ยิน ได้ฟัง ความหลังครั้งเมื่อฉันหัดเล่นดนตรี มีจิ้งฉับ เป่าแตร กลองแท็ก และนั่งห้อง พอเลิกเรียนเพื่อนฝูงเริ่มซ้อมดนตรี ดั่งตั้งแต่ต้นซอยยันถึงท้ายซอย (แอ๊ด) อี๊ดหัดเล่นดนตรี เพราะมีใจรักในเสียงเพลง เสียงดนตรีบรรเลงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตอี๊ด เราร่วมกันบรรเลงบทเพลงกล่อมโลกให้สดใส คลายความหงอยความเหงาความเศร้าความทุกข์ ความโศก (อี๊ด) ขอให้ฉันได้ร้องเพลงบ้างสักเพลง ฉันไม่เคยคิดร้องเพลงเลยสักเพลง เพลงนี้เขาบังคับให้ฉันต้องร้อง ต้องฝึกตั้งนานเท่าใดก็ยังไม่ค่อยจะเป็นเพลง(อี๊ด) แล้วอยู่มาวันหนึ่งฉันจึงมาเข้าใจมีกระถางต้นไม้ปลิวข้ามหลังคา ตกลงมากลางวงตรงฉันพอดี ทั้งดอกไม้กระถางก็อนดิน และเสียงคำดูเวลาที่เข้าไปสองยาม ฉันจึงยิงคำถาม ถามเจ้าของดอกไม้ ถามว่าเสียงของฉันมีแววแค่ไหน เสียงตอบมาไกลๆ ว่าเลิกร้องจะดีกว่า

เทวดาถ้าจะแย : ยืนยง โอภากุล

โห...ห่วย ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รถราง รถเมล์ รถไฟ ลี้อตเตอร์มันจีไม่ได้ ชาวบ้านหวังรวย เล่นหวยกันใหญ่ ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ชาวหน้าแดงหน้าดำ มือที่กำเกี่ยวเกี่ยวรวงข้าว ทุกข์ออกทุกข์ใจปวดร้าว ราคาข้าวมันไม่ค่อยดี จะให้มีความหวังทางใด ดูสดใสเท่าลี้อตเตอร์ เงินทองแม่ไม่ค่อยจะมี ระเบียบคระเสียน กระเสือกกระสนขวนขวายเลขหมายเด็ดๆ ตามโผตามเคล็ด ตามวัดตามวา เทวดาขอให้ช่วยลูกด้วย ถ้าถูกถูกห่วยจะเลี้ยงเทวดา จะเชิญมาตั้งกังวลงเหล่า ปาร์ตี้จีเมสรวลเสเฮฮา ข้าวปลาหมูเห็ดเป็ดไก่ ผลหมากรากไม้ทั้งกัญชงกัญชา...เพียบ ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รถราง รถเมล์ รถไฟ ลี้อตเตอร์มันจีไม่ได้ ชาวบ้านโชคร้ายถูกห่วยกินหมด ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง เทวดาผ่านมาพบเห็น มนุษย์อุจจาระเหม็นร้องหาเทวดา ปัญหามันอยู่ตรงไหน คับอก คับใจชาวไร่ชาวนา ปัญหามันอยู่ตรงห่วย วอนให้เราช่วยลูกห่วยสักครา เทวดาหยุดคิดชนิดหนึ่ง ก็บ่นรำพึงรำพันออกมาเฮ้อ เทวดาคุณนี่ก็ลำบาก อดๆ อยากๆ จนด้อยปัญญา วิชาอาคมก็ลดถอย เพราะมีเมียน้อยเลยไม่มีเวลา สังคมเทวดายังยุ่ง มัวแต่จะมุงแย่งกันเป็นใหญ่ เทวดาเล่นด้วยได้ใหม่ เล่นหวยกันยังงัยช่วยสอนเทวดา ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รถราง รถเมล์ รถไฟ ลี้อตเตอร์มันจีไม่ได้ เทวดาหวังรวยเล่นหวยกันใหญ่ ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง เทวดาหน้าแดงหน้าดำ เพราะใจกล้า ดิดลี้อตเตอร์ ชาวนาเขาก็ไปตีไปมีงานทำตะวันออกกลาง จนใจและจนปัญญาเป็นเทวดาให้ทำงัยได้ อยู่บนฟ้าไม่มีนามิไร มีแต่ก้อนเมฆก็เช่าเขาอยู่ ค่าไฟยังไม่จ่ายดวงอาทิตย์ ค่าน้ำยังคิดหนี้ดวงจันทร์

โชคชะตาพาชีวิตลำบาก ถึงกับถอดหน้าจากจำนำชญา ปัญหามันอยู่ตรงหอย ก็หวังจะรวยเป็นเศรษฐีเทวดา แต่ผ่านมาไม่เคยแทงถูก จนเข้ากระดุกกระเป๋าทูเตวดา ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่ รถมาง รถเมล์ รถไฟ ล้อตเตอรี่มันจีไม่ได้เทวดา โชคร้ายถูกหอยกินหมด

สังกะสี : ยืนยง โอภากุล

เขาทำงานอย่างเหนื่อยหนัก เพื่อเก็บเงินซื้ออาหารซื้อหูกยาสารพัน เสื้อกางเกงไว้สวมใส่ ผิวไหม้ เกี่ยมหนังดำกร้าน สู้กับงานสู้ทนไหว ลูกและเมียตั้งดวงใจ หนักปานใดไม่หวั่นเกรง ยามเย็นลง เขาพร้อมหน้า ซื้อข้าวปลาหุง..หากิน ทอดปลาหอยอดกระถิน เหมือนกินมาแต่ชาติก่อน ลูกและเมียยังยิ้มได้ สบายใจไม่เดือดร้อน นี่แหละสุขกรรมกร ทุกข์ที่กายใจยังสุข คือช่างสุข คือช่างไม่อายุขัยได้ห้าสิบ แก่สร้างตึก สูงลิบลึ่ว แต่ตัวเองลูกเมียยังเร่ร่อน มือที่สากกว่าสันเท้า คอยโน้มน้าว เหนียวนั่งร้าน ใต้ความสูงอย่างชำนาญ ด้วยวิญญาณของช่างเก่า เหมือนชะตาฟ้าจะแกล้ง ลมพัดแรงฝนตั้งเค้า สังกะสีอันผุเก่า ปลิวปะทะร่างช่างสุข พสุธาอำแขนไว้ ร่างช่างไม้กับสังกะสี ตกกระทบธรณี เลือดสีแดงกระเซ็นชาน เสียงหวีดร้องโกลาหล ว่ามีคนหล่นนั่งร้าน ปากต่อปากจากคนงาน คือเฒ่าสุขเฒ่าสังกะสี เหลือแต่ร่าง ให้อาลัย ดายจากไป จากโลกนี้ เขาตายไป ไม่ตายฟรี มีค่าศพ ศพละสองพันห้า วันเดือนปีผ่านไป ตึกสูงใหญ่เสียดฟ้า ต่อสายตาทั่วหล้า ว่าตึกที่สูงที่สุด งบประมาณการก่อสร้าง หาร้อยล้านกับสองพันห้า ที่ไม่เห็นคือน้ำตา ของลูกเมียเฒ่าสังกะสี ถึงวันงานเปิดอาคาร มโหฬารมโหฬี มหรสพ ประดามี แกรับเชิญล้วนทรงเกียรติ ผนังอาคารเป็นหินอ่อน พื้นเป็นพรมกำมะหยี่ สุขภัณฑ์จากอิตาลี โคมไฟจากออสเตรเลีย แพงเท่าไรล้วนสรรหา เจริญตาประสาเสีย สังกะสีกับลูกเมีย อยู่ตรงไหนใน...ใจคน

คนหนังเหนียว : ยืนยง โอภากุล

(เล็ก) ประตู่โรงงานปิดแล้วตัวเรา (เทียร์) ปะกะตู่ปิดอีกแล้ว (ปิด) ก็ถึงคราวหมองหม่น (เล็ก) หนทางมีคมนจะมีก็คน (เทียร์) นั่นนะซิ มาเข้าใจเห็นใจ (เล็ก) อยู่เพื่องานทำเพื่อเงิน (เทียร์) ได้ก็ตั้งคักกันเขี้ยวอะ...เดือนละไม่เท่าไร (เล็ก) ไม่พออย่าใส่เลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย... (เทียร์) ก็มีเมียหลายคนนี่ (มีคนเดียว) ได้เป็นวันๆ (เล็ก) บ่นจริงจัง และแก่อีกต่างหาก เป็นกรรมกรเร่ขายแรงงาน (เทียร์) ฉันทันแสนลำบาก (เล็ก) ชีวิตทุกข์ยากค่าหูกค้ายา (เทียร์) ค่าโนนค่านี ค่าน้ำค่าไฟ (เล็ก) บ้านต้องเช่าค่าข้าวค่าเหล้า (เทียร์) สำคัญนะค่าเหล้า แล้วจะเหลืออะไรละ (เล็ก) สิ้นเดือนสุดท้ายจะให้ทำยังไงไรละ (เทียร์) มันก็นั่นนะซิ เพราะเขาเลิกจ้างแล้ว (เล็ก) คิดขอทาน... (เทียร์) ละอายใจอยู่... (เล็ก) คิดขอทาน (เทียร์) ละอายใจอยู่ (เล็ก) สัตว์ๆ สองมือยังดี (ก็สองมือยังดี) (เทียร์) สัตว์ๆ สองขาขังอยู่ (สองขาขังอยู่) (เล็ก) สัตว์ๆ สองมือยังดี (เทียร์) สองขาขังเดิน (เล็ก) นั่นแค่

แต่ใจไม่กล้า (พร้อม) อยากตัดใจหวนกลับคืนสู่บ้านนาก็หมดปัญญาเขาแย่งทีนาไปแล้ว (เล็ก) ตีกรามใหญ่โตถนนมากมาย (เทียร์) อีกรถราก็ขวั๊กไขว่ (เล็ก) ย่ำเดินเรื่อยไปสายตาจับจ้อง (เทียร์) ที่ป้ายรับคนงาน (เล็ก) กำลังแล้วร้านรวงก็ปิด (เทียร์) ปิดท่าไม้หะ (เล็ก) ก็นั่นนะชิ โชกแล้วโดน ปล้นมั้ง (เทียร์) แหล่งราตรีเบ่งบานนะชิ (เล็ก) สถานบริการสาวน้อยทำงาน (เทียร์) ก็จำจ๊ะ จำจ๊ะ กันตัวเป็นเกลียว (เล็ก) เป็นชายอย่างฉันทันนิกน้อยใจ (เทียร์) เนี่ยะน้อยใจ ขายใครไม่ออก (เล็ก) เหมือนอยู่บ้านนอก จะมีก็แรง (เทียร์) ที่เอาไว้ไถนา (เล็ก) หมดเรี่ยวแรงยังเข้าโรงฆ่าสัตว์ (เทียร์) เจ็บใจจริงๆ มันยังได้ราคา (เล็ก) เนื้อหนังมังสาของคนกับควาย (เทียร์) ก็นั่นนะชิ แล้วใครจะ เหนียวกว่ากัน

บาปบริสุทธิ์ : ปรีชา ชนะภัย

อันคนเราหญิงชายทั้งหลายแหล่ ต่างมีดีมีเย่ออยู่พอๆ กัน ถึงเมื่อคราวแรกเจอกันมักหวานชื่น ต่างหยิบยื่นความดีให้แก่กันผมเป็นสุภาพบุรุษนะครึบ ฉันทันเป็นสุภาพสตรีค่ะ ผมไม่กินเหล้าไม่สูบบุหรี่ ฉันทันก็ไม่ยุ่งไม่จี้บ่น วันเวลาผันไปช่างหวานชื่น ต่างหยิบยื่นไมตรีดีต่อกัน ความรักความงดงามช่างยิ่งใหญ่ จึงตกลงปลงใจไปแต่งงานกัน ผมยังกลับบ้านตรงเวลานะ ฉันทันเป็นแม่บ้านที่ดีค่ะ ผมให้เงินเดือนคุณหมดเลยนะ ฉันทันจะใช้สอยอย่างประหยัดค่ะ วันเวลาผันไปเหมะซັกเบือ ต่างไม่เหลือสิ่งดี มาอวดกัน ต่างคนต่างเริ่มทำในสิ่งใหม่ เริ่มกระทำตามใจที่ต้องการ ผมไปกินเหล้ากับเพื่อนมานะ ฉันทันไปงานเลี้ยงที่ทำงานยะ ผมเหลือเงินให้คุณแค่นี้พอนะ ฉันทันก็มีภาระใช้มากกว่าเก่า ยามเมื่อความอดทนถึงที่สุด จึงต้องหยุดไว้ตรงเลิกรากัน มันจึงเป็นผลงานที่แสนห่วย คนที่ช่วยก็คือตัวลูกน้อย

นีออน : ยืนยง โอภากุล

ยุคหินเก่า ยุคหินใหม่ยุคเหล็กยุคไฟหัวใจคนชาวผ่องยุคสมัยนี้ยุคไฟนีออนเห็นแต่ความกะล่อน หัวใจทำด้วยพลาสติก ความรู้ที่เรียนกันสูง(แต่ว่าบางคนไม่ได้เรียน ก.ไก่) บางคนก็มีเงินล้านฟ้า(แต่ว่าบางคนแทบขาดใจ) ช่องว่างมากมายในยุคนีออนยุคหินเก่า ยุคหินใหม่ยุคเหล็กยุคไฟหัวใจคนชาวผ่อง ยุคสมัยนี้ยุคไฟนีออน เห็นแก่ตัวไว้ก่อน หัวใจทำด้วยพลาสติก บ้านเมืองก็ดูสับสน (เห็นผู้ใหญ่บางคนแล้วมันน่าหมั่นไส้) มั่วแต่เล่นเก้าอี้ดนตรี(บ้างก็ปลุกผีชืเป็นร้อย ๆ ไร่) ช่องโหว่มากมายในยุคนีออน เราเกิดมาจากไหน จากไหน เราเกิดมาทำไม ทำไมเราถึงต้องเกิด ต้องกิน ต้องใช้ ต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เป็นผู้คนในสังคมเดียวกัน มีอะไร อะไร อะไรก็ควรจะพูดคุยกัน คุยกัน ฟังกันให้เข้าใจ เพื่อบ้านเมืองของเรา (ของคนทุก ๆ คน) ยุคหินเก่า ยุคหินใหม่ ยุคเหล็กยุคไฟหัวใจคนชาวผ่อง ยุคสมัยนี้ยุคไฟนีออน ยอมรับความจริงกันไว้ก่อน หัวใจของคนรุ่นใหม่ ผู้คนที่ยิ้มแยมแจ่มใส (ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ไม่น่าเป็นห่วง) มีที่เรียนที่กินที่นอน (แสงไฟนีออนก็สว่างโชติช่วง) บ้านเมือง

สดใสในยุคนีออน มีแต่ความกะล่อน หัวใจทำด้วยพลาสติก ยุคนีออน ยุคนี้อุคนีออน ยุคนี้อุคนีออน ยุคนี้ออน

ถึกควายทุย (ภาค 8) : ยืนยง โอภากุล

วันหนึ่งและวันหนึ่ง สาลิกาต้องลาจากจร ลาก่อน ลาลาก่อน ที่หลับที่นอนก็ยังมี บินสู่มุงบินสู่ ภูเขาสูงแห่งขุนคีรี แนวป่าในแนวป่า มีแรงศรัทธาอยู่มนานปี เขาตัดลึนใจไปสู่แดนดง อยู่ไปก็คง ถูกจับขังคอก ก็เป็นแค่เพียงนักรบบ้านนอก จิตใจมันคงด้วยคุณธรรม ความผิดคือความผิด แต่เขา อุทิศเพื่อตาสาดสี คนชั่วนั้นทำชั่ว ทำสิ่งน่ากลัวจนได้คิดดี ชาวบ้านนั้นชาวบ้าน ผู้นำสงสารอยู่ เต็มโลกนี้ มะโหนกเอ๋ยมะโหนก โลกยังต้องการคนที่ทำดี ไม่โดดเดียวดายหรือกนะกอไผ่ ยังมี หน่อไม้แตกใบแตกกอ เป็นหน่อเป็นแนวเป็นเนื้อเป็นหนัง เป็นพลังงาน เป็นกำลังใจ ให้กำลังใจ

9. ทับหลัง

พฤศจิกายน 2531

ทับหลัง : ยืนยง โอภากุล

แห่งเหลี่ยม ทับหลัง คือความหวังของคนไทย ต่ออเมริกา เราขอเอาคืน ของของเราเขาเอาไปเอา ของเราไป ของคนไทยไปทำไม เฮลิคอปเตอร์มาทำศึก ถึงเวียดนามตั้งฐานบนแดนไทย ขนเอาไป ทุกสิ่งทุกอย่าง คิดจะมาขอ ตั้งฐานต่อในเมืองไทย คิดจะมาจ้อ ตั้งฐานทัพในเมืองไทย เมืองพระ นารายณ์ ทรงหายไปกับทับหลัง ฟังในศักดิ์ศรี ที่คนไทยมิเคยลืมเลือน นารายณ์ นารายณ์ นารายณ์ นารายณ์ นารายณ์ นารายณ์ นารายณ์ นารายณ์ ทับหลัง นารายณ์บรรทม ความชื่นชมในชนชาติ นารายณ์ บรรทมเราชื่นชมไทยเป็นชาติ มีประวัติศาสตร์ บนแผ่นดินแดนขวานทอง คล้องใจไทยทุกรุ่นสืบ ชาติตระกูลวัฒนธรรม นารายณ์ทับหลัง ไปอยู่ยังชิลากัว นารายณ์ทับหลัง ตั้งอยู่ยังชิลากัว เป็นแทน หินพันโล ให้เด็กถามเอามาจากไหน ไม่สนหรือกพระนารายณ์ ไม่ไซ้ไม่เคลิ แจ็คสัน เอาไมเคลิ แจ็คสันคืนไป (เอาพระนารายณ์คืนมา) เพราะเราต่างกัน แตกต่างกันตรงหัวใจ เพราะเราต่างกัน ต่างกันตรงความเข้าใจ ทับหลังนารายณ์ ไทยใช้เหนี่ยวรั้งความดี แต่คุณมีระดับบารมี สะสมสิ่งนี้ เป็นรสนิยม คิดคนละทาง ไม่มีทางสร้างสันติ คิดคนละทาง ไม่มีทาง ไม่มีทาง เทพีสันติภาพ ยืน หลับในไร่จูดหมาย แ่ทับหลังนารายณ์ คุณยังทับหลังคนไทย

รักทรหด : ยืนยง โอภากุล

ความรักความเข้าใจ ใครจะมีเหมือนฉันบ้าง ร่างอันโคดเคี้ยว ลูมาโตๆ ไม้ใหญ่โตอย่างไรเขา โหนรถเมล์เรื่อยไป แฟนก็บ่นว่าลำบาก อยากจะจีเก็ง ให้มันคูโก้โธจะกินยังไม่มีความรักเริ่มสูงงอม สู้ทนอมรักไม่จืดยี้ระยะยาว บ้านอีกหนึ่งหลัง ถ้าไม่มีไม่แต่งงาน ทาวน์เฮาส์ก็ยิ่งดี กว่าที่เราเช่าเขา อยู่แถมด้วยเงื่อนใจ ห้ามมีเมียนี้เลย ถ้าจับได้แม่จะลุย ลำบากยากเย็นช่างเงื่อนใจ อุตส่าห์พาไปซื้อรถ เช็คเก็นแฮนด์ ลำบากลำบากไม่สนใจ อุตส่าห์พาไปซื้อรถเช็คเก็นแฮนด์ เพราะว่ารักจริง รักและเข้าใจ ออxygen ก็จะควาน ลำบากยากเย็นไม่เป็นไร ทำโอเวอร์ไทม์ ผ่อนบ้านจัดสรร ลำบากลำบากไม่สนใจ ทำโอเวอร์ไทม์ ผ่อนบ้านจัดสรร เพราะว่ารักจริง รักและเข้าใจ ออxygen ก็จะควาน

ความรักคืออะไร ใครตอบได้ช่วยตอบที รักจนหลังอาน ดอกเบี้ยบานเบอะผอนทั้งบ้านทั้งรถยนต์ กว่าจะได้แต่งงาน เหนียงแทบยานเนื้อแทบย่นเธอจึงเห็นใจ รักบริสุทธิ์ให้บวชก่อนแล้วค่อยเบียด ลูกบ้างเนื้อ ปรีชา หนะภัยให้โอกาสกับลูกบ้างหนา ให้โอกาสกับลูกบ้างหนา ให้เวลากับลูกบ้างเนื้อ จงอย่ากีดกันเขาออกจากชีวิตที่ต้องสู้ อย่าปิดบังความคิดเขาด้วยกำแพงของความรำรวยบางที่มีวแต่ กลัวว่าลูกของตัวนั้นจะลำบาก จึงไม่ยอมเปิดฉากของชีวิตจริงให้ลูกผจญ ลูกจึงตั้งลูกปล้น โอกาส ของตน โดยไม่รู้ตัว มีทรัพย์สินติดตัวมากมายก็เพราะพ่อแม่หามา คุณผู้ทำงานเก็บเงินเก็บทองนั้น เป็นเรื่องดี แต่เวลาที่มีทั้งหมดไม่ใช่ใช้เพียงหาเงิน แบ่งเวลาของคุณเป็นเรือเป็นพายให้แก่ลูกๆ ตั้งรัก ว่าให้ผูกรักลูกรักเฝ้าต้องเข้าใจเลี้ยง ลูกที่อยู่กับเงินและความสบายที่เงินซื้อได้ ถูกปิดกั้นปัญญา รอเพียงเวลารับมรดกโชคลาภที่ยิ่งใหญ่ หรือด้อยต่ำ จะเป็นผลดีต่อเมื่อมันถูก... ใช้ไปในทางที่เป็น ประโยชน์ต่อคนอื่นเขาเท่านั้นเอง ให้เขาใช้ปัญญาที่สั่งสมมาจากชีวิตจริง จะได้มีทุกสิ่งทีกลั่นออกมา จากตัวเขาเอง ให้เขาได้ลมหนาวแสงแดดแผดเผาด้วยกำลังใจจากพ่อแม่สอนไว้เป็นทรัพย์ประเสริฐ กว่ามรดก ลูกเดินออกจากบ้านพ่อแม่อย่างท่านไม่ต้องวิตก สังกมสกรปกเลอะเทอะปานใดลูกเรารู้ดี ให้โอกาสกับลูกบ้างเนื้อ

มิสชาวนา : ยืนยง โอภากุล

ยามเช้า สาวนางนั้น ปีกดำข้าวกล้าในนา ยามบ่ายตะวันแอบฟ้า ดั่งสุริยาจะเผาแผ่นดิน ยามเย็น สาวนางนั้น กัดฟันไม่พูดไม่จา เธอเป็นนางสาวชาวนา ปีกดำข้าวกล้าในนา ผิวกายโชนชุกไปด้วย เหงื่อไคล ตะวันบ่ายเผาจนผิวเธอดำ เรือนร่างห่อผ้าขาดๆ ดวงตาสื่อแววความหวัง สองเท้า สาวชาวนา ย่องอย่างอนกรกระยางยืนแช่กลางฝึนนากว้าง แผ่นหลังสู้ฟ้าทำฝน สองแขน ไม่แอ่นอ่อน ฟ่อนรำ ไม่จำเริญดา เธอเป็นนางสาวชาวนापีกดำข้าวกล้าในนา หว่านเมล็ดข้าวลงนาแปลงจะแตกไพล่ดำได้ อีกสิบแปลง ถ้าปีนี้ฟ้าฝนไม่แล้ง หรือน้ำหลากกลบกล้าเนาตาย มีผู้ใดเห็นใจเธอบ้าง แม้น้องนาง กลางดินกลางนาผู้ปลูกข้าวเลี้ยงคนเรื่อยมา ทุ่มกายเป็นประโยชน์สังคม ไยสังคมกระหน่ำซ้ำหญิง

กินทั้งข้าวหิวทั้งต้มหา เปลือกผู้หญิงเป็นอาหารตา คือที่มาการประกวคนางาม รวงข้าวคือรวงทอง
 แห่งท้องทุ่งนาปีนาปรัง ข้าวเปลือกคือความหวัง แห่งอนาคตสาวชานา มงกุฎประดับช่อเพชร
 บำเหน็จแห่งกิเลสค้นหา อาหารปากกับอาหารตา ข้าวเปลือกกับชุดชั้นใน เรอนุ่นลมห่มเดี่ยวจน
 เสียวไล้ เป็นขวัญใจของใคร ใครกันเล่า ก็บังเอิญเดินดินอย่างเรา ต้องกินข้าว กับนางสาวชานา
 ชานา

แม่สาย : ยืนยง โอภากุล

ฝากฟ้ายามเย็นเห็นแสงรำไร อาทิตย์จะลับโลกไป พระจันทร์จะโผล่ขึ้นมา หม่อมวลวิหคเห็นลมอยู่
 กลางเวหา จะกลับคืนสู่ชายคา ชายป่าคือแหล่งพักพิง แต่น้องนางใยไม่เห็นกลับมา จากไปตั้งหลาย
 ปีกว่า ท้องนาบ้านเราเหงาจัง ลมหนาวพัดโบกโยกเรือนจนคล้ายจะพัง ผู้เฒ่าตายลงนั่งเหม่อลอยด้วย
 ใจเลื่อนลอย นกน้อยจากท้องนาราคาถูก เธอเป็นลูกที่ถูกพ่อแม่ขายไป กตัญญูบิดามารดาปานใด แม่
 สายจากเมืองเชียงฮายต้องไปสู่อังคกมทราญ เมื่อรู้สึกตัวก็สายเกินไป หมิ่นพื้นที่เธอผ่านชาย หัวใจเธอ
 จึงเย็นชา สังคมกระหน่ำ ซ้ำสองเธอต้องดิ้นรน ไม่คิดหวนคืนบ้านนา ปรารถนาเพียงยามเฒ่าผู้เฒ่า
 ล้มป่วยคนช่วยไปบอก เธอจึงจากเมืองบางกอก หวังไปให้ทันเวลา เอายาไปฝาก เอาหมากเอาพลู
 เสื้อผ้า แม่สายที่เธอจากมา เหมือนนางจ๋าว่าสายเกินไป นกน้อยกลับมาแค่ทันพระสวด ใครเล่า
 จับปวศรวคร้าวเท่าสาวเมืองเหนือสังคมเมืองไทย ใครฟังเขาคงไม่เชื่อขายกินหมดแล้วเอ็งเหนือ
 ใให้กับชายที่อุบฉ่าง

ปาณาฯ : ยืนยง โอภากุล

ปาณาติปาตา อทินนาทานา มุสาวาทาสุราเมระยะมัจชะปะมา ทัญฐานา เว ปาณาติปาตา อทินนาทา
 นา มุสาวาทา สุราเมระยะมัจชะปะมา ทัญฐานา เว กามะสุมิจจาจะรา เวระมณี แปลว่าทุกคนนั้นควร
 ทำดี หัวใจของคนนั้นอยู่ที่คน ทุกข์สุขกังวลใจคนเป็นใหญ่ ความดีความร้าย ถามใจตัวเรา
 พระพุทธเจ้ารู้หลุดพ้นตัวเอง ทำดีเกิดทำดี ทำชั่วไม่ดีหรืออก ทำดีเกิดทำดี อย่าละอายต่อการทำดี
 หัวใจของธรรมะนั้นอยู่นอกไม่ไกลหรืออก ส่วนอยู่ในใจเรา ใจคนทุกคน ความดีความร้าย ถามใจตัวเรา
 พระพุทธเจ้ารู้หลุดพ้นตัวเอง ทำใจเกิดทำใจ ให้จึงมีแต่คุณธรรม พระพุทธเจ้า สอนเราทำดี ยากจน
 มั่งมีมิควรคำนึง สังคมเราอยู่เป็นหมู่เป็นเหล่า มีหนักมีเบา เอ้าแบกรับกันไป อติปิโสภักควา อระหัง
 สัมมา สัมพุทธชัสสะ ปาณาติปาตา อทินนาทานา มุสาวาทา สุราเมระยะมัจชะปะมา ทัญฐานา เว
 กามะสุมิจจาจะรา เวระมณี ทำได้ทุกคนเป็นคนดี หัวใจของคน นั้นอยู่ที่คนทุกข์สุขกังวล ใจคนเป็น
 ใหญ่หัวใจของธรรมะนั้นอยู่นอกไม่ไกลหรืออก ส่วนอยู่ในใจเรา ใจคนทุกคน

หนุ่มสุพรรณ (2) : ยืนยง โอภากุล

ขอฝากหัวใจไว้อีสาน ให้ฝั่งโขงเป็นพยาน ไอ้หนุ่มไกลบ้าน คั้นคั้นเดินทาง แบกนำความหวัง อย่าให้พังดังครั้งที่ผ่าน วาสนาข้าน้อยปานนั้น เห็นเพียงเงาจันทร์ก็เป็นบุญตา (ก็เป็นบุญตา) คล้ายถูกจองจำด้วยน้ำคำเจ้า กระหน่ำโบยอกข้าปวดร้าว เป็นทาสน้องสาวเป็นเจ้าชีวา เป็นโช่ตรวนใจ ตรึงตราไว้เบื้องบาทน้องยา สารภาพบาปที่ผ่านม่าวาจอมใจจำข้านี้มันจน คั่งงกน้อยบิณฑล่องลอยหลงฟ้า วายเวียนวนคล้ายปลา หลงไหลธาราหลัง โปรดช่วยเมตตา วิญญาณข้าพลัดหลงลี้มรั้ง คำคินหนาวเปล่าเปลี่ยวใจจ้ง ขึ้นเพียงน้ำค้างพรหมพร่างกายา ขอฝากลำน้าที่ปรา่จากชาย บ้านอยู่สุพรรณแต่มอบดวงใจแค่ที่ราบสูงจากที่ราบต่ำ โบกโบยความฝันฝากลมพาสั่งฟากฟ้าคราม ลำโขงจำฝังข้าจับขานรักสาวอีสานเปรียบปานหัวใจ

พระอภัยมณี : ยืนยง โอภากุล

(แอ๊ด) โอ๊ยเบ๊...กรุงเทพฯร้อนก็ร้อน รถก็ติดไปไหนก็ไม่สะดวกเลย (ธนีสร์) แหมแหมจะมาเบ๊ๆอะไรละหิ กรุงเทพฯ เขามีของดีตั้งเยอะ (แอ๊ด) ไหนของดี ของดี (ธนีสร์) แหมสะพานพระราม 9 นะ แยกเลยไปหรือเปล่าละหิ (แอ๊ด) อ้อสะพานแขวนนั่นหรือ (ธนีสร์) นั่นแหละเขาสร้างมาตั้งนานแล้ว ยังไม่ทันเท่าไรเลย พังซะแล้ว แหมไปดูชะมั่งซิ (แอ๊ด) สะพานแค่นี้ก็ไปว่าเขาเอาอย่างนี้ดีกว่าเรา (ธนีสร์) ฉันทไม่ได้ว่ามันพังจริงๆ อะเฮ้ย (แอ๊ด) เราไปทะเลกันดีกว่า ไปเที่ยวกัน (ธนีสร์) เออดีเหมือนกัน มันจะได้เห็นใจบ้าง ไปไหนละ (แอ๊ด) ไประยอง (ธนีสร์) เออดีเหมือนกัน ฉันทจะได้ดูผีเสื้อสมุทร เฮอะ (ธนีสร์) เอ๊ย สายลม โบกโบยพัดมา เกลียวคลื่นพลิ้วมากระแทกชายฝั่ง (แอ๊ด) เอ๊ย ฟังคล้ายจิ้งหะจะโคน โยกๆ โยนๆ เป็นเสียงคนตรี (ธนีสร์) ชายหนุ่มนั่งลงริมฝั่ง เหมือนภาพความหลังวรรณคดี (แอ๊ด) ตัวเขาเหมือนพระอภัยมณี มานั่งเป่าปี่อยู่ที่ริมทะเล (พร้อม) เป็นเรื่องราวถูกคิดในใจ ว่าปีพระอภัยคงคล้ายปีหนุ่มคนนั้น (ธนีสร์) ถึงวันเวลาจะไกลห่างกัน (แอ๊ด) เอ้า วันเวลาจะไกลห่างกัน (พร้อม) แต่ปีสองคนนั้นทำจากบ้องไม้ไผ่ (ธนีสร์) เอ๊ย ก็สังคมในทุกๆ วัน อาทิตย์ถึงจันทร์มันก็รกขมอม (แอ๊ด) เอ๊ย ก็ต้องหยิบเรื่องราวเบาๆ มาร้องมาเป่าละเคล้าสำเนียง (ธนีสร์) เรื่องราวดำเนินเรื่อยไป ปีพระอภัยทำไมถึงไม่มีเสียง (แอ๊ด) เวลาเป่าต้องทำคอเอียง ต้องคอยมองเมียงคูทิศทางลม (พร้อม) ริมทะเลธรรมชาติเป็นใจ กอดบ้องไม้ไผ่เจาะเป็นรูๆ (ธนีสร์) เป่าตรงปากจนควันออกหู (แอ๊ด) เอ้า เป่าตรงปากจนควันออกหู (พร้อม) พระอภัยก็ดูเป็นอารมณ์ดี เอ๊ย ทำไม (แอ๊ด) เอ๊ย เสียงเพลงยั่วเข้าอารมณ์ ผู้ใหญ่ชื่นชมว่าหมดปัญหา เด็กจะได้ปิดหูปิดตา จะหมดเวลาไปกับคนตรีกาล (ธนีสร์) เฮ้ยๆ ง่ายๆ ก็เสียงเพลงร้องเพื่อชีวิต เด็กเด็กเค้าจะคิดกำเรบเสิบสาน เสียวอารมณ์การบริหาร รับประทานข้าวไม่อร่อย (แอ๊ด) ถึงเวลาสังคยานาเมืองไทย

ผู้หลักมักใหญ่ชอบปิดหูปิดตา (ชนิสร์) เอ๊ย จนเด็กต้องพากันเดินคอเอียง (แอ็ด) เอ๊ย เด็กต้องพากันเดินคอเอียง (พร้อม) ไปจุดตะเกียงเป่าไฟพระอภัย เอ๊ย ทำไม ทำไม

ถึกควายทุย (ภาค 9) : ยืนยง โอภากุล

นักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่แต่โบราณ มิได้บอกเลยว่าชีวิตยังยืนเป็นอมตะ สิ่งที่เกิดมาล้วนต้องแตกดับ สรรพสิ่งป่นสลาย กลายเป็นผงธุลี กระดุกองดังภูเขา น้ำตาแห่งความจำพรากรมายดั่งท้องทะเล สิ่งที่หลงเหลืออยู่มีเพียงชื่อ ใครเลยจะรอดพ้นวัฏจักร การเกิดเป็นธรรมชาติของสรรพสิ่ง การสิ้นสุดเป็นธรรมดา การต่อสู้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เพื่อรักษาชีวิต การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเพื่อความเสมอภาค มะโหนกคือนักสู้ผู้เริ่มจากสองมือเปล่า

นิค : ยืนยง โอภากุล

น้ำยังคงไหล ไฟยังคงสว่างฝันไปไกลกว้าง กว่าผู้คนเป็นอยู่ จะคิดจะเดินเลือกทางให้ถูก จะคิดจะไปไต่ตรงเสี้ยก่อนก่อนที่จะไป ก่อนที่จะไป ก่อนที่จะสายเกินไป ฟ้ายังสดใส (ดินยังคงชุ่มน้ำ) นาไร่มีท่า (แต่คนทำขาดทุน) เกษตรกรดิ้นรนใช้หนี้ เกษตรกรดิ้นรนขายที่ ก่อนที่จะไป ก่อนที่จะไป ก่อนที่จะขายแรงงาน นิคคือเมืองอุตสาหกรรมใหม่ ไทยคือเมืองเกษตรกรรมล้มลุก คลุกอยู่กับปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ราคามันแพงกว่าราคาผลผลิต พื้นนาพื้นไร่ กวาดขายให้ต่างชาติ เป็นบรรยากาศ สองปีที่ผ่านไป อุตสาหกรรมฆ่าตายย สู้จนตัวตายจนได้เป็นไทย เกาหลีชื่อไร ได้หัวนซ็อนา ญี่ปุ่นก็พาคคนแก่มาไว้ เกี่ยวกันยังไง (ขายที่ขายไรนา) เกี่ยวกับนิกที่ 5 (แห่งเซาท์อีสเอเชีย) เสียทองเท่าหัวไม่เสียตัวให้ใคร แผ่นดินของเรามีสิทธิ์เสียขาย ฟัวย่าฟัวย ยัวย่าฟัวย อยู่กันมาหลายชั่วคน เมคอินไทยแลนด์ (ญี่ปุ่นกำไรเพราะเป็นคนมาลงทุน) เมคอินไทยแลนด์ (ได้หัวนคอยเหยียบ เกาหลีคอยซ้า) คนไทยใจดีไม่เคยใจดำ (แต่พวกเขาทำกับเราเกินไป) สินค้าของเราทำโดยคนไทย (เขาออกกฎหมายการค้ากีดกัน) นิคคือเมืองอุตสาหกรรมใหม่ ไทยคือเมืองเกษตรกรรมเก่า มีข้าวในนา มีปลาในน้ำ ควรคิดควรทำจากของเดิมให้ดี นิคคือเมืองอุตสาหกรรมใหม่ ไทยคือเมืองเกษตรกรรมเก่า คิดดูให้ดี ก่อนที่จะก้าว เงินตุงกระเป๋าคู่แต่ต่างดาวเต็มดิน นิคคือเมืองอุตสาหกรรมใหม่ ไทยคือเมืองเกษตรกรรมเก่า คิดดูให้ดีก่อนที่จะก้าว เงินตุงกระเป๋าคู่แต่แผ่นดินจะไม่มี

น้ำ : ยืนยง โอภากุล, ปรีชา ชนะภัย

ก็น้ำเป็นคนในตำแหน่งใหญ่โต ไอ้โฮเงินทองก็เหลือกินเหลือใช้ ถึงใครจะแซวว่าเป็นสิ่งหมอดอร์ไซค์ ก็อย่าใส่ใจมันแค่เรื่องส่วนตัว ก็น้ำเป็นคนที่มีวลชนเขาไว้ใจ ในสังคมไทยที่รุ่งเรืองเพียงวัตถุ เราก็ต้องสรรเสริญคนที่ทำดี ที่น้ำไว้ใจ ก็น้ำเป็นคนของประชาชนไทย ตั้งใจเลือกให้น้ำมา

เป็นผู้นำ มีเรื่องมากมายที่น้ำต้องแก้ต้องทำ คงต้องตรากตรำเพื่อความสุขส่วนรวม ก็น้ำเป็นคนที่มีมวลชนเขาไว้ใจ ในสังคมไทยที่รุ่งเรืองพอสมควร เราก็ต้องสรรเสริญคนที่ทำดี เอาไว้ก่อน อยู่เมืองไทยนี้หนา เดียวมาประเดี๋ยวไป อาจจะเห็นคนดี ไม่อยากมีกำมะลอกกำมะล่อ นั่งชุกอ เอาปิ้งตอสับคอก คุณกันยากจัง ไว้ใจกันยากจัง เหลือเพียงความหวัง จากหัวใจของน้ำ ความแน่นอน อยู่ที่นี่ โยบายแน่นอน ความไม่แน่นอน อยู่ที่นี่ โยบายไม่แน่นอน ความแน่นอน อยู่ที่นี่แน่นอน ความไม่แน่นอน อยู่ที่นี่ไม่แน่นอน เราก็ควรปกครองกันด้วยดวงใจที่เปิดเผย เพื่อจะชดเชยสิ่งที่ขาดหายในสังคม

10 .ชุดห้ามจอดควาย

มีนาคม 2533

ผ้าชีรี้ว

มีแต่เพียงผืนผ้า พศุชาไว้เป็นเพื่อนยากเก็บความลำบากและยากจน อดทนไว้ในใจระหกระเหินเดินทาง อย่างคนไม่มีจุดหมายผ้าชีรี้วผืนใหญ่ ทั้งเก่าทั้งมอมทั้งขาดทั้งกินเดินดินกินก็กินแต่น้อยกลัวเปลืองทรัพยากร โลกไม่หมองเศร้ามาโศกว่าโลกนี้.....แบ่งไม่เท่าเทียมกันความสุขแค่เหล่าชาวเทโล่คอรอสรวงสวรรค์สร้างวิมานความฝัน ไม่บันไม่ทอนให้เดือดร้อนใจใครหรือใครว่าแปลกกว่าแยกตัว กลัวเขาแย่งความจนก็ฉันทภาควิไมที่ทุกขัณฑ์ ไม่สับสนวุ่นวายชีวิตคือชีวิตอนิจจัง บ้างเกิดแก่เจ็บตายแค่สุรามรย์เป็นครั้งคราวก็แทบจะหาเป็นดาวเป็นเดือนผ้าชีเหร่ชีรี้ว ผิดกระดำกระด่างนั้นมอมแต่ร่าง สร้างสังคมสะอาดหรือใครว่าแปลกกว่าบ๊อบบ๊อ ก็ไม่ได้ขอใครกินหรือใครนินทาให้ได้ ยิน ก็ช่างปากเขาปะไรชีวิตคือชีวิตอมิตตพุทธ สุดป่าช้าทุกรายต่างกันเพียงว่าใครเล่าสังคม ถ่มน้ำลายรดหน้าเหนื่อยก็หยุดพักขา ฟาดินมาคอยนวดบิบบิบ ไม่เห็นต้องรีบร้อนแรง ไปแข่งขันกะใคร นั่งอยู่ริมถนน ถ้าคนมองอย่างนี้ก็แปลกใจ อันความสุขของใครก็ของมัน ฉันไม่รบกวหนหรืออันความสุขของใครก็ของมันฉัน ไม่รบกวหนหรืออันความสุขของใครก็ของมันฉันไม่รบกวหน

ดิบแตก

มาสาบาน ร่วมคำสาบานจกปลาแดก จากไหนเดี๋ยวกันต้มให้สุก แล้วกินให้สุขนำสิ่งที่ดีสู่ชีวิตเฮาคำหมากหุง คือส้มตำตัวบักห้า ตัวคนเดียวเกิดมาจน ใครว่าเสียวกินข้าวเหนียว ใครว่าแปลกแมงจิ้งจกแมงกูดจี้ตัวดำ จิ้มปลาแดกเกิดมาจน ใครว่าแปลกกินปลาแดก ใครว่าเสียว แล้วมันจะเกี่ยวกันไหมหรือใครว่าเกี่ยวก็เกี่ยวแล้วเรามาเสียวกันใหม่ถึงใครว่าเสียวก็เสียวคำว่าสุก แปลว่าสุขคำว่าเสียว แปลว่าเสียวมีหรือจน ใครว่าเกี่ยวกินข้าวเหนียว จกปลาแดกคำว่าดิบ กินไม่สุกกินสนุก สุขอีหลีคั่วฮ้อนๆ หนอน ไม่มีแซบอีหลี จกปลาแดกคำว่าเอี้ยว มันไม่เกี่ยวคำว่าเสียว คืออีสานเป็นคำพูด เป็นตำนานเป็นอีสาน เป็นบักเสียวมีหรือจน มันไม่เกี่ยวปั้นข้าวเหนียว จกปลาแดกเกิดมาจน ใครว่า

แปลกจกปลาแดก ใครว่าเสี้ยวเกิดมาจน ใครว่าแปลกจกปลาแดก ใครว่าเสี้ยวเปิบข้าวเหนียว ใครว่า
แปลกจกปลาแดก ใครว่าเสี้ยวเสี้ยว เสี้ยว เสี้ยว เสี้ยวแมงจิ้งจอก แมงกิ้งจอกปลาแดก ใครว่าเสี้ยว

กอทูเล

กะเหรี่ยง กระหรั่ง กะเหรี่ยง กระหรั่งกะเหรี่ยง กระหรั่ง กะเหรี่ยงกะเหรี่ยง กระหรั่ง กะเหรี่ยง
กระหรั่งกะเหรี่ยง กระหรั่ง กะเหรี่ยง เขาอยู่ตรงนั้นมานาน (ตรงนั้น ตรงนั้นมานาน)เขาอยู่ที่นั่นมา
นาน (ที่นั่น ที่นั่นมานาน)เขาอยู่ตรงนั้นมาจนสองพันปีผ่านไป ณ ลุ่มแม่สาละวิน ที่อยู่ ที่กิน ที่ตาย
(ที่อยู่ ที่กิน) ที่กิน ที่ตาย(ที่อยู่ ที่กิน) ที่กิน ที่ตาย(ที่อยู่ ที่กิน) ที่กิน ที่ตายเป็นเผ่ามนุษย์เดิมๆ (ตรงนั้น
ที่นั่นมานาน)เป็นเผ่ามนุษย์ดีๆ (ที่นั่น ที่นั่นมานาน)เป็นเผ่ามนุษย์จ๋าๆ ชื่อๆและจริงใจ ณ ลุ่มแม่
สาละวิน แผ่นดินของกอทูเลกอทูเล กอทูเลกอทูเล กอทูเลกอทูเล กอทูเล กอทูเล ชนชาวกะเหรี่ยง รบ
เพื่อเอกราชเอียงบรรพบุรุษ ชนชาติมอง โกลีเย ชนชาวกะเหรี่ยงรบเพื่อกอทูเล มีเพียงพันธมิตรรูงพิช
มาเลเรีย ฮา ฮา ฮา...ฮา ฮา ฮาแม่น้ำโขงยังคงไหลเชี่ยวควายเปลี่ยวเรียวเขาโค้งคมทางข้างเผือก ยังขึ้น
ชม สองเราจะไม่ลืมสัญญาใครอยู่ตรงนั้นมานาน (ตรงนั้น ตรงนั้นมานาน)ใครอยู่ที่นั่นมานาน (ที่นั่น
ที่นั่นมานาน)ใครอยู่ตรงนั้นมาจนสองพันปีผ่านไป ณ ลุ่มแม่สาละวิน แผ่นดินของกอทูเล(กอทูเล)
กอทูเล (กอทูเล) กอทูเล(กอทูเล) กอทูเล (กอทูเล) กอทูเล..

แบบหมาหมา

คนขี้เมาที่บอกว่าเขาอย่างหมาคนค่าแก่งก็บอกว่าปากเหมือนหมาคนหน้าตาขี้โกงบอกหน้าหมา
คนน่ารักไม่ยกกะบอกว่าหน้าหมาหมาเป็นสัตว์เลี้ยงของคนไม่ว่าจนไม่ว่ารวยก็รู้จักเป็นสัตว์รัก
เจ้านายยอมตายแทนเจ้านายได้ทุกเมื่อ เชื้อฟังจริงจังจริงใจเป็นสัตว์ที่คนไว้ใจได้ที่สุดแต่คนไม่เคย
หยุดคำทอหมาขี้เมาว่าให้ร้ายป้ายสีหมายอมตายแทนเจ้านายได้ทุกเมื่อ โคนยาเบื่อตายไปก็มากมีตาย
ในหน้าที่หรือนอกหน้าที่ก็แค้นและยังไม่มีเงินคาวนเงินเดือนเหมือนเจ้านายถูกรุมสกรัมก็บอกว่า
เจอหมาหมาขี้ขี้บตาที่บอกว่าหมาจนตรอกหลอกหลวงเขากินก็เรียกว่าหมาจิ้งจอกกระจอกงอแงก็
เรียกว่าหมาขี้เรื้อนหมากินน้อยเมื่อเทียบกับคนไม่กินสินบนไม่กินเหลวกินเหลกไม่ปอดแหกเมื่อมี
ภัยยังไว้ใจเป็นยามได้ทุกเมื่อหมากินน้อยเหลือเกินเมื่อเทียบกับนายค่าใช้จ่ายก็สิ้นเปลืองแค่ค่ากินกิน
ก็กินง่ายไม่กินเหล็กกินหินนอนบนดินก็ได้ไม่ต้องนอนบนเตียงมีหลายคนที่ชอบเลี้ยงดูหมาแต่บาง
คนก็ยังชอบกินเนื้อหมาอนิจจาเจ้าหมาเอยน่าเห็นใจใครไม่สะใจทำมาแล้วเพื่อหมาหมาเป็นเพื่อนซี้
กับคนไม่ว่าจนไม่ว่ารวยก็เลี้ยงได้ไม่ถ้อเนื้อถ้อตัวซัวหรือคิดถ้าเป็นนายแล้วซื้อสัตว์หมาเป็นสัตว์เลี้ยง
ของคนตั้งแต่อดีตตั้งแต่ยุคใช้มีคนเดี๋ยวนี้ใช้จรวดได้ยืนแต่คนค่าว่าไอ้ชาติหมาไม่เคยได้ยืนหมาค่า
ว่าไอ้ชาติคน

ค. เขาเดียว (ถึกควายทวย ภาค 10)

พี่เมาไปหน้อย จี่ควายไปชนรถไถเขามันยาวเกินไป หักลงเหลือเขาข้างเดียวควายไม่พูดไม่บ่น มันคงจะเกลียดรถไถที่มาแย่งทำนาไร่ จนควายไร้ความสำคัญนานไปหน้อย ก็ทนเอาหน้อยน้องคอย พี่คอย เราคอย คอย คอยควายเขาเดียวเรียวแรงไม่กร่อยน้องเอยอย่าคอยเสียกำลังใจน้องคงไม่เบื่อ เพื่อที่น้องคงไม่บ่นค.ควายเขาว่าอดทน ค.คนเขาว่าอดคอยากสองคนหนึ่งควาย ไร้ลายกระดุกสันหลังความรักเราเป็นพลัง แบบอย่างของชาวนาไทยนานไปหน้อย ก็ทนเอาหน้อยน้องคอย พี่คอย เราคอย คอย คอยรอให้เกี่ยวข้าวเสร็จสักหน้อยจะพาไปหรอยคูหนึ่งกลางแปลง นานไปหน้อย ก็ทนเอาหน้อยน้องคอย พี่คอย เราคอย คอย คอยท้องไม่อิ่มรักเราไม่กร่อยไม่ท้อไม่ถอย ไม่ทิ้งที่นาเกี่ยว เกี่ยว (เกี่ยวเข้าไป)เผา ไถ (หว่านแล้วกลบ)น้ำ ปุ๋ย (ใส่ให้โต)

ปอดแหก

ร้องเพลงก็ไม่ใช่จริงๆหลอกใครก็ไม่ลงจริงๆรักจริงจึงบอกไม่ใช่จริงๆเป็นหรือไม่ใช่ก็ควรระบายออกยื่นขาสั้นทั้งกายใจตัวเก็บความกลัวความจริงไม่อยู่มีที่คนสนใจจ้องดูกลัวหวงกลัวเขารำคาญที่ไผ่เพราะคือเสียงดนตรีแต่คนร้องเสียงไม่เอาถ่านเกิดกับตัวเมื่อตอนแตกพานเป็นมานานแล้วยังไม่หายจึงออกตัว กลัวท่านจะผิดหวังยื่นขาสั้นทั้งตัวกายใจปอดดวงไฟฉายมาตรงหน้าปอดนั้นเป็นอาการประหม่าทำให้ตาหุมัวท้องผูกปากก็ร้องพร่ำบ่นเรื่อยไปไม่แน่ใจเข้าท่อนผิดถูกนักเดินรำเขาคงสนุกอย่าเพิ่งลุกหนีไป กำลังใจนะสำคัญยื่นขาสั้นทั้งกายใจตัวฝ่าความกลัว ผ่านมาครึ่งเพลงเสียงดนตรีเคล้าคลอบรรเลงเป็นบทเพลงจากคอแตกพานอันวิญญูณของศิลปินอยู่และกินนั้นยังต้องการวอนผู้ฟังคิดเป็นบุญทานหากสงสารช่วยแผ่เมตตาชาติหน้าคงเสียงดีเสียงร้องเพลงไม่ดีไม่เด่นแต่ร้องเป็นเพลง นะดีเท่าไร่เสียงร้องเราไม่คอยเอาไหนแต่ร้องจากใจระบายความปอดแหกยื่นขาสั้นทั้งตัวกายใจเหงื่อ ไทรมไหลหัวใจมันปอดใกล้จบเพลงแล้วเราคงรอดถึงจะปอด อ้าปากร้องไปผิดตรงไหนคงไม่สำคัญแต่ตรงนั้นต้องลงให้ได้ที่สำคัญนั้นท่อนสุดท้ายปากอยู่ที่ไมค์ ใจไปอยู่ที่ตีน

สัญญาหน้าฝน

ฟ้าในเดือนฝนจ๋า คงนึกขาค้อคำสัญญาฝนหล่นเทร่ววงมา สายลมพัดพายิ่งรื้นร้อนใจไหนว่าไปแล้ว กลับหน้าฝนใครเป็นคนสัญญาเอาไว้ทิ้งให้รอทุกข์ทนเท่าไร่ คนอย่างเงี๊ยะก็มีฝนเจ้าจงไหลกลับ ไปรอรับคนผิดสัญญาฝนคอยสมน้ำหน้า อย่าเพิ่งตกมาซ้ำแสงใจเดือนเป็นปีล่วงผ่านไปแล้วแก้วตาเจ้า แหกตาไซ้ไหมรู้อย่างจี้ไม่คิดรักใคร กัดจิ้งหรีดมันกว่ามองเห็นควายตัวผู้ตัวเมียคลอเคลียแล้วให้คิด

อิจฉาเป็นควาย...มันไม่มีปัญญาปัญหาเลยไม่มีได้แต่หวัง หวัง หวังว่าสักวันหนึ่งถึงได้คอย คอย คอย เธออยู่อย่างนี้แล้วมาหลอก หลอก หลอกให้ฉันตายใจลือไปทั้งตำบล ถ้าฉันมีเงินทอง มากมายหลายหมื่นคงไม่ยื่นรอเธอจนฝนหมดฟ้าฉันจะจ้างเครื่องบินหว่านฝนลงมาต่อสัญญาฝนเทียมรักจนใจปีป่น เกิดเป็นคนทำตัวไม่เจียมขวัญไม่ควรคู่ริเริ่มไม่เหมือนนิยายจากคลองแสนแสบวันที่เธอได้จากไปไกลใครจะรู้ไปแล้วโดยเนบรักมันมีมากมายหลายแบบ เจ็บทั้งแสบทั้งคันถึงเธอไปไม่กลับ ยังคอยนับวันเดือนข้างฝาปฏิทินคารา ยังส่งยิ้มมาตากดวงหัวใจโดนเขาคบไปหมาดเสียแล้วเอ็งไม่ต้องทำสงกะสยหลงเมืองกรุงทั้งยาวทั้งใหญ่ จ้างก็หาไม่เจอหลงเมืองกรุงทั้งยาวทั้งใหญ่ จ้างก็หาไม่เจอ

กานธี

จิตใจดังขุนเขา ลีกล้ำราวแม่คงคามตธาธรรมล้นฟ้า ร้อยรัศมีวิญญาณประชาปวงชนส่องนำใจร้อยล้าน กลายเป็นตำนานเล่าวนคิดตรึงในใจคน ทุกข์ที่องงทนดั่งองค์กานธีประกาศคำสอน วิงวอนประชาอ่อนโยนด้วยรัก นำพาก้าวไปใช้ความสงบ สยบความเคลื่อนไหวมรรคายิ่งใหญ่ แห่งอหิงสาเก็บความรุ่มร้อน แปรเป็นพลังจิตใจอย่าพลัง ใช้กำลังกายร้อยพันแสนหมื่น อย่างกลืนอย่างหมาย แสนพันล้านพ่าย จิตใจเสรี ห่มห่อผ้าผืนขาว คำไม้เท้า ก้าวย่างไปเย็นย่ำกำปอกรอฝ้าย ปล่อยวางใจ บริสุทธิกำเนิดนี้เพื่อมวลชน กลางเวียงวังวนอมนุษย์ขุน โจรกระชากจุด แม้ชีพชนม้วยโลกไม่เคย ลืมห่มนอนความทุกข์ร้อน อาหารมวลชนที่คอย หมิ่นพันเป็นร้อยล้าน ทุกข์ที่อमानานรอวัน ปลดปล่อยแอกยังคอยยี่ครั้ง ดวงใจยังคงร้องไห้ฟ้าพันพายุร้าย ยืมรับความตายน้ำใจมวลชน ถูกตีทนซ้ำ รอวันนำชัยถูกตีก็ครั้ง ทนมันเรื่อยไปถึงเลือดรินหลัง ไม่จางไม่หายชีวิตนี้ให้ แต่ชาวโลก ปล่อยวางอาวุธ ยุทโธคือใจดับความเลวร้าย ผู้คมศาสตราสองมือว่างเปล่า แห่งอหิงสาหัวใจหาญกล้า มหาตมะกานธีหัวใจหาญกล้า มหาตมะกานธี

นส. 3 ก.

ห้องที่มีเธอยังหิวผิวเนื้อนวลนางถึงเป็นที่พักกายของชายเปลี่ยวน่องที่มีก็ยังรอ รอเธอกลับมาหานม และเสื้อผ้าจากดินแดนไทย มุ่งกินสู่เมืองเชียงตุงงานที่ทำก็จำใจทอดเนื้อตัวไปใจเจ็บก็เพราะจนถึงแต่เกิดฝันที่มีก็เพียงลมไครมาโถมทุ่มเทชีวิตร่วมเหมือนดั่งส้วมสุขาเป็นสาธารณชน ฝันอัน ล่องลอย ไร่ซึ่งจุดหมายบ้านก็อยู่ไกล ไร่ที่พึ่งพิง แสงตะวันรอน ลับลงติดดิน เธอต้องขายกิน นส. 3 ก.ห้องที่รอก็ยังหิวสับนิ้วที่มีไม่อาจจะทดแทนคุณค่าเนตสังคมเรากี่เท่ามันถ้าจะโทษกันนั้นคงต้อง แก่ต่างว่าเป็นลูกสาวใคร เธอไม่ใช่ลูกสาวคุณร้องไห้ไปกับความฝันมัน ไม่ใช่กรรมไ้แวร วรคดีในชาติก่อนชาตินี้เป็นอุทาหรณ์สอนใจผู้คนน้องสาวเป็นไทยใหญ่เธอดีทั้งหัวใจร่างกายและวิญญาณก.

ที่หนึ่ง กิน ก.ที่สอง เกียรติก.ที่สาม กาม นส. 3 ก.พ่อเอาไปขาย แม่เอาไปคู้มเนื้อนุ่ม นมดี กระจ่าง

ต่อไป

เด็กน้อยเจ้ายังอ่อนเยาว์ อ่อนวัยจิตใจยังบริสุทธิ์ศศิไสในวัยอ้อมเอิบละเอียดอ่อนและอบอุ่นกาลเวลา
หมุนเวียนเจ้าเปลี่ยนไปเปลี่ยนไป เปลี่ยนไป เปลี่ยนไป เปลี่ยนไปเปลี่ยนวัยจากเด็กเป็นผู้ใหญ่
(ผู้ใหญ่)ถึงความร่าเริงที่เคยมีในวัยเยาว์เจ้าดูเงียบเหงาหงอยไปถึงความคะนองที่เคยมีในวัยเยาว์
เจ้าดูเงียบดูซึมขมไป ในชีวิตคนต้องผจญกับหลายสิ่งในชีวิตจริงย่อมมากมายด้วยปัญหา มีปัญหา
ก็สู้กันต่อไป (สู้ต่อไป)มีปัญหาก็สู้กันต่อไปต่อไป ต่อไป ต่อไป ต่อไปต่อไปถ้าใจจะสู้ต่อ
ต่อไป ต่อไป ต่อไป ต่อไปต่อไปให้ถึงยังที่หวัง ให้ได้ดังตั้งใจเยาวชนผลพวงของสังคมปัจจุบัน
เป็นผลงานสำคัญของสังคมคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคมปัจจุบันเป็นกำลังสำคัญของสังคมทุกคนคือ
ส่วนของสังคมเท่าๆ กันเป็นกำลังสำคัญของสังคมมีปัญหาก็สู้กันต่อไป (สู้ต่อไป)
มีปัญหาก็สู้กันต่อไปต่อไป ต่อไป ต่อไป ต่อไปต่อไปถ้าใจจะสู้ต่อต่อไป ต่อไป ต่อไป ต่อไปต่อไป
ต่อไป ต่อไป ต่อไปต่อไปถ้าใจจะสู้ต่อต่อไป ต่อไป ต่อไป ต่อไปต่อไปถ้าใจจะสู้ต่อไป

11 . วิชาแพะ

ธันวาคม 2534

วิชาแพะ

คุณๆ ครับ ผมมีเรื่องราว มาเล่าบอก ก็เพื่อตอกย้ำ ความเป็นไปในสังคมบ้านเรา เท่าที่ดูมา การศึกษา
นั้นขาดไปวิชาหนึ่งจึงเอามาเป็นเพลง บรรเลงบอกไว้ (สร้อย) วิชาแพะ วิชาแพะ วิชาแพะ วิชาแพะ
เป็นวิชาที่ดูเหมาะสมกับสังคมไทย เป็นวิชาที่ดูสอดคล้องกับคนรุ่นใหม่ เป็นวิชาที่มาสสร้างเสริมชีวิต
ไทยๆ เรียนไว้ เรียนไว้ วิชาแพะ คุณๆ ครับ เรื่องราวที่ผมได้เล่าผ่าน เป็นประสบการณ์ ที่พานพบ
มากมายในสังคม อันหลักวิชา ปรารถนาให้คนได้เล่นเป็นคน บางคราว บางที่อับจน คนเล่นเป็นแพะ
(สร้อย) วิชาแพะ วิชาแพะ วิชาแพะ วิชาแพะ เรียนวิชาอื่นสร้างสรรค์ปัญญา ออกมาทำมาหากิน
แต่เรียนวิชาแพะ นั้นฝึกความอดทน อดกลั้น ประชาชนชาวไทย รับทราบไว้วิชาแพะรับบาป จึง
กราบเรียนมาเพื่อความเข้าใจ เพื่อใครจะสนใจเล่าเรียนวิชาแพะ (สร้อย) วิชาแพะ วิชาแพะ
วิชาแพะ วิชาแพะ วิชาแพะ

นายกอ

(สวด) นายกอ...นายกอ...(นายกอ...)คุณจะเป็นใครก็ได้ ขอให้ประชาชนไทยได้เป็นคนเลือกนายกอ

ทางเขามิให้เดิน ทำให้เงินไม่เดินมันไม่ผลิตไม่ผลิต เดินไม่เป็นหรือไรใจลองไตร่ตรองตรง ว่าควร
ไม่ควรเช่นไฉนนี้แผ่นดินไทย ไม่ใช่แผ่นดินโรติมีผู้คนมากมาย เด็กหญิงชายอดอยากชีวิตความทุกข์
ยาก มันฝากกับฝีมือใครใครว่าสูงยิ่งหนาว ยิ่งสูงควรยิ่งตั้งใจนายกอไต่กระได ยานำไปนรกโลกันต์
นายกอ นายต้องมาจากเลือกตั้งไม่ได้มาด้วยกำลัง และไม่ได้มาด้วยเงินทองนายกอ นายควรเดินตาม
ครรลองให้ประชาชนทั้งสอง ได้เป็นคนเลือกนายกอ นายกอ นายกอ นายกอ คุณจะเป็นใครก็ได้
ขอให้ประชาชนไทย ได้เป็นคนเลือกนายกอ นายกอ นายกอคุณจะเป็นใครก็ได้ ขอให้ประชาชนไทย
ได้เป็นคนเลือกนายกอ เป็นพระเอกเล่นเป็นพระเอก ตีบทแตกก็โด่งดังไปเป็นพระเอกเล่นเป็น
พระเอกบทไม่แตกก็ตกงาน เป็นนายกอ เล่นปีนกระไดเป็นนายกอ เล่นปีนกระได อาจนำไปนรก
สวรรค์นายกอ นายกอ นายกอนายกอมาจากเลือกตั้งหรือเปล่า ให้ประชาชนอย่างเราๆ ได้เป็นคน
เลือกนายกอ ทางเขามิให้เดิน คงต้องก้มหน้าเดิน มันจะขาดจะเกิน ควรต้องเดินต่อไปใครว่าสูงยิ่ง
หนาว ยิ่งสูงยิ่งควรตั้งใจนายกอ ไต่กระได จงนำไปสู่สวรรคต

นรกคอร์ปชั่น

โกหกนั้นตายตคนรก โกหกนั้นตายตคนรก โกหกนั้นตายตคนรก โกหกนั้นตายตคนรก อันคนเรา
ทุกวันนี้ทุกคน อยู่ในวงเวียนวนความขัดแย้ง เกิดเป็นคน หากินต้องขันแข่ง แย่งกันชิงกันทำลายกัน
ชิงกันแย่งกันทำลายกัน แย่งกันชิงกันทำลายกัน เขาหลอกกันต้มกันโกหกกัน อันสังคมของวันนี้ทุก
วัน เขาไล่แทงไล่ฟันกันข้างหลัง ทำอะไรก็ได้ให้มีดังค์ ให้ยิ่งดั่งยิ่งเด่นเป็นยิ่งดี ยิ่งเด่นยิ่งดั่งยิ่งมันดี
ถ้ายิ่งดั่งยิ่งเด่นเป็นยิ่งดี ถ้ายิ่งใหญ่ยิ่งโตยิ่งโกหก อันความเป็นจริง เป็นสิ่งขมขื่นใครรักแผ่นดิน คง
ไม่ต้องฝัน พุดจริงทำจริง ไซ้เป็นเรื่องอื่น อย่าให้เด็กวานชื่น ต้องคอยมายืนยกป้าย

คงพญาใจเย็น

คงพญาไฟ เมื่อก่อนใครผ่านไปที่ต้องเป็นไปเข้าป่าฝ่าเสือสิงห์ลิงค้ำ เก้งกวางข้างชะนี พงพินาแน่น
แดนคงดินถิ่นนี้ มากมีมากมายพันธุ์ไม้หลายพันธุ์คงพญาไฟ วันเวลาผ่านไปพญาไฟมอดดับ
หายวับไปสิ้น กลายเป็นที่ทำกินพื้นดินเริ่มเตียน โลงดูโปรงหูโปรงตา ป่าเหลือน้อยเต็มทน ดูโปรงหู
โปรงตา เรียกว่าคงพญาเย็นคงพญาเย็น ใครไปเห็นกลางดงก็คงจะนึกได้มีผลไม้มากมาย พันธุ์เพาะ
เรียงรายวางขายข้างทางกลางคงดินถิ่นนี้ ดินดีสีด้าทำการเกษตรดีคงพญาไฟ มลายหายสิ้นไปมีใคร
คิดถึงบ้างเหล่าเสือสิงห์ลิงค้ำ เก้งกวางข้างชะนีหลบลิ้นหน้าเวลาห่มนเปลี่ยนไป สัตว์ใหญ่ค่อย
ลดลง คงเลื้อยห่มนต่อไป พงไพรลดน้อยลงคนเราเอาผลประโยชน์จากธรรมชาติก็มากมายมาบัดนี้
ธรรมชาติใกล้ตายจะเหลืออะไร ถ้าคนไทยยังมัวใจเย็น

บิกสู

สองผู้ยิ่งใหญ่ ที่ใครๆ รู้จักดีนักเลงเรียกพี่ มีแต่คนนับถือ เขาชื่อบิกสู สุรพล สุรชัย แห่งวงการดนตรีไทย อาจารย์ใหญ่ของพวกเรา บิ๊กเอย์บิกสู สุรพล สุรชัย ดำเนินการดนตรีไทย ที่ยุคสมัยต้องเปลี่ยนแปลง สุรพลคนเก่า เขาเป็นชายชาวสุพรรณ แต่สุรชัยพี่ท่าน นั้นเป็นชาวเมืองสุรินทร์ สองคนสองแบบ แขนงละคน ถ้าลูกทุ่งต้องสุรพล สุรชัยเพื่อชีวิต บิ๊กเอย์บิกสู สุรพล สุรชัย ดำเนินการดนตรีไทย ที่ใครๆ ไม่เคยลืม สิบหกปีแห่งความหลัง สองผู้ยิ่งใหญ่ ที่ใครๆ รู้จักดีนักเลงเรียกพี่ นักดนตรีเขานับถือ เขาชื่อบิกสู สุรพล สุรชัย แห่งวงการดนตรีไทย สุรชัยจะ โขโล่ เอ้า สุรชัย โขโล่เลย คนกับคนทำนาประสาคน คนกับควายทำนาประสาควาย คนกับควายทำนาประสาควาย คนกับคนทำนาประสาคน คนกับควายทำนาประสาควาย ควายกับควายทำนาประสาควาย บิ๊กเอย์บิกสู สุรชัย จันทิมาธร ศิลปินแห่งชาติ อนุสรณ์ 14 ตุลา เพราะสุรพลตายแล้ว แต่สุรชัยยังอยู่ บางคนก็เรียกครู บางคนก็เรียกอาจารย์ ชื่อเล่นของบิกสู เขาชื่อบิกหงา คาราวาน ร้องเพลงมานาน ยังไม่มีบ้านจะอยู่ ฮีว

หัวใจราว

ช่วยไปบอกเธอที มีหัวใจดวงหนึ่ง เต็มจังหวะคิดถึง ซ้ำสบายสบาย ใจที่อยู่ในทรวง มีเธออยู่ภายใน เต็มจังหวะอะไร หัวใจก็เต้นเพื่อเธอ ขาขยับทำไหนด ใจเขยิบเท่านั้น เดินไปพร้อมๆ กัน มันให้หัวใจเต้น ช่วยไปบอกเธอที มีหัวใจดวงหนึ่ง เต็มจังหวะคิดถึง ซ้ำแต่ว่ามันคง เธอจะเปลี่ยนแปลงไหม หากใจนี้พูดจริงๆ ว่าชอบจังหวะราว คงไม่เชยเท่าไร เต็มจังหวะไทยๆ เธอว่าแปลกไหมหนอ รือคมันอยู่แค่คอ แต่ราวอยู่ในสายเลือด เต็มจังหวะไทยๆ เธอว่าแปลกมั๊ยหนา รือคเขาโยกซ้ายขวา ถ้าราวเขาไค้กันก่อน รือคก็เต้นแบบรือค นานแล้วเมื่อขอาอ่อน รือคอากาศเมืองร้อน เหงื่อหัวล้านจะไหล ใครจะเดินจะรำ ใครใคร่ทำอะไร เชิญกันตามสบาย รอบสุดท้ายหัวใจราว รือคก็เต้นแบบรือค นานแล้วเมื่อขอาอ่อน รือคอากาศเมืองร้อน เหงื่อหัวล้านจะไหล ใครจะเดินจะรำ ใครใคร่ทำอะไร เชิญกันตามสบาย รอบสุดท้ายหัวใจราว ช่วยไปบอกเธอที มีหัวใจดวงหนึ่ง เต็มจังหวะคิดถึง ซ้ำแต่ว่ามันคง เธอจะเปลี่ยนแปลงไหม หากใจนี้พูดจริงๆ ว่าชอบจังหวะราว คงไม่เชยเท่าไร ช่วยไปบอกเธอที มีหัวใจดวงหนึ่ง เต็มจังหวะคิดถึง ซ้ำสบายสบาย ใจที่อยู่ในทรวง มีเธออยู่ภายใน เต็มจังหวะอะไร หัวใจก็เต้นเพื่อเธอ

12 . สัจจะ ๑๐ ประการ

พฤศจิกายน 2525

สัจจะ ๑๐ ประการ

บ้านเมืองอยู่ในยุคที่คนใฝ่หาประชาธิปไตย สังคมสุขสดใสคือกิจวัตรอันพึงกระทำ เขาได้เลือกคุณแล้ว ก็อย่าให้คนเลือกต้องชอกช้ำนี่คือสัจธรรม เพียงสิบประการของนักการเมือง หนึ่ง ไม่พึงละเลยคำพูดที่เอ่ยคำมั่นสัญญาสอง ไม่ยุ่งการค้ามันอาจนำพา...กิเลสใตฺตน สาม มีจิตสำนึกเกษตรกรเจ้าของผลิตผล สี่ แก่ความยากจน มิเพียงหวังผลคะแนนการเมืองเมืองไทย พัฒนา สัจจะห้าเน้นการศึกษา ส่งเสริมภูมิปัญญา ชาวประชาสู่ความนิยม หก มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อธรรมชาติดินน้ำป่าอากาศ คือสมบัติอันควรหวงแหน...กว่าสิ่งใด เจ็ด ไม่อยู่เบื้องหลังบ่อนการพนันค้าประเวณีแปด สืบธรรมต้องมีสืบประเพณีวัฒนธรรมเก่า ก้าวเดินไปหน้า ไม่เห็นแก่ว่า ฝ่ายค้าน ฝ่ายนำ สิบ รักคุณธรรม กล้าสู้ต่ออำนาจเผด็จการ เมืองไทย พัฒนาด้วยนักการเมืองที่มีสัจจะ สิบประการนี้คือภาระของผู้อาสา รับใช้ปวงชน บ้านเมืองอยู่ในยุคที่คนใฝ่หาประชาธิปไตย สังคมสุขสดใสคือกิจวัตรอันพึงกระทำ ของส่งความมั่นใจจากประชาชนละเป็นทุนหนุนนำผลที่ท่านกระทำให้น่าสุขจีในปีใหม่เอย

ชนะภัย

เป็นเพราะเราเชื่อใจเขาง่ายๆ เป็นเพราะเราจิตใจมันซื่อๆ ประชาชนก็คนที่โลกถือว่าคุณคือคุณค่าประชาธิปไตย เหมือนสายลมผ่านไปไหนท้องทุ่ง เหมือนน้ำค้างย่ำรุ่งอุทธารณ์ ว่าสัญญาสาขันธ์ตะวันรอน พอตื่นนอนก็ไร้เงาพากเจ้านาย แล้วใครเล่าทุกข์ติดพันแล้วใครหลับฝันเป็นจริงแล้วใครได้เป็นเจ้านายคุณหญิงแล้วใครถูกทิ้ง ให้หลงลืมกันไป(ให้หลงลืมตลอดไป)ประชาชน โขคร้ายก็หาใช่ที่บ้านเมืองวุ่นวายมันมีเรื่อง เผด็จการผ่านมาจะครองเมือง แล้วขุนเคืองเข่นฆ่าประชาชน ตุลาการตีความไม่ตามผิด เห็นชีวิตของใครสำคัญกว่า อันสังคมเมืองไทยไร้ผู้นำ จริงมั๊ยครับหัวหน้าชนวน หลีกภัย ถามคุณชวน หลีกภัยใครควรรับผิดชอบ วีรชนเสียชีวิตเดือนพฤษภา ถ้าตอบไม่ได้ให้ไปถามมือกีตาร์ เขานั้นชื่อปรีชา ชนะภัยแล้วใครเล่าทุกข์ติดพันแล้วใครหลับฝันเป็นจริงแล้วใครได้เป็นเจ้านายคุณหญิงแล้วใครถูกทิ้ง ให้หลงลืมตลอดกาล

ธนาคารโลก

ถึงนายธนาคาร โลกเพราะโลกมีส่วนที่คุณสร้างสรรค์ป่าเขาเราสำคัญ กำลังแย่งกันสร้างเขื่อนปั่นไฟ เพื่อเพียงอำนาจชั่วคราว ที่ได้เข้าครองแผ่นดินแผ่นดินนี้มีมือท่านรัฐมนตรี ป่าเขาปั่นปี่ข้างมันปะไร เมืองไทยมีแก่นี่เองจึงร้องเป็นเพลงเพลงเพื่อชีวิต ป่าเขามือเราลิขิต มนุษย์แหละคิดทำลายตัวเอง เป็นคนได้อาศัยโลก จึงต้องมีส่วนช่วยกันสร้างสรรค์มิใช่เปิดธนาคาร ตะปี่ตะบันให้เขาถูเงิน ขาดเกินป่าเขาเรื่องใหญ่อากาศเปลี่ยนไปฤดูกาลหกดอยเหลือเพียงหน้าฝนนิดหน่อย หน้าร้อนลิ้น

ห้อย กับน้ำร้อนลืมหาย ให้ป่าร่วมเย็นปกคลุมผิวโลกโลกคงไม่โศกโศกาจาบัลย์ให้ป่านี้คนทุกคน ช่วยกันช่วยไปเข้าฝันธนาคารโลก ถึงนายธนาคารโลก กินดอกออกดวงให้ห้วงจดหมายธรรมชาติได้ โคนทำลาย จนเกิดผลร้ายกลับมามลงทัณฑ์ถึงวันต้องพิจารณารักดีห้ามป่ารักชั่วห้ามเสาปล่อยเงิน ทำลายป่าเขา ชาวโลกร้องป่าธนาคารรกโลก แค่นี้เอง เพลงเพื่อชีวิต ป่าเขามีเรลลิจิต มนุษย์แหละ (อย่า)คิดทำลายตัวเอง

น้ำ

เพราะคนไม่หยุดตัดไม้แม่น้ำทุกสายจึงไร้ต้นน้ำลำธารไม่เหมือนเมื่อก่อนเรามีป่าเบญจพรรณชุ่มชื้น ดุจแดนสวรรค์เดี๋ยวนี้สูญพันธุ์เพราะฟันเลื่อย หรือคนที่ไม่เกี่ยวกันก็ลงหลักฟัน ถึงวันที่น้ำเหือด หายโลกคงแห้งขอด เต็มไปด้วยทะเลทรายหากเห็นน้ำมีความหมาย จงรู้จักใช้แบ่งปันน้ำขาดจึงต้อง ประหยัดน้ำใช้จะกินจะอาบเมื่อใดขอให้จำไว้แม่นๆ อันน้ำมีน้อยรู้ปัดรู้เปิดวางแผน เอาน้ำใจทดแทน ก็มีน้ำกินน้ำอาบ สังคมต้องร่วมมือกันเมื่อตื่นจากฝันทุกวันถึงสุขสดใส น้ำเสียงแหบๆ น้ำคำ เหนียวน้ำน้ำใจวิงวอนพี่น้องชาวไทยประหยัดน้ำใช้เพื่อกันและกัน

ช้ำก่อน

คนเราเกิดมาทุกคนย่อมไฝ่ฝัน ต่างมีความฝันสดใส ลงมีซักวัน ซักวันที่เขาใจ กฎเกณฑ์ชีวิตผู้คน คนเราผ่านมาพบพานในสิ่งใด ที่มีความหมายจดจำ เรามีบทเรียนหัวใจที่ชอกช้ำ นั้นแหละชีวิตผู้คน ช้ำก่อนอย่าใจร้อน ค่วนตัดรอนชีวิตเรา ช้ำก่อนอย่าใจร้อนเรา เจ็บปวดร้าวจะเท่าไร คนบางคนเขา ทนทุกข์ทนยิ่งกว่า เรายังดีกว่าคนหลายคนที่เราไคร้ มันเป็นเพียงเหตุการณ์ผ่านไปและผ่านมา ขอเวลาพักเหนื่อยหายใจ คนเราเกิดมาทุกคนต้องเรียนรู้ ต่อสู้ชีวิตจิตใจ มีวันเวลาเหมือนลมที่ผ่านไป นี่แหละชีวิตไม่ยั่งยืน กระแสลมยิ่งแรงพัดผ่านดวงวิญญาณยิ่งกล้ายิ่งแกร่งฝ่าคลื่นลมด้วยใจมุ่งมั่น ดวงตะวันสีทองส่องแสง เกิดเป็นคนนั่นสิ่งประเสริฐเกิดมาแล้วให้กำลังใจ อยู่เคียงคนยืนสู้ต่อไป ทรายเท่าลมหายใจยังอุ่น ชีวิตคน คืบรนไปสู่จุดหมายลมหายใจ ทำทายต่อสิ่งน่ากลัวตัวของตัว หัวใจไม่คิดหวาดกลัวดีหรือชั่ว รู้ตัวเราต่างรู้ตัวเราต่างรู้ตัวขอเวลาพักเหนื่อยหายใจ

สามช่าจงเจริญ

เฮฮาลามานา ฮาฮา ฮาฮา คำนานสามช่าเมืองไทย เป็นคำนานของสามช่าอันความเป็นมากันแต่ โบราณคนรุ่นเก่าเขาชำนาญ มีมาตรฐานการดนตรีไทย จากลาตินท้องถิ่นกำเนิดเกิดจังหวะที่ชื่อช่าช่า

ดนตรีไทยเราได้เอามามาพัฒนากันจนขึ้นใจ ทั้งวงการเพลงไทยลูกทุ่งเพลงไทยลูกกรุงเพลงไทยสากล วงคอมโบ้ ไปตลอด จนถึงทัวร์ท่องเที่ยวไปแล้วร่วกันตามงานวัดที่รอบละบาทดูสามคารารดไต่ถั่ง หรือนั่งชิงช้าได้ฟังสามช่ากันจนติดใจ ขอยกไปยังชายเมืองสิงห์ชาติ ศรีชล ไวพจน์ เพชรสุพรรณตะพ้อเพลงลูกทุ่งสุรพลเหมือนกัน พุ่มพวง สายัณห์ ยอดรัก สลักใจ วงครูเอื้อ สุนทรภรณ์เป็นอนุสรณ์สี่ไวโอลินทั้งสี่เทพ ธานินทร์ ชรินทร์ละฉันท์เคยได้ยินได้ฟังมามากมายเป็นตำนานผ่านมา สามช่าประเทศไทย ศิลปินกับศิลปะ คือคนทำมาหากินกับดนตรีแทบทุกคนเขารู้กันดีว่าสามช่านี้จิงหะ ไม้ตาย วงหัวควายเพลงวงพิภพมาทะเลวงโลกกลางดิสโก้เชคเป็นเพลงไทย เป็นเพลงเอก ได้นำสามช่าคืนยุคสมัย วงสตริงเขาจึงบ้ายโหมเพลงไทยนิยม มาเป็นสินค้า อัสนี วสันต์ นอนมาแม่บังอรจ้อย่านอนต้นสายถึงอาจารย์หงาเพลงเพื่อชีวิต ทุกคนเรียกติดสุรชัยสามช่า ถึงคุณพงษ์เทพ ณ โคราชา พ่อตังเกจ่ากลายเป็นเสียหมูไป คุณครูสี่เผือก เป็นอิสรา เป็นผู้นำพาชีวิตเด็กป้อมเอี้ย...จากน้ำชู ผู้หนดงามบ่อสร้างตามไปแ่วสาวเจียงใหม่เบิร์ด ชงไชยยังรวยคู่กัด นักมวยสามารถนำพริกปลาหู คุณสามโทนเค็ๆ ชอบดู ใครเขาก็รู้ เจ้าภาพจงเจริญ สามช่าจงเจริญ สามช่าจงเจริญ สามช่าจงเจริญ สามช่าจงเจริญ สามช่าจงเจริญ

หนูเล็ก

กว่าจะคลอด กว่าจะคลอด แม่คือคนเดียวที่อุ้มท้องกว่าจะขึ้น กว่าจะเดิน แม่ก็คอยพุ่มพัก ผ่านไป จนเติบโตใหญ่ แม่ก็ยังเห็นลูกเหมือนเด็กน้อยผ่าน ไป แม้นานเท่าไรลูกอยู่ไหน แม่ยังเฝ้าห้วง คิดถึงลูก วันที่ลูกได้โตเป็นผู้ใหญ่นั้นคือวันที่ลูกจากไปไม่หวนคืนรักของแม่ปานใดไม่อาจหยุดยังอยากให้ลูกไปดีและได้ดี ฟังไว้ลูก จำไว้ลูก แม่ทุกคนเป็นห่วงเป็นใย จากเดือน จนเป็นปีเฝ้าแต่คอย คอยลูกมาเยี่ยมเยือนจากปี นานหลายปีจนปานนี้แม่ยังเฝ้ารอ คิดถึงลูก รักของแม่เปี่ยมล้นไปด้วยความหวัง เป็นพลังให้ลูกได้ก้าวไกลพลังพลาดไปกลับบ้านมาเถิดลูกรัก แม่ยังเป็นที่พักเสียแผลใจ ฟังไว้ลูก จำไว้ลูก แม่ทุกคนเป็นห่วงเป็นใยฟังไว้ลูก จำไว้ลูก หนูเล็กเป็นลูกแม่ตลอดไป

ป้าตี

ป้าตีเป็นคนแก่ ที่ขาดคนเหลียวแลแม่แต่ลูกหลาน สมบัติพิสดานต้องขึ้น โรงขึ้นศาล ให้ลูกหลานแย่งกัน แย่งกัน แย่งกัน ตีกัน ตีกัน (ยังไม่ถึงวันจะเผาผีเลย) ป้าตีนอนล้มป่วย ยังขาดคนคอยช่วยดูแลรักษา ลูกหลานแห่หาหน้า ต่างใช้เวลาไปไขว่คว้ามรดก ที่ดิน เงินทอง ไร่นา บ้านช่อง ไม่ยกกรรม โลงผี ป้าตีเลยไม่ตาย มั่นอดไม่ได้ลูกหลานไม่ไว้หน้าเงินทองที่หามา ลำบากกายานั้นชั่วชีวิต เริ่มคายพิษตอนแก่ ย่ำเหยื่อตอนยกยันช้ำก่อนนรกสวรรค์ขอไปจัดสรร ให้อูกหลานเวรตะไล ให้มัน

แล้วแล้วกันไป ป่าตียังไม่ตาย ได้บุญเก่าช่วยไว้คล้ายปาฏิหาริย์ ขอให้โลกนี้เป็นพยาน ว่าคนแก่กับ
 ลูกหลานเขาคิดกันอย่างไร มีเงินแล้วตาบอด ใกล้เคียงแล้วตาสว่าง คุณตัวอย่างป่าตี ป่าตียังไม่ตาย ป่าตี
 ยังไม่ตาย ลูกหลานจำเอาไว้ ป่าตียังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตาย ฮือ...ฮือ...ฮือ...ป่าตียังไม่ตาย
 ป่าตียังไม่ตาย ป่าตี ป่าตียังไม่ตาย ลูกหลานจำเอาไว้ ป่าตียังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตายหรือค ดยได้ยังไง
 (ป่าตียังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตาย) ลูกหลานมันทะเลาะกันอย่างไร คายได้ยังไง(ฮือ...ฮือ...ฮือ...) ใครจะไป
 คายลง ป่าตียังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตาย ลูกหลานจำเอาไว้ ป่าตียังไม่ตาย (ยังไม่ตาย) ป่าตี
 ยังไม่ตาย ป่าตียังไม่ตาย ลูกหลานจำเอาไว้

ชวนป่วย

(พูด) ชวนป่วย เอาป่าไปสร้างเขื่อน トラลูกอกตัณญู ดวงใจของใครแหกแผ่นดินของใครเศร้า
 อุทยานแห่งชาติไทยเราป่าและเขา เขาไปสร้างเขื่อนชื่อเหมือนยาแก้ไอ ป่าเขาจะวอดวายเพียงเพื่อ
 กระแสไฟ หรือเพื่อใครให้เขามาเกิดเหนือที่แก่งเสื่อเดิน เมืองได้สะตอแกร่งกรุง อุทยานแห่งชาติแม่
 วัง ต้นน้ำลำห้วยขาแข้ง เขาจะเอาสร้างเขื่อน เขาจะไปสร้างเขื่อน ฟังเสียงคนรักป่า สืบทอดเจตนา
 คนต้องใช้ไฟฟ้า แต่ไม่ควรทำลายป่าเขาโลกกำลังแห้งขอด เพราะป่าฝนถูกทำร้าย เรามาช่วยกัน
 ประหยัดไฟ ทำไม่ต้องไปสร้างเขื่อนทำไม่ต้องสร้างเขื่อน ทำไม่ต้องสร้างเขื่อน ชาตินี้ประชาชน
 คงทุกขันทนสู้ตามลำพังมีพรรคใดใจหวังร่วมยับยั้งสร้างเขื่อนปั่นไฟแล้วดวงใจของใครแหก
 แผ่นดินของใครเศร้าอุทยานแห่งชาติไทยเราป่าและเขา เขาไปสร้างเขื่อน โอ้ยเขื่อน โอ้ยเขื่อน โลกนี้
 คนบิดเบือน ป่าและเขา เขาไปสร้างเขื่อน โอ้ยเขื่อน โอ้ยเขื่อน โลกนี้คนบิดเบือน ชวนป่วยเอาป่าไป
 สร้างเขื่อน

ตามคูผู้แทน

(แอ๊ด) ตามคู ผู้แทน ตามคู ตามคูผู้แทน รักไม่ยมก ไม่ยมก หวงแหนผู้แทนที่แสนดี (เล็ก) ดีใจ
 เมืองไทยวันนี้ดูเข้าที่กว่าที่เป็นมาผู้แทนได้จากเลือกหา เต็มรัฐสภาท่าทางไว้ใจ รัฐบาลบริหาร
 ประเทศ ต่างมีโซว์กลเม็ดเด็ดพรายเป็นฝ่ายค้านออกแรงถึงใจ ประโยชน์คนไทยไม่ใช่เพื่อตัวเอง
 (เล็ก) ช่วยกันคนละไม้ละมือ เพราะคุณคือตัวแทนชาวบ้านทุกพรรคสมักรสมานพี่น้องต้องการความ
 สามัคคี ช่วยกันชี้ช่วยหาทางออก บอกช่วยกันทำให้มันยุติ แก้ปัญหามากมายมากมี ประชาสุขขี
 ประเทศชาติรุ่งเรือง (แอ๊ด) การเมืองไม่ใช่ของเล่น คนไม่อยากจะเห็นใครมาเล่นการเมือง
 การเมืองเป็นเรื่องจริงจัง (การเมืองเป็นเรื่องจริงจัง) ขอฝากความหวังไว้กับท่านผู้แทน (เล็ก) หัยคยีน
 ข้างประชาชน ใครสู้นทนทุ่มเทคะแนน ผู้คนเรือนหมื่นเรือนแสนเขาสู้นตายแทนหลังเลือดน้ำตา

ได้ดีแล้วอย่าคิดลืมนำไปนั่งหลับฝันน้ำลายยืดในสภาฯ ลูบคลำได้เลือกได้ดีกว่า สอบตกสมัยหน้า แล้วอย่ามาว่ากัน (แอ็ด) ตามคุณ ผู้แทน ตามคุณ ตามคุณผู้แทนรัก รัก รัก รัก หวงแหวน ผู้แทนที่แสนดี เอื้อ

13. ช้างให้

กันยายน 2536

ช้างให้ : ยืนยง โอภากุล

ฮือ..... เกิดมาเป็นช้าง มีแต่ทำงานหนัก ชักลากไม้ซุงเถื่อน เดินป่าพาคนเที่ยว เรียวเรียวแรงน้อยถอยลง เขาก็มอมยาฆ่า ฮ่า...ฮ่า...ฮือ...ฮือ... เกิดมาเป็นช้าง เหลือเพียงแค่สองพันธุ๋ เอเซีย อัฟริกัน นับวัน ช้างลดจำนวน จวนเจียนจะสูญไป แสนเสียดายพันธุ๋ช้าง ฮ่า...ฮ่า...ฮือ...ฮือ...ป่าไม้ได้ถูกทำลาย ช้าง ล้มตายเพราะถูกใช้ทรมานคนเอชไม่เคยสงสารริคแรงงานจนขาหักหลัง โกงยามสัตว์ใหญ่ล้มตายโหด ทำนายถึงความมั่นคง แผ่นดินนี้ก่อนธงไตรรงค์ เรายังคงชักธงรูปช้าง ช้างตายทั้งตัว เอาใบบัวไปปิด ไม่มีคำสาขามิตให้ขบคิดคู่สักหน ก่อนกลายเป็นเรื่องเศร้าเรื่องราวช้างกระทืบคนจนตำรวจตัดสิน ด้วยปืนกลสรุปผลตายตกไปตามกัน มีข่าวกินเพราะควาย มีแผ่นดินไทยก็เพราะช้าง องค์กรเรศวร สร้างเอกราชบนหลังพลาชพัททอจนเมืองไทยได้เป็นบ้านเกิด เราคคนไทยล้วนเป็นผู้ก่อ สวมใส่กำไล สร้อยคอ ทำจากงาช้างอย่างนั้นเนรคุณช้าง จนเมืองไทยได้เป็นบ้านเกิด เราคคนไทยล้วนเป็นผู้ก่อ แผ่นดินเข็ดหน้าชুক มีสัตว์ชื่อช้างร่วมสร้างร่วมฝ่าฟันเกิดมาเป็นช้าง ช้างพลาช ช้างพังสึดอ ขอคน เข้าใจบ้างหนอ ขอช้างอยู่ประสาช้างคนอยู่ประสาคน โลกก็สันติสุข

ปกากะญอ : ยืนยง โอภากุล

ผู้แต่่าจามู อยู่มาร้อยปี เป็นเป็นหมอปี บัฐนรทศวรรค์ ฮู้แต่ว่าป่า กำเนิดเป็นสายธาร โคนป่าสนวัด จันทร แม่แจ่มธารเหือดหาย กว่าฮือฮือคิง แม่ปิงก็แห้งเหือด นี่คือน้ำเลือด แห่งมูเสตี คอยแห่งขุนน้ำ ป่าเขียวจิจ คอยแห่งขุนผี ปันน้ำสู่ณา ปกากะญอ ป่าสนรมเย็น เป็นต้นน้ำแม่แจ่ม กั้นนั้นจันทรแรม โรงเล็ยรัฐตั้งรอ ใครหวายบุกรุก ใครหวาใครหัวหมอปกากะญอ ฮืออยู่ป่าวัดจันทร อยู่ที่บ้านวัดจันทร (คอรัส) เหลาะ เหม่ เหม่ ผิ เหลาะ ทิทชี กวนไฟ ไฟดับ กวนน้ำ น้ำแห้ง (กวนไฟ ไฟดับ กวนน้ำ น้ำแห้ง) กวนป่า ป่าแล้ง ไฟจะหล่นทับ ขำรู้วันหนึ่งข่าจะแพ้ เพราะคนต่างเผ่าเข้ามามากมายลูกหลานของข่า ได้สูญหาย หนุ่มสาวออกไปขายแรงและขายตัว ลงเขา เข้าเมืองไม่กลับมา ทิ้งป่าระงมมไปทั่ว เล็ย เครื่องกังวานนำหวาดกลัว ไฟถล่มครอบคร้วปกากะญอ ปกากะญอ ปกากะญอ ปกากะญอ แห่งมูเสตี

ชีวิตผู้คน งามด้วยน้ำและดิน ป่าเขาเป็นถิ่น นาดนอมใช้ ปกาเกอญอ คนป่ามีหัวใจ กับคนเมืองศิริไลซ์
คุณว่าใครรักป่า คุณว่าใครรักป่า ปกาเกอญอ ปกาเกอญอ ปกาเกอญอ แห่งมูเส่คี

ยายสำออง : ยืนยง โอภากุล

เออ...อิงเอย...เออ...เออ...เอิงเอย... วณิพกพเนจร (วณิพกพเนจร) ตาบอดแรมรอนมาขอทานท่าน
กิน ตาบอดแรมรอนมาขอทานท่านกิน ตาบอดแรมรอนมาขอทานท่านกิน แม่เต่าเล่ารวยอารมณ์ขัน
แม่เพลงวณิพกเมืองสุพรรณ ลูกเต่าไม่มีไว้ใช้งาน ถือมีดปาดตาลหลาวไม้ปั้งไก่ แม่เต่าเล่ารวย
อารมณ์ขัน แม่เพลงวณิพกเมืองสุพรรณ ลูกเต่าไม่มีไว้ใช้งาน ถือนมีดปาดตาลหลาวไม้ปั้งไก่ ตาแ
บอด (ตาแอบอด) มองไม่เห็น (มองไม่เห็น) ร้องเพลงขอทานด้วยความจำเป็น ชีวิตลำเค็ญหนอยาย
สำออง (สร้อย) ร้องเพลงขอทานด้วยความจำเป็น ชีวิตลำเค็ญหนอยายสำออง แม่เต่าเล่าขานตำนาน
เพลง ขับกล่อมบรรเลงเพลงขอทาน เศษเงินอาหารให้เจือจาน ผ่านพื้นดินวันอันหนาวเย็น แม่เต่าเล่า
ขานตำนานเพลง แม่เพลงวณิพกเมืองสุพรรณ ลูกเต่าไม่มีไว้ใช้งาน ถือนมีดปาดตาลหลาวไม้ปั้งไก่
เออ...ที่ขอทานเขากินนั่นฉัน ไม่อายหรือ อายอดท้องก๊วหิวไม่ไหว ก็เกิดมาจากบ้านนอกใกล้คอกนา
พอสี่ขวบ โตมาละตาก็มีดไป เคยมีตัวใหม่เก่าละเขาก็ตายจากต้องตกระกำลำบากไปกันยกใหญ่เลย
ขอทานเขากินร้องเป็นศิลปะ อันพ่อแม่ให้มาเป็นมรดกไทย เป็นมรดกตกทอดมาจนแก่เต่า
จนเดินเห็นแข้งเข้าซังจะไม่ไหว แล้วกรมประชาสงเคราะห์เขาก็จับตัว ว่าขอทานนี้ชั่วขอไม่ได้ ไป
ติดอยู่สองที่ก็หลายปีอยู่ เลยมานั่งนึกดูค่อยซังจะเปลี่ยนใจ ถ้าขอทานเขากินช่างน่ารำคาญ
เลยคว้ามัดปาดตาลไปหลาวไม้ปั้งไก่เอาขอทานเขากินละมันน่ารำคาญ เลยคว้ามัดปาดตาลไปหลาว
ไม้ปั้งไก่ เออ...อิงเอย...แม่เต่าเล่ามาสู่ลูกหลาน บทเรียนชีวิตยาทาน ตำนานวณิพกเมืองสุพรรณ
จบชีวิตขอทานหลาวไม้ปั้งไก่ แม่เต่าเล่ามาสู่ลูกหลาน บทเรียนชีวิตยาทาน ตำนานวณิพกเมือง
สุพรรณ จบชีวิตขอทานหลาวไม้ปั้งไก่ วณิพกพเนจร (วณิพกพเนจร) ตาบอดแรมรอนมาขอทานท่าน
กิน ตาบอดแรมรอนมาขอทานท่านกิน

ครู'เล : ยืนยง โอภากุล

ครู ข้ามกุเขาทะเลห่างไกลเท่าใดไม่หวั่นที่แห่งนั้นยังมีเด็กน้อย ฝ่าคอยความหวังหวังว่าครูคนเดียว
จะกลับมาวันนี้มีลมทะเลที่แปรปรวนเกลียวคลื่นพัดตั้งถึง โทมคันผวนชวนให้เด็กเป็นห่วงหา ครู ที่
ที่มีหัวใจหาทราย สายลมพัดพร้าว เล่าเรื่องราวอันเป็นตำนาน ของลูก'เลชีวิตของเรือดั่งเกร่หาปลา
ชีวิตที่มีเวลาในฝันอวนความรักห่างไกลแสงสีเขี้ยวอนบริสุทธิ์และแสนซื่อ ผู้คนวันนี้แข่งขัน หากการ

งานสุขสบาย แต่ในดวงใจดวงนี้ มีอักษรหนังสือ มุ่งหวังตั้งใจให้เด็ก ได้อ่านเขียนฝึกปรือว่าลูก'เล่' ก็คือประชาชน ผู้อ่านออกเขียนได้ เป็นเรื่องจางจางๆ แต่เงิน แต่ใจเทียมฟ้า ดั่งนาวาชีวิตอุทิศเพื่อเด็ก น้อยคุณแสงเทียนส่องนำทางเสียดลระ ภาระในแดนกันดารมีความหมายคอกไม้กำลังเจริญเติบโต กลางดวงใจครู'เล ครู'เล ครู'เล

เรียงคอย : ยืนยง โอภากุล

ณ ที่แห่งนี้เคยมีเรียงคอย เฝ้าจับจ้องมองผู้คนล้มหายคือผู้เดินทวารอนแรมสัญจรจะข้ามป่าเขาคง พญาไฟ อันมีสายน้ำทอดยาวสุดตา มีทิวเทือกผาทำทลายแดดลม นุ่งห่มผืนฟ้าทุ่งนาแก่งคอย หัวใจที่ คอยน้องอยู่ที่แก่ง หัวใจที่คอยน้องอยู่ที่แก่ง ตรงที่มีเรียงเฝ้าคอย เฝ้าคอยหัวใจที่คอยน้องอยู่ที่แก่ง ตรงที่อีเรียงเฝ้าคอย เฝ้าคอย ณ ที่สายฝนกระทบหน้าผาแว่วสุกญาบินมาร้องเพลง ขับกล่อมกันเอง ชีวิตพงไพร ใครเล่าเข้าใจชีวิตบรรเลง ช่างเหมือนสายน้ำทอดยาวสุดตา เหมือนทิวเทือกผาทำทลาย แดดลมนุ่งห่มผืนฟ้าทุ่งนาแก่งคอย หัวใจที่คอยน้องอยู่ที่แก่ง หัวใจที่คอยน้องอยู่ที่แก่ง ตรงที่มีเรียง เฝ้าคอย เฝ้าคอย หัวใจที่คอยน้องอยู่ที่แก่ง ตรงที่อีเรียงเฝ้าคอยเฝ้าคอย คอย คอยอย่างอีเรียงเฝ้าคอย เฝ้าคอย

เสียงอีสาน : ยืนยง โอภากุล

ฉันเกิดจากแดนอีสาน วิญญาณของลูกข้าวเหนียว เกิดให้คนเก็บเกี่ยว แรงงานแหล่งทรัพยากร อีสาน ดำเนินแล้งร้อน คู่ผู้คนทุกข์ยากปากหอมง ออดอยากจำจากบ้านมา ทิ้งนาทิ้งพ่อและแม่ เหลือผู้เฒ่าผู้ แก่ ไร่อยู่เหี่ยวเฝ้าเอือนจนๆ ชีวิตห่มุ่เขาขัดสน ต้องดิ้นรนหนอคนอีสาน ฝ่าฟันชีวิตลำเค็ญ มาเป็นคน กลางเมืองใหญ่ เมืองนั้นศิวิไลซ์ แต่น้ำใจไม่เคยตกดิน ช่างอัศจรรย์อยู่กิน ดังเหลือบรินสูบขนบท ของดีเขาเอามาหมด กองทัพมดกองทัพรถสิบล้อ บ้านนาอีสานเขาแล้ง โทษฟ้าที่แล้งนั้นผิดผู้คน ทุกข์ทนผลิต คุณภาพชีวิตถึงเป็นหนี้ เกษตรกรรมเคมี ทำเกษตรกรจนลง ค่าปุ๋ยค่ายาแพงโคง บอก ตรงๆ จะยึดทำอะไร ว่าไงเล่าอีสานเขียว เดียวเดียวไม่เห็นสานต่อ หมดหวังกับค.จ.ก. พระสงฆ์เขายัง ชังชังเต คู่รัฐบาลชวนเท่ ตั้งโครงการลำโพง ซี มูล เสียงพิณเสียงแคนอีสาน เล่าขานตำนานปลิ้นปลิ้น แล้งเพราะน้ำมือคน กอบโกยขโมยเอาไป ไปปิ่นทองกันลูกใหญ่ๆ ไม่เหลือให้เขาปั้นข้าวเหนียว

กำลังใจแรงงาน : ยืนยง โอภากุล

มีเพียงแค่สองมือเปล่า อยู่บนทางเท้าก้าวย่างไปทั่ว เจียบเฉย ซื่อายเก็บตัว เหมือนเหลือบริน

หวาดกลัว กฎเกณฑ์แห่งสังคม คือคนที่เขาดราหน้า บ้านนอกคอกนาหนังหนามือด้าน แรงแยกมากมายมหาศาลเขาเอาไว้ใช้งาน ไม่ใช่เอาไว้ใช้ชม สังคมกอบกันเป็นหมู่เหล่าคนบ้านนอกอย่างเราๆ มากมายในสังคม ผู้ใช้แรงงานคือผู้ออกแรงอุ้มสม หาได้ใช้กรรมก้มหน้ามาขอใครกิน แรงงานทำงานเพื่อคนแรงงานทำงานเพื่อคน แต่किनเข้าใจเห็นใจ คิดดูซิใครลำบากสบาย เอาไปเออะกำไร เอากำล้างใจเราคืนมา คิดดูซิใครลำบากสบาย เอาไปเออะกำไร เอากำล้างใจเราคืนมา ผู้ใช้แรงงานคือผู้สร้างโลกให้โศภา

สาละวิน : พิเศษ สังข์สุวรรณ

น้ำเย็นยะเยือก จากเทือกเขาหิมาลัย ไหลเชี่ยวเลียวลดไหลไป กำเนิดเกิดสาย สาละวิน อิม.... เมื่อหิมะละลาย กลายเป็นสายธาราจากเขาสูงเสียดฟ้า ไหลลงมาสู่อันดามัน ผ่านแผ่นดินหลากหลาย ผ่านคนมากมายเผ่าพันธุ์ ล้วนๆ เมื่อน้ำรวมกัน เป็นหนึ่งเดียวกันนั้น สาละวิน ผู้คนอยู่ริมฝั่งน้ำ ชุ่มชื่นฉ่ำด้วยน้ำอาบกิน สายน้ำเลี้ยงคนทั้งสิ้น ไม่เลือกถิ่น ไม่เลือกเผ่าพันธุ์แต่คนนั้นต่างจิตต่างใจ เดี่ยวรักใคร่ เดี่ยวทำร้ายกัน ไม่เอื้อเพื่อช่วยเหลือแบ่งปัน มุ่งพาดฟันฆ่ากันให้บรรลัย สาละวิน มีทั้งสิ้นที่หยคน้ำมนุษย์ตาดำๆ มีทั้งสิ้นที่ผู้คนหยคน้ำแห่งสาละวินรวมกันทั้งสิ้นเป็นหนึ่งสายชลแต่มนุษย์ผู้นำจงบ มีไม่ก็คนกลับไม่เคยรวมกัน สาละวิน สาละวิน สาละวิน สาละวิน สาละวิน สาละวิน สังคมผู้คนหลากหลายเช่นเชื้อสายผู้คนหลากหลายพันธุ์ ความรักความคิดที่ต่างกันที่ริมสายธารแม่สาละวินบ้างรักในพงศ์เผ่าพันธุ์บ้างก็รักในผืนแผ่นดิน ริมฝั่งน้ำสาละวิน เป็นถิ่นสงคราม แย่งความเป็นใหญ่

ยังไม่สาย : ทิวา สารระจุกะ

ฟ้าไม่เป็นสีฟ้า น้ำไม่มีปลาว่าย มวลหมู่ไม้ล้มตาย สัตว์ทั้งหลายหายสิ้นไป ผืนที่ห่อหุ้มสาละวิน เป็นน้ำตาบอกว่าเสียใจ พรุ่งนี้จะเหลืออะไร หากไม่ใช่ดี เมืองยิ่งใหญ่ยิ่งโต คนกับคนยิ่งห่าง เดินกันคนละทาง ต่างมุ่งหวังต่างเห็นแก่ตัว โลกถึงคราวอ่อนล้า วันเวลานี้ดูน่ากลัว ธรรมชาติในเงาสลัว ของมลพิษ วันนี้ยังไม่สาย โลกป่วยไข้คนช่วยเยียวยาววันนี้ยังไม่ช้า บนผืนฟ้ารุ่งยังวาดสาย มาเถิดมาร่วมกัน ก่อนฝนไปไกลแสนไกล เกี่ยวร้อยความห่วงใย รักษาโลกไว้ให้นาน เกี่ยวร้อยความห่วงใย รักษาโลกไว้ให้นาน เกี่ยวร้อยความห่วงใย รักษาโลกไว้ให้นาน

ทนายทระกูลหิ : ยืนยง โอภากุล

แผ่นดินกว้างใหญ่ดันไม่ไปเกิด ขวดยต่อไปเกิดเกิดเป็นคนไทย รัฐบาลเอาใจแต่พวกนายทุน คงจะร่วมทำบุญกันแต่ก่อนมา จนชานาต้องไปเรียนวิชาแพะ มีชีวิตอย่าเยต้องไปขายนานให้กับพวกมีเงิน ลูกกะตาดี่ ทนายทระกูลหิชนะแม่นา เอ้าซ้ายก็ ขวาก็หิ ดูให้ดีดี ที่ลูกกะตาดี่ จะถูกจะผิดก็เป็น

ความจริงความจริง ความจริง ก็เป็นอย่างนี้ บรรพบุรุษฉันก็ยังดี ทายาทตระกูลหยีนะแม่นา แผ่นดิน
 ลื่นไปขายแรงต่อ โรงถักโรงทอโรงตุ้กตา ปัญญาอ่อนนิดให้ไปคิดดู ลูกหลานเราสู้เพื่อผู้ใด อันคน
 ไทยขายแรงให้กับต่างชาติ ทรัพยากรถูกกวาดถูกคัดไป ใครได้กำไรค่าขายส่งออก คงไม่ต้องบอกต้น
 ตระกูลใด คนนั้นก็หยี คนนี้ก็หยี คนรื่องก็หยี คนเล่นก็หยี แหมคนฟังหยีมีัยครับ ทางซ้ายหยีมี
 ัยครับ ทางขวาหยีมีัยครับ แผ่นดินไม่ไร้เท่าใบพุทรา ยังพอมีเวลาให้เรารักกัน ทุกคนทุกชั้นทุกเหล่ากอ
 คนไทยเฝ้ารอการบริหาร เริ่มจากรัฐบาลต้องทำจริงใจ เห็นแก่คนส่วนใหญ่ด้วยอุดมการณ์ อย่าเห็น
 แต่ลูกหลานตระกูลหยี แผ่นดินจะปนปี้ะแม่นา

14 . คนสร้างชาติ

ตุลาคม 2537

หลวงพ่อกุณ : พยัพ คำพันธุ์

เมตตามหามงคล แด่สาธุชนศิษย์หลวงพ่อกุณ หลังไหลกันมาทำบุญ พรหลวงพ่อกุณขอให้รวยให้
 รวย รับแจกวัตถุมงคล ประพรมน้ำมนต์สาธุชนพระช่วย เดินสายปลอดภัยไปได้สวย ค่าขายร่ำรวย
 ตั้งถูกหวยเบอร์ใหญ่ เพี้ยง หลวงพ่อกุณช่วยคุ้ม ช่วยคุ้ม อุ้มเอาไปแช่น้ำมนต์ ลูกศิษย์ลูกหามากมี
 ทั้งรัฐมนตรี ศ.ส. ก็มากมาย ขอพรกันไม่ขาดสาย หลวงพ่อบอกไอนายเอารุ่นกุให้มิ่ง ทั้งนักมวย
 นักเลงนักเล่น คาราดวงเด่นศรัทธาจนน่าทึ่ง หลวงพ่อกุณรุ่นกุให้มิ่ง ก็แล้วแต่พวกมิ่งจะนึกถึงชั่วดี
 ชั่วดีอยู่ในกะโหลก มาเขกโป๊กๆ จำไว้ให้ดี (ชั่วดีอยู่ในกะโหลก มาเขกโป๊กๆ จำไว้ให้ดี) เข้ามาพวก
 รัฐมนตรี ศ.ส.ตัวดีก็จะให้พร ไปนั่งอยู่ในสภา อย่าให้เขาจ้างฟังสังวร แขนงพระเป็นอุทาหรณ์
 ประชาชนเดือดร้อนเขาจึงเดินขบวน อนิจจังวิฎสังขารา ลากยศศรัทธาย่อมมีผันผวน การเมืองย่อมมี
 ตีรวน อย่ารวมหัวดีตีรวนแหกตาประชาชน หลวงพ่อกุณท่านเบ็จะตาย สร้างรุ่นสุดท้ายรุ่นแช่น้ำมนต์
 ถ้าจะให้หลังมีประสิทธิผล ต้องตะตูดทีละคนไล่เสียดจัญไร

คนสร้างชาติ : ยืนยง โอภากุล

ชาติต้องการคนที่ซื่อสัตย์ ชาติต้องการคนเสียสละ หากประชาชนเกียจคร้าน คนจะอดอยากยากจน
 ชาติต้องการคนที่ซื่อสัตย์ ชาติต้องการคนเสียสละ หากประชาชนโง่เขลาที่สิ้นชาติ(ไทย) เกิดกันหน
 เดียว บนแผ่นดินเดียวร่วมฝัน อยู่ร่วมเผ่าพันธุ์ เผ่าใครเผ่ามันเผ่าไทย หัวใจเรารวมเข้าด้วยกัน ทุกข์
 สุขเรามีร่วมฝ่าฟัน ความรักจริงใจยังผูกพัน เป็นชาติเดียว

พยานป่า : ยืนยง โอภากุล, ลือชัย งามสม

รุ่งแจ้งแสงทองสาดส่องพสุธา วิหคนกกาถลาบินร่อน ออกไปหากินกลางดวงตะวัน จิกข้าวกลาง

นาแล้วมาแบ่งกัน ลูกน้อยหลับฝันอยู่ชายป่าโน้น แม่กพอนกอยู่ปลายน้ำนี้ มีความรักที่ผูกพัน ไม้เบียดเสียดสีฟุ้งดังเพลงท่ายุ้ง น้ำหอมน้ำปรุงกลิ่นแซมแก้มอ่อน เกี่ยวก้อยแขนคางชวนชมแสงจันทร์ กระทบท่ายนาเราเคยสุขสันต์ พ่อแม่ลงนาอยู่ชายป่าโน้น เด็กๆ เลี้ยงควายอยู่ปลายน้ำนี้มีชีวิตที่สัมพันธ์ไอ้อัย...ตัดป่านาก็เหี่ยวเฉา แดงเผาข้าวก็แห้งตาย ตัดป่านาก็ท่วมท้น น้ำล้นน้ำก็ท่วมนา หมดป่านาล่มจมหาย หมดน้ำนาล่มคนกระจาย ก็ต้องไปขายตัวเองตัดป่ากันเข้าไปตัดให้วายเป็นไรศอร์ทรอรับน้ำป่า นกเขาทิ้งคอน ชาวนาทิ้งเคียว เหลือเพียงชีวิต ชุบโซซิดเขียว พ่อแม่ขายแรงอยู่ในเมืองโน้น เด็กๆ ขายตัวอยู่ในเมืองนี้ โสเภณีเป็นพยาน

ตาดิ : ยืนยง โอภากุล

จะมีกี่คน เห็นใจและเข้าใจ ใครบ้างที่อยากตาย ตกนรกขึ้นสวรรค์ ตาดิช่างฝัน อุดมการณ์ไม่ใช่เรื่องโง่เขลา แต่ยุคนี้ยุคหนุ่มสาว ล่องลอยจนหลงทาง เหลียวดูผู้คน ยากจนจนเจ็บใจ แถมยังหลับไหล ซื้อขายได้ด้วยเงิน (ซื้อสิทธิ์ขายเสียง) เงินคือปัจจัย เอาซื้อเสียงกันเข้าไป เป็นประชาธิปไตย แบบไทยๆ ไล่แจกเงิน ตาดินำทางก้าวเดินไปก่อน ตาดินำเดินเหลียวดูข้างหลัง ตาดิเอ๊ะใจเห็นใครกันบ้าง ตาดินอนขวางตาม้าตาเรือ (ตาดิปล่อยวางใหญ่กว่าโลงไม่มี) ขอหวังซักวันก็คนเจ็บแล้วจ้ะ จนทำให้ตาสว่าง ไม่คุ้มๆ หลงทาง อยู่ในสังคมอนซอน เจ้าหน้าที่การเมืองปลิ้นปล้อน ต้องร่อนเปลือกเลือกมา ให้รับใช้ประชา เพื่อนำพาพาสุก เพื่อปลดทุกข์ระทมที่ทับถมมากมาย ก็เท่านั้นแหละเจ้านาย แล้วฉันจะตายตาหลับ

20 ปีคาราวาน : ยืนยง โอภากุล

ไอ้...โสะ...โอ...โสะ...ไอ้...โสะ...โอ... ไอ้...โสะ...โอ...โสะ...ไอ้...โสะ...โอ... โสยี่สิบปีของคาราวาน (ยี่สิบปีของคาราวาน) คือตำนานเสียงเพลงนักสู้ (คือตำนานเสียงเพลงนักสู้) ผู้ยืนอยู่ข้างประชาชน (ผู้ยืนอยู่ข้างประชาชน) ผู้ทุกข์ทนละพ่อแม่พี่น้อง (ผู้ทุกข์ทนละพ่อแม่พี่น้อง) ตะโกนร้องก้องหลังป่าเขา (ตะโกนร้องก้องหลังป่าเขา) ถึงเรื่องราวด้านการกดขี่ (ถึงเรื่องราวด้านการกดขี่) ว่าเมืองนี้อเมริกา (ว่าเมืองนี้อเมริกา) เคยเข้ามาจัดตั้งฐานทัพ (เคยเข้ามาจัดตั้งฐานทัพ) ร่วมไล่ขับไล่ตะออกไป (ร่วมไล่ขับไล่ตะออกไป) เลยต้องย้ายไปอยู่ในป่า (เลยต้องย้ายไปอยู่ในป่า) คีนกลับมาดังนกคีนรัง (คีนกลับมาดังนกคีนรัง) มวลชนยังฝังใจไม่ลืม (มวลชนยังฝังใจไม่ลืม) ยี่สิบปีของการทำงาน (ยี่สิบปีของการทำงาน) คาราวานสายธารศิลปะ (คาราวานสายธารศิลปะ) มีภาระอยู่เต็มกองเกวียน (มีภาระอยู่เต็มกองเกวียน) ชิดและเขียนถึงความทุกข์ยาก (ชิดและเขียนถึงความทุกข์ยาก) ความลำบากเท่าที่ผ่านมา (ความลำบากเท่าที่ผ่านมา) คือตำราของคนรุ่นใหม่ (คือตำราของคนรุ่นใหม่) เป็นหัวใจ

ของคนรุ่นพี่ (เป็นหัวใจของคนรุ่นพี่) คือศักดิ์ศรีแห่งวีรชน (คือศักดิ์ศรีแห่งวีรชน) เป็นผลิตผลของ
สังคมไทย (เป็นผลิตผลของสังคมไทย) ก้าวต่อไปเกิดคาราวาน (ก้าวต่อไปเกิดคาราวาน) ด้วย
วิญญาณของชายทั้งห้า (ด้วยวิญญาณของชายทั้งห้า) โดยพี่หงา พี่อืด พี่แดง (โดยพี่หงา พี่อืด พี่แดง)
ร่วมเรี่ยวแรงพี่ห้วงพี่หมู (ร่วมเรี่ยวแรงพี่ห้วงพี่หมู) ยกเป็นคุณครูคือคาราวาน (ยกเป็นคุณครูคือ
คาราวาน) ยกเป็นตำนานเพลงประชาชน (ยกเป็นตำนานเพลงประชาชน)

จ่าง แซ่ตั้ง : ยืนยง โอภากุล

จ่างเป็นคนวาดเขียนเส้นสาย ระบายพู่กันสร้างสรรค์ศิลปะ จ่างเดินร่นแบกรับภาระ เลี้ยงครอบครัว
ด้วยเก็กฮวยจ่างเป็นคนจิตใจเยือกเย็นถ้อยคำ คำ คำ คำข้าเดือนในสัจจะ จ่างศึกษาเรียนรู้ธรรมะ มีศรัทธา
ลัทธิต๋า ต๋า ต๋า ต๋า มีจ่าง แซ่ตั้ง จ่าง จ่าง จ่าง แซ่ตั้ง มีเต้า ต๋า ต๋า ต๋า ต๋า มีจ่าง แซ่ตั้ง จ่าง แซ่ตั้งมีเต้า
จ่าง ก็คือเต้า ต๋า ก็คือจ่าง ถึงฟ้าดินไม่ยอมเข้าข้าง จ่างก็ไม่ขายรูปกิน

เป่าบู้เงินกับคนตัดไม้ : ยืนยง โอภากุล

ไม้ คนตัดไม้ คนตัด ใครคนตัดไม้ คนตัดไม้ คนตัดไม้ คนตัด ใครคนตัดไม้ คนตัดไม้ คนตัดไม้ คน
ตัด ใครคนตัดไม้ คนตัดไม้ คนตัดไม้ คนตัด ใครคนตัดไม้ คนตัดไม้ เมื่อคนตัดไม้ได้อ่านจากป่า
เครื่องเลื่อยไฟฟ้าถึงเวลางาน เมื่อคนตัดไม้ได้เป็นรัฐบาล ผมคิด ผมคำนวณ ผมท้วง ผมเถียง กระทบ
ไม่ไว้วางใจ (พูด) ป่าไม้เป็นสมบัติของส่วนรวม จึงเป็นการบังควร ที่จะให้ใครถือสิทธิ์แต่เพียงผู้
เดียว เมื่อคนตัดไม้มีอำนาจล้น ไม้มีสิทธิ์โดนโค่นออกจากป่า ทั้งจุดแร่ตัดถนนต้นยูคา เขื่อนไฟ
สวนปารีสอร์ท สนามกอล์ฟ แล้วป่าจะเหลืออะไร (พูด) 13 กันยายน พุทธศักราช 2537 คณะฯคนที่
ได้มีมติ ให้โอนอำนาจการตัดสินใจ ใช้พื้นที่ป่าอนุรักษ์ มาให้เจ้าหน้าที่เกษตรแต่เพียงผู้เดียว เมื่อเป็น
เช่นนี้ ประชาชนควรจะได้รับฟังเอาไว้ ถิ่นขอความเป็นธรรมให้กับแผ่นดิน ขอท่านเป่าบู้เงินช่วย
พิพากษา ว่ากรรมคือเครื่องต่อเจตนา จงให้รัฐสภาแถลงไข แล้วไต่สวนต่อสาธารณะ ให้ฟังเสียง
ปวงประชาชนส่วนใหญ่ แปรญัตติเร่งด่วนในเร็วไว ก่อนจะสายเกินไป ไม่ทันคนตัดไม้

จีไก่อ : ยืนยง โอภากุล

ผมชอบคุณชวน หลีกภัย ผมรักคุณชวน หลีกภัย ไม่ว่าคุณชวนจะไปไหน ไปไหนไปด้วย ผมเป็น
พ่อค้าเป็ดไก่อ คบหาแต่คนที่ใหญ่ใหญ่ โครงการโครงการประเทศไทย ยังไงก็เสร็จผม สุภามิตการคำ
คือกำไร ลงทุนลงไปต้องถอนทุน คนใหญ่คนโตสนับสนุน บุญคุณค่อยทดแทน ใครว่าเราซึ่กับคุณ
ชวน เป็นพวกพ่อค้าตามขบวน ให้กลับไปนึกไปทบทวน คุณชวนเขาเป็นใคร เดียวนี้เมืองไทยดู

สดใส ผู้คนต่างเมืองมาค้าขาย เปิดแดนผ่านดินกันวุ่นวาย ยังไงก็เสร็จผม เปิดไถ่วันนี้เป็นไซค์
ไลน์ โทรศัพท์ด้านสายนอนรอท่า ให้นั่งดูรายการคุณขอมมา ตอนพ่อค้าที่หมอล้าง ตำแหน่งเศรษฐกิจ
ประจำเมือง เป็นข่าวโครมคึกกันเนืองๆ ตำนานการค้าอันปราดเปรื่อง
รุ่งเรืองเรื่องซีโก้

ลำพูน : ยืนยง โอภากุล

มีเวลาที่ล่องลอย เหมือนวิหคนกน้อยเขาวัว มีเวลาเที่ยวท่องไป ฝันว่าไกลสุดไกลสุดสายตา
วันและคืน รวดเร็วคล้ายหล่นหายไป พบตัวเองว่านอนหายใจ กว่าจะรู้ก็สายเกินแก้ พ่อแม่พี่น้องรำ
ไห้เรียกร้อง น้องเอ๋ย.....น้องนางหละปูนต้องมาชอกช้ำ โรคอุตสาหกรรมนิคมลำพูน มีใครเคย
คิดเห็นใจ เห็นความจริงความทุกข์ภายใน มีใครเคยได้เข้าไป เข้าไปใกล้ไปคู่ด้วยสองตา กวันและ
ฝุ่น สารพิษนั้นคือที่มา มินามาตะลันนา คือปัญหาที่สายเกินแก้ พ่อแม่พี่น้องรำไห้เรียกร้อง
น้องเอ๋ย.....น้องนางหละปูนต้องมาชอกช้ำ โรคอุตสาหกรรมนิคมลำพูน มินามาตะย้ายมาหละ
ปูน มินามาตะย้ายมาลำพูน มินามาตะย้ายมาหละปูน มินามาตะย้ายมาลำพูน

ฝ่าโลง : ยืนยง โอภากุล

เฮ้ย...มันไม่ผิดหรอก ที่คุณจะรักกับใครสักคน เฮ้ย...มันไม่ใช่เรื่องเสียหาย ถ้าหัวใจร้าย
แต่ใครล่ะ คือคนที่คุณหมายปอง มันคูดิจะตาย ถ้าหากคุณจะได้เป็นฝั่งเป็นฝา มันคูดิเข้าท่า คุณจะ
ได้หยุดร่อนเร่ ร่อนแร่ แต่ใครล่ะ ที่จะมาเห็นใจคนแก่ๆ คนแก่ๆ ที่โลกหลงๆ ลืมๆ ใครอยากขี้มไป
คิมน้ำผึ้งพระจันทร์ คนแก่ๆ ที่ไร้พรสวรรค์ หัวใจดวงนั้นฉันจะยกให้เลย เอาไปเลย เอาไปเลย เอา
ไปเลย เอ้า คนแก่ๆ ที่โลกหลงๆ ลืมๆ ใครอยากขี้มไปคิมน้ำผึ้งพระจันทร์ คนแก่ๆ ที่ไร้พรสวรรค์
หัวใจดวงนั้นฉันจะยกให้ไป มีไหมจะมีใคร เอ้ายกมือ ยกมือหน่อย (เอ้ายกสูงๆ หน่อย) คนที่ยก
มือนะ แน่ใจแล้วหรือว่ามีใจ คนที่ยกมือนะ แน่ใจแน่ะจะไม่มีจี้โกง แต่ใครล่ะ อยากหลั่งน้ำสังข์บน
ฝ่าโลง แล้วใครล่ะ ไม่มีเธอ

ในนามแห่งความรัก : ยืนยง โอภากุล

บอกกับคนข้างๆ ช่วยบอกดังๆ ว่ารักยังมี ที่หายไปจากเมืองนี้ ยังสบายดีไม่หนีไปไหนเมืองที่คนแตก
ควนเร่รีบเร็วไว เมืองที่รถติดแหงกแย่งกันหายใจ ธรรมชาติต้องโดนทำลาย แลกความเมามายกิเลส
ค้นหา กิเลสค้นหา บอกกับคนข้างๆ ช่วยบอกดังๆ ว่ารักเรียกหา แต่ยามนี้คนทั้งหลาย กำลังตื่นตา

ความศิวิไลซ์เดินเหมือนคนตาบอดลูกกะตาใส คลำหาทางอยู่รอดอย่างไรน้ำใจ โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย มีที่แห่งไหนสอนคนเป็นคน สอนคนให้เป็นคน แต่ความรักยิ่งใหญ่ นั้นยังไม่เกิดประกองกันเกิดถ้า พอไปไหน จวบแผ่นฟ้าถล่ม ผืนดินทลาย แม้โลกจะควายไปบรรลัยกัลป์ ที่ในความฝัน รักนั้นเคย มาถึง บน โลก ครั้งหนึ่งสวยด้วยสีสัน ธรรมชาติ สัตว์ป่า ไม่นานาพันธุ์ ผู้คนรักกันเยี่ยงฉันทที่พี่น้อง บอกกับคนข้างๆ ช่วยบอกดังๆ ว่ารักร่ำร้อง ความรักจากคนทั้งผอง มีท่วงทำนองสวยสดงดงาม หนุ่มสาว คือพลังผู้เป็นความหวัง สองมือ คือที่ตั้งไข่มุกที่สาม รักให้ฉันมาตาม ฉันมาในนามแห่ง ความรัก รักให้ฉันมาตาม ฉันมาในนามแห่งความรัก รักให้ฉันมาตาม ฉันมาในนามแห่งความรัก

15 . แจกกล้วย

สิงหาคม 2538

กำนันผู้ใหญ่บ้าน : ยืนยง โอภากุล

(สร้อย) ขวัญใจไก่แจ้ แม่สาวร่างกระโปรงบานๆ ขวัญใจชาวบ้าน ต้องพ่อกำนันละคุณอาผู้ใหญ่ ผมเป็นผู้ใหญ่ พี่ชายผมเป็นกำนันหน้าที่ให้บริการ รัฐบาลละเขาจ้างผมมาเงินเดือนก็ไม่เท่าไร เจ็บป่วย พอได้ค่ายผู้ใหญ่กำนันก็มีค่า เครื่องแบบติดตรากระทรวงมหาดไทย ผมเป็นผู้ใหญ่ พี่ชายผมเป็นกำนันอยู่ดงอยู่แดนกันดาร ก้มหน้าทำงานทุ่มจิตใจความฝัน ความหวัง ความรัก กระจายให้ทั่วถิ่น ไทยอำนาจจะผูกขาดไว้ทำไม ประชาชนเป็นนาย รับใช้มวลชนพ.ศ.สองพันห้าร้อยสี่ ผู้ใหญ่ลี้ภัยล่องเรียกคนสมัยนี้เรามีเครื่องยนต์ ปั่นไฟออกไมโครโฟนแต่ก่อนคุยกันบนศาลา ก็พัฒนาเป็นสภาตำบล ไว้ปกป้องสิทธิคนจนๆ จากไอ้พวกฉ้อฉลปล้นทรัพย์ากรกราบเรียนกระทรวง ทบวง กรม พวกกระผมยังก้มหน้ารับใช้ไม่ดีให้มาโทษผู้ใหญ่ ยังไม่พอใจให้ต่อกำนันถึงการเมืองมีอุปสรรค แต่ความรักในหน้าที่การงานแม้ใครจะมาเป็นรัฐบาล ผู้ใหญ่กำนันก็ไม่เคยนอกใจ(แม้ใครจะมาเป็นรัฐบาล ผู้ใหญ่กำนันก็ไม่เคยนอกใจ)

ค้ำคาวกินกล้วย : ยืนยง โอภากุล

โฮ..... ชาวนาชาวไร่ อยู่ไปด้วยใจวาดหวังเก็บเกี่ยวกันอีกสักครั้ง ขอบ้างนะผลกำไรหากฝนไม่ตก มาเหมือนน้ำตาดำมืดในเกษตรกรรมส่วนใหญ่ ยังถือหุ่นกับเทวดา (ยังถือหุ่นกับเทวดา) เหมือนดังนกมีหูเหมือนหนูมีปีก ไปมาก็ไรร่องรอย กินโกง ไม่มีใบเสร็จ ปีนี่พอมีหวัง ฝนฟ้าดั่งกิ่งค้ำราม ผลผลิตติดตาม ข้าวก็งามกล้วยก็อมแต่แล้วต้องใจหาย ค้ำคาวร้ายพาทันรุ่มลือมกินกล้วยกำลังสุกงอม ไม่ยอมให้เหลือเพื่อให้ชาวนา(ไม่ยอมให้เหลือเพื่อให้ชาวนา) ค้ำคาวขโมยกินกล้วย เหมือนคนเสงชวยจี๋โกงชาวนา (ค้ำคาวขโมยกินกล้วย เหมือนคนเสงชวยจี๋โกงชาวนา) พวกเอ็งเคยรู้มัยว่า (พวกเอ็ง

เคยรู้มัยว่า ชาวไร่ชาวนาเขาแสนลำบาก (ชาวไร่ชาวนาเขาแสนลำบาก)บนฟ้ามีค้างคาว ในนาข้าวก็มี หนูนาмаกัฒมากินต้นกล้าข้าวในนาพากันล้มตายค้างคาวอยู่ในถ้ำกิน อิ่มหนาก็บินกลับไป ทิ้งชาวนา อาลัยเผชิญปัญหาชะตากรรม(เผชิญปัญหาชะตากรรม)

ยูคา : ยืนขง โอภากุล

ขอลาพวกเอ็งว่ามาจากไหน(พวกนั้นมาไกลจากออสเตรเลีย)เดินทางมาไกลเอ็งคงอ่อนเพลีย (หิวจนละเหยหุดามันลาย)ดินน้ำบ้านเอ็งอุดมดีไหม (บ้านฉันเป็นทรายปลูกพืชลำบาก)อาหารในดิน คงหาได้ยาก(ก็ขึ้นได้แต่พวกฉันพวกเดียว) ไปไหนมาไหนมาอยู่อีสาน(มีคนเอาพันธุ์ของฉันมาปลูก)เขา คงปลูกเอ็งหวังได้กินลูก(ฉันมีแต่รากหยั่งลึกลงดิน)แล้วเอ็งมีดีอะไรหนักหนา(ก็ตีราคาป้อนโรง กระจาย)อย่างนี้เอ็งเข้าไปไม่พลาดเมืองไทยเป็นชาติส่งเสริมยูคา ยู..คา ยู..คา ยูคาลิปตัสใช้ทำ กระจายไม่ใช่ปลูกป่ายู..คา ยู..คา ยูคาลิปตัส ใช้ทำกระจายไม่ใช่ปลูกป่าปลูกทีเออะๆ เรียกสวนยูคา ไม่ใช่สวนป่าหรือกะนะ ไอ้นายเขาหลอกเราแล้ว ไอ้นาย ดินแดกระแหงน้ำทำเหือดหายพื้นนากลับ กลายเป็นทรายแห้งๆ ลมฝนหมดฟ้ามาแต่ลมแล้ง ต้นไม้ใบแดงต่อแห้งยืนตาย เป็นความเลวร้ายของ คนหัวหมอแจกสปก. รุกไปในป่ามันเป็นอุบายของคนบาปหนาแจกป่าสงวนปลูกสวนยูคามันเป็น อุบายของคนบาปหนาแจกป่าสงวน ปลูกสวนยูคา ยู..คา ยู..คา ยูคาลิปตัสใช้ทำกระจายไม่ใช่ปลูกป่า ยู..คา ยู..คา ยูคาลิปตัสใช้ทำกระจายไม่ใช่ปลูกป่า

เงินกร่อย : ยืนขง โอภากุล

มันเป็นยังงั้กันตั้งแต่ล้มตา ข้าวของราคามันมีแต่แพงๆ เงินเดือนสิ้นเดือนก็แทบจะไม่เหลือ แถมขึ้นแต่ละต้องขึ้นมานิดหน่อย งานกร่อย เงินกร่อย เงินกร่อยกร่อย เงินเดือนสิ้นเดือนก็แทบจะไม่เห็นต้องจ่ายนี่ที่เซ็น ละค่าเช่า ค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าข้าว ค่าเบียร์ ค่าเหล้า ค่ายา ค่าไอ้ๆ เรามีความจริง เป็นความจน คือความขาดสนจนเงินทอง เรามีชีวิตตามครรลอง ของกระแสเงินเพื่อจนฝืดเคือง มัน เป็นอย่างนี้ตั้งหลายปีผ่านมา น้ำเงินลดค่าแต่ข้าวปลามันแพง เงินคาวนั้ เงินผ่อนดอกเอาไปกิน ต้องกู้ หนี้สินเขามาใช้สอย งานกร่อย เงินกร่อย เงินกร่อยกร่อย เงินเดือนสิ้นเดือนก็แทบจะไม่เห็น เนื้อตัว เป็นเอ็นกั้หม่นน้ำรับกรรม และดวงใจชอกช้ำ จำทนหม่นหมองท้องหิวอีกแล้ว น้ำปลา น้ำเปล่า น้ำมัน น้ำเมาขึ้นเอาขึ้นเอา น้ำเงินมันกร่อย น้ำปลา น้ำเปล่า น้ำมัน น้ำเมา ขึ้นเอาขึ้นเอา (ค่าเงินมันน้อย)

เดินขบวน : ยืนขง โอภากุล

การเดินเป็นอาการปกติเหมือนดังการกินอยู่ การหลับการนอน การเดินไม่ทำใครเดือดร้อนใช้แรงขา

ตัวเองไปยังที่ที่คิดว่าการเดินทางเป็นอาการเบื้องต้นมวลมนุษย์ทุกคน เกิดมาปรารถนาการเดินทางไม่เคยสร้างปัญหาธรรมชาติให้มาเป็นสิ่งที่ภูมิใจ เดินขบวน ไม่ได้มากวนใจใครๆเรามีสิทธิ์มีประชาธิปไตยเป็นคนไทยเหมือนกันแต่มันยากจนการเมืองมันเป็นเรื่องปากท้องเมื่อพ่อแม่พี่น้องอยู่กันตามยถา การเมืองมันแต่เล่นแค่สภาฯแล้วบ้านนอกคอกนาละคุณจะว่าไง ไอ้ที่ ที่เดินไปหย่อนบัตรเลือกตั้งเขาว่าความหวัง เป็นของคนไทย พอเดิน..ขบวนเขาว่าวุ่นวาย มันน่าแปลกใจจริงนักการเมือง

สเปโต : ยืนยง โอภากุล

สิบแปดปีตัวโต โตแล้วไซ้ใหม่ โต โต โตจนตกกระใจ สิบแปดปีหัวโต โตไปถึงไหนแล้ว หัวเธอมีอะไรข้างในคิดเห็นเป็นอย่างไรกัน คิดฝันถึงอะไรกันสิบแปดปีหัวโต โตได้เท่านี้ ดีดีจะได้เลือกผู้แทนสิบแปดปีโตโตกินตัวมีแฟน แล้วผู้แทนเธอไปเลือกใช้ใครคิดเห็นเป็นอย่างไรกัน คิดฝันถึงอะไรกัน การเป็นคนเกิดมาร่วมแผ่นดินนี้ มันคือความสัมพันธ์อันยิ่งใหญ่ถึงต่างคนต่างวันและแตกต่างวัยความเป็นไทยไม่ต่างกันคุณจะโตไม่โต ต้องโตเพราะคุณมีสิทธิ์ จะโตไม่โตต้องโตกันต่อไปคุณจะโตไม่โต ต้องโตต้องไปใช้สิทธิ์ จะโตไม่โตต้องโตกันต่อไปคุณจะโต ไม่โต ต้องโต ยิ่งโต โต โต โต โต สเปโต

จราจร จราจรล : ยืนยง โอภากุล

เดินทางรอนแรมจากมาทิงที่นามุ่งหน้าเข้ามาสู่เมือง โรงเรียน โรงงาน โรงแรม โรงหนัง โรงนวด ล้วนอยู่ในเมืองรกรากมากมายก่ายกอง ขุดเงินขุดทองกันใช้กลางเมือง จราจร จราจร จราจร ผลิตผลที่คนแห่มาล้นเมือง มันเป็นปัญหากระจายอำนาจ คงเป็นอย่างนี้ทั้งปีทั้งชาติ มันคือปัญหาการรวบอำนาจ ไม่มีโอกาสแก้ปัญหาจราจร ไม่มีโอกาสแก้ปัญหาจราจร ไม่มีโอกาสแก้ปัญหาจราจรเดินทางผ่านทางยาวนานรัฐบาลระบอบประชาธิปไตย ก็ปีก็คนผ่านไป ทำอะไรเมืองไทยถึงเป็นเช่นนี้ ความฝัน ความหวังคงมี ชาตินี้ ชาติหน้า ชาติไหน รดดิคิดเริ่มต้นแก้ไข ก่อนใครเริ่มในสภาผู้แทน

สงครามป่า : ยืนยง โอภากุล

คนป่าอยู่ป่ายังอยู่ คนเมืองมีอุบาย คนป่าอยู่ป่ายังอยู่ คนเมืองคอยทำลายเขาอยู่มาก่อนมาเก่า คนภูเขาเป็นชนกลุ่มน้อย ตามป่าตามเขาคงคอย ไม่สอยดาวไม่สาวเดือน (ไม่สอยดาวไม่สาวเดือน)ดูให้ดิยอดคอย ป่ามันน้อยเพราะเมืองมันเถื่อนย้ายคนป่าบิ๊ดเบือนใครเลอะเถื่อนหวังผลประโยชน์ เขาอยู่มาก่อนมาเก่าบนภูเขาเป็นคนต้นน้ำความเจริญจากเมืองลุลกลามเขาถกฉวยชิงทรัพยากร (เขาถกฉวยชิงทรัพยากร)เมืองเพิ่มความต้องการน้ำมันไฟ ไม้ซุง ไม้ท่อนคนป่าเป็นหนามบั่นทอนต้อง

ริตต้องรอนก่อนจะแข่งไป อินเดียนอเมริกา ถึงคนป่าถิ่นไทยแลนด์ชีวิตต้องเร้นแค้น แสนลำเค็ญ เป็นเพราะใครสงครามล้างเผ่าพันธุ์ แย่งกันกินแย่งใช้ คนเมืองท่าไมโจร้าย (คนเมืองท่าไมโจรร้าย)เอา ป่าเอาไปทำลายป่า ฟ้าดำจะขายหมดเมืองเลือดจะเนืองนองท่วมท้องซ้างอกเขากเราบ้าง จงอยู่กันอย่างเห็นใจกัน (อยู่กันอย่างเห็นใจกัน)คนป่ายอมสู้ไม่ถอยเอาหลังพิงคอยเอาแรงปลัดดัน สงครามระหว่างเผ่าพันธุ์มนุษย์แย่งกันดิน น้ำ ป่า ความโลภมนุษย์เท่านั้น ที่ทำสวรรค์ตกนรก

ประเวียน บุญหนัก : ยืนยง โอภากุล

ส่งดวงใจอาครุที่เทิดทูนประเวียน บุญหนัก จากไปด้วยความรัก ความอาลัยของลูกอีสาน นักสู้แห่งวังสะพุง ผู้สั่งสมประสบการณ์ ร่างกายและวิญญาณ ทุ่มทำงานสรรค์สร้างสังคมเจ็บใจแทนคนจน ประชาชนก็คนเป็นเหยื่อ แผ่นดินคงไม่เหลือ ใครทำดีให้โลกชื่นชมเสียงปืนก้องคำราม ฆาตกรรมทางสังคมใช้อำนาจนิยมเข้าข่มเหงไม่เกรงกฎหมาย สายลมช่วยส่งข่าว กู่เรื่องราวนี้ให้ก้องหล้า ครูประเวียนถูกฆ่า เพราะนำพาต้านโรงโม่หิน กฎหมู่เหนือกฎหมาย ลูกผู้ชายผู้หนึ่งดับดิน เลือดล้างเลือดไม่สิ้น พื้นแผ่นดินจะลุกเป็นไฟ จะลุกเป็นไฟถึงคุณผู้ปกครองอย่าจ้องมองอย่างสมน้ำหน้า ท่านมีไหมความกล้า ใช้อำนาจยกแผ่นดินไทยครุ่่น้อยนิดผู้นี้ บุญพอมิแต่น้อยกว่าใจ ขุนเขาหนักปานไหน แบทต่อไปเกิดครูประเวียน ขุนเขาหนักปานไหน แบทต่อไปเกิดครูประเวียน ขุนเขาหนักปานไหน แบทต่อไปเกิดครูประเวียน

เอาดีให้ได้ : ยืนยง โอภากุล

เกิดมาทั้งที เอาดีไม่ได้ให้มันรู้ไป ให้มันรู้ไป ขอเพียงแต่หวัง หวังว่าสักวัน สิ่งที่เราฝืน ถึงวันเป็นถึงแก่นานสักปานไหน ไม่เคยไม่เคยโลเลถึงแม้มีแค่ความฝัน ก็ยังมั่นใจ มั่นใจ เกิดมาทั้งที เอาดีไม่ได้ฝืนเข้าไป ฝืนต่อไปพื้นดินกลบหน้า ฟ้าไม่ดูแลคนสองขาสองแขน เกิดมาไว้สายถึง ปัญญาไม่แค่นี้ กำลังไม่เป็นรองใครถึงอารมณ์คู่อ่อนไหว ก็ไม่อ่อนแอ ไม่อ่อนแอคนเรามีทุกข์ที่อารมณ์มีความสุขเมื่อพอใจมีชิมเส้าหอยเหงาทำไม ก้าวไปเผชิญความจริง เกิดมาทั้งที เอาดีไม่ได้ ไม่เคยน้อยใจ ไม่เคยเสียใจถึงโชคชะตา พาเล่นตลก สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ ชีวิตคนก็เท่านั้น สั้นยาวไม่กินอีตลมคนทุกคนต่างอุมสม สร้างตน พึ่งตนเพื่อตนคืนรนกันต่อไป

